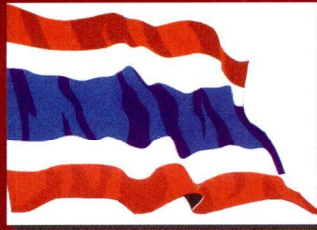

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง
พระราชบัญญัติ
วิชาชีพสังคมสงเคราะห์
พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญทั่วไป)
วันจันทร์ที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๕

อ.พ. ๑๘/๒๕๕๕

จัดทำโดย
สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา

ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี (ชุดที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี) โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอ แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๕ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่พุธที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๕ เป็นเรื่องด่วน

โดยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๕ และครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฯ ด้วยคะแนนเสียง ๒๖๙ เสียง ไม่รับหลักการ (ไม่มี) งดออกเสียง (ไม่มี) ไม่ลงคะแนนเสียง (ไม่มี) และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญจำนวน ๓๑ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สองชั้นคณะกรรมการและกำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนถึงมาตรา ๒ จากนั้น ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ขอถอนร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวเพื่อนำไปพิจารณาบททวนใหม่ ซึ่งที่ประชุมได้มีมติยินยอมให้ถอนได้

ต่อมา ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว (ฉบับปรับปรุง) โดยพิจารณาในวาระที่สอง เรียงตามลำดับมาตรา และลงมติในวาระที่สาม เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยมีมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง ๓๖๕ เสียง ไม่เห็นชอบ ๑ เสียง งดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๔ เสียง ทั้งนี้ เพื่อให้เสนอให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔๖

อนึ่ง ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ
วิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียง ๓๕๒ เสียง
ไม่เห็นชอบ (ไม่มี) งดออกเสียง ๒ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง (ไม่มี)

ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันการปฏิบัติหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทเพิ่มมากขึ้นและ
ครอบคลุมไปหลายด้าน ประกอบกับมีกฎหมายหลายฉบับได้กำหนดหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์
ในการปฏิบัติงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน โดยเฉพาะผู้ประสบปัญหา
ในการดำรงชีวิตให้สามารถกระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข สมควรให้มีองค์กร
ควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในรูปของสภาวิชาชีพ เพื่อควบคุมมาตรฐานและ
จรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้และมาตรฐาน
การประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีคุณภาพและมาตรฐาน
และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

**ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. มีเนื้อหารวมทั้งสิ้น ๕๐ มาตรา
สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้**

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.”

(ร่างมาตรา ๑)

๒. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๓. บทจำกัดสิทธิ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติ
ให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

๔. วันใช้บังคับ

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

(ร่างมาตรา ๒)

๕. บทรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔)

๖. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๖.๑ หมวด ๑ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๖.๑.๑ กำหนดให้มีสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ โดยให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมมาตรฐานจรรยาบรรณ ส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือหรือบริการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๕)

๖.๑.๒ กำหนดอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๖)

๖.๑.๓ กำหนดที่มาของรายได้ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๗)

๖.๑.๔ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์ดำรงตำแหน่งสภานายกพิเศษแห่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๘)

๖.๒ หมวด ๒ สมาชิก

๖.๒.๑ กำหนดประเภทของสมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๙)

๖.๒.๒ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๑๐)

๖.๒.๓ กำหนดสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๑๑)

๖.๒.๔ กำหนดคุณสมบัติ และกำหนดสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกวิสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๑๒)

๖.๒.๕ กำหนดคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม ตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสมทบของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๑๓)

๖.๒.๖ กำหนดคุณสมบัติ และกำหนดสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกกิตติมศักดิ์ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๑๔)

๖.๒.๗ กำหนดการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๑๕)

๖.๓ หมวด ๓ คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๖.๓.๑ กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนเก้าคน ผู้แทนสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาเลือกกันเองจำนวนสองคน ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์เลือกกันเองจำนวนสองคน และสมาชิกสามัญซึ่งได้รับเลือกตั้งกันเองจำนวนสิบสี่คน เป็นกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๖)

๖.๓.๒ กำหนดให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เลือกกรรมการประเภทสมาชิกสามัญ เพื่อดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ คนที่หนึ่งและอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง และกำหนดให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งอื่น ๆ (ร่างมาตรา ๑๗)

๖.๓.๓ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการประเภทผู้แทนสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์และประเภทสมาชิกสามัญ ตามมาตรา ๑๖ (๒) (๓) (๔) และ (๕) (ร่างมาตรา ๑๘)

๖.๓.๔ กำหนดให้กรรมการประเภทผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ และประเภทสมาชิกสามัญ ตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี แต่กรรมการประเภทสมาชิกสามัญจะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้ (ร่างมาตรา ๑๙)

๖.๓.๕ กำหนดการพ้นจากตำแหน่งในเหตุอื่นนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระของ กรรมการประเภทผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา หรือผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ หรือประเภทสมาชิกสามัญ ตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) (ร่างมาตรา ๒๐)

๖.๓.๖ กำหนดให้ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการประเภทผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา หรือผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ หรือประเภทสมาชิกสามัญ ตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) หรือ (๕) ว่างลงก่อนครบวาระ ให้ผู้มีรายชื่อตามบัญชีสำรอง และได้รับคะแนนจากการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการในลำดับถัดไปเลื่อนขึ้นมาเป็นกรรมการแทน โดยให้อยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน (ร่างมาตรา ๒๑)

๖.๓.๗ กำหนดให้การเลือกกรรมการประเภทผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา หรือผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ตามมาตรา ๑๖ (๓) และ (๔) การเลือกตั้งกรรมการประเภทสมาชิกสามัญตามมาตรา ๑๖ (๕) การเลือกกรรมการหรือสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามมาตรา ๑๗ และการเลื่อนรายชื่อตามบัญชีสำรอง หรือการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการแทนตามมาตรา ๒๑ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ (ร่างมาตรา ๒๒)

๖.๓.๘ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๒๓)

๖.๓.๙ กำหนดอำนาจหน้าที่ของนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่ง อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง เลขาธิการ รองเลขาธิการ ประธานสัมพันธ์ เภรณูญิก ที่ปรึกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๒๔)

๖.๔ หมวด ๔ การดำเนินการของคณะกรรมการ

๖.๔.๑ กำหนดให้องค์ประชุมของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการหรืออนุกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ และมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ (ร่างมาตรา ๒๕)

๖.๔.๒ กำหนดให้สภานายกพิเศษจะเข้าฟังการประชุมและชี้แจงแสดงความเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการ หรือจะส่งความเห็นเป็นหนังสือไปยังสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในเรื่องใด ๆ ก็ได้ (ร่างมาตรา ๒๖)

๖.๔.๓ กำหนดประเภทของมติของที่ประชุมคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษก่อนดำเนินการ หากสภานายกพิเศษยับยั้งมติใด ให้คณะกรรมการประชุมพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง (ร่างมาตรา ๒๗)

๖.๕ หมวด ๕ การควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๖.๕.๑ กำหนดประเภทของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ที่เป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รับอนุญาต (ร่างมาตรา ๒๘)

๖.๕.๒ กำหนดข้อยกเว้นการห้ามประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต หรือกระทำด้วยวิธีใด ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าตนมีสิทธิที่จะประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต โดยมีได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๒๙)

๖.๕.๓ กำหนดให้แบบและประเภทใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การออกใบแทนใบอนุญาต และหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตสาขาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ (ร่างมาตรา ๓๐)

๖.๕.๔ กำหนดให้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตต้องเป็นสมาชิกสามัญ และมีคุณสมบัติอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับ (ร่างมาตรา ๓๑)

๖.๕.๕ กำหนดการประกอบวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๓๒)

๖.๕.๖ กำหนดให้จัดทำข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๓๓)

๖.๕.๗ กำหนดโทษของการประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๓๔)

๖.๕.๘ กำหนดให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ แต่งตั้งคณะกรรมการจรรยาบรรณจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคน รวมทั้งกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการจรรยาบรรณ (ร่างมาตรา ๓๕)

๖.๕.๙ กำหนดให้กรรมการจรรยาบรรณมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้ (ร่างมาตรา ๓๖)

๖.๕.๑๐ กำหนดการพ้นจากตำแหน่งโดยเหตุอื่นนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระของกรรมการจรรยาบรรณ และในกรณีที่ตำแหน่งว่างลงก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์แต่งตั้งกรรมการจรรยาบรรณแทน โดยให้มีวาระการดำรงตำแหน่งได้เท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน (ร่างมาตรา ๓๗)

๖.๕.๑๑ กำหนดให้สิทธิการกล่าวหาหรือการหยิบยกเรื่องการประพฤติผิดจรรยาบรรณขึ้นพิจารณามีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้เรื่องการประพฤติผิดจรรยาบรรณและรู้ตัวผู้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ หรือสามปีนับแต่วันที่มีการประพฤติผิดจรรยาบรรณ โดยให้คณะกรรมการจรรยาบรรณดำเนินการสอบสวนพิจารณาโดยเร็ว ทั้งนี้ คณะกรรมการจรรยาบรรณอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณเพื่อดำเนินการแทนได้ (ร่างมาตรา ๓๘)

๖.๕.๑๒ กำหนดการดำเนินการตามมติของคณะกรรมการจรรยาบรรณ และกำหนดให้แจ้งคำสั่งให้ผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือ (ร่างมาตรา ๓๙)

๖.๕.๑๓ กำหนดให้อุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการจรรยาบรรณต่อคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้ทำเป็นคำสั่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๔๐)

๖.๕.๑๔ กำหนดให้นำเรื่ององค์ประชุมและมติของที่ประชุมคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการจรรยาบรรณและคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๔๑)

๖.๕.๑๕ กำหนดให้กรรมการจรรยาบรรณและอนุกรรมการจรรยาบรรณมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ และในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการจรรยาบรรณและอนุกรรมการจรรยาบรรณมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (ร่างมาตรา ๔๒)

๖.๕.๑๖ ในระหว่างถูกสั่งพักใบอนุญาต กำหนดห้ามผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต ทำการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตหรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต (ร่างมาตรา ๔๓)

๖.๕.๑๗ กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตอาจขอรับใบอนุญาตอีกได้เมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ถูกลงโทษ (ร่างมาตรา ๔๔)

๖.๖ หมวด ๖ บทกำหนดโทษ

๖.๖.๑ บทกำหนดโทษของผู้ที่ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต หรือกระทำด้วยวิธีใด ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าตนมีสิทธิที่จะประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต โดยมีได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๔๕)

๖.๖.๒ บทกำหนดโทษของผู้ที่ไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ ตามที่กรรมการจรรยาบรรณหรืออนุกรรมการจรรยาบรรณเรียกหรือแจ้งให้ส่ง โดยไม่มีเหตุอันควร (ร่างมาตรา ๔๖)

๖.๖.๓ บทกำหนดโทษของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต ซึ่งทำการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตหรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต ในระหว่างถูกสั่งพักใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๔๗)

๗. บทเฉพาะกาล

๗.๑ กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ในวาระเริ่มแรกที่ยังมิได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เป็นกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) (ร่างมาตรา ๔๘)

๗.๒ กำหนดให้ดำเนินการเลือกและเลือกตั้งกรรมการประเภทผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ และประเภทสมาชิกสามัญ ตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔๙)

๗.๓ กำหนดให้บุคคลซึ่งปฏิบัติงานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตอยู่ก่อนวันที่มีข้อบังคับเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ต้องมาขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตภายในสี่ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๕๐)

อัตราค่าธรรมเนียมวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๑. ค่าขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์รับอนุญาต	ฉบับละ	๓,๐๐๐	บาท
๒. ค่าต่ออายุใบอนุญาต	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
๓. ค่าหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์รับอนุญาต	ฉบับละ	๒๐๐	บาท
๔. ค่าหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รับอนุญาตสาขาต่าง ๆ	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
๕. ค่าใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๒๐๐	บาท

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้ประมวลและรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ในกระบวนการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

ภาคผนวก

- : ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับปรับปรุง)
- : ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น สำหรับเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาโดยเฉพาะ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สิงหาคม ๒๕๕๕

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนิท ผาสุข	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุพัตรา วรรณศิริกุล	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๑
นางสาวธนพร เกิดผล นิตกรปฏิบัติการ	นางพัชรา พุกเศรษฐี วิทยากรปฏิบัติการ
นางพวงผกา วรศิลป์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน
กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกวุฒิสภา และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมวุฒิสภา สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ ณ ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายวุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

- ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ๑
- สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ๗
- ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๗
 ๑. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ๒๗
 - ๑.๑ สรุปประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ ๒๘
 - ๑.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ๓๒
 ๒. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง ๓๒
 - ๒.๑ สรุปประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สองที่สำคัญ ๆ ๓๒
 - ๒.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง ๓๔
 ๓. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม ๔๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. - ๑ -
- เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องยกระดับเป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์..... - ๑๗ -
- สรุปข้อมูลจำนวนนักสังคมสงเคราะห์ในประเทศไทย..... - ๒๔ -
- ความหมายของงานสังคมสงเคราะห์โดยรวม - ๒๖ -
- ภาพรวมการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และบทบาทนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ..... - ๓๕ -
- ตารางเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวข้องกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์..... - ๔๒ -
- บทความเกี่ยวกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์..... - ๔๗ -
- ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. - ๕๓ -

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก

- : ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (๑)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. (๒๑)
- : รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎร..... (๓๙)
- : ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว (๗๑)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. (๙๑)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นการอภิปราย
ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คณะรัฐมนตรี (ชุดที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี) ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอ แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๕ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๕ เป็นเรื่องด่วน โดยร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันการปฏิบัติหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทเพิ่มมากขึ้นและครอบคลุมไปหลายด้าน ประกอบกับมีกฎหมายหลายฉบับได้กำหนดหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน โดยเฉพาะผู้ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตให้สามารถกระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข สมควรให้มีองค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในรูปของสภาวิชาชีพ เพื่อควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้และมาตรฐานการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีคุณภาพและมาตรฐาน และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๕ และที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๕ ด้วยคะแนนเสียง ๒๖๙ เสียง ไม่รับหลักการ (ไม่มี) งดออกเสียง (ไม่มี) ไม่ลงคะแนนเสียง (ไม่มี) และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญคณะหนึ่ง จำนวน ๓๑ คน^๑ เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ขึ้นคณะกรรมการธิการ และกำหนด

^๑ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๘๓ วรรคสอง บัญญัติว่า

“การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ให้ตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อมีจำนวนไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ โดยให้มีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภา

ฯลฯ

ฯลฯ”

แปรญัตติ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ข้อ ๑๒๓^๒ ภายในกำหนด ๗ วันนับแต่
วันถัดจากวันที่สภาฯรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

คณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๑ คน ประกอบด้วย

๑. นางปานหทัย เสรีรักษ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายพิษณุ หัตถสงเคราะห์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสมัย เจริญช่าง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
*๔. นางนวลใย วัฒนกุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นางสาวละออง ตียะไพรัช	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายแพทย์ ปั่นเกตุ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นายกษิต ภิรมย์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษอรอนงค์ อินทรจิตร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นางอานิก อัมระนันท์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. นางพัชรินทร์ มั่นปาน	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๑. นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๑๒. นางกุสุมาลวดี ศิริโกมุท	โฆษกคณะกรรมการ
๑๓. นางนาถยา เบ็ญจศิริวรรณ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๔. นางปิยะดา มุ่งเจริญพร	โฆษกคณะกรรมการ
*๑๕. นายชินชัย ชีเจริญ	๑๖. นางดวงแข อรรถนพพร
๑๗. นางทีชา ณ นคร	๑๘. นางเทียบจุฬา ขาวขำ
๑๘. นางบุศรินธัญ วรพัฒนานันท์	*๒๐. นายประเวศ อรรถศุภผล
*๒๑. นายประหยัด ตีอ่อง	๒๒. นายปราโมทย์ศรีษฐ ธรรมคุณากร
๒๓. นางสาวพรพิมล ธรรมสาร	๒๔. นางสาวพัชรี โพธิ์สุธน
๒๕. นางเพชรินทร์ เสียงเจริญ	๒๖. นางสมหญิง บัวบุตร
๒๗. นางสิรินทร รามสุด	๒๘. นายสุรชาติ เทียนทอง
*๒๘. รองศาสตราจารย์อภิญา เวชยชัย	๓๐. นายอรัญ พันธุมจินดา
๓๑. นางอารีญาภรณ์ ชาร์มย์	

^๒ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๓ บัญญัติว่า

“การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติขึ้นคณะกรรมการที่สภาตั้ง สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้เสนอ
คำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภาฯรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
เว้นแต่สภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้เป็นอย่างอื่น

ฯลฯ

ฯลฯ

* หมายถึง กรรมการในสัดส่วนของรัฐบาล

เมื่อคณะกรรมการการวิสามัญฯ พิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ พร้อมด้วยรายงานการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญฯ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร^๓ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๘ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) ในวันพุธที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๕ ซึ่งในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพลีขังคนสงเคราะห์ พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการการวิสามัญฯ พิจารณาเสร็จแล้ว ในวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนถึงมาตรา ๒ จากนั้น ประธานคณะกรรมการการวิสามัญฯ ได้ขอถอนร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวเพื่อนำไปพิจารณาทบทวนใหม่ ซึ่งที่ประชุมได้มีมติยินยอมให้ถอนได้ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๕๓^๔

ต่อมา ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพลีขังคนสงเคราะห์ พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการการวิสามัญฯ พิจารณาเสร็จแล้ว (ฉบับปรับปรุง) ในวาระที่สอง ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่งตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๐^๕ โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำแต่อย่างใด

เมื่อจบการพิจารณาในวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราแล้ว ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม โดยลงมติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ด้วยคะแนนเสียง ๓๖๕ เสียง ไม่เห็นชอบ ๑ เสียง งดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๔ เสียง แล้วส่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย^๖

ข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญ

คณะกรรมการการวิสามัญฯ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เริ่มตั้งแต่ชื่อร่างพระราชบัญญัติ คำปรารภและพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และเห็นสมควรเสนอเป็นข้อสังเกตไว้ท้ายรายงานฉบับนี้ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาดังนี้

๑) ควรสนับสนุนให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมนสงเคราะห์มีทักษะด้านการให้คำปรึกษา (Counseling) ซึ่งเป็นกระบวนการให้คำปรึกษาแนะนำ การเข้าถึงอารมณ์จิตใจของผู้ใช้บริการ

^๓ โปรดดูรายงานของคณะกรรมการการวิสามัญฯ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพลีขังคนสงเคราะห์ พ.ศ. ในภาคผนวก หน้า (๓๙)

^๔ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๕๓ บัญญัติว่า
“ผู้ติดที่บรรจุระเบียบวาระการประชุมแล้ว หากผู้เสนอญัตติจะถอนญัตติหรือจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือจะถอนชื่อจากการเป็น ผู้ร่วมกันเสนอ หรือผู้รับรองจะถอนการรับรองญัตติจะต้องได้รับความยินยอมของที่ประชุม”

^๕ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๐ บัญญัติว่า
“เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๒๙ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิก อาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่ยังเห็นว่าขัดแย้งกันอยู่”

^๖ โปรดดูร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพลีขังคนสงเคราะห์ พ.ศ. ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ในภาคผนวก หน้า (๗๑)

โดยจะช่วยให้เกิดการเรียงลำดับทางความคิดอย่างเป็นระบบและนำไปสู่กระบวนการสื่อสารสองทาง เพื่อให้ผู้ใช้บริการเกิดการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความคิดและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการในระยะยาว ซึ่งทักษะด้านการให้คำปรึกษาทางสังคมสงเคราะห์นี้ จะเป็นทักษะที่มีความแตกต่างระหว่างผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และจิตแพทย์ เพราะผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จะทำงานในบริบทความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้ใช้บริการ กับครอบครัว และกลุ่มสังคมแวดล้อมของเขา ในกรณีดังกล่าวมีข้อเสนอให้รัฐสนับสนุนให้มีการเปิดคลินิกให้คำปรึกษาของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ด้วย

๒) การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทยในอนาคต อาจมีนักสังคมสงเคราะห์จากต่างประเทศที่มีใบอนุญาตและมีทักษะด้านการให้คำปรึกษาเข้ามาเปิดคลินิกให้คำปรึกษาในประเทศไทย รวมทั้งปัจจุบันมีนักสังคมสงเคราะห์ไทยที่ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในต่างประเทศแต่ไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพรองรับ ดังนั้น รัฐจึงควรเร่งพัฒนาและผลิตผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่มีคุณภาพให้มีจำนวนเพียงพอ พร้อมทั้งต้องมีทักษะการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐาน และมีความเป็นมืออาชีพ เพื่อความพร้อมในการแข่งขันกับต่างประเทศ และเพื่อให้เกิดความพร้อมก่อนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๓) รัฐควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้มีผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่สามารถทำงานกับประชาชนที่อยู่ในภาวะยากลำบาก มีสภาวะที่เปราะบาง และต้องการระบบบริการสวัสดิการสังคมที่มีมาตรฐาน เพื่อเป็นบุคลากรที่มีความรู้ทักษะ และได้รับการกำกับด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ด้วยการยอมรับให้มีองค์กรสภาวิชาชีพ ทำหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ด้วยการจัดให้มีการขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ รัฐควรสนับสนุนให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ช่วยเหลือและทำประโยชน์ให้แก่สังคมอันเป็นภารกิจประการหนึ่งในการลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรมในด้านสิทธิและโอกาสทางสังคม

๔) อัตราค่าธรรมเนียมวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่มีการกำหนดไว้ในท้ายร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นอัตราค่าธรรมเนียมสูงสุดที่จะสามารถเรียกเก็บได้ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ จึงควรมีการพิจารณาเรียกเก็บค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในอัตราที่เหมาะสม และไม่ควรรีบบรรณค่าธรรมเนียมในอัตราสูงสุดในช่วงแรก และจะต้องมีข้อกำหนดเกี่ยวกับระยะเวลาในการต่อใบอนุญาตที่ชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อให้โอกาสแก่ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการเข้าสู่กระบวนการควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณเป็นสิ่งสำคัญ

๕) ให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ดำเนินการออกข้อบังคับเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต รวมทั้งประชาชนผู้รับบริการ

คณะกรรมการการวิสามัญฯ จึงขอเสนอข้อสังเกตดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ความเห็นชอบและให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งรายงานและข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาตามข้อสังเกตข้างต้นต่อไป ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๕ ประกอบข้อ ๙๗^๑

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญฯ โดยลงมติเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญฯ ด้วยคะแนนเสียง ๓๕๒ เสียง ไม่เห็นชอบ (ไม่มี) งดออกเสียง ๒ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง (ไม่มี) โดยให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร ส่งรายงานและข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามข้อสังเกตข้างต้นตามข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๕^๒ และเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของวุฒิสภาต่อไป

อนึ่ง เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่ง ร่างพระราชบัญญัตินี้ในวาระที่หนึ่งแล้ว ประธานวุฒิสภาได้พิจารณาและมีดำริให้คณะกรรมการการวิสามัญกิจการวุฒิสภาพิจารณาว่า จะเห็นสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา คณะใด หรือจะเสนอให้วุฒิสภาดังคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นเพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติ ฉบับนี้ ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๖^๓ ซึ่งในคราวประชุม คณะกรรมการการวิสามัญกิจการวุฒิสภา (ชุดที่ ๒) ครั้งที่ ๗/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ คณะกรรมการการวิสามัญกิจการวุฒิสภาได้พิจารณาและเห็นควรมอบหมายให้คณะกรรมการ การพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

^๑ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๙๗ บัญญัติว่า

“ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ก็ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการ เพื่อให้สภาพิจารณา

ในการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการ ให้สภาลงมติว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยโดยไม่มีการอภิปราย

ในกรณีที่สภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ ให้ประธานสภาส่งรายงานและข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรี ศาล หรือ องค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ประธานสภาส่งข้อสังเกตของคณะกรรมการ ให้คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กร ตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องทราบ คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามข้อสังเกตนั้นประการใดหรือไม่ ให้ประธานสภาแจ้งให้ที่ประชุมทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุม”

^๒ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๕ บัญญัติว่า

“เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไข เพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของ กรรมการการวิสามัญไว้ ในรายงานด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา และให้นำความในข้อ ๙๗ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม”

^๓ ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๖ บัญญัติว่า

“ในกรณีที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมิได้รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติใด ในวาระที่หนึ่งแล้ว ประธานวุฒิสภาอาจพิจารณามอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดคณะหนึ่งที่เกี่ยวข้อง หรือ วุฒิสภาอาจตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินสิบห้าคน แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติ ดังกล่าวเป็นเฉพาะกรณีไปก็ได้ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมการการวิสามัญส่งรายงาน ต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป”

เป็นผู้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมการการตั้งกล่าวรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ต่อไป

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๑.๒ เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันการปฏิบัติหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทเพิ่มมากขึ้นและครอบคลุมไปหลายด้าน ประกอบกับมีกฎหมายหลายฉบับได้กำหนดหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน โดยเฉพาะผู้ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตให้สามารถกระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข สมควรให้มีองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในรูปของสภาวิชาชีพ เพื่อควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้และมาตรฐานการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีคุณภาพและมาตรฐาน และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๔. บทจำกัดสิทธิ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

๕. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

๖. บทนิยามศัพท์ (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“วิชาชีพสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า วิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

“วิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต” หมายความว่า วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ต้องขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“ผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

“ผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“ข้อบังคับ” หมายความว่า ข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๗. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๔)

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๘. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๘.๑ หมวด ๑ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๘.๑.๑ กำหนดให้มีสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ โดยให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมมาตรฐานจรรยาบรรณ ส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือหรือบริการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ ให้มีสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมมาตรฐานจรรยาบรรณ ส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือหรือบริการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ให้สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีฐานะเป็นนิติบุคคล

๘.๑.๒ กำหนดอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต

(๒) กำหนดมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๓) จัดทำหลักสูตรสำหรับการฝึกอบรมในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์หรือสถาบันอื่นที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มอบหมายให้ดำเนินการฝึกอบรมในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๔) ออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม

(๔) ออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต

(๕) ออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมสาขาต่าง ๆ

(๕) ออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตสาขาต่าง ๆ

(๖) ออกคำสั่งตามมาตรา ๔๐ วรรคสาม

(๗) ส่งเสริมการศึกษา การอบรม และการวิจัย ในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และหน่วยงานทางสังคมสงเคราะห์

(๘) รับรองปริญญาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการสมัครเป็นสมาชิก

(๙) ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษาวินิจฉัยสังคมสงเคราะห์ในระดับอุดมศึกษาของสถาบันการศึกษา

(๑๐) ผดุงไว้ซึ่งเกียรติ สิทธิ ความเป็นธรรม และส่งเสริมความก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ความสามัคคี และสวัสดิการให้แก่สมาชิก

(๑๑) เป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของประเทศไทย

(๑๒) ดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๘.๑.๓ กำหนดที่มาของรายได้ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

(๑) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน

(๒) ค่าขึ้นทะเบียนสมาชิกสามัญ สมาชิกวิสามัญ สมาชิกสมทบ ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ผลประโยชน์จากกิจกรรมอื่นของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในมาตรา ๕

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้

(๕) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์หรือที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ได้รับตามกฎหมายหรือโดยนิติกรรมอื่น

(๖) ดอกผลที่เกิดจากเงินและทรัพย์สินของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕)

๘.๑.๔ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดำรงตำแหน่งสภานายกพิเศษแห่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีดำรงตำแหน่งสภานายกพิเศษแห่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

๘.๒ หมวด ๒ สมาชิก

๘.๒.๑ กำหนดประเภทของสมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๙)

มาตรา ๙ สมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีสี่ประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) สมาชิกสามัญ

(๒) สมาชิกวิสามัญ

(๓) สมาชิกสมทบ

(๔) สมาชิกกิตติมศักดิ์

๘.๒.๒ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๑๐)

มาตรา ๑๐ สมาชิกสามัญต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ หรือปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่นที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับรองและผ่านการฝึกอบรม โดยมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง การให้คำปรึกษา แนะนำ การส่งเสริม และการสนับสนุน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ตามมาตรฐานที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์กำหนด

(๓) ไม่เป็นผู้ประพฤดิเสียหายซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับ

(๔) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ในคดีที่คณะกรรมการเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับ

(๕) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๖) ไม่เป็นโรคตามที่กำหนดในข้อบังคับ

๘.๒.๓ กำหนดสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๑ สมาชิกสามัญมีสิทธิและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ขอขึ้นทะเบียนและขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รับอนุญาต หรือขอหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตสาขาต่าง ๆ

(๒) แสดงความเห็นและสอบถามเป็นหนังสือเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ส่งไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา และในกรณีที่สมาชิกสามัญร่วมกันตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องใดที่เกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ คณะกรรมการต้องพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้เสนอทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

(๓) เลือกตั้ง รับเลือกตั้ง หรือรับเลือกเป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นอันเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ชำระค่าขึ้นทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในข้อบังคับ

(๕) ผดุงไว้ซึ่งเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และปฏิบัติตนตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

(๖) ได้รับสวัสดิการหรือบริการอื่น ๆ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

๘.๒.๔ กำหนดคุณสมบัติ และกำหนดสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกวิสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๑๒)

มาตรา ๑๒ สมาชิกวิสามัญต้องเป็นองค์กรภาครัฐหรือองค์กรภาคเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ด้านสังคมสงเคราะห์ โดยมีกิจกรรมและลักษณะตามที่กำหนดในข้อบังคับ

สมาชิกวิสามัญมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสามัญ เว้นแต่สิทธิและหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ (๑) และ (๓)

๘.๒.๕ กำหนดคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม ตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสมทบของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๑๓)

มาตรา ๑๓ สมาชิกสมทบต้องเป็นบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับ

สมาชิกสมทบบมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสามัญ เว้นแต่สิทธิและหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ (๑) และ (๓)

๘.๒.๖ กำหนดคุณสมบัติ และกำหนดสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกกิตติมศักดิ์ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๑๔)

มาตรา ๑๔ สมาชิกกิตติมศักดิ์ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เชิญให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์

สมาชิกกิตติมศักดิ์มีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสามัญ เว้นแต่สิทธิและหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ (๑) (๓) และ (๔)

๘.๒.๗ กำหนดการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๑๕)

มาตรา ๑๕ สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ (๑) (๒) (๕) หรือ (๖) หรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับตามมาตรา ๑๓

(๔) มีกิจกรรมหรือลักษณะที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับตามมาตรา ๑๒

(๕) คณะกรรมการมีมติให้พ้นสมาชิกภาพ เพราะเห็นว่าเป็นผู้นำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามมาตรา ๑๐ (๓) และ (๔)

(๖) ไม่ชำระค่าขึ้นทะเบียนสมาชิกหรือค่าบำรุง โดยไม่มีเหตุอันควรตามที่กำหนดในข้อบังคับ

๘.๓ หมวด ๓ คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๘.๓.๑ กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งจำนวนเก้าคน ผู้แทนสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาเลือกกันเองจำนวนสองคน ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์เลือกกันเองจำนวนสองคน และสมาชิกสามัญซึ่งได้รับเลือกตั้งกันเองจำนวนสิบสี่คน เป็นกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๖)

มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย

(๑) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนกระทรวงแรงงาน ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการ

(๒) ผู้แทนสมาคมักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ

(๓) ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ระดับปริญญา เลือกกันเองจำนวนสองคน เป็นกรรมการ

(๔) ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมที่มีสมาชิกสามัญตามมาตรา ๙ (๑) ปฏิบัติงานอยู่ เลือกกันเองจำนวนสองคน เป็นกรรมการ

(๕) สมาชิกสามัญซึ่งได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกสามัญด้วยกันเองจำนวนสิบสี่คน เป็นกรรมการ

๘.๓.๒ กำหนดให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เลือกกรรมการประเภทสมาชิกสามัญ เพื่อดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่งและอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง และกำหนดให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งอื่น ๆ (ร่างมาตรา ๑๗)

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) เพื่อดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่ง และอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง ตำแหน่งละหนึ่งคน

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการ รองเลขาธิการ ประชาสัมพันธ์ และเหรียญิก ตำแหน่งละหนึ่งคน และอาจเลือกสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งอื่นได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ คนที่หนึ่ง และอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง ดำรงตำแหน่งตามวาระของกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕)

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีอำนาจถอดถอนเลขาธิการ รองเลขาธิการ ประชาสัมพันธ์ และเหรียญิก และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามวรรคสองออกจากตำแหน่งได้ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่

ให้เลขาธิการ รองเลขาธิการ ประชาสัมพันธ์ เหรียญิก และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามวรรคสอง พ้นจากตำแหน่งเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พ้นจากตำแหน่งสำหรับการพ้นจากตำแหน่งในกรณีอื่นให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

๘.๓.๓ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการประเภทผู้แทนสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ และประเภทสมาชิกสามัญ ตามมาตรา ๑๖ (๒) (๓) (๔) และ (๕) (ร่างมาตรา ๑๘)

มาตรา ๑๘ กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๒) (๓) (๔) และ (๕) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต
- (๒) ไม่เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต
- (๓) ไม่เคยถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

๘.๓.๔ กำหนดให้กรรมการประเภทผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ และประเภทสมาชิกสามัญ ตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี แต่กรรมการประเภทสมาชิกสามัญจะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้ (ร่างมาตรา ๑๙)

มาตรา ๑๙ ให้กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับเลือกหรือได้รับเลือกตั้งใหม่ได้ แล้วแต่กรณี แต่กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

การเริ่มนับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการตามวาระหนึ่ง ให้เริ่มนับเมื่อได้กรรมการครบแล้วทั้งตามประเภทและจำนวน

ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการขึ้นใหม่

๘.๓.๕ กำหนดการพ้นจากตำแหน่งในเหตุอื่นนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระของกรรมการประเภทผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา หรือผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ หรือประเภทสมาชิกสามัญ ตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) (ร่างมาตรา ๒๐)

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ลาออก
- (๒) สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๕
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘

๘.๓.๖ กำหนดให้ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการประเภทผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา หรือผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ หรือประเภทสมาชิกสามัญ ตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) หรือ (๕) วางลงก่อนครบวาระ ให้ผู้มีรายชื่อตามบัญชีสำรอง และได้รับคะแนนจากการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการในลำดับถัดไปเลื่อนขึ้นมาเป็นกรรมการแทน โดยให้อยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน (ร่างมาตรา ๒๑)

มาตรา ๒๑ เมื่อตำแหน่งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) หรือ (๔) วางลงก่อนครบวาระ ให้ผู้มีรายชื่อตามบัญชีสำรองซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ และได้รับคะแนนจากการเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) หรือ (๔) ในลำดับถัดไปเลื่อนขึ้นมาเป็นกรรมการแทน

เมื่อตำแหน่งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) วางลงก่อนครบวาระ ให้ผู้มีรายชื่อตามบัญชีสำรองซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ และได้รับคะแนนจากการเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) ในลำดับถัดไป เลื่อนขึ้นมาเป็นกรรมการแทน

ในกรณีไม่มีผู้ใดได้รับการเลื่อนรายชื่อตามบัญชีสำรองขึ้นเป็นกรรมการแทนตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือมีแต่ยังไม่ครบตามจำนวนตำแหน่งกรรมการที่ว่างลงให้คณะกรรมการจัดให้มีการเลือกกันเองตามมาตรา ๑๖ (๓) หรือ (๔) หรือจัดให้มีการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๖ (๕) เป็นกรรมการแทนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการดังกล่าวได้ว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน คณะกรรมการจะให้มีการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการแทนหรือไม่ก็ได้ และให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

ให้ผู้ซึ่งเป็นกรรมการแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

๘.๓.๗ กำหนดให้การเลือกกรรมการประเภทผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา หรือผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ตามมาตรา ๑๖ (๓) และ (๔) การเลือกตั้งกรรมการประเภทสมาชิกสามัญตามมาตรา ๑๖ (๕) การเลือกกรรมการหรือสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามมาตรา ๑๗ และการเลื่อนรายชื่อตามบัญชีสำรอง หรือการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการแทนตามมาตรา ๒๑ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ (ร่างมาตรา ๒๒)

มาตรา ๒๒ การเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) และ (๔) การเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) การเลือกกรรมการหรือสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามมาตรา ๑๗ และการเลื่อนรายชื่อตามบัญชีสำรอง หรือการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการแทนตามมาตรา ๒๑ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

๘.๓.๘ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๒๓)

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารและดำเนินกิจการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในมาตรา ๕ และมาตรา ๖

(๒) แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการ เพื่อทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องต่าง ๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๓) กำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๔) ออกข้อบังคับว่าด้วย

(ก) การเป็นสมาชิก

(ข) การกำหนดค่าขึ้นทะเบียนสมาชิกสามัญ สมาชิกวิสามัญ สมาชิกสมทบ ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมอื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้

(ค) การเลือกกรรมการ การเลือกตั้งกรรมการ การเลือกกรรมการหรือสมาชิกสามัญ เพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ การเลื่อนรายชื่อตามบัญชีสำรอง หรือการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการแทน และการแต่งตั้งและคุณสมบัติของที่ปรึกษา

(ง) แบบและประเภทใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน และการออกใบแทนใบอนุญาต

(จ) หลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญ ในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตสาขาต่าง ๆ

(ฉ) การกำหนดวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตสาขาต่าง ๆ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต ซึ่งต้องมีใบอนุญาต ในการประกอบวิชาชีพแต่ละสาขา

(ช) จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ซ) การประชุมใหญ่สามัญประจำปี การประชุมคณะกรรมการ คณะกรรมการ จรรยาบรรณ และคณะอนุกรรมการ

(ฅ) หลักเกณฑ์การรับรองปริญญาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่าง ๆ

(ฉ) หลักเกณฑ์ว่าด้วยการประเมินความรู้ตามอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ค) หลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการยื่นคำกล่าวหา การสอบสวน การพิจารณา การอุทธรณ์ และการพิจารณาอุทธรณ์ในกรณีมีการกล่าวหาผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประพฤติผิดจรรยาบรรณ

(ค) การจัดตั้ง การดำเนินการ และการเลิกสถาบันที่ทำการฝึกอบรมเป็น ผู้ชำนาญการในสาขาต่าง ๆ ของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ค) การดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหา ผลประโยชน์และการจัดทำรายงานสถานะการเงินของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการหรือบริการอื่น ๆ ตามมาตรา ๑๑ (๖)

ข้อบังคับหรือระเบียบนั้น เมื่อสภานายกพิเศษได้ให้ความเห็นชอบและประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๘.๓.๙ กำหนดอำนาจหน้าที่ของนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่ง อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง เลขานุการ รองเลขานุการ ประชาสัมพันธ์ เภรฎุฎิก ที่ปรึกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๒๔)

มาตรา ๒๔ นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่ง อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง เลขานุการ รองเลขานุการ ประชาสัมพันธ์ เภรฎุฎิก ที่ปรึกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่น มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีอำนาจหน้าที่

(ก) บริหารและดำเนินกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามมติของคณะกรรมการ

(ข) เป็นผู้แทนสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในกิจการต่าง ๆ

(ค) เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการ

นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อาจมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการอื่นปฏิบัติหน้าที่แทนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่เห็นสมควรได้

(๒) อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่ง เป็นผู้ช่วยนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามที่นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เมื่อนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(๓) อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง เป็นผู้ช่วยนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามที่นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เมื่อทั้งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่งไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(๔) เลขานุการ มีอำนาจหน้าที่

(ก) บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ทุกระดับ

(ข) กำกับดูแลและรับผิดชอบในงานธุรการทั่วไปของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ค) ควบคุมดูแลทรัพย์สินของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ง) รับผิดชอบในการดูแลรักษาทะเบียนสมาชิก ทะเบียนผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และทะเบียนอื่นๆ ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(จ) เป็นเลขานุการคณะกรรมการ

(ฉ) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มอบหมาย

(๕) รองเลขานุการ เป็นผู้ช่วยเลขานุการในกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเลขานุการตามที่เลขานุการมอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนเลขานุการเมื่อเลขานุการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(๖) ประชาสัมพันธ์ มีอำนาจหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ แนะนำ และเผยแพร่กิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์แก่ประชาชนและองค์กรอื่น

(๗) เทร็ดฎีก มีอำนาจหน้าที่ควบคุม ดูแล รับผิดชอบการบัญชี การเงิน และการงบประมาณ

(๘) ผู้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาตามมาตรา ๒๓ (๒) มีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๙) ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง มีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด

๘.๔ หมวด ๔ การดำเนินการของคณะกรรมการ

๘.๔.๑ กำหนดให้องค์ประชุมของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการหรืออนุกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ และมีมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ (ร่างมาตรา ๒๕)

มาตรา ๒๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มติของที่ประชุมในกรณีให้สมาชิกสามัญพ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๑๕ (๕) ให้ถือคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

๘.๔.๒ กำหนดให้สภานายกพิเศษอาจเข้าฟังการประชุมและชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการ หรือจะส่งความเห็นเป็นหนังสือไปยังสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในเรื่องใด ๆ ก็ได้ (ร่างมาตรา ๒๖)

มาตรา ๒๖ สภานายกพิเศษจะเข้าฟังการประชุมและชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการ หรือจะส่งความเห็นเป็นหนังสือไปยังสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในเรื่องใด ๆ ก็ได้

๘.๔.๓ กำหนดประเภทของมติของที่ประชุมคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษก่อนดำเนินการ หากสภานายกพิเศษยับยั้งมติใด ให้คณะกรรมการประชุมพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง (ร่างมาตรา ๒๗)

มาตรา ๒๗ มติของที่ประชุมคณะกรรมการในเรื่องดังต่อไปนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษก่อน จึงจะดำเนินการตามมตินั้นได้

(๑) การออกระเบียบหรือข้อบังคับ

(๒) การกำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เสนอมติตามวรรคหนึ่งต่อสภานายกพิเศษโดยไม่ชักช้า สภานายกพิเศษอาจมีคำสั่งยับยั้งมตินั้นได้ ในกรณีที่มีได้ยับยั้งมติตามวรรคหนึ่ง (๑)

ภายในสามสิบวัน หรือมิได้ยั้งมติดตามวรรคหนึ่ง (๒) ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับมติที่นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เสนอ ให้ถือว่าสภานายกพิเศษให้ความเห็นชอบมตินั้น

ในกรณีสภานายกพิเศษยั้งมติดใด ให้คณะกรรมการประชุมพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการยั้งยั้ง ในการประชุมนั้นถ้ามีเสียงยืนยันมติไม่น้อยกว่าสองในสาม ของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ ก็ให้ดำเนินการตามมตินั้นได้

๘.๕ หมวด ๕ การควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๘.๕.๑ กำหนดประเภทของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ที่เป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รับอนุญาต (ร่างมาตรา ๒๘)

มาตรา ๒๘ ให้วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ดังต่อไปนี้ เป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รับอนุญาต

(๑) วิชาชีพที่ดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์หรือพนักงานสังคมสงเคราะห์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต กฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

(๒) วิชาชีพที่ดำเนินการโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมสงเคราะห์ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานด้านสังคมสงเคราะห์ ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมายว่าด้วยค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กฎหมายว่าด้วยการรับเด็ก เป็นบุตรบุญธรรม หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

(๓) วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในหน่วยงานของรัฐ

(๔) วิชาชีพสังคมสงเคราะห์อื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

๘.๕.๒ กำหนดข้อยกเว้นการห้ามประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต หรือกระทำด้วยวิธีใด ๆ ที่แสดงให้เห็นผู้อื่นเข้าใจว่าตนมีสิทธิที่จะประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รับอนุญาต โดยมีได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๒๙)

มาตรา ๒๙ ห้ามผู้ใดประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตหรือกระทำด้วยวิธีใด ๆ ที่แสดงให้เห็นผู้อื่นเข้าใจว่าตนมีสิทธิที่จะประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต โดยมีได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เว้นแต่ในกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) การช่วยเหลือประชาชนตามหน้าที่พลเมืองดีอันเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม

(๒) นักเรียน นักศึกษา หรือผู้รับการฝึกอบรมซึ่งทำการฝึกหัดหรือฝึกอบรม ในความควบคุมของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือสถาบันที่ได้รับอนุญาตจากทางราชการให้จัดตั้ง

สถาบันทางสังคมสงเคราะห์ของรัฐ หรือสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันทางสังคมสงเคราะห์อื่น ภายใต้อำนาจควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต

(๓) บุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือขององค์กรภาคเอกชนมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต

(๔) การประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตของที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

๘.๕.๓ กำหนดให้แบบและประเภทใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ในการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การออกใบแทนใบอนุญาต และหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ (ร่างมาตรา ๓๐)

มาตรา ๓๐ แบบและประเภทใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การออกใบแทนใบอนุญาต และหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตสาขาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

๘.๕.๔ กำหนดให้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตต้องเป็นสมาชิกสามัญ และมีคุณสมบัติอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับ (ร่างมาตรา ๓๑)

มาตรา ๓๑ ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตต้องเป็นสมาชิกสามัญและมีคุณสมบัติอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับ

เมื่อสมาชิกภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตผู้ใดสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๕ ให้ใบอนุญาตของผู้นั้นสิ้นสุดลง

๘.๕.๕ กำหนดการประกอบวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๓๒)

มาตรา ๓๒ ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ต้องประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามข้อบังคับ ทั้งต้องดำรงตนและปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ด้วย

๘.๕.๖ กำหนดให้จัดทำข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๓๓)

มาตรา ๓๓ ข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้จัดทำขึ้นเป็นภาษาไทยและอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) จรรยาบรรณต่อตนเอง

(๒) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

- (๓) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
- (๔) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ
- (๕) จรรยาบรรณต่อสังคม

ข้อบังคับตามวรรคหนึ่ง อาจกำหนดแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ไว้ด้วยก็ได้

๘.๕.๗ กำหนดโทษของการประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๓๔)

มาตรา ๓๔ โทษการประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีดังต่อไปนี้

- (๑) ตักเตือนเป็นหนังสือ
- (๒) ภาคทัณฑ์
- (๓) พักใช้ใบอนุญาตโดยกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินสองปี
- (๔) เพิกถอนใบอนุญาต

๘.๕.๘ กำหนดให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ แต่งตั้งคณะกรรมการจรรยาบรรณจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคน รวมทั้งกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการจรรยาบรรณ (ร่างมาตรา ๓๕)

มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ ประกอบด้วย ประธานกรรมการจรรยาบรรณและกรรมการจรรยาบรรณจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความเที่ยงธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นสมาชิกสามัญ
- (๒) ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตมาแล้วไม่น้อยกว่าระยะเวลาตามที่กำหนดในข้อบังคับ

(๓) ไม่เคยถูกลงโทษฐานประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๔) ไม่ดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์หรือเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้

ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณเลือกกรรมการจรรยาบรรณด้วยกันคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการจรรยาบรรณ และจะให้มีผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่คณะกรรมการจรรยาบรรณกำหนดก็ได้

๘.๕.๙ กำหนดให้กรรมการจรรยาบรรณมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้ (ร่างมาตรา ๓๖)

มาตรา ๓๖ ให้กรรมการจรรยาบรรณมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ให้กรรมการจรรยาบรรณซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่ากรรมการจรรยาบรรณใหม่จะได้รับแต่งตั้ง

๘.๕.๑๐ กำหนดการพ้นจากตำแหน่งโดยเหตุอื่นนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระของกรรมการจรรยาบรรณ และในกรณีที่ตำแหน่งว่างลงก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์แต่งตั้งกรรมการจรรยาบรรณแทน โดยให้มีวาระการดำรงตำแหน่งได้เท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน (ร่างมาตรา ๓๗)

มาตรา ๓๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้กรรมการจรรยาบรรณพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕

(๔) คณะกรรมการมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่

ในกรณีที่ตำแหน่งว่างลงก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการจรรยาบรรณแทนตำแหน่งที่ว่าง และให้กรรมการจรรยาบรรณซึ่งได้รับแต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งได้เท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

๘.๕.๑๑ กำหนดให้สิทธิการกล่าวหาหรือการหยิบยกเรื่องการประพฤติผิดจรรยาบรรณขึ้นพิจารณามีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้เรื่องการประพฤติผิดจรรยาบรรณและรู้ตัวผู้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ หรือสามปีนับแต่วันที่มีการประพฤติผิดจรรยาบรรณ โดยให้คณะกรรมการจรรยาบรรณดำเนินการสอบสวนพิจารณาโดยเร็ว ทั้งนี้ คณะกรรมการจรรยาบรรณอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณเพื่อดำเนินการแทนได้ (ร่างมาตรา ๓๘)

มาตรา ๓๘ เมื่อมีผู้กล่าวหาหรือปรากฏต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณว่า ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณดำเนินการสอบสวนพิจารณาโดยเร็ว

สิทธิการกล่าวหาและการหยิบยกขึ้นพิจารณาของคณะกรรมการจรรยาบรรณตามวรรคหนึ่ง สิ้นสุดลงเมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้เรื่องการประพฤติผิดจรรยาบรรณและรู้ตัวผู้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ หรือเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่มีการประพฤติผิดจรรยาบรรณนั้น

การยื่นคำกล่าวหา การสอบสวน และการพิจารณาเรื่องจรรยาบรรณ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ

ในการดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการจรรยาบรรณ คณะกรรมการจรรยาบรรณอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ โดยประกอบด้วยกรรมการจรรยาบรรณอย่างน้อยหนึ่งคนและอนุกรรมการจรรยาบรรณอื่นซึ่งคณะกรรมการ

จรรยาบรรณแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕ (๑) (๓) และ (๔) ตามจำนวนที่เห็นสมควร

เมื่อคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณทำการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้เสนอเรื่องพร้อมทั้งความเห็นต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณเพื่อพิจารณา

การถอนเรื่องการกล่าวหาที่ได้ยื่นหรือแจ้งไว้แล้วนั้น ไม่เป็นเหตุให้ระงับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

๘.๕.๑๒ กำหนดการดำเนินการตามมติของคณะกรรมการจรรยาบรรณ และกำหนดให้แจ้งคำสั่งให้ผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือ (ร่างมาตรา ๓๙)

มาตรา ๓๙ เมื่อคณะกรรมการจรรยาบรรณพิจารณาผลการสอบสวนแล้วมีมติว่าผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้มีคำสั่งลงโทษผู้นั้นตามมาตรา ๓๔

ในกรณีที่คณะกรรมการจรรยาบรรณมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหามิได้ประพฤติผิดจรรยาบรรณให้สั่งยกคำกล่าวหา

การออกคำสั่งลงโทษตามวรรคหนึ่งหรือการออกคำสั่งยกคำกล่าวหาตามวรรคสอง ให้ประธานกรรมการจรรยาบรรณแจ้งคำสั่งให้ผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือ

๘.๕.๑๓ กำหนดให้อุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการจรรยาบรรณต่อคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้ทำเป็นคำสั่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๔๐)

มาตรา ๔๐ ผู้ซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณมีคำสั่งลงโทษตามมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่งหรือผู้กล่าวหา อาจอุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ ทั้งนี้ การอุทธรณ์คำสั่งไม่เป็นการทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งลงโทษ เว้นแต่คณะกรรมการจะสั่งเป็นอย่างอื่น

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้ทำเป็นคำสั่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และให้เป็นที่สุด

๘.๕.๑๔ กำหนดให้นำเรื่ององค์ประชุมและมติของที่ประชุมคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการจรรยาบรรณและคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๔๑)

มาตรา ๔๑ ให้นำความในมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการจรรยาบรรณและคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณโดยอนุโลม

๘.๕.๑๕ กำหนดให้กรรมการจรรยาบรรณและอนุกรรมการจรรยาบรรณมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ และในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการจรรยาบรรณและอนุกรรมการจรรยาบรรณมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (ร่างมาตรา ๔๒)

มาตรา ๔๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการจรรยาบรรณและคณะกรรมการจรรยาบรรณ ให้กรรมการจรรยาบรรณและอนุกรรมการจรรยาบรรณ มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณา แต่ถ้าเป็นการมีคำสั่งต่อบุคคลซึ่งมิใช่ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษหรือผู้ซึ่งสภานายกพิเศษมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการจรรยาบรรณหรืออนุกรรมการจรรยาบรรณเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

๘.๕.๑๖ ในระหว่างถูกสั่งพักใบอนุญาต กำหนดห้ามผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต ทำการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตหรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต (ร่างมาตรา ๔๓)

มาตรา ๔๓ ห้ามผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต หรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต

๘.๕.๑๗ กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตอาจขอรับใบอนุญาตอีกได้เมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๔๔)

มาตรา ๔๔ ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตอาจขอรับใบอนุญาตอีกได้เมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต แต่เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาคำขอรับใบอนุญาตและปฏิเสธการออกใบอนุญาต ผู้นั้นจะยื่นคำขอรับใบอนุญาตในครั้งต่อ ๆ ไปได้อีกต่อเมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการปฏิเสธการออกใบอนุญาต

๘.๖ หมวด ๖ บทกำหนดโทษ

๘.๖.๑ บทกำหนดโทษของผู้ที่ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต หรือกระทำด้วยวิธีใด ๆ ที่แสดงให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนมีสิทธิที่จะประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต โดยมีได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๔๕)

มาตรา ๔๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

๘.๖.๒ บทกำหนดโทษของผู้ที่ไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ ตามที่กรรมการจรรยาบรรณหรืออนุกรรมการจรรยาบรรณเรียกหรือแจ้งให้ส่ง โดยไม่มีเหตุอันควร (ร่างมาตรา ๔๖)

มาตรา ๔๖ ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ ตามที่เรียกหรือแจ้งให้ส่งตามมาตรา ๔๒ โดยไม่มีเหตุอันควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๘.๖.๓ บทกำหนดโทษของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต ซึ่งทำการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตหรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต ในระหว่างถูกสั่งพักใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๔๗)

มาตรา ๔๗ ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

๙. บทเฉพาะกาล

๙.๑ กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ในวาระเริ่มแรกที่ยังมิได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เป็นกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) (ร่างมาตรา ๔๘)

มาตรา ๔๘ ในวาระเริ่มแรกที่ยังมิได้เลือกตั้งสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เป็นกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) ให้คณะกรรมการประกอบด้วยปลัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๑) และ (๒) และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่มีการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ระดับปริญญาเลือกกันเองจำนวนสองคน เป็นกรรมการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน การได้มาซึ่งกรรมการดังกล่าวจะต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ มีให้นำมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับ

ให้ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่งตั้งข้าราชการ ในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำหน้าที่เลขาธิการ รองเลขาธิการ และเหรัญญิก ตำแหน่งละหนึ่งคน ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง

๙.๒ กำหนดให้ดำเนินการเลือกและเลือกตั้งกรรมการประเภทผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ และประเภทสมาชิกสามัญ ตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔๙)

มาตรา ๔๙ ให้ดำเนินการเลือกและเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๙.๓ กำหนดให้บุคคลซึ่งปฏิบัติงานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตอยู่ก่อนวันที่มีข้อบังคับเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ต้องมาขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตภายในสี่ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๕๐)

มาตรา ๕๐ ให้บุคคลซึ่งปฏิบัติงานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตตามมาตรา ๒๘ อยู่ก่อนวันที่มีข้อบังคับเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ต้องมาขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตภายในสี่ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

อัตราค่าธรรมเนียมวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๑. ค่าขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์รับอนุญาต	ฉบับละ	๓,๐๐๐	บาท
๒. ค่าต่ออายุใบอนุญาต	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
๓. ค่าหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์รับอนุญาต	ฉบับละ	๒๐๐	บาท
๔. ค่าหนังสืออนุมัติหรืออนุมัติบัตรแสดงความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รับอนุญาตสาขาต่าง ๆ	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
๕. ค่าใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๒๐๐	บาท

ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๑. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

คณะรัฐมนตรี (ชุดที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี) ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอ แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๕ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๕ เป็นเรื่องด่วน

คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ นายสันติ พร้อมพัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แถลงหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันการปฏิบัติหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทเพิ่มมากขึ้นและครอบคลุมไปหลายด้าน ประกอบกับมีกฎหมายหลายฉบับได้กำหนดหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน โดยเฉพาะผู้ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตให้สามารถกระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข สมควรให้มีองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในรูปของสภาวิชาชีพ เพื่อควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้และมาตรฐานการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีคุณภาพและมาตรฐาน และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
 ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

๑.๑ สรุปประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ

เมื่อผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ได้แถลงหลักการและเหตุผลเสร็จแล้ว ต่อจากนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

(๑) เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. เนื่องจากวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในปัจจุบัน ได้รับการยอมรับว่ามีบทบาทที่สำคัญเพิ่มมากขึ้นในสังคมไทย ในหลายมิติ เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่ทำงานกับมนุษย์และระบบสวัสดิการสังคม ประกอบกับสภาพสังคมไทยซึ่งเป็นสังคมที่มีโครงสร้างพื้นฐานในการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน วิชาชีพสังคมสงเคราะห์จึงมีความจำเป็นและมีความสำคัญ โดยเฉพาะบทบาทในการช่วยเหลือหรือดูแลผู้ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตหรือได้รับผลกระทบจากปัญหาสังคม เช่น ปัญหาการถูกเอารัดเอาเปรียบทางด้านแรงงานจากผู้ประกอบกิจการ ไม่ว่าจะเป็นแรงงานเด็กหรือแรงงานต่างด้าว ปัญหาการค้าประเวณี ปัญหาคนจรจัดไร้ที่อยู่อาศัย ปัญหาผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง เป็นต้น

นอกจากนี้ เป้าหมายหลักในการให้ความสงเคราะห์ คือ “การช่วยเหลือเขา เพื่อให้เขาสามารถช่วยเหลือพึ่งพาตนเองได้” (Help them to help themselves) มิใช่เพียงการให้ความช่วยเหลือเฉพาะหน้าแต่เพียงชั่วคราวเท่านั้น จึงเป็นงานที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีจริยธรรม โดยเฉพาะการปฏิบัติงานโดยยึดหลักพรหมวิหาร ๔ อันได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

(๒) ในปัจจุบันมีกฎหมายหลายฉบับที่กำหนดบทบาทหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงาน เช่น พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น

(๓) สำหรับความแตกต่างระหว่างคำว่า “อาชีพ” กับ คำว่า “วิชาชีพ” นั้น คำว่า “วิชาชีพ” หรือ “Profession” หมายถึง งานที่ตนได้ปฏิญาณว่าจะอุทิศตัวทำไปตลอดชีวิต เป็นงานที่ต้องได้รับการอบรมสั่งสอนมานาน เป็นงานที่มีขนบธรรมเนียมและจรรยาของหมู่คณะโดยเฉพาะได้รับค่าตอบแทนในลักษณะค่าธรรมเนียม หรือค่ายกครู มิใช่ค่าจ้าง ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพสามารถใช้เพื่อหาเลี้ยงชีพตนเองได้ ทั้งยังเป็นงานที่ต้องมีสำนึกในการให้บริการ และเป็นงานที่สังคมให้การยอมรับ

ด้วยเหตุที่งานด้านการสังคมสงเคราะห์ได้รับการยอมรับและมีบทบาทสำคัญเพิ่มมากขึ้นในสังคมไทย จึงต้องมีการยกระดับอาชีพสังคมสงเคราะห์ขึ้นเป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ก็เพื่อให้มีองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในรูปแบบของสภาวิชาชีพ เพื่อควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้และมาตรฐานการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีคุณภาพ

และมาตรฐาน มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ มีความเป็นอิสระ สามารถปกครองดูแลการประกอบวิชาชีพของตนเองได้ ทั้งยังเป็นการป้องกันมิให้มีฉ้อฉลหรือทุจริตของทางการสังคมสงเคราะห์เพื่อแสวงหาผลประโยชน์หรือแสวงหากำไรได้อีกประการหนึ่งด้วย

นอกจากนี้ การยกระดับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้มีมาตรฐาน ย่อมเป็นการยกระดับนักสังคมสงเคราะห์ของไทยให้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทย

(๔) มีข้อสังเกตว่า การใช้ถ้อยคำว่า “วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม” เป็นถ้อยคำที่ให้ความรู้สึกในแง่ลบ จึงน่าจะพิจารณาใช้ถ้อยคำที่มีลักษณะของการห้ามหรือการจำกัดน้อยลง เช่น ถ้อยคำว่า “วิชาชีพสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน” ในลักษณะเดียวกับประเทศสิงคโปร์และประเทศนิวซีแลนด์ เป็นต้น นอกจากนี้ ถ้อยคำดังกล่าวยังช่วยส่งเสริมให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ได้ตระหนักถึงภาระหน้าที่ของตนเองในฐานะที่เป็นนักสังคมสงเคราะห์ที่ได้รับการรับรอง ซึ่งจะช่วยกระตุ้นเตือนให้มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ตนได้ลงทะเบียนไว้

(๕) การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมสาขาต่าง ๆ ตามร่างมาตรา ๖ (๕) นั้น เป็นการใช้ถ้อยคำที่ไม่ชัดเจน ดังนั้น จึงควรระบุว่าเป็นการออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญฯ ในระดับใด ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดความสับสน

(๖) สำหรับแหล่งที่มาของรายได้ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามร่างมาตรา ๗ นั้น มีข้อสังเกต ดังนี้

- ตามร่างมาตรา ๗ (๑) ซึ่งกำหนดว่าสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อาจมีรายได้จากเงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน กรณีดังกล่าวจึงเป็นส่วนที่ต้องพึ่งพารัฐ และหากมีจำนวนสูงมากเกินไปก็ย่อมจะเป็นภาระต่อเงินงบประมาณแผ่นดินได้

- ตามร่างมาตรา ๗ (๒) ซึ่งกำหนดว่าสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อาจมีรายได้จากค่าขึ้นทะเบียนสมาชิกสามัญ สมาชิกวิสามัญ สมาชิกสมทบ ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติ ในขณะที่ อัตราค่าธรรมเนียมท้ายร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและประเภทของสมาชิกเอาไว้ไม่ครบทุกประเภท

(๗) การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามร่างมาตรา ๑๐ นั้น มีข้อสังเกต ดังนี้

- ตามร่างมาตรา ๑๐ (๒) กำหนดให้สมาชิกสามัญต้องสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีทางสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ หรือในสาขาอื่นที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับรอง และผ่านการฝึกอบรม และมีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์กำหนด นั้น

มีข้อสังเกตว่า ระดับของผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์มีหลายระดับ เช่น นักสังคมสงเคราะห์ที่ทำงานในสถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน หรือองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร เช่น มูลนิธิ เป็นต้น ซึ่งบางคนอาจจะไม่ได้รับการศึกษาอบรมในสถานศึกษา มาโดยตรง แต่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในด้านสังคมสงเคราะห์มาเป็นระยะเวลาาน หรือบางคนอาจจะไม่ได้ประกอบอาชีพนั้นอย่างต่อเนื่อง แต่เป็นผู้มีจิตอาสาในการให้บริการ นอกจากนี้ มีบางหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญและสามารถดำเนินการในด้านการสังคมสงเคราะห์แก่ประชาชนได้เป็นอย่างดี แม้จะดำเนินการโดยบุคลากรที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาทางด้านสังคมสงเคราะห์ศาสตร์หรือมีช่องทางที่จดทะเบียนในด้านการสังคมสงเคราะห์โดยตรง เช่น มูลนิธิ หรือองค์กรภาคเอกชนบางองค์กรซึ่งดำเนินงานจากเงินบริจาคของประชาชน มิใช่จากเงินอุดหนุนจากเงินงบประมาณของรัฐบาล แต่บุคคลเหล่านี้ล้วนแต่ต้องมาอยู่ภายในบังคับของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ทั้งสิ้น ดังนั้น ควรกำหนดกลไกให้บุคคลเหล่านี้สามารถเข้ามาเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ได้เช่นเดียวกัน

- ตามร่างมาตรา ๑๐ (๑) กำหนดให้สมาชิกสามัญต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ นั้น มีข้อสังเกตว่าเมื่อตามร่างมาตรา ๑๐ (๒) กำหนดให้สมาชิกสามัญต้องสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ดังนั้น บุคคลดังกล่าวย่อมมีอายุโดยถ้วนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์อยู่แล้ว นอกจากนี้ การกำหนดอายุของบุคคลดังกล่าว อาจเป็นการกีดกันบุคคลผู้มีจิตอาสาซึ่งปฏิบัติงานอยู่เดิม

- ด้วยเหตุที่นักสังคมสงเคราะห์ต้องเป็นผู้ที่มีจริยธรรม จึงเสนอว่า ควรเพิ่มเติมคุณสมบัติของสมาชิกฯ ว่า จะต้องไม่เป็นผู้ที่นิยมความรุนแรง หรือเป็นผู้ที่ปลุกระดมสร้างความแตกแยกในสังคม ด้วย

(๘) การกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ โดยเฉพาะกรณีสมาชิกสามัญซึ่งได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกด้วยกันเองจำนวนสิบสี่คนเป็นกรรมการตามร่างมาตรา ๑๖ (๕) นั้น ถือเป็นจำนวนที่มากเกินไปหรือไม่ หากพิจารณาเทียบกับจำนวนนักสังคมสงเคราะห์ในประเทศไทย ซึ่งมีจำนวนประมาณสองพันคนเท่านั้น

(๙) ข้อยกเว้นการห้ามประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมโดยมิได้ขึ้นทะเบียน และรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ตามร่างมาตรา ๒๙ นั้น มีข้อสังเกตว่า หากจำกัดสิทธิของผู้ปฏิบัติงานมากเกินไปอาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ ดังนี้

- ข้อยกเว้นกรณีการช่วยเหลือประชาชนตามหน้าที่พลเมืองดีอันเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม ตามร่างมาตรา ๒๙ (๑) นั้น เป็นกรณีที่จะต้องมีการตีความว่า มีขอบเขตแค่ไหน เพียงใด

- ช้อยกเว้นกรณีที่เป็นบุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรภาคเอกชนมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม ตามร่างมาตรา ๒๙ (๓) นั้น เป็นการสร้างภาระให้แก่องค์กรหรือมูลนิธิต่าง ๆ ในการมาขึ้นทะเบียนและขออนุญาตหรือไม่ และการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กรเหล่านั้นจะต้องควบคุมโดยนักสังคมสงเคราะห์ที่ได้รับอนุญาตเท่านั้นหรือไม่ หากเป็นเช่นนั้น จะต้องมีการติดป้ายระบุชื่อนักสังคมสงเคราะห์ประจำองค์กรกำกับในระหว่างปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกับเภสัชกรประจำร้านขายยาแผนปัจจุบัน หรือไม่

(๑๐) การที่ร่างมาตรา ๔๐ วรรคสาม กำหนดให้คำวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งลงโทษฐานผิดจรรยาบรรณของคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เป็นที่สุด นั้น อยากทราบว่า คำว่า “เป็นที่สุด” มีความหมายว่าเป็นที่สุดในชั้นใด และผู้ซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณมีคำสั่งลงโทษหรือผู้กล่าวหาจะสามารถยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อพิจารณาต่อไปได้หรือไม่

(๑๑) การที่ร่างมาตรา ๔๔ กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม ซึ่งถูกเพิกถอนใบอนุญาต อาจขอรับใบอนุญาตอีกได้เมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ถูกลงโทษเพิกถอนใบอนุญาต นั้น กำหนดเวลาดังกล่าว สมควรที่จะมีการพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไปหรือไม่ เพราะหากกำหนดไว้ อย่างตายตัวก็อาจจะเป็นการกีดกันผู้ที่มีจิตอาสาอยากช่วยเหลืองานด้านการสังคมสงเคราะห์ได้

(๑๒) ในส่วนของบทกำหนดโทษของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดอัตราโทษปรับหรือจำคุกไว้แต่เพียงสถานเบา เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับอัตราโทษตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ๆ

(๑๓) อยากทราบว่า ใช้หลักเกณฑ์ใดในการพิจารณากำหนดอัตราค่าธรรมเนียมวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และมีข้อสังเกตว่า ค่าขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม ฉบับละ ๓,๐๐๐ บาท และค่าต่ออายุใบอนุญาต ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท นั้น เป็นอัตราที่มีความเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด เนื่องจากเห็นว่า ไม่ควรกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้สูงมากเกินไป

นอกจากนี้ อยากทราบว่า ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม มีกำหนดอายุคราวละกี่ปี และจะต้องมีการต่ออายุใบอนุญาตทุก ๆ กี่ปี

(๑๔) เมื่อวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เป็นวิชาชีพใหม่ที่กำลังจะได้รับการจัดตั้งขึ้น ดังนั้น จึงไม่ควรให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้ในทันที แต่ควรเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ตลอดจนการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวิชาชีพดังกล่าวก่อนมีการประกาศใช้ต่อไป

(๑๕) แม้ว่าการประกอบอาชีพสังคมสงเคราะห์ในประเทศไทยจะกำเนิดขึ้นมาเป็นเวลากว่า ๖๐ ปีแล้วก็ตาม แต่จำนวนนักสังคมสงเคราะห์ที่มีอยู่ยังคงมีจำนวนน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาสังคมไทยในปัจจุบัน

สำหรับสาเหตุสำคัญที่ทำให้การประกอบอาชีพด้านการสังคมสงเคราะห์ไม่เป็นที่สนใจมากนัก อาจจะเป็นเนื่องมาจากการประกอบอาชีพในด้านนี้มีความไม่แน่นอนทั้งในด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านรายได้ ด้านการได้รับเกียรติจากสังคม ตลอดจนไม่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมและการพัฒนาองค์ความรู้จากภาครัฐเท่าที่ควร ดังนั้น รัฐบาลควรให้การสนับสนุนแก่สถาบันการศึกษาโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาในการจัดให้มีหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ไม่ว่าจะในด้านทฤษฎี ทักษะในทางปฏิบัติ ตลอดจนกระบวนการสร้างจิตสำนึกก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการผลิตบัณฑิตทางด้านการสังคมสงเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพ มีความเป็นมืออาชีพ และมีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ สมควรพิจารณาเรื่องค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ให้มีความเหมาะสมควบคู่กันไปด้วย

นายสันติ พร้อมพัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ตอบชี้แจง สรุปได้ดังนี้

ขอขอบคุณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แสดงความห่วงใยและให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. โดยฝากให้คณะกรรมการผู้พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้รับเอาข้อคิดเห็น ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะดังกล่าวของสมาชิกฯ ไปพิจารณาเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาในวาระที่สอง และวาระที่สามต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้สามารถอำนวยความสะดวกทั้งต่อผู้ให้การสงเคราะห์และผู้รับการสงเคราะห์ และช่วยแก้ไขปัญหาสังคม อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศและการเป็นที่ยอมรับในระดับสากลต่อไป

๑.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง ขึ้นรับหลักการ

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียง ๒๖๙ เสียง ไม่รับหลักการ (ไม่มี) งดออกเสียง (ไม่มี) ไม่ลงคะแนนเสียง (ไม่มี) และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๑ คน เพื่อพิจารณา มีกำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน

๒. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา

๒.๑ สรุปประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น และตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

ร่างมาตรา ๓

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น ดังนี้

อยากทราบว่า เพราะเหตุใดตามร่างเดิมจึงกำหนดถ้อยคำว่า “วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม” และอยากทราบถึงเหตุผลของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ ในการแก้ไขถ้อยคำดังกล่าวเป็นคำว่า “วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ใบอนุญาต”

กรรมการตอบชี้แจงสรุปได้ ดังนี้

ที่มาของการใช้ถ้อยคำว่า “วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม” เนื่องจากตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีการกำหนดควบคุมให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์บางประเภทต้องมาขึ้นทะเบียนและขอรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

สำหรับเหตุผลในการแก้ไขถ้อยคำเป็นคำว่า “วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ใบอนุญาต” เนื่องจากคำว่า “ควบคุม” เป็นถ้อยคำที่ส่งผลในทางจิตวิทยา ก่อให้เกิดความรู้สึกในแง่ลบแก่ตัวผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ว่าตนเองจะต้องถูกควบคุม อีกทั้งเมื่อได้พิจารณาเทียบเคียงกับวิชาชีพอื่น ๆ เช่น กรณีวิชาชีพบัญชี มีการใช้ถ้อยคำว่า “ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต” เช่นเดียวกัน จึงได้แก้ไขถ้อยคำเพื่อให้มีความสอดคล้องกัน

ร่างมาตรา ๕

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น ดังนี้

ภารกิจหลักที่สำคัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ คือการควบคุมมาตรฐานจรรยาบรรณ ส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ซึ่งเป็นการควบคุมดูแลหรืออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานโดยตรงให้มีมาตรฐานที่ดี และส่งเสริมการปฏิบัติงานให้มีความทั่วถึงและครอบคลุมทุกพื้นที่ จึงอยากทราบถึงเหตุผลของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ ในการเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการให้ความช่วยเหลือหรือบริการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ซึ่งเปรียบเสมือนว่าสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติงานด้วยตนเองโดยตรงอีกด้วย

กรรมการตอบชี้แจงสรุปได้ ดังนี้

นอกจากภารกิจของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการควบคุมดูแล ส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้มีมาตรฐานแล้ว คณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ มีข้อสังเกตว่า หากประเทศไทยต้องประสบกับสถานการณ์ภัยพิบัติหรือสภาวะฉุกเฉินบางประการ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ก็ควรมีภารกิจหรือบทบาทในการเชิญชวน รมรณรงค์ หรือทำหน้าที่ประสานงานไปยังสมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลือประชาชนได้อย่างทันท่วงที อันเป็นการให้

ความช่วยเหลือหรือบริการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ จึงเห็นควรเพิ่มเติม
วัตถุประสงค์ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ดังกล่าวเพื่อให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

๒.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียง
ตามลำดับมาตรา

ร่าง
พระราชบัญญัติ
วิชาชีพสังคมสงเคราะห์
พ.ศ.

<u>ชื่อร่างพระราชบัญญัติ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>คำปรารภ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓</u>	มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“วิชาชีพสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า วิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะ
ทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาของบุคคล ครอบครัว
กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

“วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ ขอขมรับอนุญาต” หมายความว่า วิชาชีพที่ต้อง
ขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตใน ต่างประเทศ ของ วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ขอขมรับอนุญาต จากสภาวิชาชีพ
สังคมสงเคราะห์

“ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพ
ที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิต
ได้อย่างปกติสุข

ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

“ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ต่างประเทศรับอนุญาต” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้
ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ต่างประเทศรับอนุญาตจาก
สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
ที่ต่างประเทศรับอนุญาตของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“ข้อบังคับ” หมายความว่า ข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“กรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๔

ไม่มีการแก้ไข

หมวด ๑ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕

มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๕ ให้มีสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมมาตรฐาน
จรรยาบรรณ ส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือหรือบริการ
ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ให้สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีฐานะเป็นนิติบุคคล”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๖

มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๖ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคม
สงเคราะห์ที่ต่างประเทศรับอนุญาต

(๒) กำหนดมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๓) จัดทำหลักสูตรสำหรับการฝึกอบรมในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์หรือสถาบันอื่นที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มอบหมายให้ดำเนินการฝึกอบรมในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๔) ออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ต่างประเทศ รับประทาน

(๕) ออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ต่างประเทศ รับประทานสาขาต่าง ๆ

(๖) ออกคำสั่งตามมาตรา ๔๐ วรรคสาม

(๗) ส่งเสริมการศึกษา การอบรม และการวิจัย ในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และหน่วยงานทางสังคมสงเคราะห์

(๘) รับรองปริญญาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการสมัครเป็นสมาชิก

(๙) ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษาวินิจฉัยสังคมสงเคราะห์ในระดับอุดมศึกษาของสถาบันการศึกษา

(๑๐) ผดุงไว้ซึ่งเกียรติ สิทธิ ความเป็นธรรม และส่งเสริมความก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ความสามัคคี และสวัสดิการให้แก่สมาชิก

(๑๑) เป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของประเทศไทย

(๑๒) ดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๗

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๘

ไม่มีการแก้ไข

หมวด ๒ สมาชิก

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๙

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๑๐ สมาชิกสามัญต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ หรือปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่นที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับรองและผ่านการฝึกอบรม พิเศษโดยมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง การให้คำปรึกษา แนะนำ การส่งเสริม และการสนับสนุนเด็กเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ตามมาตรฐานที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์กำหนด

(๓) ไม่เป็นผู้ประพฤตเสียหายซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับ

(๔) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ในคดีที่คณะกรรมการเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับ

(๕) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๖) ไม่เป็นโรคตามที่กำหนดในข้อบังคับ”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๑

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๑๑ สมาชิกสามัญมีสิทธิและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ขอขึ้นทะเบียนและขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ที่ขอรับอนุญาต หรือขอหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ที่ขอรับอนุญาต สาขาต่าง ๆ

(๒) แสดงความเห็นและสอบถามเป็นหนังสือเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ส่งไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา และในกรณีที่สมาชิกสามัญร่วมกันตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไปเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องใดที่เกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ คณะกรรมการต้องพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้เสนอทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

(๓) เลือกตั้ง รับเลือกตั้ง หรือรับเลือกเป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นอันเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๙

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๐

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๑

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๓

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารและดำเนินกิจการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในมาตรา ๕ และมาตรา ๖

(๒) แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการ เพื่อทำการหรือพิจารณาเรื่องต่าง ๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๓) กำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๔) ออกข้อบังคับว่าด้วย

(ก) การเป็นสมาชิก

(ข) การกำหนดค่าขึ้นทะเบียนสมาชิกสามัญ สมาชิกวิสามัญ สมาชิกสมทบ ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมอื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้

(ค) การเลือกกรรมการ การเลือกตั้งกรรมการ การเลือกกรรมการหรือสมาชิกสามัญ เพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ การเลื่อนรายชื่อตามบัญชีสำรอง หรือการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการแทน และการแต่งตั้งและคุณสมบัติของที่ปรึกษา

(ง) แบบและประเภทใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาตการเพิกถอนใบอนุญาต การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน และการออกใบแทนใบอนุญาต

(จ) หลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ต่างประเทศรับอนุญาตสาขาต่าง ๆ

(ฉ) การกำหนดวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ต่างประเทศรับอนุญาตสาขาต่าง ๆ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ต่างประเทศรับอนุญาต ซึ่งต้องมีใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพแต่ละสาขา

- (ข) จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- (ข) การประชุมใหญ่สามัญประจำปี การประชุมคณะกรรมการ คณะกรรมการจรรยาบรรณ และคณะอนุกรรมการ
- (ฅ) หลักเกณฑ์การรับรองปริญญาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่าง ๆ
- (ญ) หลักเกณฑ์ว่าด้วยการประเมินความรู้ตามอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- (ฎ) หลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการยื่นคำกล่าวหา การสอบสวน การพิจารณา การอุทธรณ์ และการพิจารณาอุทธรณ์ในกรณีมีการกล่าวหาผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ประพฤติผิดจรรยาบรรณ
- (ฏ) การจัดตั้ง การดำเนินการ และการเลิกสถาบันที่ทำการฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการในสาขาต่าง ๆ ของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- (ฐ) การดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- (๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์และการจัดทำรายงานสถานะการเงินของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- (๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการหรือบริการอื่น ๆ ตามมาตรา ๑๑ (๖) ข้อบังคับหรือระเบียบนั้น เมื่อสภานายกพิเศษได้ให้ความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๔ ไม่มีการแก้ไข

หมวด ๔ การดำเนินการของคณะกรรมการ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๕ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๖ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๗ ไม่มีการแก้ไข

**หมวด ๕ การควบคุมการประกอบวิชาชีพ มีการแก้ไข
สังคมสงเคราะห์**

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

**“หมวด ๕ การควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคม
สงเคราะห์”**

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๘ มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

**“มาตรา ๒๘ ให้วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ดังต่อไปนี้ เป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
ที่ควบคุมรับอนุญาต**

(๑) วิชาชีพที่ดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์หรือพนักงานสังคมสงเคราะห์ตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมายว่าด้วย
การคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน
กฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม
กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต กฎหมายว่าด้วยทรัพย์สินที่ฝังกลบและครอบครัวและวิธีพิจารณา
คดีเยาวชนและครอบครัว หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

(๒) วิชาชีพที่ดำเนินการโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมสงเคราะห์
หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานด้านสังคมสงเคราะห์ ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมาย
ว่าด้วยค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา กฎหมายว่าด้วย
สุขภาพจิต กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กฎหมายว่าด้วยการรับเด็ก
เป็นบุตรบุญธรรม หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

**(๓) วิชาชีพในหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์ในสถานสังคม
สงเคราะห์ที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย สถานสังคมสงเคราะห์ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เรือนจำ
ทัณฑสถาน สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาและฟื้นฟู สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ
ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ศูนย์พิทักษ์ชีพ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด**

(๔) วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในหน่วยงานของรัฐในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก

(๕) วิชาชีพสังคมสงเคราะห์อื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๙

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ ต่างประเทศ รับอนุญาต หรือกระทำด้วยวิธีใด ๆ ที่แสดงให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนมีสิทธิที่จะประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ ต่างประเทศ รับอนุญาต โดยมีได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เว้นแต่ในกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) การช่วยเหลือประชาชนตามหน้าที่พลเมืองดีอันเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม

(๒) นักเรียน นักศึกษา หรือผู้รับการฝึกอบรมซึ่งทำการฝึกหัดหรือฝึกอบรมในความควบคุมของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือสถาบันที่ได้รับอนุญาตจากทางราชการให้จัดตั้งสถาบันทางสังคมสงเคราะห์ของรัฐ หรือสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันทางสังคมสงเคราะห์อื่น ภายใต้ความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ ต่างประเทศ รับอนุญาต

(๓) บุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือขององค์กรภาคเอกชนมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ ต่างประเทศ รับอนุญาต

(๔) การประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ ต่างประเทศ รับอนุญาต ของที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๐

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๓๐ แบบและประเภทใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การออกใบแทนใบอนุญาต และหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ ต่างประเทศ รับอนุญาต สาขาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๑**มีการแก้ไข****คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้**

“มาตรา ๓๑ ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตต้องเป็นสมาชิกสามัญและมีคุณสมบัติอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับ

เมื่อสมาชิกภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ ~~ขอรับ~~ รับอนุญาต ผู้ใดสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๕ ให้ใบอนุญาตของผู้ผู้นั้นสิ้นสุดลง”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๒**ไม่มีการแก้ไข****มาตรา ๓๓****ไม่มีการแก้ไข****มาตรา ๓๔****ไม่มีการแก้ไข****มาตรา ๓๕****มีการแก้ไข****คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้**

“มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ ประกอบด้วย ประธานกรรมการจรรยาบรรณและกรรมการจรรยาบรรณจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งโดย ~~ขอรับ~~ เห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร จากผู้ซึ่งมีความเที่ยงธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสมาชิกสามัญ

(๒) ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ ~~ขอรับ~~ รับอนุญาต มาแล้วไม่น้อยกว่าระยะเวลาตามที่กำหนดในข้อบังคับ

(๓) ไม่เคยถูกลงโทษฐานประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๔) ไม่ดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์หรือเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้

ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณเลือกกรรมการจรรยาบรรณด้วยกันคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการจรรยาบรรณ และจะให้มีผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่คณะกรรมการจรรยาบรรณกำหนดก็ได้”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

มาตรา ๓๖

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๗

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๓๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้กรรมการจรรยาบรรณพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕

(๔) คณะกรรมการมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ **แต่ข้อนี้ได้รับยกเลิกตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๓**

ในกรณีที่ตำแหน่งว่างลงก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการ **ได้ข้อเห็นชอบข้อ ๒** แต่งตั้งกรรมการจรรยาบรรณแทนตำแหน่งที่ว่าง และให้กรรมการจรรยาบรรณซึ่งได้รับแต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งได้เท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๘

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๙

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๓๙ เมื่อคณะกรรมการจรรยาบรรณพิจารณาผลการสอบสวนแล้วมีมติว่าผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้มีคำสั่งลงโทษผู้นั้นตามมาตรา ๓๘

ในกรณีที่คณะกรรมการจรรยาบรรณมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหามิได้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้สั่งยกคำกล่าวหา

การออกคำสั่งลงโทษตามวรรคหนึ่งหรือการออกคำสั่งยกคำกล่าวหาตามวรรคสอง ให้ประธานกรรมการจรรยาบรรณแจ้งคำสั่งให้ผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือ **โดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตลอดชีพ**”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๐

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๑

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๓

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ขอรับใบอนุญาตซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ขอรับใบอนุญาต หรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ขอรับใบอนุญาต”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๔

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๔๔ ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ขอรับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตอาจขอรับใบอนุญาตอีกได้เมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต แต่เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาคำขอรับใบอนุญาตและปฏิเสธการออกใบอนุญาต ผู้นั้นจะยื่นคำขอรับใบอนุญาตในครั้งต่อ ๆ ไปได้อีกต่อเมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการปฏิเสธการออกใบอนุญาต”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการ

หมวด ๖ บทกำหนดโทษ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๕

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๖

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๗**มีการแก้ไข****คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้**

“มาตรา ๔๗ ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ ขอรับอนุญาต ผู้ใดฝ่าฝืน
มาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการ

บทเฉพาะกาล**ไม่มีการแก้ไข****มาตรา ๔๘****มีการแก้ไข****คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้**

“มาตรา ๔๘ ในวาระเริ่มแรกที่ยังมิได้เลือกตั้งสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพ
สังคมสงเคราะห์เป็นกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) ให้คณะกรรมการประกอบด้วยปลัดกระทรวง
การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และกรรมการ
ตามมาตรา ๑๖ (๑) และ (๒) และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่มีการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
ระดับปริญญาเลือกกันเองจำนวนสองคน เป็นกรรมการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพ
สังคมสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน การได้มาซึ่งกรรมการดังกล่าวจะต้องกระทำ
ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ มิให้นำมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับ

ให้ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่งตั้งข้าราชการ
ในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำหน้าที่เลขาธิการ รองเลขาธิการ
และเหรัญญิก ตำแหน่งละหนึ่งคน ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว
ตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๙**ไม่มีการแก้ไข****มาตรา ๕๐****มีการแก้ไข****คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้**

“มาตรา ๕๐ ให้บุคคลซึ่งปฏิบัติงานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ขอรับใบอนุญาต ตามมาตรา ๒๘ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีข้อบังคับเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและ ออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ต้องมา ขึ้นทะเบียนเพื่อและรับใบอนุญาตภายในสี่ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการธิการ

อัตราค่าธรรมเนียมวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มี การแก้ไข

คณะกรรมการธิการแก้ไข ดังนี้

“อัตราค่าธรรมเนียมวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๑. ค่าขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ขอรับอนุญาต	ฉบับละ	๓,๐๐๐	บาท
๒. ค่าอายุใบอนุญาต	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
๓. ค่าหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ขอรับอนุญาต	ฉบับละ	๒๐๐	บาท
๔. ค่าหนังสืออนุมัติหรืออนุมัติบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ขอรับอนุญาตสาขาต่าง ๆ	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
๕. ค่าใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๒๐๐	บาท”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการธิการ

เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาเรียงลำดับมาตราจนจบร่างแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๐^๑ โดยไม่มีสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำ จึงเป็นอันจบ การพิจารณาในวาระที่สอง ต่อจากนั้น ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม

^๑ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๐ บัญญัติว่า

“เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๒๙ จบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้ สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่าย่างขัดแย้งกันอยู่”

๓. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่สาม เห็นชอบด้วยกับ ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียง ๓๖๕ เสียง ไม่เห็นชอบ ๑ เสียง ดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๔ เสียง

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ในรายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา ดังนี้

ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ

คณะกรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เริ่มตั้งแต่ชื่อ ร่างพระราชบัญญัติ คำปรารภและพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และเห็นสมควรเสนอเป็นข้อสังเกตไว้ท้ายรายงานฉบับนี้ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาดังนี้

๑) ควรสนับสนุนให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีทักษะด้านการให้คำปรึกษา (Counseling) ซึ่งเป็นกระบวนการให้คำปรึกษาแนะนำ การเข้าถึงอารมณ์จิตใจของผู้ใช้บริการ โดยจะช่วยให้เกิดการเรียงลำดับทางความคิดอย่างเป็นระบบและนำไปสู่กระบวนการสื่อสารสองทาง เพื่อให้ผู้ใช้บริการเกิดการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความคิดและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการในระยะยาว ซึ่งทักษะด้านการให้คำปรึกษาทางสังคมสงเคราะห์นี้ จะเป็นทักษะที่มีความแตกต่างระหว่างผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และจิตแพทย์ เพราะผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จะทำงานในบริบทความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้ใช้บริการ กับครอบครัว และกลุ่มสังคมแวดล้อมของเขา ในกรณีดังกล่าวมีข้อเสนอให้รัฐสนับสนุนให้มีการเปิดคลินิกให้คำปรึกษาของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ด้วย

๒) การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทยในอนาคต อาจมีนักสังคมสงเคราะห์ จากต่างประเทศที่มีใบอนุญาตและมีทักษะด้านการให้คำปรึกษาเข้ามาเปิดคลินิกให้คำปรึกษา ในประเทศไทย รวมทั้งปัจจุบันมีนักสังคมสงเคราะห์ไทยที่ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ในต่างประเทศแต่ไม่มีใบประกอบวิชาชีพรองรับ ดังนั้น รัฐจึงควรเร่งพัฒนาและผลิตผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่มีคุณภาพให้มีจำนวนเพียงพอ พร้อมทั้งต้องมีทักษะการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐาน และมีความเป็นมืออาชีพ เพื่อความพร้อมในการแข่งขันกับต่างประเทศ และเพื่อให้เกิดความร่วมมือก่อนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๓) รัฐควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้มีผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่สามารถทำงานกับประชาชนที่อยู่ในภาวะยากลำบาก มีสภาวะที่เปราะบาง และต้องการระบบบริการสวัสดิการสังคมที่มีมาตรฐาน เพื่อเป็นบุคลากรที่มีความรู้ทักษะ และได้รับการกำกับด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ด้วยการยอมรับให้มีองค์กรสภาวิชาชีพ ทำหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ด้วยการจัดให้มีการขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต

ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ รัฐควรสนับสนุนให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ช่วยเหลือและทำประโยชน์ให้แก่สังคม อันเป็นภารกิจประการหนึ่งในการลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรมในด้านสิทธิและโอกาสทางสังคม

๔) อัตราค่าธรรมเนียมวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่มีการกำหนดไว้ในทำยร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นอัตราค่าธรรมเนียมสูงสุดที่จะสามารถเรียกเก็บได้ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ จึงควรมีการพิจารณาเรียกเก็บค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในอัตราที่เหมาะสม และไม่ควรรีกรเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในอัตราสูงสุดในช่วงแรก และจะต้องมีข้อกำหนดเกี่ยวกับระยะเวลาในการต่อใบอนุญาตที่ชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อให้โอกาสแก่ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการเข้าสู่กระบวนการควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณเป็นสิ่งสำคัญ

๕) ให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ดำเนินการออกข้อบังคับเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต รวมทั้งประชาชนผู้รับบริการ

คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ฯ จึงขอเสนอข้อสังเกตดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ความเห็นชอบและให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งรายงานและข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาตามข้อสังเกตข้างต้นต่อไป ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๕ ประกอบข้อ ๙๗^๒

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ด้วยคะแนนเสียง ๓๕๒ เสียง ไม่เห็นชอบ (ไม่มี) งดออกเสียง ๒ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง (ไม่มี)

^๒ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๙๗ บัญญัติว่า

“ในการพิจารณาของคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ฯ ถ้าคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ฯ เห็นว่ามีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ก็ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ฯ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา

ในการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ฯ ให้สภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยโดยไม่มีการอภิปราย

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ฯ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งรายงานและข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งข้อสังเกตของคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ฯ ให้คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องทราบ คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามข้อสังเกตนั้นประการใดหรือไม่ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งให้ที่ประชุมทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุม”

ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

เรื่องเสร็จที่ ๒๔๙/๒๕๕๔

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุป สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันการปฏิบัติหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทเพิ่มมากขึ้น และครอบคลุมไปหลายด้าน ประกอบกับมีกฎหมายหลายฉบับได้กำหนดหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับประชาชน โดยเฉพาะผู้ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตให้สามารถกระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข สมควรให้มืองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในรูปของสภาวิชาชีพ เพื่อควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้และมาตรฐานการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีคุณภาพและมาตรฐาน และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ ความหมายของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ คือ วิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข (ร่างมาตรา ๓)

๒.๒ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๕ ถึงร่างมาตรา ๘)

(๑) สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุม ส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๕) มีอำนาจหน้าที่ในการรับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาต ออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน ออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญ กำหนดมาตรฐานการให้บริการ การจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม การให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษา การรับรองปริญญา การส่งเสริมการศึกษา การอบรม และการวิจัย การเป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของประเทศไทย และการดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๖)

(๒) รายได้ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มาจากเงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน ค่าขึ้นทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง ค่าธรรมเนียมต่างๆ ผลประโยชน์จากการ

ดำเนินกิจกรรมของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้ เงินหรือทรัพย์สินที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ได้รับตามกฎหมายหรือโดยนิตินกรรมอื่น และดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินข้างต้น (ร่างมาตรา ๗)

๒.๓ สมาชิก (ร่างมาตรา ๙ ถึงร่างมาตรา ๑๕)

สมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีสี่ประเภท ได้แก่ สมาชิกสามัญ สมาชิกวิสามัญ สมาชิกสมทบ และสมาชิกกิตติมศักดิ์ (ร่างมาตรา ๙) โดยสมาชิกสามัญต้องมีคุณสมบัติ คือ มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางสังคมสงเคราะห์ ศาสตร์ หรือ ปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่นที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับรองและผ่านการฝึกอบรม และมีประสบการณ์ในการทำงานตามมาตรฐานที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับรอง ไม่เป็นผู้ประพฤติเสียหาย ไม่เคยต้องโทษจำคุก ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ และไม่เป็นโรคตามที่กำหนดในข้อบังคับ (ร่างมาตรา ๑๐) โดยสมาชิกสามัญจะมีสิทธิและหน้าที่ที่แตกต่างจากสมาชิกประเภทอื่น คือ สามารถขึ้นทะเบียนและขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม หรือขอหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมสาขาต่างๆ และสามารถเลือกตั้ง รับเลือกตั้ง หรือรับเลือกเป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นอันเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ได้ (ร่างมาตรา ๑๑ ถึงร่างมาตรา ๑๕)

๒.๔ คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๑๖ ถึงร่างมาตรา ๒๔)

(๑) คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนเก้าคน ผู้แทนสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์จำนวนสองคน ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมที่มีสมาชิกสามัญปฏิบัติงานอยู่ จำนวนสองคน และสมาชิกสามัญซึ่งได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกสามัญด้วยกันเองจำนวนสิบสี่คน (ร่างมาตรา ๑๖) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี (ร่างมาตรา ๑๙) มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและดำเนินกิจการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการ กำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ออกข้อบังคับและระเบียบต่างๆ (ร่างมาตรา ๒๓)

(๒) ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการซึ่งมาจากการเลือกตั้งสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่ง และอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง ตำแหน่งละหนึ่งคน และนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีอำนาจเลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการ รองเลขาธิการ ประชาสัมพันธ์ และเหรียญกฐิต รวมทั้งอาจเลือกสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งอื่นได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๗) โดยนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการ และเป็นผู้แทนสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในกิจการต่างๆ ตลอดจนมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและดำเนินกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๒๔)

๒.๕ การดำเนินการของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๒๕ ถึงร่างมาตรา ๒๗)

การดำเนินการของคณะกรรมการโดยทั่วไปใช้มติเสียงข้างมาก แต่มติของที่ประชุมในกรณีให้สมาชิกสามัญพ้นจากสมาชิกภาพเพราะเห็นว่าเป็นผู้นำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ หรือการยืนยันมติที่สภานายกพิเศษยังต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ (ร่างมาตรา ๒๕ และร่างมาตรา ๒๗)

๒.๖ การควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๒๘ ถึงร่างมาตรา ๔๕)

(๑) วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม คือ วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ต้องขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ได้แก่ วิชาชีพที่ดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์ พนักงานสังคมสงเคราะห์ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมสงเคราะห์ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานด้านสังคมสงเคราะห์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว กฎหมายว่าด้วยค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด หรือวิชาชีพในหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์ในงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ งานสังคมสงเคราะห์ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เรือนจำ ทัณฑสถาน สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาและฟื้นฟู สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกอาชีพ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในหน่วยงานของรัฐในสายงานนักสังคมสงเคราะห์ หรือวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา (ร่างมาตรา ๒๘)

(๒) ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมหรือกระทำด้วยวิธีใด ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าตนมีสิทธิที่จะประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมโดยมิได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เว้นแต่ การช่วยเหลือประชาชนตามหน้าที่พลเมืองดีอันเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม การทำการฝึกหัดหรือฝึกอบรมของนักเรียน นักศึกษา หรือผู้รับการฝึกอบรมในความควบคุมของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือสถาบันที่ได้รับอนุญาตจากทางราชการให้จัดตั้งสถาบันทางสังคมสงเคราะห์ของรัฐ หรือสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันทางสังคมสงเคราะห์อื่น ภายใต้ความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม การดำเนินงานของบุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรภาคเอกชนมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม การประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมของที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๒๙) หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท (ร่างมาตรา ๔๕)

(๓) ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ต้องประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามข้อบังคับ ทั้งต้องดำรงตนและปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ด้วย (ร่างมาตรา ๓๒) เมื่อมีผู้กล่าวหาหรือปรากฏต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณว่าผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณดำเนินการสอบสวนพิจารณาโดยเร็ว (ร่างมาตรา ๓๔) เมื่อคณะกรรมการจรรยาบรรณพิจารณาผลการสอบสวนแล้ว มีมติว่าผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้มีคำสั่งลงโทษ ได้แก่ การตักเตือนเป็นหนังสือ การภาคทัณฑ์ การพักใช้ใบอนุญาต และการเพิกถอนใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๓๕) หรือสั่งยกคำกล่าวหาในกรณี que เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ (ร่างมาตรา ๓๕) ซึ่งคำสั่งดังกล่าวอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง (ร่างมาตรา ๔๐)

(๔) ห้ามมิให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม หรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม (ร่างมาตรา ๔๓) หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (ร่างมาตรา ๔๗)

(๕) ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต อาจขอรับใบอนุญาตอีกได้เมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ถูกลงสั่งเพิกถอนใบอนุญาต แต่เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาคำขอรับใบอนุญาตและปฏิเสธการออกใบอนุญาต ผู้นั้นจะยื่นคำขอรับใบอนุญาตในครั้งต่อ ๆ ไปได้อีกต่อเมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการปฏิเสธการออกใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๔๕)

๒.๗ ผู้รักษาการ

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕) และดำรงตำแหน่งสภานายกพิเศษแห่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๘) มีอำนาจหน้าที่ในการเข้าฟังการประชุมและชี้แจงแสดงความเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๒๖) และมีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือยับยั้งมติของที่ประชุมคณะกรรมการเกี่ยวกับการออกระเบียบหรือข้อบังคับ การกำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๒๗)

๓. ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ได้ศึกษาหลักกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๓.๑ ประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์ไม่มีกฎหมายเฉพาะในการควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ การควบคุมมาตรฐานของนักสังคมสงเคราะห์ในปัจจุบันเกิดจากความร่วมมือระหว่างกระทรวงพัฒนาชุมชน เยาวชน และกีฬา (Ministry of Community Development, Youth, and Sport) คณะกรรมการบริการสังคมแห่งชาติ (National Council of Social Service) และสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยสิงคโปร์ (Singapore Association of Social Workers (SASW)) ในการกำหนด “กรอบการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม”

(Accreditation Framework for Social Workers and Social Service Practitioners) เพื่อควบคุมและรับรองมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม โดยกรอบดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒

หลักเกณฑ์การรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม ตามที่กำหนดในกรอบการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม มีรายละเอียด ดังนี้

๑. การรับรองนักสังคมสงเคราะห์

๑.๑ กรณีเพิ่งสำเร็จการศึกษาหรือปฏิบัติงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์มาแล้วน้อยกว่า ๑ ปี สามารถขอรับรองเป็นนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียนประเภทชั่วคราว (Registered Social Worker-Provisional) โดยมีหลักเกณฑ์การรับรอง ดังนี้

๑.๑.๑ ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์มาแล้วน้อยกว่า ๑ ปี

๑.๑.๒ ได้รับการรับรองจากเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างานปัจจุบัน จำนวน ๒ คน

๑.๒ กรณีเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ สามารถขอรับรองเป็นนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน (Registered Social Worker) มีหลักเกณฑ์การรับรอง ดังนี้

๑.๒.๑ ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์มาแล้ว ๑ ปี

๑.๒.๒ ได้รับการฝึกอบรมด้านสังคมสงเคราะห์ หรืองานสังคมสงเคราะห์ที่ช่วยสร้างเสริมประสิทธิภาพในการให้บริการโดยนักสังคมสงเคราะห์มาแล้ว ๘๐ ชั่วโมง โดยมีหลักฐานการเข้าร่วมอบรม ปฏิบัติการหรือประชุม หรือการอบรมภายในองค์กร ที่รับรองโดยนายจ้าง

๑.๒.๓ ปฏิบัติงานโดยได้รับคำปรึกษาจากผู้ควบคุมที่เป็นคนกลางหรือผู้เชี่ยวชาญมาแล้ว ๑,๐๐๐ ชั่วโมง โดยมีหลักฐานการปฏิบัติงาน เช่น การสนทนา หรือการประชุม

๒. การรับรองผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม

๒.๑ กรณีเพิ่งสำเร็จการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ สามารถขอรับรองเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านบริการสังคมจดทะเบียน (Registered Social Service Practitioner) โดยมีหลักเกณฑ์การรับรอง ดังนี้

๒.๑.๑ มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงมาแล้ว ๓ ปี

๒.๑.๒ ได้รับการฝึกอบรม ๒๔๐ ชั่วโมงภายใน ๓ ปี

๒.๑.๓ ปฏิบัติงานภายใต้การควบคุมของผู้เชี่ยวชาญมาแล้ว ๓๐๐ ชั่วโมง

๒.๑.๔ ได้รับการรับรองจากเพื่อนและหัวหน้างานปัจจุบัน จำนวน ๒ คน

๒.๒ กรณีไม่ได้จบการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ สามารถขอรับรองเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านบริการสังคมจดทะเบียน (Registered Social Service Practitioner) โดยมีหลักเกณฑ์การรับรอง ดังนี้

๒.๒.๑ มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงมาแล้ว ๑๐ ปี

๒.๒.๒ ปฏิบัติงานภายใต้การควบคุมของผู้เชี่ยวชาญมาแล้ว ๓๐๐ ชั่วโมง

๒.๒.๓ ได้รับการรับรองจากเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างาน ปัจจุบัน จำนวน ๒ คน

๓. การต่ออายุการรับรอง

การรับรองมีอายุ ๒ ปี โดยในระหว่างระยะเวลา ๒ ปีดังกล่าว นักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคมแต่ละประเภทจะต้องเก็บคะแนนการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง (Continuing Profession Education (CPE)) ให้ครบ ๑๖๐ ชั่วโมง โดยจะต้องเป็นการฝึกอบรมกับหน่วยงานที่กำหนดไม่น้อยกว่า ๖๐ ชั่วโมง

สมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยสิงคโปร์ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม (Accreditation Board) และมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการรับสมัครและต่ออายุใบรับรอง
- (๒) ดำเนินการให้ความรู้และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระบบการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม
- (๓) จัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม
- (๔) ตอบคำถามหรือข้อสงสัย
- (๕) ดำเนินการเกี่ยวกับข้อร้องเรียน
- (๖) จัดฝึกอบรมให้แก่สมาชิกเพื่อให้ได้รับความรู้ที่ทันสมัย
- (๗) พิจารณาเกี่ยวกับการฝึกอบรมและการเก็บชั่วโมงการฝึกอบรม

๓.๒ ประเทศนิวซีแลนด์

การควบคุมนักสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๖ (Social Workers Registration Act 2003) พระราชบัญญัติดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หลักในการคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชน โดยกำหนดหรือจัดให้มีกระบวนการเพื่อเป็นหลักประกันว่านักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้ที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานและมีวิธีในการปฏิบัติงานที่มีหลักทางวิชาการ รวมทั้งมีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ประโยชน์ของการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์แก่หน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชน และเพื่อเป็นการเพิ่มความเป็นมืออาชีพของนักสังคมสงเคราะห์

พระราชบัญญัติการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๖ วางระบบการควบคุมนักสังคมสงเคราะห์โดยใช้ระบบการจดทะเบียน โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ (Social Workers Registration Board) เพื่อทำหน้าที่พิจารณาเกี่ยวกับการรับจดทะเบียน และกำหนดให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ (Social Workers Complaints and Disciplinary Tribunal) เพื่อพิจารณาข้อร้องเรียนและควบคุมจรรยาบรรณของนักสังคมสงเคราะห์

บุคคลที่จะสามารถปฏิบัติงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์จะต้องได้รับการจดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์และมีใบรับรองการปฏิบัติงานตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนด ซึ่งมีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

๑. ผู้มีสิทธิขอจดทะเบียน

ผู้มีสิทธิขอจดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์แบ่งออกเป็น ๒ ประเภทคือ

๑.๑ ผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานนักสังคมสงเคราะห์ของประเทศนิวซีแลนด์ คือ มีความสามารถ ความเหมาะสม และประสบการณ์เพียงพอที่จะปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และมีความสามารถที่จะปฏิบัติงานกับชนเผ่าเมารีและกลุ่มที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมในประเทศนิวซีแลนด์ได้^๑

๑.๒ ผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานของต่างประเทศที่เทียบเท่ากับมาตรฐานของประเทศนิวซีแลนด์ซึ่งจะต้องมีความสามารถที่จะปฏิบัติงานกับชนเผ่าเมารีและกลุ่มที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมในประเทศนิวซีแลนด์ ได้จดทะเบียนหรือได้รับใบอนุญาตเป็นนักสังคมสงเคราะห์หรือเป็นผู้ปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกับนักสังคมสงเคราะห์ในต่างประเทศหรือมีเหตุผลเพียงพอในกรณีที่ไม่ได้รับการจดทะเบียนหรือใบอนุญาต ได้รับการฝึกปฏิบัติงานจนเป็นที่พอใจของคณะกรรมการว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะปฏิบัติงานกับชนเผ่าเมารีและกลุ่มที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมในประเทศนิวซีแลนด์ได้ สามารถพูดและเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเข้าใจภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาพูดและเขียนได้เป็นอย่างดี มีประสบการณ์ ความสามารถ และความเหมาะสมที่จะปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และมีความประสงค์ที่จะอาศัยและปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์^๒

^๑Section 6 A person who has a recognised New Zealand qualification is entitled to be registered if the Board is satisfied—

(a) that his or her competence to practise social work has been found satisfactory under Part 3; and

(b) that he or she is a fit and proper person to practise social work; and

(c) that (whether because of the inclusion of an appropriate component in that qualification, or as a result of his or her satisfactory completion of a separate course or courses of training) he or she—

(i) is competent to practise social work with Māori; and

(ii) is competent to practise social work with different ethnic and cultural groups in New Zealand; and

(d) that he or she has enough practical experience in practicing social work.

^๒Section 7 A person who does not have a recognised New Zealand qualification is entitled to be registered if the Board is satisfied that—

(มีต่อหน้าถัดไป)

๒. การจดทะเบียน

ในการจดทะเบียนคณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์มีอำนาจพิจารณาว่าจะรับจดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์ประเภทใด ซึ่งพระราชบัญญัติการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ฯ กำหนดประเภทการรับจดทะเบียนไว้ ๓ ประเภท คือ

(๑) การจดทะเบียนแบบมีเงื่อนไข (Provisional Registration) เป็นการจดทะเบียนในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีความสามารถและความเหมาะสมในการเป็นนักสังคมสงเคราะห์ตามที่กฎหมายกำหนด และอยู่ในระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อให้มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด^๑

(๒) การจดทะเบียนชั่วคราว (Temporary Registration) เป็นการจดทะเบียนสำหรับผู้ที่อาศัยหรือมาเยือนประเทศนิวซีแลนด์เป็นการชั่วคราวซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีความเหมาะสมที่จะปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และสามารถพูดและเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเข้าใจภาษาอังกฤษทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนได้ดี มีความประสงค์ที่จะอยู่อาศัยหรือมาเยือนประเทศนิวซีแลนด์เป็นการชั่วคราวและประสงค์ที่จะ

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๒)

(a) he or she has an overseas qualification equivalent to a recognised New Zealand qualification (except to the extent that it may not include a component whose satisfactory completion ensures that its holder—

(i) is competent to practise social work with Māori; and
(ii) is competent to practise social work with different ethnic and cultural groups in New Zealand); and

(b) either—
(i) he or she is registered or licensed as a social worker, or as the practitioner of a profession equivalent to that of a social worker, in a State other than New Zealand (whether the State in which the equivalent qualification was obtained or some other State); or
(ii) there are good reasons for his or her not being so registered or licensed;

and
(c) he or she has satisfactorily completed a course or courses of training ensuring that he or she—

(i) is competent to practise social work with Māori; and
(ii) is competent to practise social work with different ethnic and cultural groups in New Zealand; and

(d) he or she can speak and write English reasonably effectively, and understand spoken and written English reasonably well; and

(e) he or she has enough practical experience in practising social work; and
(f) his or her competence to practise social work has been found satisfactory under

Part 3; and

(g) he or she is a fit and proper person to practise social work; and

(h) he or she intends to live and practise social work in New Zealand.

^m Section 14 Criteria for provisional registration

(1) The Board must decide that the applicant should be registered provisionally if, and only if, satisfied—

(a) that the applicant's competence to practise social work has been found satisfactory under Part 3; and

(b) that he or she is a fit and proper person to practise social work, meets some of the other criteria in section 6 or section 7, and—

(i) is in the process of working towards meeting the rest of them; or

...

ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในสถาบันหรือสถานที่เฉพาะ และมีความรู้และประสบการณ์ด้านสังคมสงเคราะห์เพียงพอที่จะปฏิบัติงาน ณ สถาบันหรือสถานที่นั้น ๆ ได้^๕

(๓) การจดทะเบียนอย่างสมบูรณ์ (Full Registration) เป็นการจดทะเบียนในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีความสามารถและมีความเหมาะสมในการปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ และมีความสามารถในการปฏิบัติงานกับชนเผ่าเมารีและกลุ่มที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมในประเทศนิวซีแลนด์ และมีประสบการณ์เพียงพอในการปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ ซึ่งต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในมาตรา ๖ และมาตรา ๗^๕

๓. ใบรับรองการปฏิบัติงาน

การออกใบรับรองการปฏิบัติงานให้แก่สังคมสงเคราะห์จดทะเบียนนั้นออกโดยนายทะเบียน แต่ในกรณีที่นายทะเบียนมีเหตุอันเชื่อได้ว่าผู้ขอรับใบรับรองยังไม่ได้รับการประเมินความสามารถ หรือทำการประเมินแล้วแต่ยังไม่ได้รับผลการประเมิน หรือได้รับการประเมินแล้วแต่ยังไม่เป็นที่พอใจของนายทะเบียน หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ขอรับใบรับรองไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ หรือไม่ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์อย่างมีอาชีพภายใน ๓ ปีก่อนวันสมัคร หรือเป็นบุคคลที่ไม่สมควรปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ให้นายทะเบียนส่งกรณีดังกล่าวไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา และนายทะเบียนมีอำนาจในการไม่รับจดทะเบียนในกรณีที่ข้อมูลในเอกสารการขอรับใบรับรองเป็นเท็จ หรือผู้ขอรับใบรับรองยังไม่ผ่านการประเมินความสามารถภายใน ๕ ปีที่ผ่านมา^๖ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเอกสารตามที่นายทะเบียนเสนอ

^๕ Section 15 Criteria for temporary registration

The Board must decide that the applicant should be registered temporarily if, and only if, satisfied that he or she—

- (a) is a fit and proper person to practise social work; and
- (b) can speak and write English reasonably effectively, and understand spoken and written English reasonably well; and
- (c) is or will be visiting New Zealand temporarily, and wishes to practise social work at a particular institution or place in New Zealand; and
- (d) has enough knowledge and practical experience of social work to practise social work at the institution or place.

^๕ Section 12 Criteria for full registration

The board must decide that the applicant should be registered fully if, and only if he or she meets the criteria in section 6 or section 7.

^๖ Section 30 Restrictions on issue of practising certificates

(1) The Registrar must refer an application for a practising certificate to the Board if he or she—

- (a) believes on reasonable grounds that—
 - (i) the applicant has not completed a competence assessment required by this Act; or
 - (ii) the applicant has completed a competence assessment required by this Act, but the results are not yet available; or
 - (iii) the applicant has completed a competence assessment required by this Act, and the results seem unsatisfactory; or
 - (iv) the applicant has previously held a practising certificate, but has not held a practising certificate within the 3 years immediately before the date of the application; or
- (b) suspects on reasonable grounds that the applicant—

(มีต่อหน้าถัดไป)

แล้วให้คณะกรรมการมีคำสั่งให้นายทะเบียนออกใบรับรองโดยไม่มีเงื่อนไขหรือมีเงื่อนไขก็ได้แล้วแต่คณะกรรมการจะเห็นสมควร”

๔. การตรวจสอบความสามารถและความเหมาะสมในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

นักสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์จะต้องได้รับการประเมินความสามารถและความเหมาะสม โดยคณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ที่มีอำนาจตรวจสอบความสามารถและความเหมาะสมในการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ได้ตลอดเวลา^๔ ทั้งก่อนและหลังจากที่ได้รับการจดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์แล้ว

นอกจากนี้ นักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียนจะต้องได้รับการประเมินความสามารถทุกห้าปี^๕ หากไม่ผ่านการประเมินหรือไม่เข้ารับการประเมิน นายทะเบียนต้องแจ้งต่อคณะกรรมการเพื่อกำหนดเงื่อนไขในใบจดทะเบียนหรือใบรับรองการปฏิบัติงาน หรือพักใช้ใบจดทะเบียนหรือใบรับรองการปฏิบัติงาน^๖

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๖)

(i) has at any time failed to maintain a reasonable standard of professional competence; or

(ii) has not been practising social work as a profession at any time within the 3 years immediately before the date of the application; or

(iii) is not a fit and proper person to practise social work.

(2) The Registrar may refer an application for a practising certificate to the Board if the applicant was first registered within the 3 years immediately before the date of the application.

(3) The Registrar may refuse to issue a practising certificate if satisfied that any information included in the application for it is false or misleading.

(4) The Registrar must refuse to issue a practising certificate if the applicant has not completed a competence assessment within the previous 5 years.

^๔ Section 31 Board to consider certain applications

Promptly after the Registrar refers an application for a practicing certificate to the Board, the Board must consider it in the light of the requirements of section 33, and either—

(a) direct the Registrar to issue a practising certificate to the applicant without particular conditions; or

(b) decide to consider whether to direct the Registrar to—

(i) issue a practising certificate to the applicant subject to particular conditions; or

(ii) refuse to issue a practising certificate to the applicant.

^๕ Section 39 Reviews of competence to practise social work

(1) The Board may at any time review a registered social worker’s competence to practise social work.

^๖ Section 44 Registered social workers to complete assessments every 5 years

(1) A registered social worker who wishes to retain his or her practising certificate must complete a competence assessment at a time during the period between—

(a) the day 4 years and 9 months after the social worker last completed a competence assessment; and

(b) the day 5 years and 3 months after the social worker last completed a competence assessment.

...

^๗ Section 45 Actions if registered social worker fails assessment

(1) If a registered social worker fails a competence assessment, or fails or refuses to complete a competence assessment,—

(มีต่อหน้าถัดไป)

๕. การอุทธรณ์

การอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการ และการอุทธรณ์คำสั่งภายใต้ ส่วนที่ ๔ (การพิจารณาข้อร้องเรียน) ให้อุทธรณ์ต่อศาล (District Court)^{๑๑}

๖. คณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ (Social Worker Registration Board)

๖.๑ องค์ประกอบของคณะกรรมการ^{๑๒}

คณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย กรรมการที่เป็นนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน ๖ คน และกรรมการอื่นอีก ๔ คน

๖.๒ หน้าที่ของคณะกรรมการ

คณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้^{๑๓}

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑๐)

- (a) the Registrar must notify the Board; and
- (b) the Board may direct the Registrar to—
 - (i) make the social worker's registration or practicing certificate, or both, subject to conditions stated by the Board; or
 - (ii) suspend the social worker's registration (if it is not already suspended) or practising certificate.

^{๑๑} Section 88 Rights of appeal

(1) A person may appeal to a District Court against any decision or direction of the Board under this Act that adversely affects him or her (not being a decision or direction affecting a person only because he or she is a person of a particular kind or description).

(2) A person may appeal to a District Court against the whole or any part of a decision or order made in relation to him or her under Part 4 (other than a determination of a complaints assessment committee).

^{๑๒} Section 106 Membership

- (1) The Board comprises—
 - (a) 6 registered social workers (not being registered social workers whose registration is suspended); and
 - (b) 4 other people.

...

^{๑๓} Section 99 Functions of Board

- (1) The functions of the Board are—
 - (a) to receive and consider applications for registration:
 - (b) to authorise the registration of social workers:
 - (c) to maintain the Register:
 - (d) if it thinks fit, to adopt conditions subject to which all practising certificates, or the practising certificates of all registered social workers of a particular description, must be issued:
 - (e) to consider applications for practising certificates referred to it by the Registrar:
 - (f) to recognise New Zealand educational qualifications for the purposes of this Act:
 - (g) to review the competence of social workers:
 - (h) to establish and maintain a code of conduct for registered social workers:
 - (i) in consultation with providers of social work education and training in New Zealand and bodies that set standards for social work education and training in New Zealand, to promote and set standards for such education and training for the purposes of this Act:

(มีต่อหน้าถัดไป)

- (๑) รับและพิจารณาเกี่ยวกับการจดทะเบียน
- (๒) ดำเนินการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์
- (๓) เก็บรักษาการจดทะเบียน
- (๔) กำหนดเงื่อนไขในใบรับรองการปฏิบัติงาน
- (๕) พิจารณาคำขอใบรับรองการปฏิบัติงานที่นายทะเบียนส่งมา

ให้พิจารณา

- (๖) รับรองคุณสมบัติด้านการศึกษา
- (๗) พิจารณาทบทวนความสามารถของนักสังคมสงเคราะห์
- (๘) จัดทำและเก็บรักษาประมวลความประพฤติ (Code of conduct) ของนักสังคมสงเคราะห์
- (๙) สนับสนุนและกำหนดมาตรฐานด้านการศึกษาและการฝึกอบรมนักสังคมสงเคราะห์ โดยปรึกษากับผู้ที่จัดให้มีการศึกษาหรือการฝึกอบรมงานสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์ หรือหน่วยงานที่กำหนดมาตรฐานด้านการศึกษาหรือการฝึกอบรมงานสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์
- (๑๐) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการจดทะเบียน
- (๑๑) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกระบวนการทำคำสั่ง การพิจารณา และการตัดสินข้อร้องเรียน แก่หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นที่จ้างงานนักสังคมสงเคราะห์
- (๑๒) ให้คำปรึกษาและแนะนำแก่รัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ต่อจากเซจอร์รที่ ๑๓)

- (j) to promote the benefits of registration—
 - (i) to departments of State, other instruments of the Crown, other bodies and organisations that employ social workers, and the public; and
 - (ii) among people practising as social workers:
- (k) to promote the establishment by departments of State, other instruments of the Crown, and other bodies and organisations that employ social workers, of accessible and efficient procedures for making, considering, and determining complaints relating to social workers they employ:
- (l) to advise, and make recommendations to, the Minister in respect of matters relating to the regulation of the social work profession:
- (m) to appoint the members of the Tribunal:
- (n) to promote and encourage high standards of practice and professional conduct among registered social workers and the employers of social workers:
- (o) to consider the cases of registered social workers who may be unable to perform adequately the functions required to practise social work satisfactorily:
- (p) subject to this Act, to disclose to the employers or prospective employers of social workers information it has obtained under this Act relating to people who are or have been—
 - (i) applicants for registration; or
 - (ii) registered social workers:
- (q) to provide administrative and related services for the Tribunal:
- (r) any other functions conferred or imposed on it by or under this Act or any other enactment.

...

- (๑๓) แต่งตั้งคณะกรรมการจรรยาบรรณ (Tribunal)
- (๑๔) ประชาสัมพันธ์และสนับสนุนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ให้มีมาตรฐานขั้นสูงแก่นักสังคมสงเคราะห์และนายจ้างของนักสังคมสงเคราะห์
- (๑๕) พิจารณาในกรณีที่นักสังคมสงเคราะห์ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามหลักเกณฑ์
- (๑๖) เปิดเผยข้อมูลแก่นายจ้างหรือผู้ที่จะเป็นนายจ้างของนักสังคมสงเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลของบุคคลที่ขอหรือเคยขอรับการจดทะเบียนหรือนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน
- (๑๗) จัดเตรียมการบริหารจัดการและบริการที่เกี่ยวข้องแก่คณะกรรมการจรรยาบรรณ
- (๑๘) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดในกฎหมาย

๗. คณะกรรมการจรรยาบรรณ (Social Workers Complaints and Disciplinary Tribunal)

๗.๑ องค์ประกอบของคณะกรรมการ^{๑๔}

(๑) กรรมการที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ ได้แก่ ประธานกรรมการ ๑ คน รองกรรมการ ๑ คนหรือมากกว่า นักกฎหมายหรือพนักงานอัยการจากศาลสูงอย่างน้อย ๑ คน และกรรมการอื่นอีก ๕ คน

(๒) กรรมการที่แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีอย่างน้อยจำนวน ๑ คน

๗.๒ หน้าที่ของคณะกรรมการ^{๑๕}

(๑) ดำเนินการกระบวนการเกี่ยวกับข้อร้องเรียนนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน

(๒) ใช้อำนาจทางวินัย (Disciplinary Power) ต่อนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน

(๓) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดในกฎหมาย

^{๑๔} Section 116 Membership of Tribunal

(1) The Tribunal comprises—
(a) the following members appointed by the Board:
(i) a chairperson and 1 or more deputy chairpersons; and
(ii) at least 1 barrister or solicitor of the High Court of not less than 7 years' practice (whether or not he or she holds or has held judicial office); and
(iii) 5 other members; and
(b) at least 1 lay person appointed by the Minister.

...

^{๑๕} Section 115 Function of Tribunal

The Tribunal's functions are—
(a) to administer the complaints process concerning registered social workers established by this Act; and
(b) to exercise the disciplinary powers over registered social workers conferred by this Act; and
(c) any other functions conferred or imposed on it by or under this Act or any other enactment.

๓.๓ ประเทศอังกฤษ

การควบคุมนักสังคมสงเคราะห์ในประเทศอังกฤษอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติมาตรฐานการดูแล พ.ศ. ๒๕๔๓ (Care Standard Act 2000) ซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมนักดูแลสังคม (Social Care Worker) ไว้ในส่วนที่ ๕ โดยได้ให้นิยามคำว่า “นักดูแลสังคม” ว่าหมายถึงบุคคลที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ทำงานด้านสังคมสงเคราะห์ (Relevant Social Work) ซึ่งหมายถึงงานสังคมสงเคราะห์ที่เกี่ยวกับสุขภาพ การศึกษา และการให้บริการสังคม

(๒) ได้รับการว่าจ้างให้ทำงานในบ้านดูแลเด็ก บ้านหรือศูนย์ดูแล หรือมีวัตถุประสงค์ในการเป็นตัวแทนเพื่อให้การดูแลในบ้าน การอุปถัมภ์ หรืออาสาสมัครอุปการะ

(๓) บริหารกิจการตาม (๒) หรือเป็นตัวแทนของกิจการตาม (๒)

(๔) ได้รับการสนับสนุนจากตัวแทนผู้ดูแลในบ้านเพื่อให้การดูแลส่วนบุคคลแก่ผู้ป่วยหรือคนพิการ

นอกจากบุคคลดังกล่าวข้างต้นแล้วอาจออกกฎกระทรวง (Regulation) กำหนดให้บุคคลที่มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นนักดูแลสังคม

(๑) บุคคลที่ทำงานในหน่วยงานท้องถิ่น (Local Authority) ที่มีวัตถุประสงค์ในการให้บริการสังคม หรืองานบริการอื่นที่คล้ายคลึงกันซึ่งอาจทำหรือต้องทำโดยหน่วยงานท้องถิ่น

(๒) บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดูแลบุคคลอื่น

(๓) บุคคลที่บริหารจัดการหรือทำงานในหน่วยงานอื่นนอกจากบริษัทหรือตัวแทนที่ให้บริการด้านการดูแลส่วนบุคคล

(๔) บุคคลที่ทำงานในศูนย์ดูแล

(๕) บุคคลที่เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่คณะกรรมการอนุมัติ ซึ่งมีความประสงค์ที่จะเป็นนักสังคมสงเคราะห์

๑. การจดทะเบียน

ประเทศอังกฤษใช้ระบบการจดทะเบียนในการควบคุมนักดูแลสังคม โดยมีคณะกรรมการ (Council) เป็นผู้พิจารณาคำขอ

การจดทะเบียนนักดูแลสังคม แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ นักสังคมสงเคราะห์และนักดูแลสังคม ผู้ที่ยื่นคำขอจดทะเบียนทั้งสองประเภทจะต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพสภาพร่างกายและจิตใจ และมีความสามารถที่เหมาะสมในปฏิบัติงาน และมีคุณสมบัติดังนี้

(๑) กรณียื่นคำขอจดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์ต้องได้รับการศึกษาตามหลักสูตรที่คณะกรรมการกำหนด และในกรณีที่เป็นคนต่างชาติหรือจบการศึกษาจากต่างประเทศ ต้องมีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) กรณียื่นคำขอจดทะเบียนเป็นนักดูแลสังคมต้องผ่านการฝึกอบรมตามที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อคณะกรรมการพิจารณาคำขอจดทะเบียนแล้ว อาจมีคำสั่งเป็น ๒ กรณี คือ ๑) รับจดทะเบียนโดยไม่มีเงื่อนไขหรือมีเงื่อนไข หรือไม่รับจดทะเบียน^{๖๖} หากผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนไม่พอใจคำสั่งของคณะกรรมการ มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ (Tribunal) ในการพิจารณาอุทธรณ์ คณะกรรมการอุทธรณ์อาจมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือยกเลิกคำสั่ง และมีอำนาจแก้ไขเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในการจดทะเบียน^{๖๗}

๒. การควบคุมมาตรฐานนักดูแลสังคม

พระราชบัญญัติมาตรฐานการดูแล พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้ คณะกรรมการออกมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Codes of Practice) ในส่วนของหน่วยงาน ส่วนท้องถิ่นนั้น มีอำนาจในการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักดูแลสังคมที่ทำงานใน หน่วยงานของตนและอาจนำมาตรฐานการปฏิบัติงานของคณะกรรมการมาใช้บังคับในกรณี ที่รัฐมนตรี (Minister) มีคำสั่ง^{๖๘} นอกจากนี้ ยังมีมาตรการควบคุมมาตรฐานของนักดูแลสังคมหลัง ที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วโดยคณะกรรมการมีอำนาจออกหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการฝึกอบรมใน

^{๖๖} Section 58

- (1) If the Council is satisfied that the applicant
 - (a) is of good character;
 - (b) is physically and mentally fit to perform the whole or part of the work of persons registered in any part of the register to which his application relates; and
 - (c) satisfies the following conditions, it shall grant the application, either unconditionally or subject to such conditions as it thinks fit; and in any other case it shall refuse it.
- (2) The first condition is that—
 - (a) in the case of an applicant for registration as a social worker—
 - (i) he has successfully completed a course approved by the Council under section 63 for persons wishing to become social workers;
 - (ii) he satisfies the requirements of section 64; or
 - (iii) he satisfies any requirements as to training which the Council may by rules impose in relation to social workers;
 - (b) in the case of an applicant for registration as a social care worker of any other description, he satisfies any requirements as to training which the Council may by rules impose in relation to social care workers of that description.
- (3) The second condition is that the applicant satisfies any requirements as to conduct and competence which the Council may by rules impose.

^{๖๗} Section 68

- (1) An appeal against a decision of a Council under this Part in respect of registration shall lie to the Tribunal.
- (2) On an appeal against a decision, the Tribunal may confirm the decision or direct that it shall not have effect.
- (3) The Tribunal shall also have power on an appeal against a decision—
 - (a) to vary any condition for the time being in force in respect of the person to whom the appeal relates;
 - (b) to direct that any such condition shall cease to have effect; or
 - (c) to direct that any such condition as it thinks fit shall have effect in respect of that person.

^{๖๘} Section 62

- (1) Each Council shall prepare and from time to time publish codes of practice laying down—
 - (a) standards of conduct and practice expected of social care workers; and
 - (b) standards of conduct and practice in relation to social care workers, being standards expected of persons employing or seeking to employ them.
- ...
- (5) Local authorities making any decision about the conduct of any social care workers employed by them shall, if directed to do so by the appropriate Minister, take into account any code published by the Council.

ขั้นต่อไป รวมทั้งหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยกเลิกการจดทะเบียนในกรณีที่ได้รับจดทะเบียนไม่ผ่านการฝึกอบรมดังกล่าว^{๑๔}

๓. บทกำหนดโทษ

บุคคลใดที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์และมีเจตนาหลอกลวงบุคคลอื่น โดยการใช้คำนำหน้าชื่อว่า “นักสังคมสงเคราะห์” หรือใช้คำอธิบายใด ๆ ที่ทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าตนเป็นนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน ต้องระวางโทษปรับตามอัตราค่าปรับมาตรฐานไม่เกินระดับ ๕^{๑๕} กล่าวคือ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ ยูโร^{๑๖}

^{๑๔} Section 65

(1) A Council may make rules requiring persons registered under this Part in any part of the register to undertake further training.

(2) The rules may, in particular, make provision with respect to persons who fail to comply with any requirements of rules made by the Council, including provision for their registration to cease to have effect.

...

^{๑๕} Section 61

(1) If a person who is not registered as a social worker in any Use of title “social relevant register with intent to deceive another

(a) takes or uses the title of social worker;

(b) takes or uses any title or description implying that he is so registered, or in any way holds himself out as so registered, he is guilty of an offence.

...

(3) A person guilty of an offence under this section shall be liable on summary conviction to a fine not exceeding level 5 on the standard scale.

^{๑๖} อัตราค่าปรับมาตรฐาน (Standard scale) บัญญัติไว้ใน มาตรา ๓๗ แห่ง Criminal Justice Act 1998 (C.48) ซึ่งกำหนดอัตราค่าปรับไว้ ๕ ระดับคือ

๑. ระดับ ๑ จำนวนค่าปรับ ๒๐๐ ยูโร

๒. ระดับ ๒ จำนวนค่าปรับ ๕๐๐ ยูโร

๓. ระดับ ๓ จำนวนค่าปรับ ๑,๐๐๐ ยูโร

๔. ระดับ ๔ จำนวนค่าปรับ ๒,๕๐๐ ยูโร

๕. ระดับ ๕ จำนวนค่าปรับ ๕,๐๐๐ ยูโร

เหตุผลและความจำเป็น ที่ต้องยกระดับเป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์*

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อคุ้มครองสิทธิประโยชน์ในการรับบริการด้านสวัสดิการสังคมแก่ประชาชน ถือเป็นหลักประกันในการปกป้องประชาชนมิให้ได้รับการปฏิบัติจากนักสังคมสงเคราะห์ที่ไม่มีความรู้ความสามารถ
๒. เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้เป็นไปตามมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
๓. เพื่อกำหนดมาตรฐาน คุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ หากไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ระเบียบ กฎเกณฑ์ ก็มีกลไกการกำกับดูแล ตรวจสอบ ลงโทษ ผู้ประกอบวิชาชีพนั้น
๔. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพให้สามารถจัดการกับปัญหาสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถจัดบริการสวัสดิการสังคมให้ถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการ มีความถูกต้อง ทัวถึงและเป็นธรรม ตลอดจนจะได้พัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพมากยิ่งขึ้น และเป็นที่ยอมรับแก่สาธารณชน
๕. เพื่อผดุงไว้ซึ่งสิทธิ ความเป็นธรรม ความก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และส่งเสริมสวัสดิการให้แก่สมาชิก
๖. เพื่อให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะการสร้าง ความมั่นคงของมนุษย การพิทักษ์ คุ้มครอง ดูแลและช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายทางสังคมโดยเฉพาะกลุ่มที่เปราะบาง เข้าไม่ถึง บริการหรือถูกกีดกันจากระบบสังคม

เหตุผลและความจำเป็น

๑. วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เป็นวิชาชีพที่ทำงานกับมนุษย์และระบบสวัสดิการสังคม โดยทำงานกับบุคคล กลุ่มและชุมชน ซึ่งเผชิญปัญหาต่าง ๆ ที่ซับซ้อนในมิติทางกาย จิตใจ และสังคม ขณะเดียวกันทำหน้าที่พัฒนาระบบบริการให้ประชาชน สามารถเข้าถึงทรัพยากรในหน่วยงานและ ทรัพยากรสังคม โดยประสาน จัดหา เชื่อมโยงความช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อตอบสนอง ความต้องการจำเป็นเร่งด่วนให้แก่ประชาชน เป็นการตอบสนองนโยบายรัฐบาลด้านความมั่นคงของชีวิตและ สังคม ที่มุ่งเสริมสร้างให้ประชาชนผู้ใช้บริการกลุ่มต่าง ๆ ได้รับการแก้ไข ปัญหา ฟังตนเองได้ มีคุณภาพ ชีวิตที่ดีขึ้น มีสิทธิและศักดิ์ศรีในการเข้าถึงระบบสวัสดิการอย่างเป็นธรรมทัวถึง การทำงานของ นักสังคมสงเคราะห์เป็นปฏิบัติการสำคัญประการหนึ่งในการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

*ที่มา : สมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย

๒. ปัจจุบันประชาชนเผชิญปัญหาและผลกระทบจากสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ที่มีระดับความรุนแรงสูงขึ้น กลุ่มประชากรที่มีสถานะเปราะบาง เช่น เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ คนไร้บ้านและผู้ขาดโอกาสกลุ่มต่าง ๆ มีจำนวนมากขึ้น ปัญหาที่มีความหลากหลายและมีสาเหตุ การเกิดและรูปแบบที่สลับซับซ้อนมากขึ้น ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ต้องการระบบบริการที่ครอบคลุม ทั้งด้านการสงเคราะห์ การคุ้มครองสวัสดิภาพ การฟื้นฟู ป้องกันและการพัฒนาที่มีคุณภาพ จากนักวิชาชีพที่มีความรู้ และได้รับการฝึกฝนทักษะในการตอบสนองอย่างมืออาชีพ การเรียนการสอน ในหลักสูตรสังคมสงเคราะห์วิชาชีพจึงเป็นการฝึกฝนให้นักสังคมสงเคราะห์มีความรู้ที่ครอบคลุม ด้านกว้างและลึก เพื่อทำงานกับกลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถเป็นกำลังสำคัญ ในการขับเคลื่อนระบบสวัสดิการสังคมที่เป็นธรรม

๓. ในปัจจุบัน การปฏิบัติหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทและได้รับการยอมรับ เพิ่มมากขึ้น ครอบคลุมภารกิจหลายด้าน ประกอบกับมีกฎหมายหลายฉบับได้กำหนดบทบาทหน้าที่ ของนักสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน โดยเฉพาะผู้ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตให้สามารถกระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข การกำหนดภาระหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ในพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางสังคมหลาย ฉบับนี้ เป็นการยืนยันว่านักสังคมสงเคราะห์ได้รับความไว้วางใจจากสังคม และจำเป็นต้องเร่งรัดพัฒนา ตนเองให้รอบด้าน ทั้งความรู้ ทักษะ ทศนคติ และการยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อทำงาน กับกลุ่มเป้าหมายในสถานการณ์ปัญหาที่ยากและซับซ้อน และปฏิบัติตนเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามบทบัญญัติของกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและสมศักดิ์ศรี ความจำเป็นในการมีองค์กรควบคุม การประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในรูปของสภาวิชาชีพ เพื่อควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณ วิชาชีพ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้และมาตรฐานการประกอบวิชาชีพให้เข้าเกณฑ์คุณภาพ อันเป็นหลักประกันในการพัฒนาระบบบริการที่ดีที่สุดแก่ประชาชน

ตัวอย่างของพระราชบัญญัติจำนวน ๘ ฉบับ ที่มีการกำหนดภาระหน้าที่ของนักสังคม สงเคราะห์ ได้แก่

(๑) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ในมาตรา ๑๒ ทวิ มาตรา ๑๓๓ ทวิมาตรา ๑๓๙ มาตรา ๑๓๓ ตริ มาตรา ๑๗๒ ตริ

(๒) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดบทบาทของนักสังคม สงเคราะห์ไว้ในมาตรา ๗ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๙ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๗๗

(๓) พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ในมาตรา ๘ วรรค ๓

(๔) พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ในหมวด ๑๔ พนักงานตรวจ แรงงาน ได้แก่ มาตรา ๑๔๒ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๑๕๑

(๕) พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนด บทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ให้มีส่วนร่วมในคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ในมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓

(๖) พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ไว้ในมาตราต่าง ๆ ได้แก่ มาตรา ๓ มาตรา ๑๔ (๗) (๑๗) (๑๘) มาตรา ๑๖ (๖) (๗) (๘) (๑๐) และมาตรา ๒๐(๘)

(๗) พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ ในมาตรา ๕(๕)

(๘) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๓

๔. นักสังคมสงเคราะห์ เป็นบุคลากรทางสังคม ที่ปฏิบัติงานอยู่ในหลากหลายหน่วยงาน ปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจเฉพาะของหน่วยงานต้นสังกัด ภารกิจของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ จึงมีความกว้างขวางและความหลากหลายสูง ตามบทบาทที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้น เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงยุติธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงแรงงาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร องค์การปกครองท้องถิ่น และองค์การพัฒนาเอกชน การปฏิบัติภารกิจที่หลากหลายเช่นนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะมีองค์กรสภาวิชาชีพให้การติดตาม กำกับ ดูแลและพัฒนา มาตรฐานคุณภาพในการทำงาน เพื่อวางระบบการพัฒนาศักยภาพนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ ให้มีคุณภาพ เพื่อสร้างระบบบริการที่ตอบสนองความมั่นคงของชีวิตประชาชนกลุ่มเป้าหมาย อย่างเป็นมาตรฐาน ทัดเทียมกับสากลและนานาชาติ

๕. บทบาทหน้าที่ที่เป็นรูปธรรมของนักสังคมสงเคราะห์ เป็นการทำงานในหลายระดับ ทั้งระดับบุคคล องค์กรและระดับนโยบาย

ระดับบุคคล ได้แก่ การแสวงหาข้อเท็จจริง การประเมินสถานะปัญหาด้านกาย จิตสังคม การวิเคราะห์วินิจฉัย กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา การปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน เพื่อให้ความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในทางเกื้อกูล ช่วยเหลือกัน การพัฒนาศักยภาพของบุคคลในการแก้ไขปัญหา การบำบัด ปรับพฤติกรรม การฟื้นฟูสมรรถภาพ การป้องกันปัญหา การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ การเสริมสร้างพลังอำนาจให้เกิดความต้องการที่จะสร้าง การเปลี่ยนแปลงด้วยตนเอง

ระดับองค์กร ได้แก่ การประสาน เชื่อมโยง จัดหาความช่วยเหลือและทรัพยากรรูปแบบต่างๆ ขององค์กรสังคม ให้เอื้อโอกาสให้เกิดการกระจายทรัพยากรอย่างทั่วถึง เป็นธรรม เป็นการลดช่องว่างของความเหลื่อมล้ำ เสริมศักยภาพองค์กรให้มีความเข้มแข็งในการจัดระบบบริการ ที่เอื้อโอกาสและตอบสนองสิทธิของประชาชน

ระดับนโยบาย ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เจ้าของปัญหา ในการกำหนดยุทธศาสตร์การทำงานและนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเป็นธรรมหรือการป้องกันผลกระทบด้านต่าง ๆ

เพื่อให้การปฏิบัติบทบาทภาระหน้าที่ที่หลากหลายระดับ อยู่ในระดับที่เป็นที่พอใจขององค์กรและผู้ให้บริการ จึงมีความจำเป็นที่จะมีสภาวิชาชีพทำหน้าที่ในการตรวจสอบ การสร้างระบบประเมินและกลั่นกรองคุณภาพการทำงาน การรับรองมาตรฐานวิชาชีพ ทัดเทียมกับนักสังคมสงเคราะห์นานาชาติ

๖. เนื่องจากการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เป็นวิชาชีพที่กระทำต่อชีวิตมนุษย์ เช่นเดียวกับแพทย์ พยาบาล นักเทคนิคการแพทย์ นักกายภาพบำบัด เป็นต้นแต่ต่างกันตรงที่ การกระทำต่อชีวิตมนุษย์ของนักสังคมสงเคราะห์นั้น ครอบคลุมในมิติด้านกาย จิต ความสัมพันธ์ ทางสังคมและระบบแวดล้อมในภาพกว้าง การกระทำต่อมนุษย์ในมิติทางสังคม หากไม่มีการควบคุม จรรยาบรรณทางวิชาชีพ อาจส่งผลให้นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติงานอย่างไม่เหมาะสม อาจใช้อคติ ความเชื่อของตนไปตัดสิน ประณามผู้อื่น อันเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีและความเป็นมนุษย์ของผู้อื่นได้ นักสังคมสงเคราะห์ จึงควรได้รับการฝึกฝนอบรม ให้ยึดมั่นในประมวลจรรยาบรรณทางวิชาชีพ แม้ว่าหน่วยงานต้นสังกัดจะทำหน้าที่ดูแลอยู่ในระดับหนึ่งแล้วก็ตาม แต่อาจไม่ครอบคลุม ทันท่วงที และไม่มีการส่งเสริม ปรับเปลี่ยนทัศนคติอย่างเหมาะสม หากนักสังคมสงเคราะห์ได้รับการยอมรับให้มี ใบประกอบวิชาชีพจะทำให้เกิดกลไกในการตรวจสอบ เพิ่มพูนความรู้ชุดใหม่ ๆ ในสถานการณ์ใหม่ๆ ตลอดเวลา อันเป็นหลักประกันในความมั่นคงของการพัฒนาศักยภาพบุคคลและองค์กร ไปในขณะเดียวกัน

๗. ปัจจุบันองค์กรวิชาชีพทางสังคมสงเคราะห์ของประเทศไทย สมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยและสถาบันการศึกษาสังคมสงเคราะห์ของไทย ได้เป็นสมาชิกขององค์กร นักวิชาชีพทางสากล ได้แก่ สมาพันธ์องค์กรสังคมสงเคราะห์นานาชาติ (International Federation of Social Work- IFSW) , องค์กรสังคมสงเคราะห์ภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (Asia Pacific Association of Social Work Education- APASWE) , สมาคมนักสังคมสงเคราะห์นานาชาติ (National Association of Social workers- NASW) การเป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพทางสากล เป็นเสมือนการกำหนดทิศทางการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ให้มีศักดิ์และสิทธิเท่าเทียมกับประเทศสมาชิกอื่น ๆ และเนื่องจากบทบาททางวิชาชีพของประเทศไทยได้รับการยอมรับจากนานาชาติเป็นอย่างมาก ปัจจุบันผู้แทนของสมาคมนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ ประจำประเทศไทย ได้รับการยอมรับให้เข้าร่วม เป็นกรรมการในการประชุมด้านสังคมขององค์การสหประชาชาติ (UN) แทนสมาพันธ์องค์กรสังคมสงเคราะห์นานาชาติ- IFSW อันแสดงถึงสถานะทางวิชาชีพในระดับสากล และหากประเทศไทยสามารถ สร้างกลไกในการควบคุมกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ที่เข้าระบบ (ใบประกอบวิชาชีพ – License of Clinical Social Work) ก็จะส่งผลให้สถานะของประเทศได้รับการยอมรับ กว้างขวางมากขึ้นทั้งในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ

๘. ในปัจจุบัน หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มีการศึกษาในหลายสถาบัน เช่น คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และ สวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นการศึกษาในระดับปริญญาตรี โท และเอก ซึ่งสำนักงาน กพ. ให้การรับรองโดยได้รับวุฒิการศึกษาเป็น สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต(สส.บ.) หลักสูตรของระดับปริญญาตรี (เอกสารประกอบในภาคผนวก)เป็นหลักสูตรที่เน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ในลักษณะองค์รวม พื้นฐานความรู้เป็นความรู้ในการทำงานกับมนุษย์ในระบบภาวะแวดล้อม โดยมีทฤษฎีพื้นฐานทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ผสานกับทฤษฎีการปฏิบัติงานทางสังคมสงเคราะห์ บัณฑิตทางสังคมสงเคราะห์ต้องเรียนวิชาทางสังคมสงเคราะห์เป็นวิชาเอก และสามารถเลือก เรียนวิชาโทได้ตามความสนใจ โดยมีการเรียนรู้เฉพาะด้านในองค์ความรู้ การฝึกปฏิบัติและรายวิชา ที่เกี่ยวข้องในสาขา จำนวน ๑๕ หน่วยกิต ได้แก่ สาขาสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ สาขาการพัฒนาศักยภาพ

เยาวชนและครอบครัว สาขาสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม สาขาสวัสดิการผู้สูงอายุ สาขาสวัสดิการแรงงาน และสาขาพัฒนาชุมชน โดยการเรียนรู้เฉพาะด้าน เป็นการเรียนรู้ตามความสนใจของนักศึกษา ในการทำงานกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความหลากหลาย

๙. ในประเทศไทย มหาวิทยาลัยที่ทำการเปิดสอนหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มี ๕ แห่ง ได้แก่

มหาวิทยาลัยของรัฐ ๓ แห่ง คือ

- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดย คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดย คณะสังคมศาสตร์
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยคณะมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเอกชน ๒ แห่ง คือ

- มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โดยคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และ
- มหาวิทยาลัยเกริก โดย คณะศิลปศาสตร์

กรณีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ เปิดการเรียนการสอนสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๔๙๗ รวมเป็นเวลา ๕๘ ปี โดยเปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก และเปิดอบรมความรู้ความเข้าใจและทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการบริการสังคมในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่องตลอดมา มียอดนักศึกษาเฉลี่ยในแต่ละระดับต่อปี ดังนี้

ระดับ	เฉลี่ย นศ.ต่อปี
ปริญญาตรี	๓๕๐ คน
ปริญญาโท	๒๐๐ คน
ปริญญาเอก	๕ คน

โดยมีผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วทั้งสิ้น ๑๐,๗๓๑ คน ดังรายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	๖,๖๒๒	๖๑.๗
ปริญญาโท	๔,๐๗๗	๓๘.๐
ปริญญาเอก	๓๒	๐.๓
รวม	๑๐,๗๓๑	๑๐๐.๐

ปัจจุบันมีการจัดตั้งเครือข่ายสภาการศึกษาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ซึ่งมีสถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ในระดับสาขาวิชา ภาควิชาเข้าร่วมมากขึ้น เช่น คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สาขาสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลาราชนครินทร์ (วิทยาเขตปัตตานี), คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาเอกสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สาขาสังคมสงเคราะห์, และ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ สาขาวิชาพัฒนาชุมชน (มีวิชาการสังคมสงเคราะห์และสงเคราะห์ชุมชน ซึ่งจะเปิดสอนตามสถานการณ์ความต้องการของผู้เรียน อันแสดงให้เห็นว่าวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เป็นวิชาชีพที่เป็นความต้องการของสังคมและนักวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ควรได้รับการประเมินคุณภาพ มาตรฐานการทำงานอย่างเป็นระบบ ภายใต้หลักปฏิบัติเดียวกันในทางสากล

๑๐. จากแนวโน้มและความหลากหลายของปัญหาที่เพิ่มขึ้น ทำให้สถาบันการศึกษาได้เร่งให้มีการขยายตัวทางการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ เพื่อที่จะให้เกิดบุคลากรทางวิชาชีพในการแก้ไข ป้องกัน และพัฒนาสังคม ความหลากหลายของการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคม ความต้องการควบคุมคุณภาพบัณฑิตทางด้านสังคมสงเคราะห์ ล้วนแต่เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในประเทศไทย เพื่อให้มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งหลายประเทศที่พัฒนาแล้วต่างให้ความสำคัญและมีกฎหมายขึ้นมารับรองนานแล้วเช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และออสเตรเลีย ทั้งนี้ประเทศเพื่อนบ้านในแถบเอเชีย เช่น ฟิลิปปินส์ ก็ได้มีกฎหมายนี้ออกมารับรองนานแล้วเช่นกัน

๑๑. สภาพการณ์ปัจจุบันปัญหาสังคมได้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุกระดับ ทุกกลุ่มเป้าหมาย และมีความสลับซับซ้อนส่งผลกระทบต่อมิใช่แต่ตัวผู้ประสบปัญหาเท่านั้น แต่ยังส่งผลถึงสภาพสังคมโดยรวม ซึ่งผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีหน้าที่ในการพิทักษ์ คุ้มครอง ดูแล และช่วยเหลือตลอดจนพัฒนาให้บุคคลเหล่านั้นให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จึงเป็นความจำเป็นที่ต้องมีผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ที่มีมาตรฐาน มีสำนึกรับผิดชอบ และตรวจสอบได้ ซึ่งจะเป็นการป้องกันให้ประชาชนที่เป็นผู้รับบริการสังคมทั้งโดยตรงและโดยอ้อมให้พ้นจากนักสังคมสงเคราะห์ที่ไร้ความรู้ความสามารถและขาดจรรยาบรรณ แม้ว่าการมี พ.ร.บ.วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ จะไม่สามารถปกป้อง คุ้มครอง ได้อย่างสมบูรณ์ แต่ยิ่งดีว่าการขาดไร้ระบบควบคุมใดๆ เลยโดยสิ้นเชิง ในการปกป้องคุ้มครองประชาชนจากผู้ประกอบวิชาชีพที่ขาดคุณภาพเหล่านั้น

๑๒. นักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพของไทยกำเนิดขึ้นมา ๖๐ กว่าปีแล้ว ความสำคัญของวิชาชีพมีแนวโน้มสูงขึ้นเพราะมีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวแล้วข้างต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาธารณชนเริ่มเข้าใจความหมายของสวัสดิการสังคมในมิติกว้างขวางมากขึ้น ขณะเดียวกันปัญหาสังคมก็มีวิวัฒนาการซับซ้อนขึ้น พร้อมกันนั้นแหล่งตอบสนองความต้องการของประชาชนก็เริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากครอบครัว เครือญาติ และชุมชน มาเป็นสถาบันทางสวัสดิการทางสังคมมากขึ้น ยิ่งต้องมีความจำเป็นในการตรากฎหมายวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบความสามารถทางวิชาชีพที่สามารถตรวจสอบได้

ดังนั้น โดยบทบาทของการสร้างระบบคุ้มครองความมั่นคงโดยรัฐ จึงมีความจำเป็นที่จะส่งเสริมให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ได้รับการคุ้มครองและมีความก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพ ตลอดจนส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้สามารถตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน อันเป็นการพัฒนาระบบบริการสังคมและระบบสวัสดิการสังคมที่มีคุณภาพ และประชาชนคือผู้ได้รับผลประโยชน์สูงสุดในการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ การทำงานกับมนุษย์เกี่ยวกับการป้องกัน แก้ไขปัญหา การบำบัดฟื้นฟู และการพัฒนาสังคมนั้นจำเป็นต้องใช้การทำงานเชิงสหวิชาชีพ การมีพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ จะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีบทบาทและขอบเขตทางวิชาชีพที่ชัดเจน โดยเฉพาะการมีมาตรฐานการปฏิบัติงานในระดับสากลทั่วไป ถ้าไม่มีจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของนักสังคมสงเคราะห์กับวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากขาดระบบการควบคุมมาตรฐานการปฏิบัติงาน จรรยาบรรณ ความเป็นเอกภาพในเชิงวิชาชีพและองค์กรที่ปฏิบัติงาน

สรุปข้อมูลจำนวนนักสังคมสงเคราะห์ในประเทศไทย*

๑. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๕๔๕	คน
๑.๑ สำนักงานปลัดกระทรวงฯ	๓๑๕	คน
๑.๒ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	๑๗๖	คน
๑.๓ สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ	๕๔	คน
๒. กระทรวงสาธารณสุข	๔๙๙	คน
๒.๑ สำนักงานปลัดกระทรวงฯ	๒๘๘	คน
๒.๒ กรมควบคุมโรค	๓๕	คน
๒.๓ กรมสุขภาพจิต	๘๘	คน
๒.๔ กรมอนามัย	๖	คน
๒.๕ กรมการแพทย์	๘๒	คน
๓. กระทรวงมหาดไทย	๒๖	คน
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๒๖	คน
๔. กระทรวงแรงงาน	๔	คน
- สำนักงานประกันสังคม	๔	คน
๕. กระทรวงยุติธรรม	๒๖๙	คน
๕.๑ กรมคุมประพฤติ	๒	คน
๕.๒ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	๑๑๗	คน
๕.๓ กรมราชทัณฑ์	๑๕๐	คน
๖. กระทรวงศึกษาธิการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา	๗๔	คน
๖.๑ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๖	คน
๖.๒ มหาวิทยาลัยมหิดล	๓๗	คน
๖.๓ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๘	คน
๖.๔ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๑๑	คน
๖.๕ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒	คน
๖.๖ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	๙	คน
๖.๗ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	๑	คน

* ที่มา : รศ.อภิญา เวชยชัย.นายกสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย. (ข้อมูล มีนาคม ๒๕๕๔)

๗. กระทรวงกลาโหม	๑๕	คน
๗.๑ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก	๓	คน
๗.๒ โรงพยาบาลทหารผ่านศึก	๔	คน
๗.๓ โรงพยาบาลพระปิ่นเกล้า	๒	คน
๗.๔ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า	๖	คน
๘. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๑๕	คน
๙. กรุงเทพมหานคร	๒๘๘	คน
๙.๑ สำนักพัฒนาสังคม	๔๘	คน
๙.๒ สำนักงานแพทย์	๕๐	คน
๙.๓ สำนักอนามัย	๑๖๒	คน
๙.๔ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๑๐	คน
๙.๕ สำนักวัฒนธรรมกีฬาและการท่องเที่ยว(ศูนย์เยาวชนคนไทย-ญี่ปุ่น)	๑๘	คน
๑๐. องค์การสังคมสงเคราะห์เอกชน	๔๓	คน
๑๐.๑ สหทัยมูลนิธิ	๒๐	คน
๑๐.๒ ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก	๑๐	คน
๑๐.๓ สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยฯ	๘	คน
๑๐.๔ มูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์	๓	คน
๑๐.๕ โสสะมูลนิธิแห่งประเทศไทยฯ	๑	คน
๑๐.๖ มูลนิธิส่งเสริมและพัฒนาคนพิการ	๑	คน
รวมทั้งสิ้น	๑,๖๔๐	คน

ความหมายของงานสังคมสงเคราะห์โดยรวม*

ความหมายของงานสังคมสงเคราะห์ในภาพรวม^๑

งานสังคมสงเคราะห์เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีพลวัต (dynamic) จากการพัฒนาแนวคิดด้านการสังคมสงเคราะห์ที่เป็นระบบได้เริ่มขึ้นและแพร่ขยายในประเทศที่พัฒนาแล้วก่อนที่จะมีการแพร่ขยายมายังประเทศที่กำลังพัฒนาในการให้คำจำกัดความของนักวิชาการด้านสังคมสงเคราะห์ของประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยอ้างจาก จตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร ๒๕๔๒ พอสรุปได้ ดังนี้

Mary Richmond (๑๙๙๒) ผู้ให้กำเนิดงานสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย ให้ความหมายว่า งานสังคมสงเคราะห์เป็นกระบวนการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล โดยการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลด้วยกัน และระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม รูปแบบที่ปรากฏในขณะนั้นคือ องค์กรสาธารณกุศล

Bertha C. Reynolds (๑๙๓๕) ให้คำจำกัดความสังคมสงเคราะห์ว่า หมายถึง เป็นงานที่ช่วยเหลือคนในการปรับตัวให้สอดคล้องกับครอบครัว กลุ่ม และชุมชน

Werner Boehm (๑๙๕๘) ให้คำจำกัดความสังคมสงเคราะห์ที่มีผู้ใช้กันมาว่า เป็นการส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ทางสังคมของบุคคลแต่ละคนและกลุ่ม โดยใช้กิจกรรมซึ่งมีจุดเน้นอยู่ที่ความสัมพันธ์ทางสังคม อันประกอบกันขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมเหล่านี้อาจจัดได้เป็น ๓ กลุ่ม คือ การฟื้นฟูความสามารถที่บกพร่องไป การใช้ทรัพยากรของบุคคลและสังคม และการป้องกันการทำหน้าที่ทางสังคมที่เสียไป

Rex A. Skidmore (๑๙๖๔) อธิบายว่า งานสังคมสงเคราะห์เป็นทั้ง ศิลป์ วิทยาศาสตร์ และวิชาชีพ ในการช่วยเหลือมนุษย์ โดยเน้นให้รู้จักป้องกันและแก้ไขปัญหาของตนเอง ปัญหาของครอบครัว ปัญหาของกลุ่มและชุมชน รวมทั้งช่วยให้ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สามารถมีชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข ซึ่งในการนี้จำเป็นต้องอาศัยวิธีการสังคมสงเคราะห์หลายวิธีประกอบกัน อันได้แก่ วิธีการสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย วิธีการสังคมสงเคราะห์กลุ่มชน การจัดระเบียบชุมชน การวิจัย และการบริหารงานสังคมสงเคราะห์

Herbert Hewitt Stroup ศาสตราจารย์ทางสังคมและมานุษยวิทยา แห่ง Brooklkn College ได้ให้ความหมายไว้ว่า การสังคมสงเคราะห์คือ ศิลปะของการนำเอาทรัพยากรต่างๆมาใช้สนองความต้องการของบุคคล กลุ่มชน และชุมชน โดยใช้วิธีการตามหลักวิชาการทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลเหล่านี้ช่วยตนเองได้

* พัทธา พุกเศรษฐี วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

^๑ ที่มา : ความหมายของงานสังคมสงเคราะห์ในภาพรวม [ข้อมูลออนไลน์] สืบค้นได้จาก

<http://www๒.djop.moj.go.thv.../download-๑๐-๑๒๕๓๓๕๘๑...> ณ วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๕

ตามความหมายนี้ ในแง่ของศิลปะ หมายถึง การรู้จักสร้างความสัมพันธ์ คือ นักสังคมสงเคราะห์จะต้องมีศิลปะที่จะสร้างความสัมพันธ์กับผู้ที่มีปัญหา ส่วนการใช้หลักวิชาทางวิทยาศาสตร์ หมายถึง ต้องใช้หลักตรรกะ ต้องมีเหตุผล ในการรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาและตัวผู้ที่มีปัญหา มีการวิเคราะห์ มีการวางแผนในการช่วยเหลือ และลงมือให้การช่วยเหลือตามขั้นตอนที่วางเอาไว้ นอกจากนั้นจะต้องมีการติดตามผลและประเมินผลด้วย

Allen Pincus and Anne Minahan อธิบายความหมายของคำว่า การสังคมสงเคราะห์ว่า เป็นกระบวนการซึ่งทำให้เกิดปฏิริยาโต้ตอบระหว่างคน และระบบต่างๆในสังคม ซึ่งจะช่วยให้คนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ สิ่งแวดล้อม จะสนองตอบความต้องการของคนเราในรูปความต้องการด้านอารมณ์ ความสุขกายสบายใจ และโอกาสต่างๆ ซึ่งจะทำให้ชีวิตของเขามีความสุขได้ นักสังคมสงเคราะห์จะเป็นตัวกลางระหว่างบุคคลและสังคม ให้ทั้ง ๒ สิ่งนี้มีปฏิริยาโต้ตอบที่ดีต่อกัน

Arthur E. Fink ให้ความหมายของสังคมสงเคราะห์ว่า เป็นศิลปะและวิทยาศาสตร์ในการจัดหาบริการต่างๆที่ส่งเสริมความสามารถระหว่างบุคคลและการทำหน้าที่ทางสังคมของประชาชน ทั้งในฐานะของปัจเจกบุคคลในฐานะกลุ่มชน

Max Siporin ให้ความหมายว่า การสังคมสงเคราะห์เป็นวิธีการทางสังคม เพื่อช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ปัญหา ของบุคคลและสังคม เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นกระทำหน้าที่ในสังคมต่อไปได้ เป็นวิชาชีพที่ให้บริการแก่มนุษย์ ซึ่งต้องอาศัยศิลปะและวิธีการแบบวิทยาศาสตร์ในการปฏิบัติงาน

Zofia T. Butrym อธิบายว่า การสังคมสงเคราะห์เป็นวิชาชีพของการให้ความช่วยเหลือ โดยมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การส่งเสริมสวัสดิภาพของมนุษย์

Robert C. Crouch ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นงานที่ให้ความช่วยเหลือกับบุคคลที่ไม่สามารถกำหนดวิถีทางในการดำรงชีวิตได้ และมุ่งที่จะพยายามรักษาความเป็นอิสระของบุคคลให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

Walter A. Frielander ปรมาจารย์ผู้หนึ่งของสังคมสงเคราะห์สรุปว่า สังคมสงเคราะห์เป็นบริการทางวิชาชีพที่อาศัยความรู้ทางวิทยาศาสตร์และทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์ เพื่อช่วยเหลือปัจเจกบุคคล กลุ่ม หรือชุมชน ให้มีความพอใจและมีอิสระในตนเอง

นิภา สุวรรณแสง ตุมรสุนทร ให้ความหมายการสังคมสงเคราะห์ว่า คือการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ให้เขาสามารถช่วยตนเองได้ สามารถปฏิบัติหน้าที่ในสังคมได้ดี และสามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นปกติสุข

นันทนีย์ ไชยสุด กล่าวว่า การสังคมสงเคราะห์หมายถึงการจัดให้มีมาตรการต่างๆเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นรายบุคคลเป็นกลุ่ม หรือทั้งชุมชน โดยใช้ทฤษฎีของการสังคมสงเคราะห์เป็นแนวปฏิบัติ

ศรีหัทธิม พานิชพันธ์ สรุปความหมายของสังคมสงเคราะห์ว่า เป็นทั้งวิชาชีพ กระบวนการ วิธีการ และการปฏิบัติหรือการกระทำ ซึ่งต้องอาศัยทั้งศาสตร์ (Science) และศิลปะ (Art) ซึ่งสรุปได้ว่า สังคมสงเคราะห์เป็นวิธีการที่ใช้เป็นเครื่องมือ

ในการจัดการบริการทางสังคมประเภทต่างๆโดยตรงให้แก่บุคคล กลุ่มและชุมชน ซึ่งประสบปัญหาความเดือดร้อนและอื่นๆจนไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในระยะแรก จำเป็นต้องอาศัยการช่วยเหลือจากนักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์หรือทักษะ ในงานสังคมสงเคราะห์เป็นอย่างดี โดยที่นักสังคมสงเคราะห์จะใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ใช้ความสามารถหรือศักยภาพของเขาเอง ช่วยให้เขาสามารถปฏิบัติหน้าที่ทางสังคมของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม สามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสมาชิกในครอบครัว กลุ่ม และชุมชน ตลอดจนสังคม ได้ด้วยดี มีคุณภาพที่ดี มีความมั่นคงและปลอดภัย และมีเสถียรภาพที่ดี

ยุพา วงศ์ไชย กล่าวว่า สังคมสงเคราะห์ (Social Work) คือ ศาสตร์ และศิลป์ของการจัดหาบริการเพื่อช่วยส่งเสริมความสามารถของบุคคลให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตน ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และดำรงชีพอยู่ได้อย่างเป็นสุข

นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์ สรุปไว้ว่า การสังคมสงเคราะห์เป็นศาสตร์ เป็นศิลป์ และเป็นวิชาชีพ ในการที่จะช่วยเหลือผู้ประสบความทุกข์ยาก เดือดร้อน ซึ่งไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ให้มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาของเขาต่อไป ทั้งโดยการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้เพื่อบรรเทาความต้องการและปัญหา ของบุคคล กลุ่มชน และชุมชน โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ ช่วยเขาเพื่อให้เขาช่วยตนเองได้

การให้คำจำกัดความสังคมสงเคราะห์จึง สรุปได้ว่า คือ การนำเอา ทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้อย่างเป็นศิลป์และวิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อช่วยเหลือและ ตอบสนองความต้องการของบุคคล กลุ่ม ชุมชน เพื่อให้เขาสามารถช่วยเหลือตนเองได้ งานสังคมสงเคราะห์เป็นงานที่ต้องเข้าไปแก้ไขเกี่ยวกับมนุษย์นักสังคมสงเคราะห์จึงต้อง ทำงานเกี่ยวข้องกับบุคคล กลุ่ม และชุมชนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้น นักสังคมสงเคราะห์จึงจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องของมนุษย์และศาสตร์ต่าง ๆ เช่น จิตวิทยา สังคมวิทยา มานุษยวิทยา ชีววิทยา เศรษฐศาสตร์ ฯลฯ โดยให้ความ เชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์ เป้าหมายของงานสังคมสงเคราะห์นั้นเป็นกิจกรรม หรือการกระทำที่เป็นการป้องกันปัญหาและพัฒนาผู้รับบริการ โดยอาศัยหลักการ วิธีการ กระบวนการปฏิบัติงานทางด้านสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้รับบริการมีคุณภาพ ชีวิตที่ดี อันนำไปสู่การพัฒนาสังคมโดยรวม นับได้ว่างานสังคมสงเคราะห์เป็นวิธีการ อย่างหนึ่งที่จะนำไปสู่เป้าหมายของงานสวัสดิการสังคม ปรัชญาที่สำคัญในการ ปฏิบัติงานก็คือการช่วยเหลือบุคคล กลุ่ม และชุมชนให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ซึ่งโดยหลักการแล้วงานสังคมสงเคราะห์มุ่งเน้นการบริหารและการจัดหาบริการ ให้แก่บุคคล เพื่อส่งเสริมให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข งานสังคม สงเคราะห์จึงเป็นกระบวนการหนึ่งซึ่งทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนและระบบ ต่าง ๆ ในสังคมนั้นก็คือการช่วยเหลือบุคคล กลุ่มชน และชุมชน ด้วยการให้คำแนะนำ การจัดหาบริการต่าง ๆ ในชุมชน เป็นต้น

หลักการสังคมสงเคราะห์

งานสังคมสงเคราะห์มีหลักการที่สำคัญที่นักสังคมสงเคราะห์ต้องยึดถือเป็นหลักในการปฏิบัติงานดังนี้

๑. **หลักการยอมรับ** หมายถึง การยอมรับผู้มาขอรับบริการว่าเป็นมนุษย์คนหนึ่ง มีศักดิ์ศรี มีความต้องการ และมีความสามารถในตนเอง

๒. **หลักในเรื่องปัจเจกบุคคล** หมายถึง การเข้าใจว่ามนุษย์ทุกคนมีลักษณะเฉพาะตัว มีความแตกต่างกันทั้งในด้านรูปร่าง หน้าตา ลักษณะท่าทาง อุปนิสัยใจคอ ความรู้สึกทางด้านจิตใจ การแสดงออก เป็นต้น

๓. **หลักการไม่ตำหนิตีความผู้ที่มีปัญหา** หมายถึง การที่นักสังคมสงเคราะห์จะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อผู้รับบริการ ไม่ตีความหรือประณามการกระทำของผู้รับบริการ

๔. **หลักการตัดสินใจด้วยตนเอง** โดยถือว่าบุคคลทุกคนมีสิทธิในการเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิตและแก้ไขปัญหาของตนเอง นักสังคมสงเคราะห์จะเป็นแต่เพียงผู้ที่คอยชี้แนะเท่านั้น

๕. **หลักการเก็บรักษาความลับ** เป็นจรรยาบรรณของนักสังคมสงเคราะห์อย่างหนึ่ง เนื่องจากผู้ที่มีปัญหาทุกคนย่อมไม่ต้องการให้เรื่องราวหรือปัญหาของเขาเป็นที่เปิดเผยล่วงรู้ต่อบุคคลอื่น นักสังคมสงเคราะห์จึงจำเป็นต้องรักษาความลับของผู้รับบริการไม่นำไปเปิดเผยให้ผู้อื่นล่วงรู้ เว้นแต่ในกรณีการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอรับบริการเท่านั้น

๖. **หลักการรู้จักบทบาทของตนเอง** นักสังคมสงเคราะห์จะต้องระลึกถึงบทบาทของตนเองอยู่ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงานไม่ใช่อารมณ์สนองตอบปฏิกิริยาของผู้รับบริการ

วิธีการสังคมสงเคราะห์

วิธีการสังคมสงเคราะห์แบ่งออกได้เป็น ๒ ระดับ คือระดับจุลภาค Micro Social Work และระดับมหภาค Macro Social Work

๑. **การสังคมสงเคราะห์จุลภาค** Micro Social Work เป็นการให้บริการสังคมสงเคราะห์โดยตรงแก่บุคคลผู้มีปัญหาและต้องการความช่วยเหลือเป็นรายบุคคล กลุ่ม หรือชุมชน โดยใช้วิธีการสังคมสงเคราะห์แบบผสมผสาน ได้แก่ การสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย การสังคมสงเคราะห์กลุ่มชน และการจัดระเบียบชุมชน การสังคมสงเคราะห์จุลภาคนั้นช่วยขจัดปัญหาการบกพร่องในหน้าที่ของบุคคลและกลุ่มตลอดจนปัญหาในชุมชนต่าง ๆ เพื่อเป็นการปรับคนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล กลุ่ม ชุมชน และสังคมให้ดียิ่งขึ้น

๒. **การสังคมสงเคราะห์มหภาค** Macro Social Work เป็นการสังคมสงเคราะห์ในระดับสูงขึ้นไปหรือระดับเบื้องบน อย่างเช่น ในระดับผู้บริหาร ผู้ร่างหรือกำหนดนโยบาย ผู้วิเคราะห์นโยบายหรือผู้วางแผนทางสังคม ผู้วิจัยหรือฝ่ายจัดการ เป็นต้น โดยอาศัยวิธีการบริหารงานสังคมสงเคราะห์เป็นหลักสำคัญ การสังคมสงเคราะห์มหภาคเป็นการให้บริการทางอ้อมแก่ผู้รับบริการ ในการกำหนดนโยบายหรือแผนการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณต่าง ๆ การศึกษา สํารวจ และวิจัย

เพื่อส่งเสริมการบริหารงาน การจัดการ การร่างนโยบาย และการวางแผนในการให้บริการโดยตรงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล กลุ่ม ชุมชนและสังคม รวมทั้งสอดคล้องและกลมกลืนกับวัตถุประสงค์และนโยบายที่วางไว้ทุกระดับ นอกจากนี้ยังเป็นการปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นการทำงานในระดับที่กว้าง คือปัญหาที่เป็นปัญหาสังคมเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาคือความต้องการ สร้างโอกาสหรือก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชุมชนและสังคมด้วย

กระบวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ประกอบไปด้วยกระบวนการ ๕ ขั้นตอน คือ

๑. การศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา โดยนักสังคมสงเคราะห์จะต้องศึกษาหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้มีปัญหาแล้วทำการวิเคราะห์ปัญหา เพื่อหาแนวทางแก้ไข ป้องกัน ฟื้นฟู และพัฒนา

๒. การตรวจสอบทรัพยากร เป็นการสำรวจถึงบริการต่าง ๆ ที่จัดในหน่วยงานว่าตรงกับปัญหาและความต้องการของผู้ขอรับบริการหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขป้องกันปัญหา

๓. การวางแผนแก้ไขและป้องกันปัญหา ควรคำนึงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้มาขอรับบริการ ในการดำเนินการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาของเขาเอง รวมทั้งพิจารณาว่ามีวิธีการหรือบริการอย่างใดบ้างที่จะเข้ามาเพื่อบรรเทาหรือขจัดปัญหา หรือหาทางป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาขึ้น

๔. การดำเนินงานตามแผน นักสังคมสงเคราะห์จะต้องพยายามปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนและอยู่ในกรอบและขอบเขตของแผน

๕. การประเมินผล เป็นการตรวจสอบดูว่าการดำเนินงานตามแผนบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด และหาทางแก้ไขปัญหาคือการดำเนินการไม่เป็นไปตามแผน ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและมีความถูกต้อง

ขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์

ขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ มีด้วยกัน ๓ ประการ คือ

๑. การกำหนดปัญหา หมายถึง การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับบริการ กลุ่มเป้าหมายหรือ ชุมชนเป้าหมาย ตามสถานการณ์ปัญหาที่มี ซึ่งลักษณะของการช่วยเหลือจะเน้นที่ปัญหาสังคม ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาจิตใจ ซึ่งต้องการผู้ช่วยเหลือแนะนำ

๒. การป้องกันปัญหา หน้าที่นี้มีความสำคัญมากสำหรับนักสังคมสงเคราะห์ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะสามารถยุติปัญหาได้ทันที หรือไม่รอให้เกิดปัญหารุนแรง ซึ่งเป็นการช่วยเหลือให้บริการที่ถูกต้อง เพราะช่วยตัดไฟแต่ต้นลม

๓. การพัฒนาบุคคล กลุ่ม ชุมชน ให้มีศักยภาพในการแก้ไขป้องกันปัญหาหรือสามารถตัดสินใจในการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาได้อย่างถูกต้องตามหลักการ มีแผนงานรองรับและทำให้เขาทั้งหลายได้รับผลประโยชน์จากการช่วยเหลือกันเอง ในขณะที่เดียวกันต้องส่งเสริมความเข้มแข็งในการจัดบริการแก่หน่วยงาน

หรือองค์กรที่ให้บริการทางสังคมด้วย โดยจะต้องคำนึงถึงการนำเอาทรัพยากร
ทุกรูปแบบมาใช้เพื่อประโยชน์สุขของผู้รับบริการเป็นสำคัญ

ในการปฏิบัติงานนักสังคมสงเคราะห์จำเป็นต้องจดจำและปรับใช้หลักการ
วิธีการ และกระบวนการของงานสังคมสงเคราะห์ ให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงาน
โดยคำนึงถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน อยู่ตลอดเวลา นักสังคมสงเคราะห์ไม่ควรสับสน
กับลักษณะงานด้านสังคมสงเคราะห์ที่ตนเองปฏิบัติ แต่อย่างไรก็ตามประสบการณ์และ
ความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานรวมทั้งการศึกษาหาความรู้อย่างสม่ำเสมอจะสร้างให้นัก
สังคมสงเคราะห์สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ว่าด้วยเรื่องสังคมสงเคราะห์^๑

เมื่อพูดถึงคำว่า “สังคมสงเคราะห์” มีคำที่เกี่ยวข้องอยู่หลายคำ ในที่นี้
จะยกมา ๒ คำ ได้แก่ สังคมสงเคราะห์ (Social Work) และนักสังคมสงเคราะห์ (Social
Worker) สองคำนี้มีการให้ความหมายไว้หลากหลาย

ความหมายของ “สังคมสงเคราะห์”

สมาพันธ์นักสังคมสงเคราะห์ระหว่างประเทศ (International
Federation of Social Workers:IFSW) ให้ความหมายของคำ “สังคมสงเคราะห์”
(Social Work) ไว้ว่า “สังคมสงเคราะห์เป็นวิชาชีพที่ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
สังคม การแก้ไขปัญหาความสับสนของบุคคล และกระตุ้นเสริมพลังให้คนสามารถช่วย
ตนเองได้ โดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมของบุคคลและระบบสังคม สังคมสงเคราะห์ช่วยเชื่อม
ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมโดยรอบ สังคมสงเคราะห์มีรากฐานที่สำคัญคือ หลักสิทธิ
มนุษยชนและหลักความยุติธรรมในสังคม

ศ.ยุพา วงศ์ไชย (๒๕๓๔:๑๖) กล่าวว่า สังคมสงเคราะห์ (Social Work)
คือ ศาสตร์และศิลป์ของการจัดหาบริการเพื่อช่วยส่งเสริมความสามารถของบุคคล
ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตน ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและดำรงชีพอยู่ได้
อย่างมีความสุข

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต) พูดถึงสังคมสงเคราะห์ไว้ใน
การวิเสชาเรื่อง “ความหมายแท้จริงของการสังคมสงเคราะห์” ไว้ว่า “ตามศัพท์ (สังคม
สงเคราะห์) แปลง่าย ๆ ว่า การสงเคราะห์สังคม แต่ถ้าจะแปลให้ลึกกว่านั้นก็มีความหมาย
ทางธรรม สงเคราะห์ คำบาลีเป็น สงคห (สังคห) แปลว่า ประมวล รวบรวม จับมา รวมเข้า
ด้วยกัน ยึดเหนี่ยวจิตใจให้รวมกันเป็นหนึ่ง ผูกใจกันไว้ สังคห ที่แปลว่า ยึดเข้าไว้ด้วยกัน
นั้น หมายถึง ยึดในแก่นามธรรมและยึดในแง่รูปธรรม ทางนามธรรม คือ ยึดเหนี่ยว
ผูกจิตใจให้รวมกันเป็นหนึ่ง ทางรูปธรรม คือ ให้คนมารวมกันประสาน
เข้าด้วยกัน” “สังคห เป็นภาษาบาลี แต่เมื่อจะเอาเข้ามาในไทย เราเอารูปสันสกฤตซึ่งมี
ตัว “ร” คือ สังครห เข้ามา แล้วไทยก็แผลงเป็นสังเคราะห์บ้าง สงเคราะห์บ้าง ความจริง
นั้น ทั้งสองคำนี้เป็นคำเดียวกัน แต่เราใช้สงเคราะห์ในความหมายหนึ่ง และสังเคราะห์

^๑ ที่มา : ว่าด้วยเรื่องสังคมสงเคราะห์. [ข้อมูลออนไลน์] สืบค้นได้จาก

<http://www.unigang.com/Article/๓๗๐๒> ณ วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๕

ในอีกความหมายหนึ่ง ถ้าเราจะใช้ "สังคห" ให้ถูกต้องตามความหมายทางธรรม จะต้องก้าวไปให้ถึงขั้นนี้ คือ ทำให้รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน” “คำว่า สังคห หรือ สงเคราะห์นี้ พระพุทธเจ้าตรัสไว้ด้วยกันเป็นชุดเดียวกับคำอื่นอีกสามคำ เรียงลำดับเป็น สังคห อวิวาท สามัคคี และเอกภาพ คือ ความยึดเหนี่ยวประสานกันไว้ ความไม่ทะเลาะวิวาท ความพร้อมเพรียง และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ที่เราใช้ว่า เอกภาพ เวลาแปลเป็นภาษาอังกฤษ ถ้าแปลอย่างเบื่องต้นก็ว่า help หรือ assistance แต่ถ้าจะแปลให้ลึกลงไปสาระ ก็แปลกันตั้งแต่ sympathy จนถึง solidarity หรือ social integration”

สมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ได้สรุปองค์ประกอบสำคัญของคำว่า “สังคมสงเคราะห์” ว่าประกอบด้วย

- เป็นศาสตร์
- เป็นศิลป์
- เป็นงานที่เป็นวิชาชีพ โดยนักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้ปฏิบัติงาน
- เป็นงานที่ต้องใช้ทรัพยากรในชุมชน
- เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม
- เป็นงานที่ช่วยให้บุคคล กลุ่ม และชุมชนสามารถทำหน้าที่ทางสังคมได้

ด้วยดี

ความหมายของอาชีพและวิชาชีพ^๓

อาชีพ หมายถึง การทำมาหากิน ทำธุรกิจ ตามความชอบหรือความถนัด ได้ค่าตอบแทนเป็นค่าจ้าง หรือเงินเดือน

ธุรกิจ หมายถึง อาชีพ หรือการประกอบกิจการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้เกิดผลกำไร ผู้ประกอบการหรือผู้ประกอบการธุรกิจมีความชอบธรรมที่จะแสวงหาผลประโยชน์จากธุรกิจนั้น ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การโฆษณาจึงเป็นเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับธุรกิจ

คำว่า **วิชาชีพ** มาจากคำสันธิ คือ “วิชา” และ “อาชีพ” ถ้าสังเกตแล้ว จะเห็นว่าวิชาชีพนั้นไม่ใช่อาชีพธรรมดา แต่ประกอบด้วย “วิชา” ด้วย ดังนั้นอาชีพทุกอาชีพไม่ได้รับการยกย่องให้เป็นวิชาชีพทั้งหมด มีเพียงบางอาชีพเท่านั้นที่ได้รับเกียรติถือว่าเป็นวิชาชีพ

สำหรับภาษาอังกฤษ Profession มาจากคำกริยา “to profess” จากคำภาษาละติน pro + fateri แปลว่า ยอมรับหรือรับว่าเป็นของตน (ศัพท์นี้เดิมใช้ในทางศาสนา เป็นการประกาศว่าตนมีศรัทธาในศาสนาหรือประกาศปฏิญาณตน)

พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ทรงแปลคำศัพท์ “Profession” ว่า “อาชีพ-ปฏิญาณ” (อาชีพ+ คำปฏิญาณ) เพราะสภาพอันแท้จริงแห่งวิชาชีพ คือการปฏิญาณตนต่อสรรพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ว่า จะประกอบอาชีพตามธรรม

^๓ ที่มา : คลังปัญญาไทย.วิชาชีพ [ข้อมูลออนไลน์] สืบค้นจาก

<http://www.panyathai.or.th/wiki/index.php> ณ วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๕

นิยมซึ่งมีวางไว้เป็นบรรทัดฐาน อาชีวปฏิญาณในขั้นต้นได้แก่ วิถีอาชีพของนักบวช ซึ่งต้องเคร่งครัดในระเบียบวินัยที่บังคับไว้และต่อมาคือ นักกฎหมาย แพทย์ เภสัชกร ฯลฯ ซึ่งจัดองค์กรควบคุมกันเอง มีวินัย และจริยธรรมอันเคร่งครัด

“วิชาชีพ” หรือ Profession หมายถึง งานที่ตนได้ปฏิญาณว่าจะอุทิศตัวทำไปตลอดชีวิต เป็นงานที่ต้องได้รับการอบรมสั่งสอนมานาน เป็นงานที่มีขนบธรรมเนียมและจรรยาของหมู่คณะโดยเฉพาะ ได้รับค่าตอบแทนในลักษณะค่าธรรมเนียม (fee) หรือ ค่ายกครู มีใช้ค่าจ้าง (Wage) ลักษณะสำคัญของการเป็นวิชาชีพ ได้แก่

๑. **มีองค์ความรู้เฉพาะของตน** ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องเข้ารับการศึกษ ฝึกอบรมให้มีความรู้ในศาสตร์เฉพาะของวิชาชีพนั้นๆ

๒. **มีความเป็นอิสระในการประกอบวิชาชีพ** เป็นการประกอบวิชาชีพที่มีมาตรฐานการปฏิบัติเป็นการเฉพาะสำหรับวิชาชีพนั้นๆ โดยมีองค์ความรู้เป็นพื้นฐาน บุคคลอื่นไม่สามารถจะมาสั่งการให้ปฏิบัติอย่างนั้นอย่างนี้ได้ นอกจากนี้การปกครองกันเองภายในวิชาชีพเดียวกันยังเป็นอิสระจากการควบคุมของคนนอกวิชาชีพ เช่นถ้าสมาชิกคนใดกระทำความผิด การพิจารณาจะเริ่มจากคณะกรรมการขององค์กรวิชาชีพก่อน

๓. **มีกฎหมายรองรับการประกอบวิชาชีพ** หมายถึง จะต้องมีการขึ้นทะเบียนเพื่อขออนุญาตประกอบวิชาชีพ ได้แก่ ใบประกอบวิชาชีพ

๔. **มีจรรยาบรรณ** ตราขึ้นเพื่อผู้ประกอบวิชาชีพดำรงตนหรือประพฤติตนอยู่ในความถูกต้อง ดึงมาต่อผู้รับบริการ ต่อเพื่อนผู้ร่วมวิชาชีพ ต่อตนเอง และต่อสังคมส่วนรวม

๕. **มีสำนึกที่จะให้บริการ** เมื่อถูกเรียกร้องการบริการจะต้องเต็มใจที่จะให้บริการแก่ผู้มารับบริการได้เสมอ บางครั้งอาจจะต้องสละความสุขส่วนตัว มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพของตน

หลักการของวิชาชีพ

วิชาชีพเป็นคำที่แปลมาจากภาษาอังกฤษว่า ‘Profession’ ที่มีรากศัพท์มาจากคำกริยา to profess ที่มาจากภาษาละติน pro+ fateri แปลว่า ยอมรับ, รับว่าเป็นของตน ซึ่งตอนแรกใช้ศัพท์ภาษาไทยว่า “อาชีวปฏิญาณ” ซึ่งพระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ปุชนิยบุคคลท่านหนึ่งของสังคมไทย ได้ทรงบัญญัติไว้ ซึ่งแตกต่างกับคำว่า ‘Occupation’ ที่เรียกว่า “อาชีพ” การที่เรียกว่า อาชีวปฏิญาณ เนื่องจากรากฐานที่มาของคำนี้คือ “...การปฏิญาณตนต่อสรรพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายว่าจะประกอบอาชีพตามธรรมเนียมที่วางไว้เป็นบรรทัดฐาน หากใช้การทำมาหากินหรือทำมาหาเลี้ยงชีพ แต่เพียงอย่างเดียว” คำนี้เดิมใช้ในทางศาสนา หมายความว่า การประกาศตนว่ามีศรัทธาในศาสนาหรือ การประกาศปฏิญาณตนใช้ในการปฏิญาณตนในทางศาสนาคริสต์ หากนับไปแล้วนักบวชในทางศาสนาคริสต์ เป็นอาชีวปฏิญาณแรกของโลก แล้วมาใช้ในวงการแพทย์ และทนายความ และขยายมาสู่วิชาชีพต่างๆ เช่นวิศวกร สถาปนิก บัญชี สัตวแพทย์ พยาบาล เภสัชกร หรือ ผู้ประกอบโรคศิลปะบางกลุ่ม เป็นต้น

องค์ประกอบความเป็นวิชาชีพ

การที่จะเรียกว่าเป็นวิชาชีพได้นั้น ศาสตราจารย์ปรีดี เกษมทรัพย์
ปรมาจารย์ด้านกฎหมายท่านหนึ่งในสังคมไทยได้อธิบายไว้จะต้องประกอบด้วยลักษณะ
อย่างน้อย ๓ ลักษณะ ด้วยกัน ได้แก่

- ๑) เป็นอาชีพที่เป็นการงานที่มีการอุทิศตนทำไปตลอดชีวิต
- ๒) การงานที่ทำนั้น ต้องได้รับการสั่งสอนอบรมเป็นวิชาชีพชั้นสูง
ในลักษณะอบรมกันหลายปี
- ๓) ผู้ทำงานประเภทนั้น จะต้องมิใช่ชุมชน หรือเป็นหมู่คณะ ที่มี
ขนบธรรมเนียมประเพณีสำนักใน จรรยาบรรณ เกียรติยศ และศักดิ์ศรี ตลอดจน
มีองค์กรและกระบวนการเพื่อสอดส่องพิทักษ์รักษาขนบธรรมเนียม เกียรติศักดิ์ ศักดิ์ศรี
นั้นด้วย

การใช้คำว่า วิชาชีพ ได้มีการนำไปใช้กว้างมากขึ้น ถูกบ้างผิดบ้าง
ในภายหลัง จนมีคำที่มีความหมายตรงกันข้าม คือคำว่าสมัครเล่น หรือในภาษาอังกฤษ
ว่า 'Amateur' ตามมา และในที่สุดคำว่าอาชีพและวิชาชีพ ก็มีการใช้ปะปนกันไปและ
บางทีก็ไม่เข้าใจรากฐานที่มี จนทำให้ดูเหมือนว่าไม่แตกต่างกัน

ภาพรวมการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และบทบาทนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ*

ภาพรวมการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และบทบาทนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ

สังคมสงเคราะห์ คือ วิชาชีพที่ทำงานเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาในหลากหลายมิติ สุขภาพกาย จิตใจ อารมณ์ ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลครอบครัวและชุมชน การถูกละเมิดสิทธิ การถูกทำร้าย ถูกใช้ความรุนแรงทางกาย จิตใจ เพศ การถูกละเลย ทอดทิ้ง การเข้าไม่ถึงบริการ และทรัพยากรทางสังคม การไม่ได้รับความเป็นธรรมทางสังคม

นักสังคมสงเคราะห์ คือ ผู้ปฏิบัติงานที่ต้องใช้ความรู้เฉพาะทางวิชาชีพบูรณาการวิธีการทำงานที่เหมาะสมประสานกับการเชื่อมโยงทรัพยากรทางสังคมเพื่อตอบสนองประโยชน์ของผู้ใช้บริการจนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในระยะยาว (Help them to help themselves)

หลักเกณฑ์ในการพิจารณา ความเป็นวิชาชีพ

- เป็นวิชาชีพที่มีจำนวนผู้ปฏิบัติงานเหมาะสม
- มีอัตลักษณ์เฉพาะของตน มีลักษณะการทำงานที่ต้องใช้ ความรู้ ทักษะ ความชำนาญในวิธีการทำงานที่มีลักษณะลึกซึ้ง
- มีจรรยาบรรณของวิชาชีพ อันเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับความประพฤติ คุณธรรม ของการปฏิบัติงาน
- มีการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาอย่างเป็นพลวัต ไม่หยุดนิ่ง
- มีองค์กรที่ทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิในความเป็นวิชาชีพ ที่ได้รับการยอมรับ

สังคมสงเคราะห์ เป็นวิชาชีพอย่างไร

- การสังคมสงเคราะห์ เป็นการปฏิบัติงานบริการสังคม เป็นการทำงานกับมนุษย์ที่มีความหลากหลาย ต้องมีศาสตร์หรือองค์ความรู้ ที่จะเข้าใจมนุษย์และสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างลึกซึ้ง ทั้งสาเหตุแห่งปัญหา พลังความสามารถของผู้ประสบปัญหา และทรัพยากรที่จะเชื่อมโยงมาใช้ในการแก้ไข ป้องกันปัญหา ให้สามารถทำหน้าที่และอยู่ร่วมในสังคมอย่างปกติสุข
- การสังคมสงเคราะห์ ต้องมีศิลปะในการทำงาน ศิลปะหมายถึงความสามารถในการใช้วิธีการทำงานที่เหมาะสม มีกระบวนการ ขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ มีการผสมผสานความรู้ต่างๆ นำมาใช้กับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ เวลา สภาพปัญหา สภาพแวดล้อม ทรัพยากรและศักยภาพในตัวตนของผู้ใช้บริการ
- ความเป็นวิชาชีพ มีการทำงานโดยใช้ทฤษฎีและความรู้ทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ผสานกับทฤษฎีการปฏิบัติงานทางสังคมสงเคราะห์ มีความสามารถในการจัดการ

* ที่มา : สมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย

ทรัพยากร มีการใช้ทักษะเชิงลึกที่มีความเป็น “มืออาชีพ” และปฏิบัติงานภายใต้หลักการและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ที่เป็นกรอบมาตรฐานในการควบคุมการทำงาน และมีเครื่องมือทางวิชาชีพในการประเมินและวินิจฉัยปัญหาในการทำงาน

- มีหลักจริยธรรมของวิชาชีพ เป็นหลักปฏิบัติที่ถือเป็นคุณธรรมในการทำงาน เป็นหลักเกณฑ์ที่มาจากจรรยาบรรณวิชาชีพของสมาคมนักสังคมสงเคราะห์นานาชาติ (National Association of Social Works- NASW) และได้มีการนำมาใช้เป็นข้อปฏิบัติในการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงาน โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย

- มีวิธีการทำงานที่มีความชัดเจน มีแนวทางการปฏิบัติที่หลากหลาย สร้างทางเลือกใหม่ ๆ ในการทำงานกับมนุษย์ นำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหา การคุ้มครองสวัสดิภาพและความมั่นคงในชีวิต การเฝ้าระวัง การพัฒนาบุคคล กลุ่มคน ชุมชน รวมทั้งการทำงานกับประชาคม เครือข่ายต่าง ๆ อันนำไปสู่การให้บริการที่ทั่วถึง เป็นธรรม และการรักษาสิทธิประโยชน์และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ใช้บริการ

- มีองค์กร เครือข่ายทางวิชาชีพที่ทำงานร่วมกันในการพัฒนาวิชาชีพ

- งานสังคมสงเคราะห์ คือ การเชื่อมโยง ประสานทรัพยากรจากทุกภาคส่วนให้อำนวยประโยชน์และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ ให้ได้รับประโยชน์สูงสุด

ผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

- นักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ Professional Social Work
- ผู้ช่วยงานสังคมสงเคราะห์ Para Social Work
- อาสาสมัครสังคมสงเคราะห์ Volunteers

นักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ

ผู้ที่ผ่านการศึกษาในระดับปริญญาทางสังคมสงเคราะห์รับผิดชอบงานให้บริการทางสังคมแก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ด้วยความรู้ เทคนิค วิธีการทำงานในทักษะเชิงลึก เพื่อให้กลุ่มผู้ให้บริการสามารถปรับตัว ได้รับการเพิ่มพูนศักยภาพตนเอง จนสามารถมีชีวิตในสังคมได้อย่างเหมาะสม

ผู้ช่วยงานสังคมสงเคราะห์

ผู้ร่วมปฏิบัติงานกับนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ ให้ความช่วยเหลือ เตรียมงาน และมีส่วนร่วมในการทำงาน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาชีพ ผู้ช่วยงานเหล่านี้ไม่มีคุณวุฒิทางสังคมสงเคราะห์ ได้รับค่าตอบแทนในการทำงาน ลักษณะงานยังไม่มี ความซับซ้อนมากนัก

อาสาสมัครสังคมสงเคราะห์

หมายถึงผู้ที่มีความศรัทธาในการทำงานเพื่อสาธารณประโยชน์ โดยไม่รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนใดๆทำเป็นงานที่อาสาทำด้วย “จิตอาสา” ซึ่งลักษณะงานมีความหลากหลายสูงทั้งในด้านการสงเคราะห์ ให้ความช่วยเหลือเฉพาะหน้าในด้านปัจจัยสิ่งของ การสื่อสารกับสาธารณะ การทำกิจกรรมต่างๆที่จะมีส่วนช่วยเหลือแก้ปัญหาผู้ประสบปัญหาในระยะสั้น

สาขาการปฏิบัติงานทางสังคมสงเคราะห์ (การปฏิบัติงานตรง)

- งานสวัสดิการเด็ก เยาวชนและครอบครัว
- สังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ (นักสังคมสงเคราะห์ฝ่ายกาย และจิตเวช)
- สังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม (เด็ก เยาวชน และผู้ต้องขัง)
- สังคมสงเคราะห์ในงานสตรี
- สังคมสงเคราะห์การพัฒนาชุมชน (เมืองและชนบท)
- สังคมสงเคราะห์ในงานผู้สูงอายุ
- สังคมสงเคราะห์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
- สังคมสงเคราะห์ในงานด้านยาเสพติด
- สังคมสงเคราะห์ในโรงเรียน
- สังคมสงเคราะห์ในด้านแรงงาน
- สังคมสงเคราะห์กับกลุ่มผู้เปราะบางและขาดโอกาสทางสังคม

วิธีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

- การสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย
- การสังคมสงเคราะห์กลุ่ม
- การทำงานกับชุมชน
- การวิจัยทางสังคมสงเคราะห์
- การบริหารทางสังคมสงเคราะห์
- การทำงานเป็นผู้จัดการรายกรณี (Case Manager)
- การจัดทำนโยบายทางสังคมสงเคราะห์

อัตลักษณ์ทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (Identity)

- การแสวงหาข้อเท็จจริง และการประเมินสถานะทางสังคมของผู้ใช้บริการ

ประกอบด้วย

- การประเมินสถานะกาย จิต สังคม (Bio Psycho Social Assessment)
- การประเมินครอบครัว (Family Assessment)
- การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
- การประเมินความต้องการ (Needs Assessment)

- การทำงานประสานทรัพยากรทั้งภายใน ภายนอกองค์กร
 - ประสานทีมสหวิชาชีพ
 - ประสานองค์กรและการสร้างเครือข่ายในการทำงาน
- การบริหารจัดการรายกรณี (Case Management)

กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้บริการ

- เด็ก เยาวชน และครอบครัวในสภาวะยากลำบาก
- เด็กและสตรีตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ กลุ่มเสี่ยงจากการทำแท้งผิดกฎหมาย
- คนพิการ ผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย สมอง จิตใจ สติปัญญา และการสื่อสาร

ในสังคม

- เด็กและสตรีที่ถูกทำร้าย ทารุนกรรม หรือตกเป็นเหยื่อการแสวงประโยชน์และ

การค้ำมนุษย์

- ผู้สูงอายุ ที่ถูกละเลย ทอดทิ้ง
- ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ผู้ติดเชื้อ HIV ผู้ป่วยเอดส์ ผู้ป่วยจิตเวช
- ผู้ติดสารเสพติด
- แรงงานเด็ก แรงงานต่างชาติ
- เด็กในกระบวนการยุติธรรม ผู้ต้องขังไร้ญาติ ผู้ต้องขังที่มีภาวะพิการ ผู้ต้องขังสูงอายุ

ที่ถูกละเลย ทอดทิ้ง

- ฯลฯ

จรรยาบรรณทางวิชาชีพ กำหนดโดยสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย

- จะต้องสำนึกว่าการกระทำเพื่อพัฒนาหรือก่อให้เกิดสวัสดิภาพแก่บุคคลกลุ่ม และชุมชนเป็นความรับผิดชอบของตน
- จะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ เสียสละ มีคุณธรรมและปราศจากอคติทั้งปวง
- จะต้องเคารพในศักดิ์ศรีและไม่เปิดเผยเรื่องราวส่วนตัวของผู้รับบริการ
- จะต้องประพฤติปฏิบัติตนในกรอบของวัฒนธรรมอันดีงามเพื่อไม่ให้เกิด

ความเสียหายแก่วิชาชีพสังคมสงเคราะห์

- จะต้องยึดมั่นในหลักวิชาการ เพิ่มพูนความรู้และทักษะ พร้อมทั้งส่งเสริมวิชาชีพ

สังคมสงเคราะห์ให้เจริญก้าวหน้าอยู่เสมอ

สถาบันการศึกษาทางสังคมสงเคราะห์

มี ๕ มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์	
คณะวิชา	มหาวิทยาลัย
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
คณะสังคมศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
คณะศิลปศาสตร์	มหาวิทยาลัยเกริก

ข้อมูลนักสังคมสงเคราะห์ในประเทศไทย^๑

หน่วยงาน	จำนวน (คน)
กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ	๕๕๕
กระทรวงสาธารณสุข	๔๙๙
กรุงเทพมหานคร	๒๘๘
กระทรวงยุติธรรม	๒๖๙
กระทรวงศึกษาธิการ	๗๔
กระทรวงมหาดไทย	๒๖
กระทรวงกลาโหม	๑๕
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๑๕
กระทรวงแรงงาน	๔
องค์กรพัฒนาเอกชน	๔๓
รวม	๑,๗๗๘

^๑ ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ :สป.สธ.: กรุงเทพมหานคร (ณ มกราคม ๒๕๕๕)

การศึกษาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

- มี ๓ ระดับ ปริญญาตรี โท และ เอก
- มีการจัดตั้งสภาการศึกษาสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ เพื่อรวมตัวเป็นเครือข่ายทางการศึกษาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ขึ้น และมีคณะ/สาขาวิชาต่าง ๆ ที่สนใจเป็นสมาชิกประมาณ ๘ หน่วยงาน

การพัฒนามาตรฐานนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ

- ระบบปัจจุบัน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับสมาคมวิชาชีพ และสถาบันการศึกษา ได้วางระบบในการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ดังนี้
 - การวางระบบการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานนักสังคมสงเคราะห์ องค์การสวัสดิการสังคม และอาสาสมัคร
 - การจัดกลไก การรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์
 - การเตรียมการพัฒนาองค์กรที่ทำหน้าที่ผลักดันและตรวจสอบคุณภาพวิชาชีพตามร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ....

กรณีตัวอย่างของใบประกอบวิชาชีพ License of Clinical Social Work-LCS สหรัฐอเมริกา

- LCSW - License of Clinical Social Work
- LMFT – License of Marriage, Family Therapy
- LEP – License of Educational Psychologist

การเข้าสู่ระบบควบคุมการขึ้นทะเบียนวิชาชีพ

- แต่ละประเทศมีระบบการควบคุมการปฏิบัติงานของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์แตกต่างกัน
- สหรัฐอเมริกา มีใบประกอบวิชาชีพ LCSW, LMFT, LEP และองค์กร Board of Behavioral Sciences ทำหน้าที่คล้ายสภาวิชาชีพดูแล
 - แคนาดา มีระบบควบคุมให้นักสังคมสงเคราะห์ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายเป็น Registered Clinical Social Worker บางจังหวัดมีการสอบขึ้นบังคับเพื่อให้ได้ใบประกาศนียบัตรก่อน เช่น ใน British Columbia มีการจัดอบรมนักสังคมสงเคราะห์แบบเข้มข้นในด้านความรู้และการปฏิบัติงานด้านจิตเวชผ่านองค์กร Association of Social Work Boards (ASWB)
 - อังกฤษ มีกฎหมาย (Certificate of Qualification in Social Work – CQSW) รับรองการขึ้นทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ วิชาชีพ (Registered Social Worker) หากไม่ขึ้นทะเบียน จะไม่สามารถทำงานที่ถูกต้องควบคุมได้ อายุการขึ้นทะเบียน ๓ ปี ระหว่างนั้นต้องผ่านการอบรมในสาขาต่างๆ เพื่อยกระดับสู่การเป็น ผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสุขภาพจิต การทำงานกับเด็ก เยาวชน การพัฒนาเป็นผู้นิเทศงาน มีองค์กร The General Social Care Council เป็นคณะกรรมการรับผิดชอบ

- **ออสเตรเลีย** มีข้อกำหนดให้นักสังคมสงเคราะห์เป็นสมาชิกของสมาคมนักสังคมสงเคราะห์ออสเตรเลีย (the Australian Association of Social Workers - AASW) และเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานเพื่อพัฒนาความรู้ ข้อมูลและทักษะทางวิชาชีพ ตามนโยบาย CPE Policy ๒๐๐๖ (Continuing Professional Education)

- **นิวซีแลนด์** มีการขึ้นทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานวิชาชีพ (Registered Social Worker) โดยคณะกรรมการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ทำหน้าที่พัฒนากฎเกณฑ์จรรยาบรรณวิชาชีพ ส่งเสริมมาตรฐานและแนวทางการปฏิบัติตนของนักสังคมสงเคราะห์ ตามพระราชบัญญัตินักสังคมสงเคราะห์ ๒๐๐๓ โดยองค์กร Parliamentary Council Office รับผิดชอบ (ข้อมูลจาก Aotearoa New Zealand Association of Social Work – ANZASW)

คุณสมบัติของผู้ที่จะขอขึ้นทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์ที่ได้ไปประกอบวิชาชีพ

- การศึกษา ปริญญาตรี หรือ โททางสังคมสงเคราะห์
 - ประสบการณ์การทำงานด้านบริการสังคม อย่างน้อย ๑ ปี
 - ผ่านการรับรองมาตรฐาน นักสังคมสงเคราะห์ (มสค.)
 - ผู้ที่ไม่ได้จบโดยตรง ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ ให้มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเสริมศักยภาพในการทำงาน
 - ผู้ที่ทำงานทางด้านสังคมสงเคราะห์มาเป็นเวลานาน และมีผลงานเป็นที่ประจักษ์สามารถขอรับการพิจารณาเข้าสู่การเป็นนักสังคมสงเคราะห์ได้ ตามมติคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ
 - การเข้าสู่การขึ้นทะเบียนวิชาชีพ ต้องผ่านการพิจารณาของสภาวิชาชีพ
-

ตารางเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์*

เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

คำนิยามทางวิชาชีพ				
ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศแคนาดา	ประเทศนิวซีแลนด์	ประเทศอิสราเอล	ประเทศอังกฤษ
- กิจกรรมทางวิชาชีพที่ช่วยเหลือบุคคลกลุ่มหรือชุมชนเพื่อเสริมสร้างหรือฟื้นฟูศักยภาพในการอยู่ในสังคม	- วิชาชีพที่เกี่ยวกับบุคคลครอบครัวหรือชุมชน เพื่อเสริมสร้างความอยู่ดีกินดีของบุคคล รวมทั้งการแก้ไขและการป้องกันปัญหาสังคมต่าง ๆ ด้วย	- กิจกรรมทางวิชาชีพที่ช่วยเหลือบุคคล กลุ่มหรือชุมชน โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนและหลักความยุติธรรมทางสังคม	- วิชาชีพที่ทำเพื่อปรับปรุงความเป็นอยู่ในสังคมของบุคคล ครอบครัว และชุมชน ผ่านการเยียวยา รักษา บำบัด ฟื้นฟู และการให้คำปรึกษา	- การให้บริการทางด้านสังคมสงเคราะห์ ให้กับผู้ประสบปัญหาทางสังคมทั้งในองค์กรและในชุมชน
ประเทศสิงคโปร์	ประเทศลิทัวเนีย	ประเทศแอฟริกาใต้	ประเทศมอลต้า	ประเทศไต้หวัน
- การให้บริการทางด้านสังคมสงเคราะห์แก่ผู้ประสบปัญหาทางสังคม ได้แก่ การให้คำปรึกษา การพิทักษ์สิทธิ์ และการปรับปรุงสภาพสังคม	- กิจกรรมทางวิชาชีพที่หลากหลายซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของสังคม บุคคลและกลุ่มคนที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา	- วิชาชีพที่ปฏิบัติงานโดยนักสังคมสงเคราะห์ที่มีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการธิการสำหรับผู้ประกอบอาชีพบริการสังคมกำหนดและต้องได้รับการจดทะเบียน	- วิชาชีพในการส่งเสริมหรือฟื้นฟูการปฏิสัมพันธ์ที่ได้ประโยชน์ ทั้งสองฝ่ายระหว่างบุคคลกับบุคคล และบุคคลกับสังคมเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิต	- วิชาชีพที่สามารถช่วยเหลือบุคคล ครอบครัว กลุ่มคนหรือชุมชนได้

* พัชรา พุกเศรษฐี วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
 ปรับจาก คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร.(๒๕๕๕) เอกสารการสัมมนา เรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.” . ณ ห้องประชุมกรรมการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร .วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕ .หน้า ๗๒ - ๘๑

กลไกการจัดการตามกฎหมายวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับนักสังคมสงเคราะห์

ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศแคนาดา	ประเทศนิวซีแลนด์	ประเทศอิสราเอล	ประเทศอังกฤษ
<p>- กำหนดให้นักสังคมสงเคราะห์ต้องจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโททางด้านสังคมสงเคราะห์ จากมหาวิทยาลัยถึงจะได้รับใบประกอบวิชาชีพนักสังคมสงเคราะห์ (License of Clinical Social Work) ตามกฎหมายวิชาชีพสังคมสงเคราะห์</p> <p>- มีองค์กรที่ควบคุมดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์</p>	<p>- กำหนดให้นักสังคมสงเคราะห์ต้องจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโททางด้านสังคมสงเคราะห์จากมหาวิทยาลัยที่ได้รับรองวิทยฐานะ</p> <p>- สมาคมนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพมีกระบวนการในการตรวจสอบต่อนักสังคมสงเคราะห์ที่ถูกร้องเรียนในการละเมิดต่อจรรยาบรรณวิชาชีพนักสังคมสงเคราะห์</p>	<p>- คณะกรรมการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ซึ่งเป็นองค์กรภาครัฐ ที่มีหน้าที่จัดสร้างกฎเกณฑ์การลงทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ดูแลนักสังคมสงเคราะห์ที่ผ่านมาตรฐาน (Certified Social Work) พัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพนักสังคมสงเคราะห์ และกำหนดวิธีดำเนินการสำหรับการร้องทุกข์และลงโทษ ตามกฎหมายวิชาชีพนักสังคมสงเคราะห์</p>	<p>- กำหนดให้นักสังคมสงเคราะห์ต้องจบปริญญาและต้องลงทะเบียนทำหน้าที่นักสังคมสงเคราะห์โดยมิได้จดทะเบียนถือว่ามีความผิดทางอาญา</p>	<p>- กำหนดให้มีคณะกรรมการมาตรฐานการดูแลรักษาแห่งชาติ เพื่อดูแลการให้บริการ ตลอดจนการรักษาที่ต้องถูกควบคุม</p> <p>- กำหนดให้มีคณะกรรมการดูแลรักษาทั่วไป เพื่อดำเนินการขึ้นทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ (Registered Social Work) ควบคุมการอบรมนักสังคมสงเคราะห์ และการยกระดับมาตรฐานการให้บริการ</p>
ประเทศสิงคโปร์	ประเทศลิทัวเนีย	ประเทศแอฟริกาใต้	ประเทศมอลต้า	ประเทศไต้หวัน
<p>- กำหนดให้นักสังคมสงเคราะห์ต้องจบปริญญาด้านสังคมสงเคราะห์ หรือมีคุณสมบัติอื่น ๆ เป็นนักสังคมสงเคราะห์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน (Certified Social Work) ตามที่สมาคมนักสังคมสงเคราะห์กำหนด</p>	<p>- กำหนดให้นักสังคมสงเคราะห์ต้องจบปริญญาตรีด้านสังคมสงเคราะห์</p> <p>- ผู้ที่ไม่จบปริญญาตรีด้านสังคมสงเคราะห์จะเป็นผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ซึ่งต้องมีนักสังคมสงเคราะห์ควบคุมดูแล</p>	<p>- กำหนดให้มีคณะกรรมการสำหรับผู้ประกอบอาชีพบริการสังคมสงเคราะห์ ซึ่งมีหน้าที่ขึ้นทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ขึ้นทะเบียนนักศึกษาฝึกงานด้านสังคมสงเคราะห์พนักงานช่วยเหลือสังคมและบุคคลในอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานบริการทางสังคมและหากผู้ใดปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์โดยที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนอาจถูกปรับหรือจำคุก</p>	<p>- กำหนดให้นักสังคมสงเคราะห์ต้องจบการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ ศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยมอลต้า หรือมีคุณสมบัติที่เทียบเท่าและต้องมีประสบการณ์ด้านสังคมสงเคราะห์อย่างต่ำสองปีหรือเทียบเท่า</p>	<p>- กำหนดให้สังคมสงเคราะห์ต้องจบการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ และผ่านการทดสอบความรู้ความสามารถและต้องมีใบประกอบวิชาชีพ</p>

สภาพปัญหาที่จำเป็นต้องมีกฎหมาย

ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศแคนาดา	ประเทศนิวซีแลนด์	ประเทศอิสราเอล	ประเทศอังกฤษ
- สภาพปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นทำให้องค์กรทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ จำนวน ๕๐ รัฐ และนักสังคมสงเคราะห์รวมตัวเคลื่อนไหวเพื่อพิทักษ์สิทธิให้กับผู้รับบริการทางสังคม	- สภาพปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นต้องมีนักสังคมสงเคราะห์ขึ้นมาเพื่อรับใช้ และปกป้องคุ้มครองประชาชน	- สภาพปัญหาสังคมรัฐจึงได้ดำเนินการออกพระราชบัญญัตินักสังคมสงเคราะห์ ปี ค.ศ. ๒๐๐๓	- สภาพปัญหาสังคมรัฐจึงได้ดำเนินการออกพระราชบัญญัตินักสังคมสงเคราะห์ ค.ศ. ๑๙๙๖	- เพื่อยกระดับคนทำงานด้านบริการสังคม และรับรองฐานะของวิชาชีพนักสังคมสงเคราะห์ที่มีคุณสมบัติพร้อม โดยผ่านกลไกทางกฎหมายและมาตรฐานการทำงาน
ประเทศสิงคโปร์	ประเทศลิทัวเนีย	ประเทศแอฟริกาใต้	ประเทศมอลต้า	ประเทศไต้หวัน
- เพื่อรับรองคุณภาพวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	- ปัญหาขอบเขตของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ไม่ชัดเจน เมื่อเปรียบเทียบกับวิชาชีพอื่น ๆ - สถานะภาพของวิชาชีพในสังคมถูกลดลงทำให้ต้องมีกฎหมายเพื่อยกมาตรฐานของวิชาชีพ	- เพื่อควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้อยู่ในกรอบของกฎหมาย	- เพื่อยกระดับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และเป็นการปกป้องผู้รับบริการ	- เพื่อมุ่งจัดระบบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ - เพื่อยกระดับสถานภาพของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

การจัดองค์กรและความเชื่อมโยงกับรัฐ

ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศแคนาดา	ประเทศนิวซีแลนด์	ประเทศอิสราเอล	ประเทศอังกฤษ
<p>- รัฐมีอำนาจในการออกกฎหมายดูแลการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์</p> <p>- มีคณะกรรมการ ที่ประกอบไปด้วยสมาชิกนักสังคมสงเคราะห์ และตัวแทนชุมชนซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐ เป็นผู้พิจารณาตำแหน่งด้านสังคมสงเคราะห์</p>	<p>- รัฐบาลของแต่ละจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบกฎหมายต่าง ๆ เกี่ยวกับนักสังคมสงเคราะห์</p> <p>- มีระบบการควบคุมการลงทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ที่เชื่อมโยงประสานกันกับสมาคมนักสังคมสงเคราะห์ต่าง ๆ สถาบันการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ และหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้วิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีลักษณะที่พึงประสงค์</p>	<p>- รัฐมีคณะกรรมการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ที่ทำหน้าที่ประสานงานการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์กับหน่วยงานอื่น เช่น องค์กรภาครัฐ องค์กรที่ว่าจ้างนักสังคมสงเคราะห์และประชาชนทั่วไป</p>	<p>- มีหน่วยงานภาครัฐ เช่น กระทรวงสวัสดิการสังคม สถาบันการประกันภัยแห่งชาติ กระทรวงสุขภาพ กระทรวงกลาโหม ร่วมให้บริการด้านสวัสดิการแก่ประชาชน</p> <p>- มีการประสานงานระหว่างกระทรวงสวัสดิการสังคม กับหน่วยงานของรัฐและสมาคมนักสังคมสงเคราะห์ในการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์</p>	<p>- มีรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนดนโยบายทิศทางและกฎเกณฑ์ใหม่ของคณะกรรมการมาตรฐานการดูแลรักษาแห่งชาติ ในการดูแลบริการ ดูแลรักษาต่าง ๆ ที่ต้องถูกควบคุม และคณะกรรมการการดูแลรักษาทั่วไปดูแลบริการดูแลรักษาต่าง ๆ</p>
ประเทศสิงคโปร์	ประเทศลิทัวเนีย	ประเทศแอฟริกาใต้	ประเทศมอลต้า	ประเทศไต้หวัน
<p>- กระทรวงพัฒนาชุมชน เยาวชน และกีฬา คณะกรรมการงานบริการสังคมแห่งชาติ และสมาคมนักสังคมสงเคราะห์ได้ร่วมกันดูแลและบริหารระบบการรับรองคุณภาพวิชาชีพ</p>	<p>- กระทรวงความมั่นคงทางสังคมและแรงงานมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลเกี่ยวกับกฎหมายโดยตรงโดยมีการกำหนดคุณสมบัติของนักสังคมสงเคราะห์ได้อย่างอิสระ</p>	<p>- รัฐมนตรีกระทรวงสวัสดิการสังคมและพัฒนาประชากรมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการวิชาชีพ โดยได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการสำหรับผู้ประกอบอาชีพบริการสังคมเพื่อกำหนดนโยบายการศึกษาและการฝึกอบรมของผู้ประกอบวิชาชีพ</p>	<p>- รัฐมนตรีด้านนโยบายสังคมสามารถแต่งตั้งสมาชิกของคณะกรรมการวิชาชีพซึ่งมาจากหลายฝ่าย ประกอบด้วยนักสังคมสงเคราะห์ที่มีประสบการณ์ 6 ปี จำนวน 4 คน นักสังคมสงเคราะห์จากหน่วยงานรัฐบาล จำนวน 1 คน นักพิทักษ์สิทธิ์ที่มีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 1 คน นักสังคมสงเคราะห์จากสมาคมนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 2 คน นักวิชาการนักสังคมสงเคราะห์จากมหาวิทยาลัยมอลต้า จำนวน 1 คน</p>	<p>- กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจในการบังคับใช้พระราชบัญญัติสังคมสงเคราะห์ ค.ศ. ๑๙๙๗</p> <p>- กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจในการจัดตั้งสมาคมนักสังคมสงเคราะห์ทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น</p>

ภารกิจของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ต่อสังคมและบุคคล

ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศแคนาดา	ประเทศนิวซีแลนด์	ประเทศอิสราเอล	ประเทศอังกฤษ
<ul style="list-style-type: none"> - การช่วยผู้ประสบปัญหาทางสังคม ให้ได้รับการบริการที่เป็นรูปธรรม - การให้คำปรึกษาตลอดจน การฟื้นฟูสภาพจิตใจของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน - การปรับปรุงบริการทางสังคม และสุขภาพเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี ของบุคคล กลุ่ม ชุมชน - การมีส่วนร่วมในกระบวนการ นิติบัญญัติต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - งานด้านสวัสดิการเด็กทั้งในครอบครัว และโรงเรียน - การเสริมพลังให้กับคน ครอบครัว กลุ่ม และชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - การเสริมสร้างศักยภาพในการแก้ และรับมือกับปัญหา - การเชื่อมต่อระหว่างคนกับระบบ ที่ให้บริการด้านทรัพยากร บริการ และโอกาส - การประชาสัมพันธ์การปฏิบัติการ ที่ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และมีมนุษยธรรมของระบบต่าง ๆ - การสนับสนุนการพัฒนาและ ปรับปรุงนโยบายสวัสดิการทางสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> - การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ โดยใช้การสื่อสาร ผ่านวัฒนธรรม - การให้บริการบำบัดกับประชาชน กลุ่มต่าง ๆ - การจัดการอาสาสมัครและกลุ่ม พึ่งตนเองต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีหน้าที่ให้บริการสังคมต่าง ๆ - การบริหารหรือตรวจสอบการ ให้บริการ - มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน วิชาสังคมสงเคราะห์ที่ได้รับการ รับรองจากคณะกรรมการ
ประเทศสิงคโปร์	ประเทศลิทัวเนีย	ประเทศแอฟริกาใต้	ประเทศมอลต้า	ประเทศไต้หวัน
<ul style="list-style-type: none"> - นักสังคมสงเคราะห์ต้องปฏิบัติงาน ร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กร และชุมชน ในปัญหาต่าง ๆ เช่น ความยากจน การกระทำความรุนแรง ในครอบครัว และปัญหาการติดยา - การใช้ทักษะด้านการไกล่เกลี่ยและ ตีอรรถการสื่อสารที่ดี การประสานงาน กับหลายฝ่าย เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - งานสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย - งานสังคมสงเคราะห์ครอบครัว - งานสังคมสงเคราะห์กับกลุ่มคน - งานสังคมสงเคราะห์ที่เกี่ยวข้อง กับการเมือง 	<ul style="list-style-type: none"> - การช่วยเหลือบุคคลและครอบครัว ที่ยากจน - การพัฒนาเยาวชน - การสร้างความสมานฉันท์ในสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> - การบริการให้คำปรึกษา - การพิทักษ์สิทธิผู้ให้บริการ - การส่งเสริมให้เกิดการจัดการ อย่างพึ่งตนเอง - การทำแผนปฏิบัติการประเมินผล - การประสานงานกับหน่วยงาน ราชการและหน่วยงานในชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - การประเมินผลด้านจิตวิทยาและสังคม - การแก้ปัญหายุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ ทางสังคม - การพิทักษ์สิทธิด้านสวัสดิการ กลุ่มเป้าหมาย - การป้องกันปัญหาและสนับสนุน ด้านบริการสำหรับบุคคลครอบครัว องค์กรและชุมชน - การพัฒนาการจัดสรรและการถ่ายโอน ทรัพยากร - การออกแบบ ประเมินผลบริหารจัดการวิจัย - การอบรมบุคลากรในองค์กรสวัสดิการ สังคม

บทความเกี่ยวกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์*

จรรยาบรรณวิชาชีพของสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ

จรรยาบรรณวิชาชีพสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ^๑ ได้รับการรับรองโดยสภาผู้แทนของสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ ในปี ๑๙๙๖ (พ.ศ.๒๕๓๙) ปรับปรุงแก้ไขโดยสภาผู้แทนของสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งชาติในปี ๒๐๐๘ (พ.ศ.๒๕๕๑)

ภารกิจอันดับแรกของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ คือ การเพิ่มพูนคุณภาพชีวิตของมนุษย์ และตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ทั้งปวง โดยให้ความสำคัญต่อความต้องการและเสริมพลังประชาชนกลุ่มที่มีความเปราะบาง ถูกกดขี่และอยู่ในสภาพยากจน ประวัติศาสตร์และคุณลักษณะของงานสังคมสงเคราะห์ คือ จุดเน้นด้านความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์และสังคม พื้นฐานของงานสังคมสงเคราะห์คือ การให้ความสำคัญต่อปัจจัยแวดล้อม ซึ่งมีบทบาทต่อการเสริมสร้างและมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาความเป็นอยู่ในชีวิตของมนุษย์

พันธกิจของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีรากฐานจากกลุ่มค่านิยมหลัก ซึ่งนักสังคมสงเคราะห์ยึดถือมาโดยตลอดในประวัติศาสตร์ของวิชาชีพ และเป็นพื้นฐานของเป้าหมาย และมุมมองที่เป็นเอกลักษณ์ของงานสังคมสงเคราะห์ กลุ่มค่านิยมหลักเหล่านี้ ได้แก่

- การให้บริการ
- ความเป็นธรรมทางสังคม
- ศักดิ์ศรีและคุณค่าของมนุษย์
- ความสำคัญของมนุษย์สัมพันธ์
- ความซื่อตรง มั่นคง
- สมรรถนะ

กลุ่มของค่านิยมหลักเหล่านี้ สะท้อนเอกลักษณ์ของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ค่านิยมหลักและหลักการที่ถือกำเนิดจากค่านิยมหลักเหล่านี้ ต้องสอดคล้องกับบริบทและความซับซ้อนของประสบการณ์ของมนุษย์

เป้าหมายของจรรยาบรรณวิชาชีพของสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ

จรรยาบรรณวิชาชีพเป็นหัวใจของงานสังคมสงเคราะห์ วิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีข้อผูกมัดที่มีความชัดเจน เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน หลักการทางจริยธรรมและมาตรฐานทางจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพของสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ ได้กำหนดค่านิยม หลักการ และมาตรฐาน เพื่อเป็นแนวประพฤติของนักสังคมสงเคราะห์ หลักจรรยาบรรณนี้มีความสำคัญต่อทั้งนักสังคมสงเคราะห์ นักศึกษาสังคมสงเคราะห์ทุกคน ไม่ว่าจะปฏิบัติหน้าที่ใดในวิชาชีพ ทำงานในพื้นที่ปฏิบัติการใด และให้บริการแก่ประชากรกลุ่มใด

* พัชรา พุกเศรษฐี วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

^๑ รศ.ระพีพรรณ คำหอม รศ.ดร.นฤมล นิราทร , เอกสารการสอนวิชาบส.๗๓๖ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๔ ,

จรรยาบรรณวิชาชีพของสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ มีเป้าหมาย ๖ ประการ ดังนี้

๑. แสดงชัดเจนถึงค่านิยมหลัก อันเป็นพื้นฐานของพันธกิจของงานสังคมสงเคราะห์
๒. ประมวลหลักจรรยาบรรณกว้าง ๆ ซึ่งสะท้อนถึงค่านิยมหลักของวิชาชีพ รวมทั้งกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์
๓. ช่วยให้นักสังคมสงเคราะห์สามารถกำหนดข้อพิจารณาที่เหมาะสม เมื่อเกิดข้อขัดแย้งด้านข้อผูกมัดทางวิชาชีพ หรือเกิดความไม่ชัดเจนทางจรรยาบรรณ
๔. กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม ซึ่งสาธารณชนสามารถยึดถือได้ว่าเป็นความรับผิดชอบของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๕. เป็นแนวทางการทำงานในเชิงวิชาชีพแก่ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มใหม่ในวิชาชีพในด้านพันธกิจ ค่านิยม หลักการทางจริยธรรม และมาตรฐานทางจริยธรรมของงานสังคมสงเคราะห์

๖. ได้ระบุชัดเจนถึงมาตรฐานซึ่งนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพสามารถใช้ในการประเมินว่าได้ประพฤติขัดต่อจรรยาบรรณหรือไม่ สมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ มีแนวปฏิบัติอย่างเป็นทางการในการวินิจฉัยข้อร้องเรียนด้านจริยธรรมต่อสมาชิก และในการยอมรับแนวปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณนี้ นักสังคมสงเคราะห์จำเป็นต้องให้ความร่วมมือในการนำหลักจรรยาบรรณนี้ไปปฏิบัติมีส่วนร่วมในกระบวนการวินิจฉัยของสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ รวมถึงเคารพคำตัดสินทางวินัยของสมาคม หรือการลงโทษทางวินัยที่อ้างอิงกับจรรยาบรรณหรือที่ใช้จรรยาบรรณเป็นพื้นฐาน

หลักจรรยาบรรณนี้ ประกอบด้วยชุดค่านิยม หลักการ และมาตรฐานที่เป็นแนวทางการตัดสินใจ และประพฤติปฏิบัติ เมื่อมีประเด็นทางจริยธรรมเกิดขึ้น หลักจรรยาบรรณไม่ได้กำหนดกฎเกณฑ์ตายตัวว่า นักสังคมสงเคราะห์ควรปฏิบัติตนอย่างไรในทุกสถานการณ์ การนำหลักจรรยาบรรณไปใช้ในบางกรณีจึงต้องพิจารณาถึงบริบทและความเป็นไปได้ในการเกิดความขัดแย้งระหว่างค่านิยม หลักการ และมาตรฐานที่ปรากฏในหลักการจรรยาบรรณ ความรับผิดชอบทางจริยธรรมมีที่มาจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ไปจนถึงระดับสังคมและวิชาชีพ

การตัดสินใจด้านจริยธรรมถือเป็นการทำงานในเชิงกระบวนการ ในหลายกรณีงานสังคมสงเคราะห์ ไม่ได้มีคำตอบง่ายๆ สำหรับประเด็นที่มีความซับซ้อนด้านจริยธรรม นักสังคมสงเคราะห์จึงควรนำทั้งค่านิยม หลักการ และมาตรฐานตามหลักจรรยาบรรณนี้ มาพิจารณาในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องมีการวินิจฉัยด้านจริยธรรม การตัดสินใจ และการปฏิบัติการใดๆ ของนักสังคมสงเคราะห์ ต้องสอดคล้องกับทั้งเนื้อหาที่เป็นลายลักษณ์อักษรและจิตวิญญาณของหลักจรรยาบรรณนี้

นอกเหนือจากหลักจรรยาบรรณนี้ ยังมีแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับหลักคิดด้านจริยธรรม ซึ่งเป็นประโยชน์ นักสังคมสงเคราะห์จึงควรพิจารณาทั้งทฤษฎี และหลักการด้านจริยธรรม ทฤษฎีสังคมสงเคราะห์และการวิจัย กฎหมาย กฎระเบียบ นโยบายของหน่วยงาน และหลักจริยธรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยตระหนักว่าในบรรดาหลักจริยธรรม ต่าง ๆ นักสังคมสงเคราะห์ควรพิจารณาจรรยาบรรณวิชาชีพของสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งชาติเป็นแหล่งข้อมูลอันดับแรก นักสังคมสงเคราะห์ยังพึงจะระวังถึงผลกระทบต่อตัดสินด้านจริยธรรมของผู้รับบริการ และควรตระหนักถึงความขัดแย้งระหว่างค่านิยมส่วนบุคคล ความเชื่อทางศาสนา วัฒนธรรมและวิถีปฏิบัติอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับการชี้นำด้านอื่นๆ นักสังคมสงเคราะห์ควรตระหนักถึงความขัดแย้งระหว่างค่านิยมส่วนตัวและค่านิยมทางวิชาชีพ สำหรับแนวทางเพิ่มเติม นักสังคมสงเคราะห์ควรศึกษาเอกสาร

อื่นๆ ที่เกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพ และการตัดสินใจทางจริยธรรมประกอบ รวมทั้งจัดให้มีการหารือที่เหมาะสม เมื่อประสบกับสถานการณ์ความลำบากใจทางด้านจริยธรรม ซึ่งอาจรวมถึงการหารือกับหน่วยงาน หรือคณะกรรมการด้านจรรยาบรรณขององค์กร หน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุมกฎระเบียบเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา หรือที่ปรึกษาทางกฎหมาย

หลักการด้านจริยธรรม

หลักการกว้างๆด้านจริยธรรมมีพื้นฐานอยู่บนค่านิยมหลักของการให้บริการ ความเป็นธรรมทางสังคม ศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ ความสำคัญของการมีมนุษยสัมพันธ์ ความซื่อตรง มั่นคงและสมรรถนะ หลักการดังกล่าวนี้เป็นอุดมคติ ซึ่งนักสังคมสงเคราะห์ทุกคนพึงยึดถือ

มาตรฐานทางจริยธรรม

มาตรฐานทางจริยธรรมต่อไปนี้มี ความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางวิชาชีพของนักสังคมสงเคราะห์ทุกคน มาตรฐานเหล่านี้เกี่ยวข้องกับ

๑. ความรับผิดชอบทางจริยธรรมต่อผู้รับบริการ
๒. ความรับผิดชอบทางจริยธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน
๓. ความรับผิดชอบทางจริยธรรมต่อการปฏิบัติงาน
๔. ความรับผิดชอบทางจริยธรรมในฐานะนักวิชาชีพ
๕. ความรับผิดชอบทางจริยธรรมต่อวิชาชีพ
๖. ความรับผิดชอบทางจริยธรรมต่อสังคมโดยรวม

มาตรฐานบางส่วนที่จะนำเสนอต่อไปนี้เป็นแนวทางที่กำหนดสำหรับแนวประพฤติทางวิชาชีพ ขณะที่บางมาตรฐานเป็นความมุ่งหวัง ขอบเขตของการที่บังคับใช้ ขึ้นอยู่กับบริบททางวิชาชีพของผู้รับผิดชอบต่อการพิจารณาข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการละเมิดมาตรฐานทางจริยธรรม

Social Work^๒ (สังคมสงเคราะห์)

สังคมสงเคราะห์เป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวกับการจัดบริการแก่มนุษย์ (human services) โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อช่วยเหลือบุคคลและครอบครัว เพื่อให้บรรลุซึ่งความจำเป็นและแก้ไขปัญหาของพวกเขา โดยใช้การทำงานสหวิชาชีพ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ นักสังคมสงเคราะห์ต้องร่วมมือดำเนินงานกับหน่วยงานและนักวิชาชีพอื่นๆอย่างใกล้ชิด

การสังคมสงเคราะห์มักเป็นส่วนหนึ่งของบริการสำหรับมนุษย์ ที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานภาคประชาการ มันจึงเปรียบเสมือนตัวเชื่อมโยงทรัพยากรต่างๆ ของภาครัฐและภาคเอกชน ภาคประชาชน ในฐานะเป็นนักสังคมสงเคราะห์ จะต้องทำงานอย่างใกล้ชิดกับนักวิชาชีพสายการแพทย์ เพื่อช่วยจัดให้มีบริการทางการแพทย์สำหรับผู้ใช้บริการ และต้องทำงานกับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อพิจารณาว่า เด็กคนใดที่จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ

ทุกวันนี้ บุคคลและครอบครัวเจอปัญหาที่มีความซับซ้อน/รุนแรงขึ้น ต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ สังคมสงเคราะห์จึงจัดบริการที่สำคัญแก่สังคม เพราะบุคคลและครอบครัวที่มีความจำเป็นเหล่านี้ ต้องการความช่วยเหลือด้วยความเอาใจใส่ในฐานะเป็นผู้ใช้บริการ นักสังคมสงเคราะห์มีเป้าหมายที่จะจัดบริการที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้ใช้บริการมีชีวิตที่มีคุณภาพในชุมชน/สังคมของ

^๒ แปลโดย ผศ.อัญมณี บูรมกานนท์ อาจารย์นันทภรณ์ เอี่ยมวานานทชัย โดย องค์การยูเนสโก (UNESCO)

เขาเอง โดยผู้มีส่วนในการจัดบริการหมายถึง สมาชิกในครอบครัว เครือญาติ ผู้นำศาสนาในชุมชน ผู้นำชาวบ้าน ผู้สูงอายุ ผู้มีอิทธิพลในชุมชน ฯลฯ

และแม้ว่า การดำเนินการโดยสถาบันต่างๆ จะมีความสำคัญในบางเวลา แต่ต้องถือว่าเป็นสถานการณ์ชั่วคราว/ชั่วคราว ทั้งนี้ เพราะการจัดบริการมีเป้าหมายสำคัญเพื่อช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถกลับคืนสู่ชีวิตปกติในสภาพแวดล้อมปกติ ดังนั้น นักสังคมสงเคราะห์จึงไม่เพียงเชื่อมโยงบริการ/ทรัพยากรระหว่างผู้ใช้บริการกับผู้ช่วยเหลืออื่นๆ แต่นักสังคมสงเคราะห์ยังจัดบริการเพื่อให้ผู้ใช้บริการมีความหวังและมีกำลังใจที่จะพัฒนา/ปรับปรุงสถานการณ์ของตนให้ดีขึ้น

นักสังคมสงเคราะห์มักจะเป็นผู้อยู่แถวหน้าและไปถึงผู้ใช้บริการไม่นาน หลังสถานการณ์ปัญหาเกิดขึ้น โดยจะเป็นผู้ประเมินสถานการณ์และระดมบริการที่จำเป็นโดยใช้การทำงานเป็นทีมและสหวิชาชีพ โดยมีเป้าหมายที่จะจัดบริการให้แก่ผู้ที่มีความเดือดร้อนจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้สูงอายุผู้ถูกล่วงละเมิด ผู้ยากไร้ ผู้ถูกกีดกันทางสังคม ได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสม คนพิการ เจ็บป่วยไม่มีงานทำ และ/หรือ คนไร้บ้าน เพื่อให้มีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อแก้ไขปัญหา ในขณะที่เดียวกันก็เสริมพลังผู้ใช้บริการเพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในระยะยาวต่อไป

หลักการพื้นฐานของสังคมสงเคราะห์ (Basic Principles in Social Work)

แนวปฏิบัติสำหรับนักสังคมสงเคราะห์ (Guidelines for social workers)

๑. **ทำให้เกิดสัมพันธภาพแบบให้การปรึกษา (Establishment of a counselling relationship)** ทำให้การสร้างสัมพันธภาพเป็นกระบวนการที่ผู้ใช้บริการมีโอกาสเติบโต พัฒนา และบรรลุถึงการเข้าใจและค้นพบตนเอง รวมทั้งสามารถแสวงหาทางเลือกทางออกที่เหมาะสม

๒. **การยอมรับ (Acceptance)** ยอมรับคุณค่าของแต่ละบุคคล บนฐานสภาพแวดล้อม สถานภาพ ศาสนา เชื้อชาติ ความคิดเห็น พฤติกรรม และส่งเสริมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการยอมรับนับถือตนเอง

๓. **การตัดสินใจได้ด้วยตนเอง (Self-determination)** สนับสนุนการช่วยเหลือตนเอง ในฐานะการเติบโตของความมั่นใจในตัวเอง และความสามารถที่จะพึ่งพาตนเองให้มากขึ้น

๔. **เสรีภาพที่จะเลือก (Freedom to choose)** ผู้ใช้บริการต้องสามารถมีทางเลือกที่เหมาะสม และพิจารณาได้ว่าทางเลือกนั้นๆ ได้ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นอย่างไรบ้าง และผู้ใช้บริการย่อมได้รับการยอมรับและเอาใจใส่อย่างแท้จริง โดยไม่ถือเป็นเรื่องเล่นๆ

๕. **การรักษาความลับ (Confidentiality)** สัมพันธภาพอยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจ ต้องยอมรับว่าสิ่งที่ผู้ใช้บริการและนักสังคมสงเคราะห์คุยกันไม่พึงเปิดเผย ข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่ บนฐานของความไว้วางใจจะถูกเก็บรักษาเป็นความลับ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้เปิดเผย

๖. **การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Being empathetic)** ต้องมีความฉับไวในการรับรู้ความรู้สึกของผู้ใช้บริการ ต้องคิดถึงใจเขาใจเรา หรือสถานะของผู้ใช้บริการ ซึ่งจะช่วยให้สามารถเข้าใจถึงความเข้มแข็งและข้อจำกัดของตัวเอง และถ้าสามารถยอมรับตนเองอย่างที่เป็นได้จริง ก็จะสามารถยอมรับคนอื่นๆ ได้

๗. **ความจริงใจ ไม่เสแสร้ง (Genuineness)** จะต้องมีความจริงใจ ไม่เสแสร้ง ไม่ปกป้องตนเอง โดยการเปิดเผยตัวเอง อย่างจริงใจและซื่อสัตย์ มีงานศึกษาชี้ชัดว่าผลลัพธ์ทางบวกจะเกิดขึ้นเมื่อผู้ใช้บริการเห็นว่ามีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความจริงใจไม่เสแสร้ง และมีทักษะเชิงบวก

ศิลปะในการสร้างสัมพันธภาพในการเป็นผู้ช่วยเหลือ (The Art of Building a Helping Relationship)

- ทำตัวให้คนสามารถเข้าถึงได้ง่าย (Make yourself approachable), มีความจริงใจ (genuine) และอบอุ่น (warm)
- มีความรู้สึกไว (Be sensitive) ฟังอย่างตั้งใจ (listen attentively)
- ให้ความสำคัญกับการตั้งใจฟังและพูดคุยกับผู้ใช้บริการ (Spend time listening to, and talking with, your client)
- ไม่เห็นด้วยกับการกระทำของคน แต่มิใช่ไม่เห็นด้วยกับบุคคล (Disapprove the act, not the person)
- หนักแน่นและเป็นมิตร (Be firm and friendly)
- อย่าใช้วิธีการข่มขู่หรือทำให้กลัว (Try not to use threats)
- อธิบายกติกาในสัมพันธภาพการเป็นผู้ช่วยเหลือ (Explain the rules of the relationship)

จริยธรรมทางวิชาชีพของนักสังคมสงเคราะห์ (Ethics of a social worker) (ปรับจากแนวปฏิบัติ)

๑. ยอมรับในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลทุกคน ในฐานะเป็นพื้นฐานของสัมพันธภาพทางสังคม (Respect the dignity of the individual as the basis for all social relationships)
๒. เชื่อมั่นว่าผู้ใช้บริการมีความสามารถ/ศักยภาพ ที่จะไปสู่เป้าหมายของเขาเหล่านั้น (Have faith in the capacity of the client to advance towards his/her goals)
๓. สร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นบนพื้นฐานลักษณะของปัจเจกบุคคล โดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ความเชื่อ สีผิว หรือสถานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม (Base your relations with others on their qualities as individuals, without distinction as to race, creed, colour, or economic or social status)
๔. เข้าใจว่าของขวัญที่ยิ่งใหญ่ที่สุดที่จะให้แก่บุคคลอื่นได้คือการให้โอกาสเขา/เธอได้พัฒนาและเพิ่มเติมศักยภาพ (Recognize that your greatest gift to another person may be to give an opportunity for him/her to develop and exercise his/her own capacities)
๕. ไม่ล่วงล้ำความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่น โดยที่เขา/เธอไม่ได้ให้การยินยอม ยกเว้นเฉพาะในกรณีฉุกเฉิน ซึ่งจะต้องดำเนินการเพื่อป้องกันการบาดเจ็บของเขา/เธอ หรือบุคคลอื่น (Do not invade the personal affairs of another individual without his/her consent, except in an emergency, where you must act to prevent injury to him/her or to others)
๖. เชื่อและยอมรับในความแตกต่างและความเป็นปัจเจกของผู้อื่น และพยายามสร้างความสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์สำหรับพวกเขา (Believe and accept the differences and individuality of others, and endeavour to build a useful relationship on them)
๗. พิจารณาผู้อื่นบนฐานความพยายามที่จะเข้าใจในตัวบุคคลนั้นในภาพรวม กอปรกับสถานการณ์ที่เขาเผชิญอยู่ และความหมายในภาพรวม (Base your opinion of another person on a genuine attempt to understand the whole person, his/her situation, and what it means)
๘. พยายามเข้าใจและควบคุมตนเอง รวมทั้งทัศนคติ และอคติที่อาจมีผลต่อสัมพันธภาพ (Constantly try to seek understanding and control yourself, your attitudes, and the prejudices which may affect your relationships)

ความต้องการในงานสังคมสงเคราะห์ (Demands on social work)

เป็นเรื่องปกติที่จะพบผู้ใช้บริการที่มีความคาดหวังสูง โดยปกติแล้วผู้ใช้บริการจะคาดหวังการช่วยเหลือทางวัตถุแบบเร่งด่วน ตัวอย่างเช่น ถ้าหากเขากำลังประสบปัญหาด้านการเงิน พวกเขาก็คาดหวังว่าจะได้รับเงินช่วยเหลือ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องอธิบายให้ผู้ใช้บริการเข้าใจถึงบทบาท แทนที่จะปล่อยให้เกิดความคาดหวังลมๆแล้งๆ เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องไม่รับปัญหาของผู้ใช้บริการมาเป็นปัญหาส่วนตัวของตนเอง เนื่องจากอาจก่อให้เกิดปัญหากับตัวเองได้ จะต้องนำเสนอตนเองในฐานะบุคคลที่จะช่วยให้พวกเขาเข้าใจและจัดการกับข้อกังวลของตนเอง ในขณะที่ผู้ใช้บริการอาจมองงานสังคมสงเคราะห์ในภาพลักษณ์ของบริการด้านสังคม แต่เรายังต้องฟังฟังการสนับสนุนจากภาคสาธารณะงานสังคมสงเคราะห์ไม่ใช่การหาทางออกให้กับปัญหา แต่เป็นการจัดพื้นที่ให้ผู้ใช้บริการสามารถทบทวนความกังวลของตนเอง และมองเห็นว่าจะจัดการกับความกังวลเหล่านั้นให้ดีที่สุดและมีชีวิตที่ดีขึ้นได้อย่างไร ไรงานสังคมสงเคราะห์เป็นตัวเชื่อมผู้ใช้บริการเข้ากับบริการ ทรัพยากร และโอกาส ซึ่งจะนำไปสู่การช่วยเหลือที่พวกเขาต้องการ และนำไปสู่การแก้ปัญหาของผู้ใช้บริการ เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องตระหนักในงานสังคมสงเคราะห์ว่าเป็นงานบริการที่ปรับเปลี่ยนได้ และเป็นงานที่ตอบสนองและรองรับต่อความเฉพาะเจาะจงของท้องถิ่นและผู้คน

งานสังคมสงเคราะห์มีความกังวลต่อการให้บริการเชิงสวัสดิการ เมื่อคนมีศักยภาพจำกัดในการสนองต่ออุปสรรคในชีวิต หรือเมื่อการเสริมสร้างศักยภาพดูเหมือนเป็นไปไม่ได้ หรือเมื่อการตัดสินใจสำคัญมีผลต่อการแก้ไขปัญหา งานสังคมสงเคราะห์ควรช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถรับมือกับอุปสรรคในชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ

ความคาดหวังของผู้ใช้บริการ (Expectations of Clients)

โดยธรรมชาติแล้ว การมีอยู่ของนักสังคมสงเคราะห์ในยามที่ผู้ใช้บริการประสบปัญหาเป็นการสร้างความหวังให้กับผู้ใช้บริการ พวกเขาอาจจะคิดว่ามีคนที่จะเข้ามาพร้อมกับแนวทางแก้ปัญหาให้ เป็นผลให้พวกเขานำเสนอตัวเองในลักษณะของคนที่จะช่วยตัวเองไม่ได้เลย ถึงแม้ว่าพวกเขาจะมีความสามารถดำเนินการบางอย่างด้วยตนเองเพื่อแก้ไขปัญหานั้นก็ตาม นักสังคมสงเคราะห์ไม่ควรก้าวเข้าไปรบกวนปัญหาของผู้ใช้บริการ แต่นักสังคมสงเคราะห์ควรที่จะช่วยให้ผู้ใช้บริการได้ทบทวนตัวปัญหาและพิจารณาทางแก้ไขที่เป็นไปได้ คนที่ประสบกับปัญหา/ความยากลำบากต้องการความช่วยเหลือในลักษณะที่ช่วยให้พวกเขาสามารถรับมือกับปัญหา และใช้ชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ประสบกับปัญหา/ความยากลำบากควรได้รับการช่วยเหลือให้ก้าวผ่านไปได้

งานสังคมสงเคราะห์มีความสำคัญในพื้นที่โรงเรียน เพราะเป็นพื้นที่ที่เราสามารถได้พบกับประชากรกลุ่มที่เข้าไม่ถึง งานสังคมสงเคราะห์ในโรงเรียนควรเป็นการปรับใช้หลักการและวิธีการทางสังคมสงเคราะห์ให้เข้ากับวัตถุประสงค์ของโรงเรียน เป้าหมายควรมุ่งเน้นไปที่การช่วยให้นักเรียนได้รู้สึกถึงความสามารถของตน มีความพร้อมที่จะเรียนรู้เพิ่มเติม และมีความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง ปัจจุบันนี้แนวทางการทำงานสังคมสงเคราะห์ในโรงเรียนมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ของเด็ก เช่น กระบวนการเรียน การคิด การแก้ไขปัญหา รวมถึงความกังวลในประเด็นพื้นฐาน เช่น ความสัมพันธ์ อารมณ์ แรงจูงใจ และบุคลิกภาพ เป็นสิ่งสำคัญที่นักสังคมสงเคราะห์ในโรงเรียนจะต้องใส่ใจในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสถาบันทางสังคมอื่นๆ ในชุมชน

ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.^๑

ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว) เป็นการแสดงความคิดเห็นที่สะท้อนมุมมองของผู้เขียน โดยวิเคราะห์มาจากร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้เท่านั้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

ในปัจจุบันการปฏิบัติหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทเพิ่มมากขึ้นและครอบคลุมหลายด้าน เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่ทำงานกับมนุษย์และระบบสวัสดิการสังคม ประกอบกับสภาพสังคมไทยที่มีโครงสร้างพื้นฐานในการเอื้อเพื่อผู้เปราะบางและช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งกันและกันวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จึงมีความจำเป็นและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้น โดยจำแนกข้อดีของร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับดังกล่าว ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้และมาตรฐานการประกอบอาชีพให้เข้าเกณฑ์คุณภาพ อันเป็นหลักประกันในการพัฒนาระบบบริการที่ดีที่สุดแก่ประชาชน

๒. เพื่อให้ความช่วยเหลือหรือดูแลผู้ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตหรือได้รับผลกระทบจากปัญหาสังคม เช่น ปัญหาการถูกเอารัดเอาเปรียบทางด้านแรงงานจากผู้ประกอบกิจการ ไม่ว่าจะเป็นแรงงานเด็กหรือแรงงานต่างด้าว ปัญหาการค้าประเวณี ปัญหาคนจรไร้อาศัย ปัญหาผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง

๓. เพื่อเป็นการยกระดับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ให้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทย

๔. เพื่อกำหนดมาตรฐาน^๒ คุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ หากไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ระเบียบ กฎเกณฑ์ ก็มีกลไกการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ลงโทษ ผู้ประกอบวิชาชีพานั้น

๕. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพให้สามารถจัดการกับปัญหาสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถจัดบริการสวัสดิการสังคมให้ถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการ มีความถูกต้อง ทัวถึงและเป็นธรรม

๖. เพื่อคุ้มครองสิทธิประโยชน์ในการรับบริการด้านสวัสดิการสังคมแก่ประชาชนถือเป็นหลักประกันในการปกป้องประชาชนมิให้ได้รับการปฏิบัติจากนักสังคมสงเคราะห์ที่ไม่มีความรู้ความสามารถ

^๑ พัชรา พุกเศรษฐี วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

^๒ ที่มา : สมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องยกระดับเป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๗. เพื่อผดุงไว้ซึ่งสิทธิ ความเป็นธรรม ความก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์และส่งเสริมสวัสดิการให้แก่สมาชิก

๘. เพื่อให้มีความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะการสร้างความมั่นคงของมนุษย์ การพิทักษ์ คุ้มครอง ดูแลและช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายทางสังคมโดยเฉพาะกลุ่มที่เปราะบาง เช่น เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ คนไร้บ้านและผู้ขาดโอกาสกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวนี้ไม่สามารถเข้าถึงการบริการหรืออาจถูกกีดกันจากระบบสังคม

๙. สามารถเข้าถึงทรัพยากรในหน่วยงานและทรัพยากรสังคม โดยประสาน จัดหา เชื่อมโยงความช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ให้แก่ประชาชน เป็นการตอบสนองนโยบายรัฐบาลด้านความมั่นคงของชีวิตและสังคม

ข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

แม้องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในรูปของสภาวิชาชีพ จะมีข้อดีในการควบคุมมาตรฐานเพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีคุณภาพ หรือเพื่อให้ความช่วยเหลือหรือดูแลผู้ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตหรือได้รับผลกระทบจากปัญหาสังคม ซึ่งเป็นการยกระดับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ให้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติมากยิ่งขึ้น ดังรายละเอียดที่กล่าวมาแล้วข้างต้นก็ตาม แต่การตราพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวอาจมีข้อสังเกตและข้อจำกัด ดังต่อไปนี้

ภาระด้านงบประมาณ สำหรับแหล่งที่มาของรายได้ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามร่างมาตรา ๗ นั้น มีข้อสังเกตว่า ตามร่างมาตรา ๗ (๑) ซึ่งกำหนดว่า สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อาจมีรายได้จากเงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน กรณีดังกล่าวนี้ จึงเป็นส่วนที่ต้องพึ่งพารัฐ และหากมีจำนวนสูงมากเกินไปก็ย่อมจะเป็นภาระต่องบประมาณแผ่นดินได้

ภาคผนวก

- : ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
- : รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับปรับปรุง)
- : ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

ร่าง
พระราชบัญญัติ
วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๑)

(สำเนา)
เลขรับ ๑/๒๕๕๕ วันที่ ๕ ม.ค. ๒๕๕๕
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๗/๔๔

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๔ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
ต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึก
วิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเป็นเรื่องด่วนตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

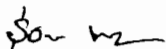
(ลงชื่อ) ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

(นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๙
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

สำเนาถูกต้อง

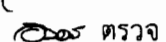

(นางสาวรุ่งนภา ชันธิโชติ)

วิทยากรเชี่ยวชาญ

กลุ่มงานระเบียบวาระ สำนักงานการประชุม

อรทัย พิมพ์

 ทาน ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันการปฏิบัติหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทเพิ่มมากขึ้น และครอบคลุมไปหลายด้าน ประกอบกับมีกฎหมายหลายฉบับได้กำหนดหน้าที่ของ นักสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับประชาชน โดยเฉพาะผู้ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตให้สามารถกระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้ อย่างปกติสุข สมควรให้มีองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในรูปของ สภาวิชาชีพ เพื่อควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้และมาตรฐานการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีคุณภาพและมาตรฐาน และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
วิชาชีพสังคมสงเคราะห์
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
“วิชาชีพสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า วิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะ
ทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหามวลชน ครอบครัว
กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข
“วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม” หมายความว่า วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ต้อง
ขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมจากสภาวิชาชีพ
สังคมสงเคราะห์

“ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไข ปัญหาของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้ อย่างปกติสุข

“ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้ ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมจากสภาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ควบคุมของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“ข้อบังคับ” หมายความว่า ข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกิน อัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

มาตรา ๕ ให้มีสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุม ส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ให้สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๖ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคม สงเคราะห์ควบคุม

(๒) กำหนดมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๓) จัดทำหลักสูตรสำหรับการฝึกอบรมในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์หรือสถาบันอื่นที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มอบหมายให้ดำเนินการ ฝึกอบรมในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๔) ออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ควบคุม

(๕) ออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบ วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมสาขาต่าง ๆ

(๖) ออกคำสั่งตามมาตรา ๔๐ วรรคสาม

(๗) ส่งเสริมการศึกษา การอบรม และการวิจัย ในการประกอบวิชาชีพสังคม สงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และหน่วยงาน ทางสังคมสงเคราะห์

(๘) รับรองปริญญาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่างๆ เพื่อประโยชน์ ในการสมัครเป็นสมาชิก

(๙) ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ในระดับอุดมศึกษาของสถาบันการศึกษา

(๑๐) ผดุงไว้ซึ่งเกียรติ สิทธิ ความเป็นธรรม และส่งเสริมความก้าวหน้า ในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ความสามัคคี และสวัสดิการให้แก่สมาชิก

(๑๑) เป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของประเทศไทย

(๑๒) ดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

มาตรา ๗ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

(๑) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน

(๒) ค่าขึ้นทะเบียนสมาชิกสามัญ สมาชิกวิสามัญ สมาชิกสมทบ ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ผลประโยชน์จากกิจกรรมอื่นของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดในมาตรา ๕

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้

(๕) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์หรือที่สภาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ได้รับตามกฎหมายหรือโดยนิติกรรมอื่น

(๖) ดอกผลที่เกิดจากเงินและทรัพย์สินของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕)

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีดำรงตำแหน่งสภานายกพิเศษแห่งสภาวิชาชีพสังคม สงเคราะห์ และมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๒
สมาชิก

มาตรา ๙ สมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีสี่ประเภท ดังต่อไปนี้

- (๑) สมาชิกสามัญ
- (๒) สมาชิกวิสามัญ
- (๓) สมาชิกสมทบ
- (๔) สมาชิกกิตติมศักดิ์

มาตรา ๑๐ สมาชิกสามัญต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ หรือปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่นที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับรอง และผ่านการฝึกอบรม และมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ตามมาตรฐานที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์กำหนด
- (๓) ไม่เป็นผู้ประพฤติเสียหายซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับ
- (๔) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ในคดีที่คณะกรรมการเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับ
- (๕) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๖) ไม่เป็นโรคตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๑๑ สมาชิกสามัญมีสิทธิและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ขอขึ้นทะเบียนและขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ควบคุม หรือขอหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมสาขาต่าง ๆ
- (๒) แสดงความเห็นและสอบถามเป็นหนังสือเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ส่งไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา และในกรณีที่สมาชิกสามัญร่วมกันตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องใดที่เกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ คณะกรรมการต้องพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้เสนอทราบภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง
- (๓) เลือกตั้ง รับเลือกตั้ง หรือรับเลือกเป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นอันเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ชำระค่าขึ้นทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมตามที่กำหนด
ในข้อบังคับ

(๕) ผดุงไว้ซึ่งเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และปฏิบัติตาม
บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

(๖) ได้รับสวัสดิการหรือบริการอื่น ๆ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๒ สมาชิกสามัญต้องเป็นองค์กรภาครัฐหรือองค์กรภาคเอกชนที่มี
วัตถุประสงค์ด้านสังคมสงเคราะห์ โดยมีกิจกรรมและลักษณะตามที่กำหนดในข้อบังคับ

สมาชิกสามัญมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสามัญ เว้นแต่สิทธิและหน้าที่
ตามมาตรา ๑๑ (๑) และ (๓)

มาตรา ๑๓ สมาชิกสมทบต้องเป็นบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม
ตามที่กำหนดในข้อบังคับ

สมาชิกสมทรมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสามัญ เว้นแต่สิทธิและหน้าที่
ตามมาตรา ๑๑ (๑) และ (๓)

มาตรา ๑๔ สมาชิกกิตติมศักดิ์ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
เชิญให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์

สมาชิกกิตติมศักดิ์มีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสามัญ เว้นแต่สิทธิและ
หน้าที่ตามมาตรา ๑๑ (๑) (๓) และ (๕)

มาตรา ๑๕ สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ (๑) (๒) (๕) หรือ

(๖) หรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับตามมาตรา ๑๓

(๔) มีกิจกรรมหรือลักษณะที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับตามมาตรา ๑๒

(๕) คณะกรรมการมีมติให้พ้นสมาชิกภาพ เพราะเห็นว่าเป็นผู้นำมาซึ่งความเสื่อมเสีย
เกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามมาตรา ๑๐ (๓) หรือ (๔)

(๖) ไม่ชำระค่าขึ้นทะเบียนสมาชิกหรือค่าบำรุง โดยไม่มีเหตุอันควรตามที่กำหนด
ในข้อบังคับ

หมวด ๓

คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย

(๑) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนกระทรวงแรงงาน ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการ

(๒) ผู้แทนสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ

(๓) ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ระดับปริญญาเลือกกันเองจำนวนสองคน เป็นกรรมการ

(๔) ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมที่มีสมาชิกสามัญตามมาตรา ๙ (๑) ปฏิบัติงานอยู่ เลือกกันเองจำนวนสองคน เป็นกรรมการ

(๕) สมาชิกสามัญซึ่งได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกสามัญด้วยกันเองจำนวนสิบสี่คน เป็นกรรมการ

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) เพื่อดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนหนึ่ง และอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง ตำแหน่งละหนึ่งคน

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการ รองเลขาธิการ ประชาสัมพันธ์ และเหรัญญิก ตำแหน่งละหนึ่งคน และอาจเลือกสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งอื่นได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ คนที่หนึ่ง และอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง ดำรงตำแหน่งตามวาระของกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕)

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีอำนาจถอดถอนเลขาธิการ รองเลขาธิการ ประชาสัมพันธ์ เหรัญญิก และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามวรรคสองออกจากตำแหน่งได้ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่

ให้เลขาธิการ รองเลขาธิการ ประชาสัมพันธ์ เหรัญญิก และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามวรรคสอง พ้นจากตำแหน่งเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พ้นจากตำแหน่ง สำหรับการพ้นจากตำแหน่งในกรณีอื่นให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๑๘ กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๒) (๓) (๔) และ (๕) ต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม
- (๒) ไม่เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต
- (๓) ไม่เคยถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

มาตรา ๑๙ ให้กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับเลือกหรือได้รับเลือกตั้งใหม่ได้ แล้วแต่กรณี แต่กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

การเริ่มนับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เริ่มนับเมื่อได้กรรมการครบแล้วทั้งตามประเภทและจำนวน

ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการขึ้นใหม่

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ลาออก
- (๒) สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๕
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘

มาตรา ๒๑ เมื่อตำแหน่งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) หรือ (๔) ว่างลง ก่อนครบวาระ ให้ผู้มีรายชื่อตามบัญชีสำรองซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ และได้รับคะแนนจากการเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) หรือ (๔) ในลำดับถัดไปเลื่อนขึ้นมาเป็นกรรมการแทน

เมื่อตำแหน่งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) ว่างลงก่อนครบวาระ ให้ผู้มีรายชื่อตามบัญชีสำรองซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ และได้รับคะแนนจากการเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) ในลำดับถัดไป เลื่อนขึ้นมาเป็นกรรมการแทน

ในกรณีไม่มีผู้ได้รับการเลื่อนรายชื่อตามบัญชีสำรองขึ้นเป็นกรรมการแทนตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือมีแต่ยังไม่ครบตามจำนวนตำแหน่งกรรมการที่ว่างลง ให้คณะกรรมการจัดให้มีการเลือกกันเองตามมาตรา ๑๖ (๓) หรือ (๔) หรือจัดให้มีการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๖ (๕) เป็นกรรมการแทนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการดังกล่าวได้ว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน คณะกรรมการจะให้มีการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการแทนหรือไม่ก็ได้ และให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

ให้ผู้ซึ่งเป็นกรรมการแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๒ การเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) และ (๔) การเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) การเลือกกรรมการหรือสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามมาตรา ๑๗ และการเลื่อนรายชื่อตามบัญชีสำรอง หรือการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการแทนตามมาตรา ๒๑ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารและดำเนินกิจการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในมาตรา ๕ และมาตรา ๖

(๒) แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการ เพื่อทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องต่าง ๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๓) กำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๔) ออกข้อบังคับว่าด้วย

(ก) การเป็นสมาชิก

(ข) การกำหนดค่าขึ้นทะเบียนสมาชิกสามัญ สมาชิกวิสามัญ สมาชิกสมทบ ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมอื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้

(ค) การเลือกกรรมการ การเลือกตั้งกรรมการ การเลือกกรรมการหรือสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ การเลื่อนรายชื่อตามบัญชีสำรอง หรือการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการแทน และการแต่งตั้งและคุณสมบัติของที่ปรึกษา

(ง) แบบและประเภทใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน และการออกใบแทนใบอนุญาต

(จ) หลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมสาขาต่าง ๆ

(ฉ) การกำหนดวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมสาขาต่าง ๆ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม ซึ่งต้องมีใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพแต่ละสาขา

(ช) จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ซ) การประชุมคณะกรรมการ คณะกรรมการจรรยาบรรณ และ

คณะอนุกรรมการ

(ณ) หลักเกณฑ์การรับรองปริญญาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่าง ๆ

(ญ) หลักเกณฑ์ว่าด้วยการประเมินความรู้ตามอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ฎ) หลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการยื่นคำกล่าวหา การสอบสวน การพิจารณาการอุทธรณ์ และการพิจารณาอุทธรณ์ในกรณีมีการกล่าวหาผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ประพฤติผิดจรรยาบรรณ

(ฎ) การจัดตั้ง การดำเนินการ และการเลิกสถาบันที่ทำการฝึกอบรม เป็นผู้ชำนาญการในสาขาต่าง ๆ ของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ง) การดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหา ผลประโยชน์และการจัดทำรายงานสถานะการเงินของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการหรือบริการอื่น ๆ ตามมาตรา ๑๑ (๖) ข้อบังคับหรือระเบียบนั้น เมื่อสภานายกพิเศษได้ให้ความเห็นชอบและประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๔ นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคม สงเคราะห์คนที่หนึ่ง อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง เลขธิการ รองเลขธิการ ประชาสัมพันธ์ เทรียนุญิก ที่ปรึกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่น มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีอำนาจหน้าที่

(ก) บริหารและดำเนินกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัตินี้หรือตามมติของคณะกรรมการ

(ข) เป็นผู้แทนสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในกิจการต่าง ๆ

(ค) เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการ

นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อาจมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการอื่น ปฏิบัติหน้าที่แทนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่เห็นสมควรได้

(๒) อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่ง เป็นผู้ช่วยนายกสภาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามที่นายกสภาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์มอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เมื่อนายก สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(๓) อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง เป็นผู้ช่วยนายกสภาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามที่นายกสภาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์มอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เมื่อทั้งนายก สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่งไม่อยู่หรือ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(๔) เลขธิการ มีอำนาจหน้าที่

(ก) บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ทุกระดับ

(ข) กำกับดูแลและรับผิดชอบในงานธุรการทั่วไปของสภาวิชาชีพสังคม สงเคราะห์

(ค) ควบคุมดูแลทรัพย์สินของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ง) รับผิดชอบในการดูแลรักษาทะเบียนสมาชิก ทะเบียนผู้ประกอบวิชาชีพ
สังคมสงเคราะห์ และทะเบียนอื่น ๆ ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(จ) เป็นเลขานุการคณะกรรมการ

(ฉ) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มอบหมาย

(ค) รองเลขาธิการ เป็นผู้ช่วยเลขาธิการในกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ
เลขาธิการตามที่เลขาธิการมอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนเลขาธิการเมื่อเลขาธิการไม่อยู่
หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(ข) ประชาสัมพันธ์ มีอำนาจหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ แนะนำ และเผยแพร่
กิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์แก่ประชาชนและองค์กรอื่น

(ฅ) เภรณูญิก มีอำนาจหน้าที่ควบคุม ดูแล รับผิดชอบการบัญชี การเงิน
และการงบประมาณ

(ฉ) ผู้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาตามมาตรา ๒๓ (๒) มีอำนาจหน้าที่ตามที่
คณะกรรมการกำหนด

(ค) ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง มีอำนาจหน้าที่ตามที่
คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๔

การดำเนินการของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
ของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการ
ลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียง
ชี้ขาด

มติของที่ประชุมในกรณีให้สมาชิกสามัญพ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๑๕ (๕)
ให้ถือคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่

การประชุมคณะกรรมการให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับ
โดยอนุโลม

มาตรา ๒๖ สภานายกพิเศษจะเข้าฟังการประชุมและชี้แจงแสดงความเห็น
ในที่ประชุมคณะกรรมการ หรือจะส่งความเห็นเป็นหนังสือไปยังสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
ในเรื่องใด ๆ ก็ได้

มาตรา ๒๗ มติของที่ประชุมคณะกรรมการในเรื่องดังต่อไปนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษก่อน จึงจะดำเนินการตามมตินั้นได้

(๑) การออกระเบียบหรือข้อบังคับ

(๒) การกำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณของสภาวิชาชีพสังคม

สงเคราะห์

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เสนอมติตามวรรคหนึ่งต่อสภานายกพิเศษโดยไม่ชักช้า สภานายกพิเศษอาจมีคำสั่งยับยั้งมตินั้นได้ ในกรณีที่มีได้ยับยั้งมติตามวรรคหนึ่ง

(๑) ภายในสามสิบวัน หรือมิได้ยับยั้งมติตามวรรคหนึ่ง (๒) ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับมติที่นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เสนอ ให้ถือว่าสภานายกพิเศษให้ความเห็นชอบมตินั้น

ในกรณีสภานายกพิเศษยับยั้งมติใด ให้คณะกรรมการประชุมพิจารณาอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการยับยั้ง ในการประชุมนั้นถ้ามีเสียงยืนยันมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ ก็ให้ดำเนินการตามมตินั้นได้

หมวด ๕

การควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

มาตรา ๒๘ ให้วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ดังต่อไปนี้ เป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม

(๑) วิชาชีพที่ดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์หรือพนักงานสังคมสงเคราะห์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

(๒) วิชาชีพที่ดำเนินการโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมสงเคราะห์หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานด้านสังคมสงเคราะห์ ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมายว่าด้วยค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

(๓) วิชาชีพในหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์ในงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ งานสังคมสงเคราะห์ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เรือนจำทัณฑสถาน สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาและฟื้นฟู สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกอาชีพ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

(๔) วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในหน่วยงานของรัฐในสายงานนักสังคมสงเคราะห์

(๕) วิชาชีพสังคมสงเคราะห์อื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมหรือกระทำ ด้วยวิธีใด ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าตนมีสิทธิที่จะประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม โดยมีได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เว้นแต่ในกรณีอย่างหนึ่ง อย่างไม่ใด ดังต่อไปนี้

- (๑) การช่วยเหลือประชาชนตามหน้าที่พลเมืองดีอันเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม
- (๒) นักเรียน นักศึกษา หรือผู้รับการฝึกอบรมซึ่งทำการฝึกหัดหรือฝึกอบรม ในความควบคุมของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือสถาบันที่ได้รับอนุญาตจากทางราชการให้จัดตั้ง สถาบันทางสังคมสงเคราะห์ของรัฐ หรือสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันทางสังคมสงเคราะห์อื่น ภายใต้อาณัติควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม
- (๓) บุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรภาคเอกชนมอบหมายให้ปฏิบัติ หน้าที่ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม
- (๔) การประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมของที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

มาตรา ๓๐ แบบและประเภทใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การออกใบแทนใบอนุญาต และหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบ วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมสาขาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๓๑ ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตต้องเป็นสมาชิกสามัญและมี คุณสมบัติอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับ

เมื่อสมาชิกภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมผู้ใดสิ้นสุดลง ตามมาตรา ๑๕ ให้ใบอนุญาตของผู้ผู้นั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๓๒ ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ต้องประกอบวิชาชีพให้เป็นไป ตามข้อบังคับ ทั้งต้องดำรงตนและปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ด้วย

มาตรา ๓๓ ข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้จัดทำขึ้น เป็นภาษาไทยและอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (๑) จรรยาบรรณต่อตนเอง
- (๒) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
- (๓) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
- (๔) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ
- (๕) จรรยาบรรณต่อสังคม

ข้อบังคับตามวรรคหนึ่ง อาจกำหนดแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณ
แห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๓๔ โทษการประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
มีดังต่อไปนี้

- (๑) ตักเตือนเป็นหนังสือ
- (๒) ภาคทัณฑ์
- (๓) พักใช้ใบอนุญาตโดยกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินสองปี
- (๔) เพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ ประกอบด้วย ประธานกรรมการ
จรรยาบรรณและกรรมการจรรยาบรรณจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคน ซึ่งคณะกรรมการ
แต่งตั้งโดยความเห็นชอบของสภานายกพิเศษ จากผู้ซึ่งมีความเที่ยงธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณสมบัติ
และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นสมาชิกสามัญ
- (๒) ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคู่มาแล้วไม่น้อยกว่าระยะเวลาตามที่
กำหนดในข้อบังคับ
- (๓) ไม่เคยถูกลงโทษฐานประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- (๔) ไม่ดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์หรือเป็นกรรมการ
หรืออนุกรรมการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้

ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณเลือกกรรมการจรรยาบรรณด้วยกันคนหนึ่ง
เป็นประธานกรรมการจรรยาบรรณและจะให้มีผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่คณะกรรมการ
จรรยาบรรณกำหนดก็ได้

มาตรา ๓๖ ให้กรรมการจรรยาบรรณมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี
และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ให้กรรมการจรรยาบรรณซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน
จนกว่ากรรมการจรรยาบรรณใหม่จะได้รับแต่งตั้ง

มาตรา ๓๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้กรรมการจรรยาบรรณ
พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕

(๕) คณะกรรมการมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่และต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษ

ในกรณีที่ตำแหน่งว่างลงก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการโดยความเห็นชอบของสภานายกพิเศษแต่งตั้งกรรมการจรรยาบรรณแทนตำแหน่งที่ว่าง และให้กรรมการจรรยาบรรณซึ่งได้รับแต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งได้เท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๓๘ เมื่อมีผู้กล่าวหาหรือปรากฏต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณว่าผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณดำเนินการสอบสวนพิจารณาโดยเร็ว

สิทธิการกล่าวหาและการหยิบยกขึ้นพิจารณาของคณะกรรมการจรรยาบรรณตามวรรคหนึ่ง สิ้นสุดลงเมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้เรื่องการประพฤติผิดจรรยาบรรณและรู้ตัวผู้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ หรือเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่มีการประพฤติผิดจรรยาบรรณนั้น

การยื่นคำกล่าวหา การสอบสวน และการพิจารณาเรื่องจรรยาบรรณให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ

ในการดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการจรรยาบรรณ คณะกรรมการจรรยาบรรณอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ โดยประกอบด้วยกรรมการจรรยาบรรณอย่างน้อยหนึ่งคนและอนุกรรมการจรรยาบรรณอื่นซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕ (๑) (๓) และ (๔) ตามจำนวนที่เห็นสมควร

เมื่อคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณทำการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้เสนอเรื่องพร้อมทั้งความเห็นต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณเพื่อพิจารณา

การถอนเรื่องการกล่าวหาที่ได้ยื่นหรือแจ้งไว้แล้วนั้น ไม่เป็นเหตุให้ระงับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๙ เมื่อคณะกรรมการจรรยาบรรณพิจารณาผลการสอบสวนแล้ว มีมติว่าผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้มีคำสั่งลงโทษผู้นั้นตามมาตรา ๓๔

ในกรณีที่คณะกรรมการจรรยาบรรณมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหามิได้ประพฤติผิดจรรยาบรรณให้สั่งยกคำกล่าวหา

การออกคำสั่งลงโทษตามวรรคหนึ่งหรือการออกคำสั่งยกคำกล่าวหาตามวรรคสอง ให้ประธานกรรมการจรรยาบรรณแจ้งคำสั่งให้ผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ

มาตรา ๔๐ ผู้ซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณมีคำสั่งลงโทษตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่งหรือผู้กล่าวหา อาจอุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ ทั้งนี้ การอุทธรณ์คำสั่งไม่เป็นการทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งลงโทษ เว้นแต่คณะกรรมการจะสั่งเป็นอย่างอื่น

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้ทำเป็นคำสั่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และให้เป็นที่สุด

มาตรา ๔๑ ให้นำความในมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการจรรยาบรรณและคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณโดยอนุโลม

มาตรา ๔๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการจรรยาบรรณและคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณ ให้กรรมการจรรยาบรรณและอนุกรรมการจรรยาบรรณ มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณา แต่ถ้าเป็นการมีคำสั่งต่อบุคคลซึ่งมิใช่ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษหรือผู้ซึ่งสภานายกพิเศษมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการจรรยาบรรณหรืออนุกรรมการจรรยาบรรณเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม หรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม

มาตรา ๔๔ ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตอาจขอรับใบอนุญาตอีกได้เมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต แต่เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาคำขอรับใบอนุญาตและปฏิเสธการออกใบอนุญาต ผู้นั้นจะยื่นคำขอรับใบอนุญาตในครั้งต่อ ๆ ไปได้อีกต่อเมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการปฏิเสธการออกใบอนุญาต

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๔๖ ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ ตามที่เรียกหรือแจ้งให้ส่งตามมาตรา ๔๒ โดยไม่มีเหตุอันควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๗ ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๘ ในวาระเริ่มแรกที่ยังมิได้เลือกตั้งสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เป็นกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) ให้คณะกรรมการประกอบด้วยปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๑) และ (๒) และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่มีการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ระดับปริญญาเลือกกันเองจำนวนสองคน เป็นกรรมการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน การได้มาซึ่งกรรมการดังกล่าวจะต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ มิให้นำมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับ

ให้ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำหน้าที่เลขาธิการ รองเลขาธิการ และเหรียญฎีก ตำแหน่งละหนึ่งคน ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง

มาตรา ๔๙ ให้ดำเนินการเลือกและเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๐ ให้บุคคลซึ่งปฏิบัติงานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมตามมาตรา ๒๔ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ต้องมาขึ้นทะเบียนเพื่อรับใบอนุญาต ภายในสี่ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการกำหนด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียมวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๑. ค่าขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม	ฉบับละ	๓,๐๐๐	บาท
๒. ค่าต่ออายุใบอนุญาต	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
๓. ค่าหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม	ฉบับละ	๒๐๐	บาท
๔. ค่าหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม สาขาต่าง ๆ	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
๕. ค่าใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๒๐๐	บาท

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของ
ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุป สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๕๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันการปฏิบัติหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทเพิ่มมากขึ้น และครอบคลุมไปหลายด้าน ประกอบกับมีกฎหมายหลายฉบับได้กำหนดหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับประชาชน โดยเฉพาะผู้ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตให้สามารถกระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข สมควรให้มีองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในรูปของสภาวิชาชีพ เพื่อควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้และมาตรฐานการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีคุณภาพและมาตรฐาน และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ ความหมายของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ คือ วิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข (ร่างมาตรา ๓)

๒.๒ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๕ ถึงร่างมาตรา ๘)

(๑) สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุม ส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๕) มีอำนาจหน้าที่ในการรับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาต ออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน ออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญ กำหนดมาตรฐานการให้บริการ การจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม การให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษา การรับรองปริญญา การส่งเสริมการศึกษา การอบรม และการวิจัย การเป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของประเทศไทย และการดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๖)

(๒) รายได้ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มาจากเงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน ค่าขึ้นทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง ค่าธรรมเนียมต่างๆ ผลประโยชน์จากการ

ดำเนินกิจกรรมของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้ เงินหรือทรัพย์สินที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ได้รับตามกฎหมายหรือโดยนิตินกรรมอื่น และดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินข้างต้น (ร่างมาตรา ๗)

๒.๓ สมาชิก (ร่างมาตรา ๙ ถึงร่างมาตรา ๑๕)

สมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่มีสี่ประเภท ได้แก่ สมาชิกสามัญ สมาชิกวิสามัญ สมาชิกสมทบ และสมาชิกกิตติมศักดิ์ (ร่างมาตรา ๙) โดยสมาชิกสามัญต้องมีคุณสมบัติคือ มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ หรือ ปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่นที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับรองและผ่านการฝึกอบรม และมีประสบการณ์ในการทำงานตามมาตรฐานที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับรอง ไม่เป็นผู้ประพฤตเสียหาย ไม่เคยต้องโทษจำคุก ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ และไม่เป็นโรคตามที่กำหนดในข้อบังคับ (ร่างมาตรา ๑๐) โดยสมาชิกสามัญจะมีสิทธิและหน้าที่ที่แตกต่างจากสมาชิกประเภทอื่น คือ สามารถขึ้นทะเบียนและขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม หรือขอหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมสาขาต่าง ๆ และสามารถเลือกตั้งรับเลือกตั้ง หรือรับเลือกเป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นอันเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ได้ (ร่างมาตรา ๑๑ ถึงร่างมาตรา ๑๕)

๒.๔ คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๑๖ ถึงร่างมาตรา ๒๕)

(๑) คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนเก้าคน ผู้แทนสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์จำนวนสองคน ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมที่มีสมาชิกสามัญปฏิบัติงานอยู่ จำนวนสองคน และสมาชิกสามัญซึ่งได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกสามัญด้วยกันเองจำนวนสิบสี่คน (ร่างมาตรา ๑๖) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี (ร่างมาตรา ๑๙) มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและดำเนินกิจการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการ กำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ออกข้อบังคับและระเบียบต่างๆ (ร่างมาตรา ๒๓)

(๒) ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการซึ่งมาจากการเลือกตั้งสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่ง และอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง ตำแหน่งละหนึ่งคน และนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีอำนาจเลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการ รองเลขาธิการ ประธานสัมพันธ์ และเหรัญญิก รวมทั้งอาจเลือกสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งอื่นได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๗) โดยนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการ และเป็นผู้แทนสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในกิจการต่างๆ ตลอดจนมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและดำเนินกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๒๕)

๒.๕ การดำเนินการของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๒๕ ถึงร่างมาตรา ๒๗)

การดำเนินการของคณะกรรมการโดยทั่วไปใช้มติเสียงข้างมาก แต่มติของที่ประชุมในกรณีให้สมาชิกสามัญพ้นจากสมาชิกภาพเพราะเห็นว่าเป็นผู้นำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ หรือการยืนยันมติที่สภานายกพิเศษยังต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ (ร่างมาตรา ๒๕ และร่างมาตรา ๒๗)

๒.๖ การควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๒๘ ถึงร่างมาตรา ๔๔)

(๑) วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม คือ วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ต้องขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ได้แก่ วิชาชีพที่ดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์ พนักงานสังคมสงเคราะห์ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมสงเคราะห์ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานด้านสังคมสงเคราะห์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว กฎหมายว่าด้วยค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด หรือวิชาชีพในหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์ในงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ งานสังคมสงเคราะห์ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เรือนจำ ทัณฑสถาน สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาและฟื้นฟู สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกอาชีพ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในหน่วยงานของรัฐในสายงานนักสังคมสงเคราะห์ หรือวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา (ร่างมาตรา ๒๘)

(๒) ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมหรือกระทำด้วยวิธีใด ๆ ที่แสดงให้เห็นให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนมีสิทธิที่จะประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมโดยมิได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เว้นแต่ การช่วยเหลือประชาชนตามหน้าที่พลเมืองดีอันเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม การทำการฝึกหัดหรือฝึกอบรมของนักเรียนนักศึกษา หรือผู้รับการฝึกอบรมในความควบคุมของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือสถาบันที่ได้รับอนุญาตจากทางราชการให้จัดตั้งสถาบันทางสังคมสงเคราะห์ของรัฐ หรือสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันทางสังคมสงเคราะห์อื่น ภายใต้ความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม การดำเนินงานของบุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรภาคเอกชนมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม การประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมของที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๒๙) หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท (ร่างมาตรา ๔๕)

(๓) ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ต้องประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามข้อบังคับ ทั้งต้องดำรงตนและปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ด้วย (ร่างมาตรา ๓๒) เมื่อมีผู้กล่าวหาหรือปรากฏต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณว่าผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณดำเนินการสอบสวนพิจารณาโดยเร็ว (ร่างมาตรา ๓๔) เมื่อคณะกรรมการจรรยาบรรณพิจารณาผลการสอบสวนแล้ว มีมติว่าผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้มีคำสั่งลงโทษ ได้แก่ การตักเตือนเป็นหนังสือ การภาคทัณฑ์ การพักใช้ใบอนุญาต และการเพิกถอนใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๓๕) หรือสั่งยกค่ากล่าวหาในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ (ร่างมาตรา ๓๕) ซึ่งคำสั่งดังกล่าวอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง (ร่างมาตรา ๔๐)

(๔) ห้ามมิให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม หรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม (ร่างมาตรา ๔๓) หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (ร่างมาตรา ๔๗)

(๕) ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต อาจขอรับใบอนุญาตอีกได้เมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต แต่เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาคำขอรับใบอนุญาตและปฏิเสธการออกใบอนุญาต ผู้นั้นจะยื่นคำขอรับใบอนุญาตในครั้งต่อ ๆ ไปได้อีกต่อเมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการปฏิเสธการออกใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๔๕)

๒.๗ ผู้รักษาการ

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕) และดำรงตำแหน่งสภานายกพิเศษแห่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๘) มีอำนาจหน้าที่ในการเข้าฟังการประชุมและชี้แจงแสดงความเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๒๖) และมีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือยับยั้งมติของที่ประชุมคณะกรรมการเกี่ยวกับการออกระเบียบหรือข้อบังคับ การกำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๒๗)

๓. ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ได้ศึกษาหลักกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๓.๑ ประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์ไม่มีกฎหมายเฉพาะในการควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ การควบคุมมาตรฐานของนักสังคมสงเคราะห์ในปัจจุบันเกิดจากความร่วมมือระหว่างกระทรวงพัฒนาชุมชน เยาวชน และกีฬา (Ministry of Community Development, Youth, and Sport) คณะกรรมการบริการสังคมแห่งชาติ (National Council of Social Service) และสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยสิงคโปร์ (Singapore Association of Social Workers (SASW)) ในการกำหนด “กรอบการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม”

(Accreditation Framework for Social Workers and Social Service Practitioners) เพื่อควบคุมและรับรองมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม โดยกรอบดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒

หลักเกณฑ์การรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม ตามที่กำหนดในกรอบการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม มีรายละเอียด ดังนี้

๑. การรับรองนักสังคมสงเคราะห์

๑.๑ กรณีเพิ่งสำเร็จการศึกษาหรือปฏิบัติงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์มาแล้วน้อยกว่า ๑ ปี สามารถขอรับรองเป็นนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียนประเภทชั่วคราว (Registered Social Worker-Provisional) โดยมีหลักเกณฑ์การรับรอง ดังนี้

๑.๑.๑ ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์มาแล้วน้อยกว่า ๑ ปี

๑.๑.๒ ได้รับการรับรองจากเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างานปัจจุบัน จำนวน ๒ คน

๑.๒ กรณีเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ สามารถขอรับรองเป็นนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน (Registered Social Worker) มีหลักเกณฑ์การรับรอง ดังนี้

๑.๒.๑ ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์มาแล้ว ๑ ปี

๑.๒.๒ ได้รับการฝึกอบรมด้านสังคมสงเคราะห์ หรืองานสังคมสงเคราะห์ที่ช่วยสร้างเสริมประสิทธิภาพในการให้บริการโดยนักสังคมสงเคราะห์มาแล้ว ๘๐ ชั่วโมง โดยมีหลักฐานการเข้าร่วมอบรม ปฏิบัติการหรือประชุม หรือการอบรมภายในองค์กร ที่รับรองโดยนายจ้าง

๑.๒.๓ ปฏิบัติงานโดยได้รับค่าปรึกษาจากผู้ควบคุมที่เป็นคนกลางหรือผู้เชี่ยวชาญมาแล้ว ๑,๐๐๐ ชั่วโมง โดยมีหลักฐานการปฏิบัติงาน เช่น การสนทนา หรือการประชุม

๒. การรับรองผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม

๒.๑ กรณีเพิ่งสำเร็จการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ สามารถขอรับรองเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านบริการสังคมจดทะเบียน (Registered Social Service Practitioner) โดยมีหลักเกณฑ์การรับรอง ดังนี้

๒.๑.๑ มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงมาแล้ว ๓ ปี

๒.๑.๒ ได้รับการฝึกอบรม ๒๕๐ ชั่วโมงภายใน ๓ ปี

๒.๑.๓ ปฏิบัติงานภายใต้การควบคุมของผู้เชี่ยวชาญมาแล้ว ๓๐๐ ชั่วโมง

๒.๑.๔ ได้รับการรับรองจากเพื่อนและหัวหน้างานปัจจุบัน จำนวน ๒ คน

๒.๒ กรณีไม่ได้จบการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ สามารถขอรับรองเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านบริการสังคมจดทะเบียน (Registered Social Service Practitioner) โดยมีหลักเกณฑ์การรับรอง ดังนี้

๒.๒.๑ มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงมาแล้ว ๑๐ ปี

๒.๒.๒ ปฏิบัติงานภายใต้การควบคุมของผู้เชี่ยวชาญมาแล้ว ๓๐๐ ชั่วโมง

๒.๒.๓ ได้รับการรับรองจากเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างาน ปัจจุบัน จำนวน ๒ คน

๓. การต่ออายุการรับรอง

การรับรองมีอายุ ๒ ปี โดยในระหว่างระยะเวลา ๒ ปีดังกล่าว นักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคมแต่ละประเภทจะต้องเก็บคะแนนการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง (Continuing Profession Education (CPE)) ให้ครบ ๑๖๐ ชั่วโมง โดยจะต้องเป็นการฝึกอบรมกับหน่วยงานที่กำหนดไม่น้อยกว่า ๖๐ ชั่วโมง

สมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยลิงคโพรได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม (Accreditation Board) และมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการรับสมัครและต่ออายุใบรับรอง
- (๒) ดำเนินการให้ความรู้และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระบบการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม
- (๓) จัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม
- (๔) ตอบคำถามหรือข้อสงสัย
- (๕) ดำเนินการเกี่ยวกับข้อร้องเรียน
- (๖) จัดฝึกอบรมให้แก่สมาชิกเพื่อให้ได้รับความรู้ที่ทันสมัย
- (๗) พิจารณาเกี่ยวกับการฝึกอบรมและการเก็บชั่วโมงการฝึกอบรม

๓.๒ ประเทศนิวซีแลนด์

การควบคุมนักสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๖ (Social Workers Registration Act 2003) พระราชบัญญัติดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หลักในการคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชน โดยกำหนดหรือจัดให้มีกระบวนการเพื่อเป็นหลักประกันว่านักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้ที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานและมีวิธีการปฏิบัติงานที่มีหลักทางวิชาการ รวมทั้งมีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ประโยชน์ของการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์แก่หน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชน และเพื่อเป็นการเพิ่มความเป็นมืออาชีพของนักสังคมสงเคราะห์

พระราชบัญญัติการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๖ วางระบบการควบคุมนักสังคมสงเคราะห์โดยใช้ระบบการจดทะเบียน โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ (Social Workers Registration Board) เพื่อทำหน้าที่พิจารณาเกี่ยวกับการรับจดทะเบียน และกำหนดให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ (Social Workers Complaints and Disciplinary Tribunal) เพื่อพิจารณาข้อร้องเรียนและควบคุมจรรยาบรรณของนักสังคมสงเคราะห์

บุคคลที่จะสามารถปฏิบัติงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์จะต้องได้รับการจดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์และมีใบรับรองการปฏิบัติงานตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนด ซึ่งมีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

๑. ผู้มีสิทธิขอจดทะเบียน

ผู้มีสิทธิขอจดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์แบ่งออกเป็น ๒ ประเภทคือ

๑.๑ ผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานนักสังคมสงเคราะห์ของประเทศนิวซีแลนด์ คือ มีความสามารถ ความเหมาะสม และประสบการณ์เพียงพอที่จะปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และมีความสามารถที่จะปฏิบัติงานกับชนเผ่าเมารีและกลุ่มที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมในประเทศนิวซีแลนด์ได้*

๑.๒ ผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานของต่างประเทศที่เทียบเท่ากับมาตรฐานของประเทศนิวซีแลนด์ซึ่งจะต้องมีความสามารถที่จะปฏิบัติงานกับชนเผ่าเมารีและกลุ่มที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมในประเทศนิวซีแลนด์ ได้จดทะเบียนหรือได้รับใบอนุญาตเป็นนักสังคมสงเคราะห์หรือเป็นผู้ปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกับนักสังคมสงเคราะห์ในต่างประเทศหรือมีเหตุผลเพียงพอในกรณีที่ไม่ได้รับการจดทะเบียนหรือใบอนุญาต ได้รับการฝึกปฏิบัติงานจนเป็นที่พอใจของคณะกรรมการว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะปฏิบัติงานกับชนเผ่าเมารีและกลุ่มที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมในประเทศนิวซีแลนด์ได้ สามารถพูดและเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเข้าใจภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาพูดและเขียนได้เป็นอย่างดี มีประสบการณ์ ความสามารถ และความเหมาะสมที่จะปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และมีความประสงค์ที่จะอาศัยและปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์*

*Section 6 A person who has a recognised New Zealand qualification is entitled to be registered if the Board is satisfied—

(a) that his or her competence to practise social work has been found satisfactory under Part 3; and

(b) that he or she is a fit and proper person to practise social work; and

(c) that (whether because of the inclusion of an appropriate component in that qualification, or as a result of his or her satisfactory completion of a separate course or courses of training) he or she—

(i) is competent to practise social work with Māori; and

(ii) is competent to practise social work with different ethnic and cultural groups in New Zealand; and

(d) that he or she has enough practical experience in practicing social work.

* Section 7 A person who does not have a recognised New Zealand qualification is entitled to be registered if the Board is satisfied that—

(มีต่อหน้าถัดไป)

๒. การจดทะเบียน

ในการจดทะเบียนคณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์มีอำนาจพิจารณาว่าจะรับจดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์ประเภทใด ซึ่งพระราชบัญญัติการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ฯ กำหนดประเภทการรับจดทะเบียนไว้ ๓ ประเภท คือ

(๑) การจดทะเบียนแบบมีเงื่อนไข (Provisional Registration) เป็นการจดทะเบียนในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีความสามารถและมีความเหมาะสมในการเป็นนักสังคมสงเคราะห์ตามที่กฎหมายกำหนด และอยู่ในระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อให้มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด^๓

(๒) การจดทะเบียนชั่วคราว (Temporary Registration) เป็นการจดทะเบียนสำหรับผู้ที่ย้ายมาหรือมาเยือนประเทศนิวซีแลนด์เป็นการชั่วคราวซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีความเหมาะสมที่จะปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และสามารถพูดและเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเข้าใจภาษาอังกฤษทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนได้ดี มีความประสงค์ที่จะอยู่อาศัยหรือมาเยือนประเทศนิวซีแลนด์เป็นการชั่วคราวและประสงค์ที่จะ

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๒)

(a) he or she has an overseas qualification equivalent to a recognised New Zealand qualification (except to the extent that it may not include a component whose satisfactory completion ensures that its holder—

(i) is competent to practise social work with Māori; and
(ii) is competent to practise social work with different ethnic and cultural groups in New Zealand); and

(b) either—

(i) he or she is registered or licensed as a social worker, or as the practitioner of a profession equivalent to that of a social worker, in a State other than New Zealand (whether the State in which the equivalent qualification was obtained or some other State); or

(ii) there are good reasons for his or her not being so registered or licensed; and

(c) he or she has satisfactorily completed a course or courses of training ensuring that he or she—

(i) is competent to practise social work with Māori; and
(ii) is competent to practise social work with different ethnic and cultural groups in New Zealand; and

(d) he or she can speak and write English reasonably effectively, and understand spoken and written English reasonably well; and

(e) he or she has enough practical experience in practising social work; and

(f) his or her competence to practise social work has been found satisfactory under Part 3; and

(g) he or she is a fit and proper person to practise social work; and

(h) he or she intends to live and practise social work in New Zealand.

^๓ Section 14 Criteria for provisional registration

(1) The Board must decide that the applicant should be registered provisionally if, and only if, satisfied—

(a) that the applicant's competence to practise social work has been found satisfactory under Part 3; and

(b) that he or she is a fit and proper person to practise social work, meets some of the other criteria in section 6 or section 7, and—

(i) is in the process of working towards meeting the rest of them; or

...

ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในสถาบันหรือสถานที่เฉพาะ และมีความรู้และประสบการณ์ด้านสังคมสงเคราะห์เพียงพอที่จะปฏิบัติงาน ณ สถาบันหรือสถานที่นั้น ๆ ได้

(๓) การจดทะเบียนอย่างสมบูรณ์ (Full Registration) เป็นการจดทะเบียนในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีความสามารถและมีความเหมาะสมในการปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ และมีความสามารถในการปฏิบัติงานกับชนเผ่าเมารีและกลุ่มที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมในประเทศนิวซีแลนด์ และมีประสบการณ์เพียงพอในการปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ ซึ่งต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในมาตรา ๖ และมาตรา ๗^๕

๓. ใบรับรองการปฏิบัติงาน

การออกใบรับรองการปฏิบัติงานให้แก่ นักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียนนั้นออกโดยนายทะเบียน แต่ในกรณีที่นายทะเบียนมีเหตุอันเชื่อได้ว่าผู้ขอรับใบรับรองยังไม่ได้รับการประเมินความสามารถ หรือทำการประเมินแล้วแต่ยังไม่ได้รับผลการประเมิน หรือได้รับผลการประเมินแล้วแต่ยังไม่เป็นที่พอใจของนายทะเบียน หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ขอรับใบรับรองไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ หรือไม่ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์อย่างมืออาชีพภายใน ๓ ปีก่อนวันสมัคร หรือเป็นบุคคลที่ไม่สมควรปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ให้นายทะเบียนส่งกรณีดังกล่าวไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา และนายทะเบียนมีอำนาจในการไม่รับจดทะเบียนในกรณีที่ข้อมูลในเอกสารการขอรับใบรับรองเป็นเท็จ หรือผู้ขอรับใบรับรองยังไม่ผ่านการประเมินความสามารถภายใน ๕ ปีที่ผ่านมา^๖ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเอกสารตามที่นายทะเบียนเสนอ

^๕ Section 15 Criteria for temporary registration

The Board must decide that the applicant should be registered temporarily if, and only if, satisfied that he or she—

- (a) is a fit and proper person to practise social work; and
- (b) can speak and write English reasonably effectively, and understand spoken and written English reasonably well; and
- (c) is or will be visiting New Zealand temporarily, and wishes to practise social work at a particular institution or place in New Zealand; and
- (d) has enough knowledge and practical experience of social work to practise social work at the institution or place.

^๖ Section 12 Criteria for full registration

The board must decide that the applicant should be registered fully if, and only if he or she meets the criteria in section 6 or section 7.

^๗ Section 30 Restrictions on issue of practising certificates

(1) The Registrar must refer an application for a practising certificate to the Board if he or she—

- (a) believes on reasonable grounds that—
 - (i) the applicant has not completed a competence assessment required by this Act; or
 - (ii) the applicant has completed a competence assessment required by this Act, but the results are not yet available; or
 - (iii) the applicant has completed a competence assessment required by this Act, and the results seem unsatisfactory; or
 - (iv) the applicant has previously held a practising certificate, but has not held a practising certificate within the 3 years immediately before the date of the application; or
- (b) suspects on reasonable grounds that the applicant—

(มีต่อหน้าถัดไป)

แล้วให้คณะกรรมการมีคำสั่งให้นายทะเบียนออกใบรับรองโดยไม่มีเงื่อนไขหรือมีเงื่อนไขก็ได้แล้วแต่คณะกรรมการจะเห็นสมควร^๘

๔. การตรวจสอบความสามารถและความเหมาะสมในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

นักสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์จะต้องได้รับการประเมินความสามารถและความเหมาะสม โดยคณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์มีอำนาจตรวจสอบความสามารถและความเหมาะสมในการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ได้ตลอดเวลา^๙ ทั้งก่อนและหลังจากที่ได้รับการจดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์แล้ว

นอกจากนี้ นักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียนจะต้องได้รับการประเมินความสามารถทุกห้าปี^{๑๐} หากไม่ผ่านการประเมินหรือไม่เข้ารับการประเมิน นายทะเบียนต้องแจ้งต่อคณะกรรมการเพื่อกำหนดเงื่อนไขใบจดทะเบียนหรือใบรับรองการปฏิบัติงาน หรือพักใช้ใบจดทะเบียนหรือใบรับรองการปฏิบัติงาน^{๑๑}

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๖)

(i) has at any time failed to maintain a reasonable standard of professional competence; or

(ii) has not been practising social work as a profession at any time within the 3 years immediately before the date of the application; or

(iii) is not a fit and proper person to practise social work.

(2) The Registrar may refer an application for a practising certificate to the Board if the applicant was first registered within the 3 years immediately before the date of the application.

(3) The Registrar may refuse to issue a practising certificate if satisfied that any information included in the application for it is false or misleading.

(4) The Registrar must refuse to issue a practising certificate if the applicant has not completed a competence assessment within the previous 5 years.

^๘ Section 31 Board to consider certain applications

Promptly after the Registrar refers an application for a practicing certificate to the Board, the Board must consider it in the light of the requirements of section 33, and either—

(a) direct the Registrar to issue a practising certificate to the applicant without particular conditions; or

(b) decide to consider whether to direct the Registrar to—

(i) issue a practising certificate to the applicant subject to particular conditions; or

(ii) refuse to issue a practising certificate to the applicant.

^๙ Section 39 Reviews of competence to practise social work

(1) The Board may at any time review a registered social worker's competence to practise social work.

^{๑๐} Section 44 Registered social workers to complete assessments every 5 years

(1) A registered social worker who wishes to retain his or her practising certificate must complete a competence assessment at a time during the period between—

(a) the day 4 years and 9 months after the social worker last completed a competence assessment; and

(b) the day 5 years and 3 months after the social worker last completed a competence assessment.

...

^{๑๑} Section 45 Actions if registered social worker fails assessment

(1) If a registered social worker fails a competence assessment, or fails or refuses to complete a competence assessment,—

(มีต่อหน้าถัดไป)

๕. การอุทธรณ์

การอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการ และการอุทธรณ์คำสั่งภายใต้ ส่วนที่ ๔ (การพิจารณาข้อร้องเรียน) ให้อุทธรณ์ต่อศาล (District Court)^{๑๑}

๖. คณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ (Social Worker Registration Board)

๖.๑ องค์ประกอบของคณะกรรมการ^{๑๒}

คณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย กรรมการที่เป็นนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน ๖ คน และกรรมการอื่นอีก ๔ คน

๖.๒ หน้าที่ของคณะกรรมการ

คณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้^{๑๓}

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑๐)

- (a) the Registrar must notify the Board; and
- (b) the Board may direct the Registrar to—
 - (i) make the social worker's registration or practising certificate, or both, subject to conditions stated by the Board; or
 - (ii) suspend the social worker's registration (if it is not already suspended) or practising certificate.

^{๑๑} Section 88 Rights of appeal

(1) A person may appeal to a District Court against any decision or direction of the Board under this Act that adversely affects him or her (not being a decision or direction affecting a person only because he or she is a person of a particular kind or description).

(2) A person may appeal to a District Court against the whole or any part of a decision or order made in relation to him or her under Part 4 (other than a determination of a complaints assessment committee).

^{๑๒} Section 106 Membership

- (1) The Board comprises—
 - (a) 6 registered social workers (not being registered social workers whose registration is suspended); and
 - (b) 4 other people.

...

^{๑๓} Section 99 Functions of Board

- (1) The functions of the Board are—
 - (a) to receive and consider applications for registration:
 - (b) to authorise the registration of social workers:
 - (c) to maintain the Register:
 - (d) if it thinks fit, to adopt conditions subject to which all practising certificates, or the practising certificates of all registered social workers of a particular description, must be issued:
 - (e) to consider applications for practising certificates referred to it by the Registrar:
 - (f) to recognise New Zealand educational qualifications for the purposes of this Act:
 - (g) to review the competence of social workers:
 - (h) to establish and maintain a code of conduct for registered social workers:
 - (i) in consultation with providers of social work education and training in New Zealand and bodies that set standards for social work education and training in New Zealand, to promote and set standards for such education and training for the purposes of this Act:

(มีต่อหน้าถัดไป)

- (๑) รับและพิจารณาเกี่ยวกับการจดทะเบียน
- (๒) ดำเนินการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์
- (๓) เก็บรักษาการจดทะเบียน
- (๔) กำหนดเงื่อนไขในใบรับรองการปฏิบัติงาน
- (๕) พิจารณาคำขอใบรับรองการปฏิบัติงานที่นายทะเบียนส่งมา

ให้พิจารณา

- (๖) รับรองคุณสมบัติด้านการศึกษา
- (๗) พิจารณาทบทวนความสามารถของนักสังคมสงเคราะห์
- (๘) จัดทำและเก็บรักษาประมวลความประพฤติ (Code of conduct) ของนักสังคมสงเคราะห์
- (๙) สนับสนุนและกำหนดมาตรฐานด้านการศึกษาและการฝึกอบรมนักสังคมสงเคราะห์ โดยปรึกษากับผู้ที่จัดให้มีการศึกษาหรือการฝึกอบรมงานสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์ หรือหน่วยงานที่กำหนดมาตรฐานด้านการศึกษาหรือการฝึกอบรมงานสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์
- (๑๐) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการจดทะเบียน
- (๑๑) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกระบวนการทำคำสั่ง การพิจารณา และการตัดสินข้อร้องเรียน แก่หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นที่จ้างงานนักสังคมสงเคราะห์
- (๑๒) ให้คำปรึกษาและแนะนำแก่รัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑๓)

- (j) to promote the benefits of registration—
 - (i) to departments of State, other instruments of the Crown, other bodies and organisations that employ social workers, and the public; and
 - (ii) among people practising as social workers:
- (k) to promote the establishment by departments of State, other instruments of the Crown, and other bodies and organisations that employ social workers, of accessible and efficient procedures for making, considering, and determining complaints relating to social workers they employ:
 - (l) to advise, and make recommendations to, the Minister in respect of matters relating to the regulation of the social work profession:
 - (m) to appoint the members of the Tribunal:
 - (n) to promote and encourage high standards of practice and professional conduct among registered social workers and the employers of social workers:
 - (o) to consider the cases of registered social workers who may be unable to perform adequately the functions required to practise social work satisfactorily:
 - (p) subject to this Act, to disclose to the employers or prospective employers of social workers information it has obtained under this Act relating to people who are or have been—
 - (i) applicants for registration; or
 - (ii) registered social workers:
 - (q) to provide administrative and related services for the Tribunal:
 - (r) any other functions conferred or imposed on it by or under this Act or any other enactment.

- (๑๓) แต่งตั้งคณะกรรมการจรรยาบรรณ (Tribunal)
- (๑๔) ประชาสัมพันธ์และสนับสนุนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ให้มีมาตรฐานชั้นสูงแก่นักสังคมสงเคราะห์และนายจ้างของนักสังคมสงเคราะห์
- (๑๕) พิจารณาในกรณีที่นักสังคมสงเคราะห์ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามหลักเกณฑ์
- (๑๖) เปิดเผยข้อมูลแก่นายจ้างหรือผู้ที่จะมาเป็นนายจ้างของนักสังคมสงเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลของบุคคลที่ขอหรือเคยขอรับการจดทะเบียนหรือนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน
- (๑๗) จัดเตรียมการบริหารจัดการและบริการที่เกี่ยวข้องแก่คณะกรรมการจรรยาบรรณ
- (๑๘) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดในกฎหมาย

๗. คณะกรรมการจรรยาบรรณ (Social Workers Complaints and Disciplinary Tribunal)

๗.๑ องค์ประกอบของคณะกรรมการ^{๑๔}

(๑) กรรมการที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ ได้แก่ ประธานกรรมการ ๑ คน รองกรรมการ ๑ คนหรือมากกว่า นักกฎหมายหรือพนักงานอัยการจากศาลสูงอย่างน้อย ๑ คน และกรรมการอื่นอีก ๔ คน

(๒) กรรมการที่แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีอย่างน้อยจำนวน ๑ คน

๗.๒ หน้าที่ของคณะกรรมการ^{๑๕}

(๑) ดำเนินการกระบวนการเกี่ยวกับข้อร้องเรียนนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน

(๒) ใช้อำนาจทางวินัย (Disciplinary Power) ต่อนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน

(๓) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดในกฎหมาย

^{๑๔} Section 116 Membership of Tribunal

(1) The Tribunal comprises—

(a) the following members appointed by the Board:

(i) a chairperson and 1 or more deputy chairpersons; and
(ii) at least 1 barrister or solicitor of the High Court of not less than 7 years' practice (whether or not he or she holds or has held judicial office); and

(iii) 5 other members; and

(b) at least 1 lay person appointed by the Minister.

...

^{๑๕} Section 115 Function of Tribunal

The Tribunal's functions are—

(a) to administer the complaints process concerning registered social workers established by this Act; and

(b) to exercise the disciplinary powers over registered social workers conferred by this Act; and

(c) any other functions conferred or imposed on it by or under this Act or any other enactment.

เมื่อคณะกรรมการพิจารณาคำขอจดทะเบียนแล้ว อาจมีคำสั่งเป็น ๒ กรณี คือ 1. รับจดทะเบียนโดยไม่มีเงื่อนไขหรือมีเงื่อนไข หรือไม่รับจดทะเบียน^{๖๖} หากผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนไม่พอใจคำสั่งของคณะกรรมการ มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ (Tribunal) ในการพิจารณาอุทธรณ์ คณะกรรมการอุทธรณ์อาจมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือยกเลิกคำสั่ง และมีอำนาจแก้ไขเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในการจดทะเบียน^{๖๗}

๒. การควบคุมมาตรฐานนักดูแลสังคม

พระราชบัญญัติมาตรฐานการดูแล พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้คณะกรรมการออกมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Codes of Practice) ในส่วนของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นนั้น มีอำนาจในการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักดูแลสังคมที่ทำงานในหน่วยงานของตนและอาจนำมาตรฐานการปฏิบัติงานของคณะกรรมการมาใช้บังคับในกรณีที่รัฐมนตรี (Minister) มีคำสั่ง^{๖๘} นอกจากนี้ ยังมีมาตรการควบคุมมาตรฐานของนักดูแลสังคมหลังที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วโดยคณะกรรมการมีอำนาจออกหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการฝึกอบรมใน

^{๖๖} Section 58

- (1) If the Council is satisfied that the applicant
 - (a) is of good character;
 - (b) is physically and mentally fit to perform the whole or part of the work of persons registered in any part of the register to which his application relates; and
 - (c) satisfies the following conditions, it shall grant the application, either unconditionally or subject to such conditions as it thinks fit; and in any other case it shall refuse it.
- (2) The first condition is that—
 - (a) in the case of an applicant for registration as a social worker—
 - (i) he has successfully completed a course approved by the Council under section 63 for persons wishing to become social workers;
 - (ii) he satisfies the requirements of section 64; or
 - (iii) he satisfies any requirements as to training which the Council may by rules impose in relation to social workers;
 - (b) in the case of an applicant for registration as a social care worker of any other description, he satisfies any requirements as to training which the Council may by rules impose in relation to social care workers of that description.
- (3) The second condition is that the applicant satisfies any requirements as to conduct and competence which the Council may by rules impose.

^{๖๗} Section 68

- (1) An appeal against a decision of a Council under this Part in respect of registration shall lie to the Tribunal.
- (2) On an appeal against a decision, the Tribunal may confirm the decision or direct that it shall not have effect.
- (3) The Tribunal shall also have power on an appeal against a decision—
 - (a) to vary any condition for the time being in force in respect of the person to whom the appeal relates;
 - (b) to direct that any such condition shall cease to have effect; or
 - (c) to direct that any such condition as it thinks fit shall have effect in respect of that person.

^{๖๘} Section 62

- (1) Each Council shall prepare and from time to time publish codes of practice laying down—
 - (a) standards of conduct and practice expected of social care workers; and
 - (b) standards of conduct and practice in relation to social care workers, being standards expected of persons employing or seeking to employ them.

...

- (5) Local authorities making any decision about the conduct of any social care workers employed by them shall, if directed to do so by the appropriate Minister, take into account any code published by the Council.

๓.๓ ประเทศอังกฤษ

การควบคุมนักสังคมสงเคราะห์ในประเทศอังกฤษอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติมาตรฐานการดูแล พ.ศ. ๒๕๔๓ (Care Standard Act 2000) ซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมนักดูแลสังคม (Social Care Worker) ไว้ในส่วนที่ ๕ โดยได้ให้นิยามคำว่า “นักดูแลสังคม” ว่าหมายถึงบุคคลที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- (๑) ทำงานด้านสังคมสงเคราะห์ (Relevant Social Work) ซึ่งหมายถึงงานสังคมสงเคราะห์ที่เกี่ยวกับสุขภาพ การศึกษา และการให้บริการสังคม
- (๒) ได้รับการว่าจ้างให้ทำงานในบ้านดูแลเด็ก บ้านหรือศูนย์ดูแล หรือมีวัตถุประสงค์ในการเป็นตัวแทนเพื่อให้การดูแลในบ้าน การอุปถัมภ์ หรืออาสาสมัครอุปการะ
- (๓) บริหารกิจการตาม (๒) หรือเป็นตัวแทนของกิจการตาม (๒)
- (๔) ได้รับการสนับสนุนจากตัวแทนผู้ดูแลในบ้านเพื่อให้การดูแลส่วนบุคคลแก่ผู้ป่วยหรือคนพิการ

นอกจากบุคคลดังกล่าวข้างต้นแล้วอาจออกกฎกระทรวง (Regulation) กำหนดให้บุคคลที่มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นนักดูแลสังคม

- (๑) บุคคลที่ทำงานในหน่วยงานท้องถิ่น (Local Authority) ที่มีวัตถุประสงค์ในการให้บริการสังคม หรืองานบริการอื่นที่คล้ายคลึงกันซึ่งอาจทำหรือต้องทำโดยหน่วยงานท้องถิ่น
- (๒) บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดูแลบุคคลอื่น
- (๓) บุคคลที่บริหารจัดการหรือทำงานในหน่วยงานอื่นนอกจากบริษัทหรือตัวแทนที่ให้บริการด้านการดูแลส่วนบุคคล
- (๔) บุคคลที่ทำงานในศูนย์ดูแล
- (๕) บุคคลที่เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่คณะกรรมการอนุมัติ ซึ่งมีความประสงค์ที่จะเป็นนักสังคมสงเคราะห์

๑. การจดทะเบียน

ประเทศอังกฤษใช้ระบบการจดทะเบียนในการควบคุมนักดูแลสังคม โดยมีคณะกรรมการ (Council) เป็นผู้พิจารณาคำขอ

การจดทะเบียนนักดูแลสังคม แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ นักสังคมสงเคราะห์และนักดูแลสังคม ผู้ที่ยื่นคำขอจดทะเบียนทั้งสองประเภทจะต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพสภาพร่างกายและจิตใจ และมีความสามารถที่เหมาะสมในปฏิบัติงาน และมีคุณสมบัติดังนี้

- (๑) กรณียื่นคำขอจดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์ต้องได้รับการศึกษาตามหลักสูตรที่คณะกรรมการกำหนด และในกรณีที่เป็นคนต่างชาติหรือจบการศึกษาจากต่างประเทศ ต้องมีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการกำหนด
- (๒) กรณียื่นคำขอจดทะเบียนเป็นนักดูแลสังคมต้องผ่านการฝึกอบรมตามที่คณะกรรมการกำหนด

ชั้นต่อไป รวมทั้งหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยกเลิกการจดทะเบียนในกรณีที่ได้รับจดทะเบียนไม่ผ่านการฝึกอบรมดังกล่าว^{๑๑}

๓. บทกำหนดโทษ

บุคคลใดที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์และมีเจตนาหลอกลวงบุคคลอื่น โดยการใช้คำนำหน้าชื่อว่า “นักสังคมสงเคราะห์” หรือใช้คำอธิบายใด ๆ ที่ทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าตนเป็นนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน ต้องระวางโทษปรับตามอัตราค่าปรับมาตรฐานไม่เกินระดับ ๕^{๑๒} กล่าวคือ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ ยูโร^{๑๓}

^{๑๑} Section 65

(1) A Council may make rules requiring persons registered under this Part in any part of the register to undertake further training.

(2) The rules may, in particular, make provision with respect to persons who fail to comply with any requirements of rules made by the Council, including provision for their registration to cease to have effect.

...

^{๑๒} Section 61

(1) If a person who is not registered as a social worker in any Use of title “social relevant register with intent to deceive another

(a) takes or uses the title of social worker;

(b) takes or uses any title or description implying that he is so registered, or in any way holds himself out as so registered, he is guilty of an offence.

...

(3) A person guilty of an offence under this section shall be liable on summary conviction to a fine not exceeding level 5 on the standard scale.

^{๑๓} อัตราค่าปรับมาตรฐาน (Standard scale) บัญญัติไว้ใน มาตรา ๓๗ แห่ง Criminal Justice Act 1998 (C.48) ซึ่งกำหนดอัตราค่าปรับไว้ ๕ ระดับคือ

๑. ระดับ ๑ จำนวนค่าปรับ ๒๐๐ ยูโร
๒. ระดับ ๒ จำนวนค่าปรับ ๕๐๐ ยูโร
๓. ระดับ ๓ จำนวนค่าปรับ ๑,๐๐๐ ยูโร
๔. ระดับ ๔ จำนวนค่าปรับ ๒,๕๐๐ ยูโร
๕. ระดับ ๕ จำนวนค่าปรับ ๕,๐๐๐ ยูโร

ที่ พม ๐๒๐๒/๓๖๓๐๓

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
เลขที่ ๑๐๓๔ ถนนกรุงเกษม แขวงมหานาค
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐

๖ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ส่งร่างกฎหมายตามแผนพัฒนากฎหมายของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ พม ๐๒๐๒/๔๓๐๔

ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. จำนวน ๑๔๐ ชุด พร้อม Checklist

(๒) ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (ฉบับที่...) พ.ศ.

จำนวน ๑๔๐ ชุด พร้อม Checklist

(๓) แผ่นดิสก์เกด จำนวน ๑ แผ่น

๑. เรื่องเดิม

คณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เห็นชอบแนวทางการพัฒนา
กฎหมายของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ และ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความ
มั่นคงของมนุษย์ ได้ส่งแผนพัฒนากฎหมายของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ตามหนังสือที่
อ้างถึง และในการนี้คณะอนุกรรมการประเมินผลการพัฒนากฎหมายของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้ดำเนินการตรวจประเมินและให้คะแนนระดับความสำเร็จแล้ว นั้น

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกา

สอดคล้องตามมาตรา ๔ (๒) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุม
คณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งระบุไว้ว่า การเสนอร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชกำหนดให้เสนอเรื่องต่อ
คณะกรรมการกฤษฎีกาได้

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ต้องเสนอเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒
ตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนากฎหมายของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒

๔. สำคัญของเรื่อง

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติ
ซึ่งได้ผ่านขั้นตอนการพัฒนากฎหมาย จำนวน ๒ ฉบับ คือ

(๑) ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. เหตุผลความจำเป็นที่ต้อง
ตราพระราชบัญญัตินี้เพราะสภาวะการทางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้
ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ขยายครอบคลุมไปหลายด้านและมีเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับมีการกำหนด
บทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันแก้ไขปัญหาให้กับ

/ประชาชน ...

ประชาชน โดยเฉพาะผู้ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตให้สามารถพึ่งตนเองและกระทำหน้าที่ทางสังคมได้
ไว้ในกฎหมายหลายฉบับ สมควรมีกฎหมายส่งเสริมและควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้อยู่
ภายใต้การดูแลของสภาวิชาชีพเดียวกัน เพื่อส่งเสริมการประกอบวิชาชีพให้มีมาตรฐาน ตลอดจนมีการ
ควบคุมจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพที่ได้รับอนุญาต ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิ
ประโยชน์จากผู้ประกอบวิชาชีพ

(๒) ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (ฉบับที่..)

พ.ศ. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตราพระราชบัญญัตินี้เพราะพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีสาระสำคัญและรายละเอียดเกี่ยวกับกลไกการจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็น
ธรรมต่อคนพิการยังไม่เหมาะสมซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา ๓๐ กำหนดให้การเลือกปฏิบัติ
โดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพอัน
ไม่ขัดต่อทบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้ประกอบกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการกำหนดให้การ
เลือกปฏิบัติต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความพิการถือเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีและคุณค่าที่มีมาแต่กำเนิดของ
มนุษย์ และประกันให้คนพิการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง
ส่งเสริมและคุ้มครองให้คนพิการทั้งปวงได้เข้าถึงสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานทั้งปวงอย่างเต็มที่
และเท่าเทียมกัน โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการเพื่อ
ปฏิบัติหน้าที่แทนคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติได้ และแก้ไขบทบัญญัติ
เกี่ยวกับการบริหารจัดการของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมีลักษณะรวมศูนย์ที่
ส่วนกลางทำให้การช่วยเหลือคนพิการที่กระจายตัวอยู่ทั่วประเทศเป็นไปอย่างล่าช้า มีขั้นตอนมาก และไม่มี
ประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงเห็นสมควรปรับปรุงกลไกจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการใหม่
ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งสามารถปรับปรุงวิธีการบริหารจัดการของกองทุนส่งเสริมและพัฒนา
คุณภาพชีวิตคนพิการให้มีความเหมาะสม

๕. รายละเอียดที่ประสงค์ให้คณะรัฐมนตรีมีมติ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พิจารณาแล้วเห็นสมควรนำเสนอ
คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการและส่งร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.
ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาตรวจร่างต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอิสสระ สมชัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองนิติการ

โทร. ๐ ๒๓๐๖ ๘๖๘๙ - ๙๓

โทรสาร ๐ ๒๓๐๖ ๘๖๙๐

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎร

รายงาน

ของ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

สภาผู้แทนราษฎร

(ฉบับปรับปรุง)

สำนักกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

ที่ ๓๒๒๐/๒๕๕๕

(สำเนา)

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุไทยใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคม
สงเคราะห์ พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา
ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายกษิต ภิรมย์	๒. นางกุสุมาลวดี ศิริโกมุท
๓. นายชินชัย ชี้เจริญ	๔. นางดวงแข อรรถนพพร
๕. นางทิวา ณ นคร	๖. นางเทียบจุฑา ขาวซ่า
๗. นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ	๘. นางนวลโย วัฒนกุล
๘. นางนาถยา เบ็ญจศิริวรรณ	๑๐. นางบุศรินธัญ วรพัฒนานันท์
๑๑. นายประเวศ อรรถศุภผล	๑๒. นายประหยัด ดือ่อง
๑๓. นายปราโมทย์ศรีษฐ ธรรมคุณากร	๑๔. นางปานหทัย เสรีรักษ์
๑๕. นางปิยะดา มุ่งเจริญพร	๑๖. นางสาวพรพิมล ธรรมสาร
๑๗. นางพัชรินทร์ มั่นปาน	๑๘. นางสาวพัชรี โพธิ์สุน
๑๙. นายพายัพ ปั้นเกตุ	๒๐. นายพิษณุ หัตถสงเคราะห์
๒๑. นางเพชรินทร์ เสียงเจริญ	๒๒. นางสาวละออง ดิยะไพรัช
๒๓. นางสมหญิง บัวบุตร	๒๔. นายสมัย เจริญช่าง
๒๕. นางสาวสิรินทร รามสุด	๒๖. นายสุรชาติ เทียนทอง
๒๗. รองศาสตราจารย์อภิญา เวชยชัย	๒๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษอรอนงค์ อินทรจิตร
๒๙. นายอรรถุ พันธุมจินดา	๓๐. นางอานิก อัมระนันท์
๓๑. นางอารีญาภรณ์ ชาร์มย์	

โดยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕ ที่ประชุมได้มีมติให้ถอนร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. เพื่อนำไปปรับปรุงใหม่

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

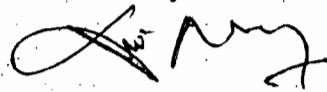
ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ปานหทัย เสรีรักษ์

(นางปานหทัย เสรีรักษ์)

ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ

สำเนาถูกต้อง

(นายธงชัย ดุลยสุข)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๓

วรนาฏ ทิพยชล/ร่าง
อมรรัตน์ ศิริวิบูลย์/พิมพ์
สาธิต ประเสริฐศักดิ์/ตรวจ

สำนักกรรมาธิการ ๓
โทร. ๐-๒๒๔๔-๒๕๕๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๔-๒๖๐๑

ตรวจทาน
ครั้งที่ ๑ วรนาฏ ทิพยชล
ครั้งที่ ๒ สาธิต ประเสริฐศักดิ์
ครั้งที่ ๓ ธงชัย ดุลยสุข

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๘ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๕ และครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติ ภายใน ๗ วัน และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕ ที่ประชุมได้มีมติให้ถอนร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้วเพื่อนำไปปรับปรุงใหม่ นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผล ดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติเลือกตั้ง

(๑) นางปานหทัย เสรีรักษ์	เป็นประธานคณะกรรมการ
(๒) นายพิษณุ หัตถสงเคราะห์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายสมชัย เจริญช่าง	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นางนวลไข วัฒนกุล	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) นางสาวละออง ดิยะไพรัช	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) นายแพทย์ ปั่นเกตุ	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๗) นายกษิต ภิรมย์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๘) ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษอรอนงค์ อินทรจิตร	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๙) นางอานิก อัมระนันท์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๑๐) นางพัชรินทร์ มั่นปาน	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
(๑๑) นายธีรภัทร พริ้งสุลกะ	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
(๑๒) นางกุสุมาลวดี ศิริโกมุท	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๓) นางนาถยา เบ็ญจศิริวรรณ	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๔) นางปิยะดา มุ่งเจริญพร	เป็นโฆษกคณะกรรมการ

๒. คณะกรรมการได้มีมติแต่งตั้งบุคคลเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ ประกอบด้วย

- (๑) รองศาสตราจารย์วุฒิสาร คั่นไชย
- (๒) รองศาสตราจารย์ระพีพรรณ คำหอม
- (๓) นางสาวจรรยาพร กุลอำนาจชัย
- (๔) นางปิยะฉัตร ชื่นตระกูล

๓. คณะกรรมการวิสามัญได้แต่งตั้ง นางสาวรนาถ ทิพยชล วิทยากรปฏิบัติการ
 กลุ่มงานคณะกรรมการการสวัสดิการสังคม ดำเนินกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
 เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๒

๔. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

๔.๑ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๑) นางสาวนันทน์ภัส ทวีโกศา	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
(๒) นางสาวอรริษา วิเศษโกสิน	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
(๓) นางสาวพรชนก ฌรงรัมย์	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
(๔) นางสาววิลาวัลย์ ลิ้มปะนะวันกุล	นิติกรชำนาญการ

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

นางสุภาวดี เตชานันท์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสังคมสงเคราะห์
----------------------	-------------------------------------

สำนักส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

นายสุพล บริสุทธิ์	ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย
-------------------	------------------------

๔.๒ กระทรวงแรงงาน

สำนักงานประกันสังคม

(๑) นางศุภฎี อัมรานุรักษ์	รองเลขาธิการสำนักงานประกันสังคม
(๒) นายพรเทพ ศิริไพบูลย์	นิติกรชำนาญการพิเศษ
(๓) นางพิชญารมภ์ กุลเศรษฐ	นิติกรชำนาญการ
(๔) นายรชต สีนวงศ์สุวรรณ	เจ้าหน้าที่ธุรการระดับต้น

๔.๓ กระทรวงสาธารณสุข

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

(๑) นายธงชัย สาระกุล	ผู้อำนวยการกองสนับสนุนสุขภาพ
ภาคประชาชน
(๒) นางจันทนา จินดาวารกิจ	นิติกรชำนาญการพิเศษ
(๓) นางศุภกัญญา ภาวังกระรัต	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
(๔) นายปรานต์อธิป ถังกุล	นิติกรปฏิบัติการ
(๕) นายธนิต แก้วดวง	นักจัดการงานทั่วไป

กรมสุขภาพจิต

(๑) นางภมริน เขาวนจินดา	นักสังคมสงเคราะห์
กลุ่มที่ปรึกษาสุขภาพจิต
(๒) นางอัญชลี ศิลาเกษ	นักสังคมสงเคราะห์
โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์

๔.๔ กระทรวงศึกษาธิการสำนักนโยบายและแผน

นายสมศักดิ์ ตันติแพทยางกูร	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนานโยบายอุดมศึกษา
----------------------------	--------------------------------------

สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา

(๑) นายสุภัทร บุญส่ง	นิติกรชำนาญการ
(๒) นายธีรบรรณันท์ ขวัญเมือง	นิติกรปฏิบัติการ

๔.๕ กระทรวงการคลังกรมบัญชีกลาง

(๑) นางสาวพรารวี รักการดี	นิติกรปฏิบัติการ
(๒) นางสาวจิราภรณ์ ไหม่พรหมมา	พนักงานราชการ (นิติกร)

๔.๖ สำนักนายกรัฐมนตรีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

(๑) นางสาวมาลินี สัมมาตทอง	นักทรัพยากรบุคคลเชี่ยวชาญ
(๒) นางสาววรรณวิภา มหาภิรมย์	นักพัฒนาระบบราชการเชี่ยวชาญ
(๓) นางสาวบุภาพร รอมไธสง	นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการ

๔.๗ กระทรวงมหาดไทยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พันตำรวจเอกหญิงมานี ขจรไชยกูล	ผู้กำกับการฝ่ายกฎหมายและวินัย โรงพยาบาลตำรวจ
-------------------------------	---

๔.๘ สำนักนายกรัฐมนตรีสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) นายพัลลภวัช วงศ์พิริยะชัย	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
(๒) นางสาวจรรยาพร พงศาพิสฤกุล	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

มาตรา ๒	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓	มีการแก้ไข
มาตรา ๔	ไม่มีการแก้ไข
หมวด ๑ สาขาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕	มีการแก้ไข
มาตรา ๖	มีการแก้ไข
มาตรา ๗	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๘	ไม่มีการแก้ไข
หมวด ๒ สมาชิก	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๙	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๐	มีการแก้ไข
มาตรา ๑๑	มีการแก้ไข
มาตรา ๑๒	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๓	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๔	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๕	ไม่มีการแก้ไข

หมวด ๓ คณะกรรมการ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๖	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๗	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๘	มีการแก้ไข
มาตรา ๑๙	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒๐	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒๑	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒๒	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒๓	มีการแก้ไข
มาตรา ๒๔	ไม่มีการแก้ไข
หมวด ๔ การดำเนินการของคณะกรรมการ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒๕	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒๖	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒๗	ไม่มีการแก้ไข

หมวด ๕ การควบคุมการประกอบวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์	มีการแก้ไข
มาตรา ๒๘	มีการแก้ไข
มาตรา ๒๙	มีการแก้ไข
มาตรา ๓๐	มีการแก้ไข
มาตรา ๓๑	มีการแก้ไข
มาตรา ๓๒	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๓	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๔	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๕	มีการแก้ไข
มาตรา ๓๖	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๗	มีการแก้ไข
มาตรา ๓๘	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๙	มีการแก้ไข
มาตรา ๔๐	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๑	ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๒	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๓	มีการแก้ไข
มาตรา ๔๔	มีการแก้ไข
หมวด ๖ บทกำหนดโทษ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๕	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๖	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๗	มีการแก้ไข
บทเฉพาะกาล	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๘	มีการแก้ไข
มาตรา ๔๙	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕๐	มีการแก้ไข
อัตราค่าธรรมเนียมวิชาชีพตั้งคณสงเคราะห์	มีการแก้ไข

๕. ข้อสังเกตของคณะกรรมการ

คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เริ่มตั้งแต่ชื่อร่างพระราชบัญญัติ คำปรารภและพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และเห็นควรเสนอเป็นข้อสังเกตไว้ท้ายรายงานฉบับนี้ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา ดังนี้

๕.๑ ควรสนับสนุนให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีทักษะด้านการให้คำปรึกษา (Counseling) ซึ่งเป็นกระบวนการให้คำปรึกษาแนะนำ การเข้าถึงอารมณ์จิตใจของผู้ใช้บริการ โดยจะช่วยให้เกิดการเรียงลำดับทางความคิดอย่างเป็นระบบและนำไปสู่กระบวนการสื่อสารสองทาง เพื่อให้ผู้ใช้บริการเกิดการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความคิดและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการในระยะยาว ซึ่งทักษะด้านการให้คำปรึกษาทางสังคมสงเคราะห์นี้ จะเป็นทักษะที่มีความแตกต่างระหว่างผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และจิตแพทย์ เพราะผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จะทำงานในบริบทความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้ใช้บริการ กับครอบครัวและกลุ่มสังคมแวดล้อมของเขา ในกรณีดังกล่าวมีข้อเสนอให้รัฐสนับสนุนให้มีการเปิดคลินิกให้คำปรึกษาของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ด้วย

๕.๒ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทยในอนาคต อาจมีนักสังคมสงเคราะห์จากต่างประเทศที่มีใบอนุญาตและมีทักษะด้านการให้คำปรึกษาเข้ามาเปิดคลินิกให้คำปรึกษาในประเทศไทย รวมทั้งปัจจุบันมีนักสังคมสงเคราะห์ไทยที่ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในต่างประเทศแต่ไม่มีใบอนุญาตวิชาชีพรองรับ ดังนั้น รัฐจึงควรเร่งพัฒนาและผลิตผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่มีคุณภาพให้มีจำนวนเพียงพอ พร้อมทั้งต้องมีทักษะการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐาน และมีความเป็นมืออาชีพ เพื่อความพร้อมในการแข่งขันกับต่างประเทศ และเพื่อให้เกิดความพร้อมก่อนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๕.๓ รัฐควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้มีผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่สามารถทำงานกับประชาชนที่อยู่ในภาวะยากลำบาก มีสถานะที่เปราะบางและต้องการระบบบริการสวัสดิการสังคมที่มีมาตรฐาน เพื่อเป็นบุคลากรที่มีความรู้ทักษะ และได้รับการกำกับด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ด้วยการยอมรับให้มีองค์กรสภาวิชาชีพ ทำหน้าที่ส่งเสริม พัฒนาคุณภาพผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ด้วยการจัดให้มีการขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ รัฐควรสนับสนุนให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ช่วยเหลือและทำประโยชน์ให้แก่สังคม อันเป็นภารกิจประการหนึ่งในการลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรมในด้านสิทธิและโอกาสทางสังคม

๕.๔ อัตราค่าธรรมเนียมวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่มีการกำหนดไว้ในท้ายร่างพระราชบัญญัตินี้ เป็นอัตราค่าธรรมเนียมสูงสุดที่จะสามารถเรียกเก็บได้ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ จึงควรมีการพิจารณาเรียกเก็บค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในอัตราที่เหมาะสม และไม่ควรเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในอัตราสูงสุดในช่วงแรก และจะต้องมีข้อกำหนดเกี่ยวกับระยะเวลาในการต่อใบอนุญาตที่ชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อให้โอกาสแก่ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการเข้าสู่กระบวนการควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณเป็นสำคัญ

๘.๕ ให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ดำเนินการออกข้อบังคับเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตรวมทั้งประชาชนผู้รับบริการ

๑๐. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามร่างเดิมและข้อสังเกตของคณะกรรมการมาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

(นางพัชรินทร์ มั่นปาน)

เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันการปฏิบัติหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทเพิ่มมากขึ้น และครอบคลุมไปหลายด้าน ประกอบกับมีกฎหมายหลายฉบับได้กำหนดหน้าที่ของ นักสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงานซึ่งเกี่ยวข้องกับ การป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน โดยเฉพาะผู้ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตให้สามารถกระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้ อย่างปกติสุข สมควรให้มีองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในรูปของ สภาวิชาชีพ เพื่อควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้และมาตรฐานการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีคุณภาพและมาตรฐาน และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไข ปัญหาของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้ อย่างปกติสุข

“ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ขอรับใบอนุญาต” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้ ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ขอรับใบอนุญาตจากสภา วิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ที่ขอรับใบอนุญาตของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“ข้อบังคับ” หมายความว่า ข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“เลขานุการ” หมายความว่า เลขานุการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกิน อัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

มาตรา ๕ ให้มีสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมมาตรฐาน จรรยาบรรณ ส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือหรือบริการ ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ให้สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๖ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคม สงเคราะห์ที่ขอรับใบอนุญาต

- (๒) กำหนดมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- (๓) จัดทำหลักสูตรสำหรับการฝึกอบรมในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์หรือสถาบันอื่นที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มอบหมายให้ดำเนินการฝึกอบรมในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- (๔) ออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ที่ต่างประเทศ
- (๕) ออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ที่ต่างประเทศ สาขาต่าง ๆ
- (๖) ออกคำสั่งตามมาตรา ๔๐ วรรคสาม
- (๗) ส่งเสริมการศึกษา การอบรม และการวิจัย ในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และหน่วยงานทางสังคมสงเคราะห์
- (๘) รับรองปริญญาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการสมัครเป็นสมาชิก
- (๙) ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในระดับอุดมศึกษาของสถาบันการศึกษา
- (๑๐) ผดุงไว้ซึ่งเกียรติ สิทธิ ความเป็นธรรม และส่งเสริมความก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ความสามัคคี และสวัสดิการให้แก่สมาชิก
- (๑๑) เป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของประเทศไทย
- (๑๒) ดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

มาตรา ๗ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน
- (๒) ค่าขึ้นทะเบียนสมาชิกสามัญ สมาชิกวิสามัญ สมาชิกสมทบ ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้
- (๓) ผลประโยชน์จากกิจกรรมอื่นของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในมาตรา ๕
- (๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้
- (๕) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์หรือที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ได้รับตามกฎหมายหรือโดยนิติกรรมอื่น
- (๖) ดอกผลที่เกิดจากเงินและทรัพย์สินของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕)

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีดำรงตำแหน่งสภานายกพิเศษแห่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๒
สมาชิก

มาตรา ๙ สมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีสี่ประเภท ดังต่อไปนี้

- (๑) สมาชิกสามัญ
- (๒) สมาชิกวิสามัญ
- (๓) สมาชิกสมทบ
- (๔) สมาชิกกิตติมศักดิ์

มาตรา ๑๐ สมาชิกสามัญต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ หรือปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่นที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับรองและผ่านการฝึกอบรม ผ่าน โดยมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง การให้คำปรึกษา แนะนำ การส่งเสริม และการสนับสนุนเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ตามมาตรฐานที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์กำหนด

(๓) ไม่เป็นผู้ประพฤดิเสียหยาซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับ

(๔) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ในคดีที่คณะกรรมการเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับ

(๕) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๖) ไม่เป็นโรคตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๑๑ สมาชิกสามัญมีสิทธิและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ขอขึ้นทะเบียนและขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ผ่าน หรือขอหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ผ่าน สาขาต่าง ๆ

(๒) แสดงความเห็นและสอบถามเป็นหนังสือเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพ สังกมสเกราะที่ส่งไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา และในกรณีที่สมาชิกสามัญร่วมกันตั้งแต่ ห้าสิบคนขึ้นไป เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องใดที่เกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพ สังกมสเกราะที่ คณะกรรมการต้องพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้เสนอทราบภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

(๓) เลือกตั้ง รับเลือกตั้ง หรือรับเลือกเป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่น อันเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพ สังกมสเกราะที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ชำระค่าขึ้นทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมตามที่กำหนด ในข้อบังคับ

(๕) ผดุงไว้ซึ่งเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ สังกมสเกราะที่และปฏิบัติตาม บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

(๖) ได้รับสวัสดิการหรือบริการอื่น ๆ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๒ สมาชิกสามัญต้องเป็นองค์ภคกรรัฐหรือองค์ภคกรเอกชนที่มี วัตถุประสงค์ด้านสังคมสเกราะที่ โดยมีกิจกรรมและลักษณะตามที่กำหนดในข้อบังคับ

สมาชิกสามัญมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสามัญ เว้นแต่สิทธิและหน้าที่ ตามมาตรา ๑๑ (๑) และ (๓)

มาตรา ๑๓ สมาชิกสมทบต้องเป็นบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามที่กำหนดในข้อบังคับ

สมาชิกสมทบบมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสามัญ เว้นแต่สิทธิและหน้าที่ ตามมาตรา ๑๑ (๑) และ (๓)

มาตรา ๑๔ สมาชิกกิตติมศักดิ์ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งสภาวิชาชีพ สังกมสเกราะที่ เชิญให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์

สมาชิกกิตติมศักดิ์มีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสามัญ เว้นแต่สิทธิและ หน้าที่ตามมาตรา ๑๑ (๑) (๓) และ (๔)

มาตรา ๑๕ สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ (๑) (๒) (๕) หรือ

(๖) หรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับตามมาตรา ๑๓

- (๔) มีกิจกรรมหรือลักษณะที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับตามมาตรา ๑๒
- (๕) คณะกรรมการมีมติให้พ้นสมาชิกภาพ เพราะเห็นว่าเป็นผู้นำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามมาตรา ๑๐ (๓) หรือ (๔)
- (๖) ไม่ชำระค่าขึ้นทะเบียนสมาชิกหรือค่าบำรุง โดยไม่มีเหตุอันควรตามที่กำหนดในข้อบังคับ

หมวด ๓

คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย

- (๑) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนกระทรวงแรงงาน ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการ
- (๒) ผู้แทนสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ
- (๓) ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ระดับปริญญาเลือกกันเองจำนวนสองคน เป็นกรรมการ
- (๔) ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมที่มีสมาชิกสามัญตามมาตรา ๕ (๑) ปฏิบัติงานอยู่ เลือกกันเองจำนวนสองคน เป็นกรรมการ
- (๕) สมาชิกสามัญซึ่งได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกสามัญด้วยกันเองจำนวนสิบสี่คน เป็นกรรมการ

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) เพื่อดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่ง และอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง ตำแหน่งละหนึ่งคน

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการ รองเลขาธิการ ประชาสัมพันธ์ และเหรัญญิก ตำแหน่งละหนึ่งคน และอาจเลือกสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งอื่นได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ คนที่หนึ่ง และอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง ดำรงตำแหน่งตามวาระของกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕)

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีอำนาจถอดถอนเลขาธิการ รองเลขาธิการ
ประชาสัมพันธ์ เภรัญญิก และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามวรรคสองออกจากตำแหน่งได้ ทั้งนี้

โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่

ให้เลขาธิการ รองเลขาธิการ ประชาสัมพันธ์ เภรัญญิก และผู้ดำรงตำแหน่งอื่น
ตามวรรคสอง พ้นจากตำแหน่งเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พ้นจากตำแหน่ง
สำหรับการพ้นจากตำแหน่งในกรณีอื่นให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๑๘ กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๒) (๓) (๔) และ (๕) ต้องมีคุณสมบัติ
และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ถูกต้องและมีใบอนุญาต
- (๒) ไม่เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต
- (๓) ไม่เคยถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

มาตรา ๑๙ ให้กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) มีวาระการดำรง
ตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับเลือกหรือได้รับเลือกตั้งใหม่ได้ แล้วแต่กรณี แต่กรรมการ
ตามมาตรา ๑๖ (๕) จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

การเริ่มนับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เริ่มนับเมื่อได้
กรรมการครบแล้วทั้งตามประเภทและจำนวน

ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมี
การเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการขึ้นใหม่

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๑๖
(๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ลาออก
- (๒) สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๕
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘

มาตรา ๒๑ เมื่อตำแหน่งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) หรือ (๔)ว่างลง
ก่อนครบวาระ ให้ผู้มีรายชื่อตามบัญชีสำรองซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ และได้รับคะแนนจาก
การเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) หรือ (๔) ในลำดับถัดไปเลื่อนขึ้นมาเป็นกรรมการแทน

เมื่อตำแหน่งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕)ว่างลงก่อนครบวาระ ให้ผู้มีรายชื่อ
ตามบัญชีสำรองซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ และได้รับคะแนนจากการเลือกตั้งกรรมการ
ตามมาตรา ๑๖ (๕) ในลำดับถัดไป เลื่อนขึ้นมาเป็นกรรมการแทน

ในกรณีไม่มีผู้ได้รับการเลื่อนรายชื่อตามบัญชีสำรองขึ้นเป็นกรรมการแทนตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือมีแต่ยังไม่ครบตามจำนวนตำแหน่งกรรมการที่ว่างลง ให้คณะกรรมการจัดให้มีการเลือกกันเองตามมาตรา ๑๖ (๓) หรือ (๔) หรือจัดให้มีการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๖ (๕) เป็นกรรมการแทนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการดังกล่าวได้ว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน คณะกรรมการจะให้มีการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการแทนหรือไม่ก็ได้ และให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

ให้ผู้ซึ่งเป็นกรรมการแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๒ การเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) และ (๔) การเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) การเลือกกรรมการหรือสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามมาตรา ๑๗ และการเลื่อนรายชื่อตามบัญชีสำรอง หรือการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการแทนตามมาตรา ๒๑ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) บริหารและดำเนินกิจการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในมาตรา ๕ และมาตรา ๖
- (๒) แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการ เพื่อทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องต่าง ๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- (๓) กำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- (๔) ออกข้อบังคับว่าด้วย
 - (ก) การเป็นสมาชิก
 - (ข) การกำหนดค่าขึ้นทะเบียนสมาชิกสามัญ สมาชิกวิสามัญ สมาชิกสมทบ ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมอื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้
 - (ค) การเลือกกรรมการ การเลือกตั้งกรรมการ การเลือกกรรมการหรือสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ การเลื่อนรายชื่อตามบัญชีสำรอง หรือการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการแทน และการแต่งตั้งและคุณสมบัติของที่ปรึกษา
- (ง) แบบและประเภทใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน และการออกใบแทนใบอนุญาต
- (จ) หลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ สำหรับ รับ อนุญาต สาขาต่าง ๆ

(ฉ) การกำหนดวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ชุมชนรับรองอนุญาตสาขาต่าง ๆ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ชุมชนรับรองอนุญาต ซึ่งต้องมีใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพแต่ละสาขา

(ช) จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ซ) การประชุมใหญ่สามัญประจำปี การประชุมคณะกรรมการ คณะกรรมการ จรรยาบรรณ และคณะอนุกรรมการ

(ฅ) หลักเกณฑ์การรับรองปริญญาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่าง ๆ

(ญ) หลักเกณฑ์ว่าด้วยการประเมินความรู้ตามอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ฎ) หลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการยื่นคำกล่าวหา การสอบสวน การพิจารณา การอุทธรณ์ และการพิจารณาอุทธรณ์ในกรณีมีการกล่าวหาผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ประพฤติผิดจรรยาบรรณ

(ฏ) การจัดตั้ง การดำเนินการ และการเลิกสถาบันที่ทำการฝึกอบรม เป็นผู้ชำนาญการในสาขาต่าง ๆ ของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ฐ) การดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์และการจัดทำรายงานสถานะการเงินของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการหรือบริการอื่น ๆ ตามมาตรา ๑๑ (๖) ข้อบังคับหรือระเบียบนั้น เมื่อสภานายกพิเศษได้ให้ความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๔ นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่ง อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง เลขานุการ รองเลขานุการ ประธานสัมพันธ์ เฮอร์มูติก ที่ปรึกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่น มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีอำนาจหน้าที่

(ก) บริหารและดำเนินกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามมติของคณะกรรมการ

(ข) เป็นผู้แทนสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในกิจการต่าง ๆ

(ค) เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการ

นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อาจมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการอื่นปฏิบัติหน้าที่แทนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่เห็นสมควรได้

(๒) อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนหนึ่ง เป็นผู้ช่วยนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามที่นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เมื่อนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(๓) อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง เป็นผู้ช่วยนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามที่นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เมื่อทั้งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนหนึ่งไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(๔) เลขานุการ มีอำนาจหน้าที่

(ก) บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ทุกระดับ

(ข) กำกับดูแลและรับผิดชอบในงานธุรการทั่วไปของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ค) ควบคุมดูแลทรัพย์สินของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ง) รับผิดชอบในการดูแลรักษาทะเบียนสมาชิก ทะเบียนผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และทะเบียนอื่น ๆ ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(จ) เป็นเลขานุการคณะกรรมการ

(ฉ) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มอบหมาย

(๕) รองเลขานุการ เป็นผู้ช่วยเลขานุการในกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเลขานุการตามที่เลขานุการมอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนเลขานุการเมื่อเลขานุการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(๖) ประชาสัมพันธ์ มีอำนาจหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ แนะนำ และเผยแพร่กิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์แก่ประชาชนและองค์กรอื่น

(๗) เภรัญญิก มีอำนาจหน้าที่ควบคุม ดูแล รับผิดชอบการบริหารบัญชี การเงิน และการงบประมาณ

(๘) ผู้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาตามมาตรา ๒๓ (๒) มีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๙) ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง มีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๔

การดำเนินการของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มติของที่ประชุมในกรณีให้สมาชิกสามัญพ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๑๕ (๕) ให้ถือคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่

การประชุมคณะอนุกรรมการให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๖ สถานายกพิเศษจะเข้าฟังการประชุมและชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการ หรือจะส่งความเห็นเป็นหนังสือไปยังสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในเรื่องใด ๆ ก็ได้

มาตรา ๒๗ มติของที่ประชุมคณะกรรมการในเรื่องดังต่อไปนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากสถานายกพิเศษก่อน จึงจะดำเนินการตามมตินั้นได้

(๑) การออกระเบียบหรือข้อบังคับ

(๒) การกำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เสนอมติตามวรรคหนึ่งต่อสถานายกพิเศษ โดยไม่ชักช้า สถานายกพิเศษอาจมีคำสั่งยับยั้งมตินั้นได้ ในกรณีที่มิได้ยับยั้งมติตามวรรคหนึ่ง (๑) ภายในสามสิบวัน หรือมิได้ยับยั้งมติตามวรรคหนึ่ง (๒) ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับมติที่นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เสนอ ให้ถือว่าสถานายกพิเศษให้ความเห็นชอบมตินั้น

ในกรณีสถานายกพิเศษยับยั้งมติใด ให้คณะกรรมการประชุมพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการยับยั้ง ในการประชุมนั้นถ้ามีเสียงยืนยันมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ ก็ให้ดำเนินการตามมตินั้นได้

หมวด ๕

การควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

มาตรา ๒๘ ให้วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ดังต่อไปนี้ เป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
ที่ควบคุมรับอนุญาต

(๑) วิชาชีพที่ดำเนินการ โดยนักสังคมสงเคราะห์หรือพนักงานสังคมสงเคราะห์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต กฎหมายว่าด้วยศรัทธาดีศีลสถานเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

(๒) วิชาชีพที่ดำเนินการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมสงเคราะห์ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานด้านสังคมสงเคราะห์ ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมายว่าด้วยค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

(๓) วิชาชีพในหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์ในสถานสังคมสงเคราะห์ที่กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข สถานสงเคราะห์เด็กและเยาวชน เรือนขังทัณฑสถาน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เรือนขังทัณฑสถาน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกอาชีพ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และศูนย์รวมเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกอาชีพ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

- (๕๑) วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในหน่วยงานของรัฐในสถานสงเคราะห์ที่กรมการแพทย์
- (๕๔) วิชาชีพสังคมสงเคราะห์อื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ควบคุมรับอนุญาตหรือกระทำด้วยวิธีใด ๆ ที่แสดงให้เห็นเข้าใจว่าตนมีสิทธิที่จะประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ควบคุมรับอนุญาต โดยมีได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เว้นแต่ในกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) การช่วยเหลือประชาชนตามหน้าที่พลเมืองคืออันเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม
- (๒) นักเรียน นักศึกษา หรือผู้รับการฝึกอบรมซึ่งทำการฝึกหัดหรือฝึกอบรม

ในความควบคุมของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือสถาบันที่ได้รับอนุญาตจากทางราชการให้จัดตั้งสถาบันทางสังคมสงเคราะห์ของรัฐ หรือสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันทางสังคมสงเคราะห์อื่น ภายใต้ความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ควบคุมรับอนุญาต

(๓) บุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรภาคเอกชนมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ควบคุมรับอนุญาต

(๔) การประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ควบคุมรับอนุญาตของที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

มาตรา ๓๐ แบบและประเภทใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การออกใบแทนใบอนุญาต และหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ควบคุมรับอนุญาตสาขาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๓๑ ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับ ใบอนุญาตต้องเป็นสมาชิกสามัญและมีคุณสมบัติอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับ

เมื่อสมาชิกภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ควบคุมรับอนุญาตผู้ใดสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๕ ให้ใบอนุญาตของผู้นั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๓๒ ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ต้องประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามข้อบังคับ ทั้งต้องดำรงตนและปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ด้วย

มาตรา ๓๓ ข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้จัดทำขึ้นเป็นภาษาไทยและอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (๑) จรรยาบรรณต่อตนเอง
- (๒) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
- (๓) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
- (๔) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ
- (๕) จรรยาบรรณต่อสังคม

ข้อบังคับตามวรรคหนึ่ง อาจกำหนดแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๓๔ โทษการประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีดังต่อไปนี้

- (๑) ตักเตือนเป็นหนังสือ
- (๒) ภาคทัณฑ์
- (๓) พักใช้ใบอนุญาต โดยกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินสองปี
- (๔) เพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ ประกอบด้วย ประธานกรรมการจรรยาบรรณและกรรมการจรรยาบรรณจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งโดยคณาจารย์เห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย จากผู้ซึ่งมีความเที่ยงธรรม ชื่อสัตย์สุจริต มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสมาชิกสามัญ

(๒) ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ขุ้รับอนุญาตมาแล้วไม่น้อยกว่าระยะเวลาตามที่กำหนดในข้อบังคับ

(๓) ไม่เคยถูกลงโทษฐานประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๔) ไม่ดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์หรือเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้

ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณเลือกกรรมการจรรยาบรรณด้วยกันคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการจรรยาบรรณและจะให้มีผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่คณะกรรมการจรรยาบรรณกำหนดก็ได้

มาตรา ๓๖ ให้กรรมการจรรยาบรรณมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปีและอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ให้กรรมการจรรยาบรรณซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่ากรรมการจรรยาบรรณใหม่จะได้รับแต่งตั้ง

มาตรา ๓๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้กรรมการจรรยาบรรณพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕

(๔) คณะกรรมการมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ซึ่งได้รั้ข้คณาจารย์เห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย

ในกรณีที่ตำแหน่งว่างลงก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการโดยคณาจารย์เห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งกรรมการจรรยาบรรณแทนตำแหน่งที่ว่าง และให้กรรมการจรรยาบรรณซึ่งได้รับแต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งได้เท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๓๘ เมื่อมีผู้กล่าวหาหรือปรากฏต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณว่าผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณดำเนินการสอบสวนพิจารณาโดยเร็ว

สิทธิการกล่าวหาและการหยิบยกขึ้นพิจารณาของคณะกรรมการจรรยาบรรณตามวรรคหนึ่ง สิ้นสุดลงเมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้เรื่องการประพฤติผิดจรรยาบรรณและรู้ตัวผู้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ หรือเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่มีการประพฤติผิดจรรยาบรรณนั้น

การยื่นคำกล่าวหา การสอบสวน และการพิจารณาเรื่องจรรยาบรรณ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ

ในการดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการจรรยาบรรณ คณะกรรมการจรรยาบรรณอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ โดยประกอบด้วยกรรมการจรรยาบรรณอย่างน้อยหนึ่งคนและอนุกรรมการจรรยาบรรณอื่นซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕ (๑) (๑) และ (๔) ตามจำนวนที่เห็นสมควร

เมื่อคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณทำการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้เสนอเรื่องพร้อมทั้งความเห็นต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณเพื่อพิจารณา

การถอนเรื่องการกล่าวหาที่ได้ยื่นหรือแจ้งไว้แล้วนั้น ไม่เป็นเหตุให้ระงับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๙ เมื่อคณะกรรมการจรรยาบรรณพิจารณาผลการสอบสวนแล้ว มีมติว่าผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้มีคำสั่งลงโทษผู้นั้นตามมาตรา ๓๕

ในกรณีที่คณะกรรมการจรรยาบรรณมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหามิได้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้สั่งยกคำกล่าวหา

การออกคำสั่งลงโทษตามวรรคหนึ่งหรือการออกคำสั่งยกคำกล่าวหาตามวรรคสอง ให้ประธานกรรมการจรรยาบรรณแจ้งคำสั่งให้ผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือ โดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน

มาตรา ๔๐ ผู้ซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณมีคำสั่งลงโทษตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง หรือผู้กล่าวหา อาจอุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการ ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ ทั้งนี้ การอุทธรณ์คำสั่งไม่เป็นการทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งลงโทษ เว้นแต่คณะกรรมการจะสั่งเป็นอย่างอื่น

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ให้ทำเป็นคำสั่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และให้เป็นที่สุด

มาตรา ๔๑ ให้นำความในมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการจรรยาบรรณและคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณ โดยอนุโลม

มาตรา ๔๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการจรรยาบรรณและ คณะอนุกรรมการจรรยาบรรณ ให้กรรมการจรรยาบรรณและอนุกรรมการจรรยาบรรณ มีอำนาจ ออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ เพื่อ ประโยชน์แก่การพิจารณา แต่ถ้าเป็นการมีคำสั่งต่อบุคคลซึ่งมิใช่ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษหรือผู้ซึ่งสภานายกพิเศษมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการจรรยาบรรณหรือ อนุกรรมการจรรยาบรรณเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ งดรับใบอนุญาต ซึ่งอยู่ ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ งดรับใบอนุญาต หรือแสดง ด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ งดรับใบอนุญาต

มาตรา ๔๔ ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ งดรับใบอนุญาต ซึ่งถูกสั่งเพิกถอน ใบอนุญาตอาจขอรับใบอนุญาตอีกได้เมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต แต่เมื่อ คณะกรรมการได้พิจารณาคำขอรับใบอนุญาตและปฏิเสธการออกใบอนุญาต ผู้นั้นจะยื่นคำขอรับ ใบอนุญาตในครั้งต่อ ๆ ไปได้อีกต่อเมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการปฏิเสธ การออกใบอนุญาต

หมวด ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๔๖ ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ ตามที่เรียก หรือแจ้งให้ส่งตามมาตรา ๔๒ โดยไม่มีเหตุอันควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๗ ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ งดรับใบอนุญาต ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๘ ในวาระเริ่มแรกที่ยังมิได้เลือกตั้งสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เป็นกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) ให้คณะกรรมการประกอบด้วยปลัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และกรรมการ ตามมาตรา ๑๖ (๑) และ (๒) และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่มีการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ ศาสตรระดับปริญญาเลือกกันเองจำนวนสองคน เป็นกรรมการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการสภา วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน การได้มาซึ่งกรรมการดังกล่าวจะต้อง กระทำให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ มิให้นำมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับ

ให้ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่งตั้งข้าราชการ ในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำหน้าที่เลขาธิการ รองเลขาธิการ และเหรัญญิก ตำแหน่งละหนึ่งคน ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวตาม มาตรา ๑๗ วรรคสอง

มาตรา ๔๙ ให้ดำเนินการเลือกและเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๐ ให้บุคคลซึ่งปฏิบัติงานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ขอรับใบอนุญาตตาม มาตรา ๒๘ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้มีข้อบังคับเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาต เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ต้องมาขึ้นทะเบียนเพื่อ และรับใบอนุญาตภายในสี่ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

.....

อัตราค่าธรรมเนียมวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๑.	ค่าขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ที่ <u>กลุ่ม</u> รับอนุญาต	ฉบับละ	๓,๐๐๐	บาท
๒.	ค่าต่ออายุใบอนุญาต	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
๓.	ค่าหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคม สงเคราะห์ที่ <u>กลุ่ม</u> รับอนุญาต	ฉบับละ	๒๐๐	บาท
๔.	ค่าหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ <u>กลุ่ม</u> รับอนุญาตสาขาต่าง ๆ	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
๕.	ค่าใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๒๐๐	บาท

ร่าง
พระราชบัญญัติ
วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน (๗๑)

วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขที่..... ๕๕๒
วันที่..... 15 ส.ค. ๒๕๕๕
เรื่อง.....
เวลา..... ๑๐-๖ น.

ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๖๕๖๗

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล
และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญทั่วไป)
วันพุธที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ

ฉะนั้น จึงส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔๖

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์)
ประธานสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานนิติ
รับที่..... ๕ (ก) ๖๕๕๕
วันที่..... ๑๕ ส.ค. ๕๕
เวลา..... ๑๐.๓๖ น.
สำนักการประชุม

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่(๕๕๗)/๕๖ วันที่ ๑๕/๘/๕๕
เวลา ๑๐.๓๕ น. ส่ง ส.ค.๕๕
สำนักการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๓๖

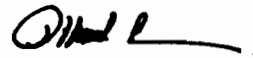
สารบบ

ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๕ และครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัตินี้สภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕

(นายวิชรินทร์ จอมพลาพล)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันการปฏิบัติหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทเพิ่มมากขึ้นและครอบคลุมไปหลายด้าน ประกอบกับมีกฎหมายหลายฉบับได้กำหนดหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน โดยเฉพาะผู้ประสบปัญหาในการดำรงชีวิต ให้สามารถกระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข สมควรให้มีองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในรูปของสภาวิชาชีพ เพื่อควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้และมาตรฐานการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีคุณภาพและมาตรฐาน และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
วิชาชีพสังคมสงเคราะห์
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“วิชาชีพสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า วิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์
ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน
เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

“วิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต” หมายความว่า วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ต้องขึ้นทะเบียน
และได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไข ปัญหาของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้ อย่างปกติสุข

“ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้ ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตจากสภา วิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รับอนุญาตของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“ข้อบังคับ” หมายความว่า ข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกิน อัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

มาตรา ๕ ให้มีสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมมาตรฐาน จรรยาบรรณ ส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือหรือบริการ ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ให้สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๖ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) รับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
รับอนุญาต
- (๒) กำหนดมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๓) จัดทำหลักสูตรสำหรับการฝึกอบรมในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์หรือสถาบันอื่นที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มอบหมายให้ดำเนินการฝึกอบรมในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๔) ออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต

(๕) ออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตสาขาต่าง ๆ

(๖) ออกคำสั่งตามมาตรา ๔๐ วรรคสาม

(๗) ส่งเสริมการศึกษา การอบรม และการวิจัย ในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และหน่วยงานทางสังคมสงเคราะห์

(๘) รับรองปริญญาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการสมัครเป็นสมาชิก

(๙) ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในระดับอุดมศึกษาของสถาบันการศึกษา

(๑๐) ผดุงไว้ซึ่งเกียรติ สิทธิ ความเป็นธรรม และส่งเสริมความก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ความสามัคคี และสวัสดิการให้แก่สมาชิก

(๑๑) เป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของประเทศไทย

(๑๒) ดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

มาตรา ๗ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

(๑) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน

(๒) ค่าขึ้นทะเบียนสมาชิกสามัญ สมาชิกวิสามัญ สมาชิกสมทบ ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ผลประโยชน์จากกิจกรรมอื่นของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในมาตรา ๕

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้

(๕) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์หรือที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ได้รับตามกฎหมายหรือโดยนิติกรรมอื่น

(๖) ดอกผลที่เกิดจากเงินและทรัพย์สินของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตาม (๑)

(๒) (๓) (๔) และ (๕)

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีดำรงตำแหน่งสภานายกพิเศษแห่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๒

สมาชิก

มาตรา ๙ สมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีสี่ประเภท ดังต่อไปนี้

- (๑) สมาชิกสามัญ
- (๒) สมาชิกวิสามัญ
- (๓) สมาชิกสมทบ
- (๔) สมาชิกกิตติมศักดิ์

มาตรา ๑๐ สมาชิกสามัญต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ หรือปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่นที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับรองและผ่านการฝึกอบรม โดยมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง การให้คำปรึกษา แนะนำ การส่งเสริม และการสนับสนุนเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ตามมาตรฐานที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์กำหนด
- (๓) ไม่เป็นผู้ประพฤติเสียหายซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับ
- (๔) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ในคดีที่คณะกรรมการเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับ
- (๕) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๖) ไม่เป็นโรคตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๑๑ สมาชิกสามัญมีสิทธิและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ขอขึ้นทะเบียนและขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รับอนุญาต หรือขอหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตสาขาต่าง ๆ

(๒) แสดงความเห็นและสอบถามเป็นหนังสือเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพ
สังคมสงเคราะห์ส่งไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา และในกรณีที่สมาชิกสามัญร่วมกันตั้งแต่
ห้าสิบคนขึ้นไป เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องใดที่เกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพสังคม
สงเคราะห์ คณะกรรมการต้องพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้เสนอทราบภายในเก้าสิบวัน
นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

(๓) เลือกตั้ง รับเลือกตั้ง หรือรับเลือกเป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่น
อันเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ชำระค่าขึ้นทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมตามที่กำหนด
ในข้อบังคับ

(๕) ผดุงไว้ซึ่งเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และปฏิบัติตาม
บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

(๖) ได้รับสวัสดิการหรือบริการอื่น ๆ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๒ สมาชิกสามัญต้องเป็นองค์ภคกรภาครัฐหรือองค์ภคกรภาคเอกชนที่มี
วัตถุประสงค์ด้านสังคมสงเคราะห์ โดยมีกิจกรรมและลักษณะตามที่กำหนดในข้อบังคับ

สมาชิกสามัญมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสามัญ เว้นแต่สิทธิและหน้าที่
ตามมาตรา ๑๑ (๑) และ (๓)

มาตรา ๑๓ สมาชิกสมทบต้องเป็นบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม
ตามที่กำหนดในข้อบังคับ

สมาชิกสมทบบมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสามัญ เว้นแต่สิทธิและหน้าที่
ตามมาตรา ๑๑ (๑) และ (๓)

มาตรา ๑๔ สมาชิกกิตติมศักดิ์ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
เชิญให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์

สมาชิกกิตติมศักดิ์มีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสามัญ เว้นแต่สิทธิและ
หน้าที่ตามมาตรา ๑๑ (๑) (๓) และ (๔)

มาตรา ๑๕ สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ (๑) (๒) (๕) หรือ

(๖) หรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับตามมาตรา ๑๓

(๔) มีกิจกรรมหรือลักษณะที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับตามมาตรา ๑๒

(๕) คณะกรรมการมีมติให้พ้นสมาชิกภาพ เพราะเห็นว่าเป็นผู้นำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามมาตรา ๑๐ (๓) หรือ (๔)

(๖) ไม่ชำระค่าขึ้นทะเบียนสมาชิกหรือค่าบำรุง โดยไม่มีเหตุอันควรตามที่กำหนดในข้อบังคับ

หมวด ๓

คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย

(๑) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนกระทรวงแรงงาน ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการ

(๒) ผู้แทนสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ

(๓) ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ระดับปริญญาเลือกกันเองจำนวนสองคน เป็นกรรมการ

(๔) ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมที่มีสมาชิกสามัญตามมาตรา ๙ (๑) ปฏิบัติงานอยู่ เลือกกันเองจำนวนสองคน เป็นกรรมการ

(๕) สมาชิกสามัญซึ่งได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกสามัญด้วยกันเองจำนวนสิบสี่คน เป็นกรรมการ

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) เพื่อดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่ง และอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง ตำแหน่งละหนึ่งคน

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการ รองเลขาธิการ ประชาสัมพันธ์ และเหรียญิก ตำแหน่งละหนึ่งคน และอาจเลือกสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งอื่นได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่ง และอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง ดำรงตำแหน่งตามวาระของกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕)

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีอำนาจถอดถอนเลขาธิการ รองเลขาธิการ ประชาสัมพันธ์ เหรียญิก และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามวรรคสองออกจากตำแหน่งได้ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่

ให้เลขธิการ รองเลขธิการ ประชาสัมพันธ์ เทรย์ญญิก และผู้ดำรงตำแหน่งอื่น ตามวรรคสอง พ้นจากตำแหน่งเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พ้นจากตำแหน่ง สำหรับการพ้นจากตำแหน่งในกรณีอื่นให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๑๘ กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๒) (๓) (๔) และ (๕) ต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต
- (๒) ไม่เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต
- (๓) ไม่เคยถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

มาตรา ๑๙ ให้กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับเลือกหรือได้รับเลือกตั้งใหม่ได้ แล้วแต่กรณี แต่กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

การเริ่มนับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เริ่มนับเมื่อได้ กรรมการครบแล้วทั้งตามประเภทและจำนวน

ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการขึ้นใหม่

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ลาออก
- (๒) สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๕
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘

มาตรา ๒๑ เมื่อตำแหน่งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) หรือ (๔) ว่างลง ก่อนครบวาระ ให้ผู้มีรายชื่อตามบัญชีสำรองซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ และได้รับคะแนนจากการเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) หรือ (๔) ในลำดับถัดไปเลื่อนขึ้นมาเป็นกรรมการแทน

เมื่อตำแหน่งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) ว่างลงก่อนครบวาระ ให้ผู้มีรายชื่อตามบัญชีสำรองซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ และได้รับคะแนนจากการเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) ในลำดับถัดไป เลื่อนขึ้นมาเป็นกรรมการแทน

ในกรณีไม่มีผู้ได้รับการเลื่อนรายชื่อตามบัญชีสำรองขึ้นเป็นกรรมการแทน ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือมีแต่ยังไม่ครบตามจำนวนตำแหน่งกรรมการที่ว่างลง ให้คณะกรรมการจัดให้มีการเลือกกันเองตามมาตรา ๑๖ (๓) หรือ (๔) หรือจัดให้มีการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๖ (๕) เป็นกรรมการแทนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการดังกล่าวได้ว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน คณะกรรมการจะให้มีการเลือกหรือเลือกตั้ง กรรมการแทนหรือไม่ก็ได้ และให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

ให้ผู้ซึ่งเป็นกรรมการแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของ
กรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๒ การเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) และ (๔) การเลือกตั้ง
กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) การเลือกกรรมการหรือสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ
ตามมาตรา ๑๗ และการเลื่อนรายชื่อตามบัญชีสำรอง หรือการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการแทน
ตามมาตรา ๒๑ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) บริหารและดำเนินกิจการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามวัตถุประสงค์
และอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในมาตรา ๕ และมาตรา ๖
- (๒) แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการ เพื่อทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องต่าง ๆ
อันอยู่ในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- (๓) กำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- (๔) ออกข้อบังคับว่าด้วย
 - (ก) การเป็นสมาชิก
 - (ข) การกำหนดค่าขึ้นทะเบียนสมาชิกสามัญ สมาชิกวิสามัญ สมาชิกสมทบ
ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมอื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้
 - (ค) การเลือกกรรมการ การเลือกตั้งกรรมการ การเลือกกรรมการหรือ
สมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ การเลื่อนรายชื่อตามบัญชีสำรอง หรือการเลือกหรือ
เลือกตั้งกรรมการแทน และการแต่งตั้งและคุณสมบัติของที่ปรึกษา
 - (ง) แบบและประเภทใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการ
ขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต
การเพิกถอนใบอนุญาต การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน และการออกใบแทนใบอนุญาต
 - (จ) หลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญ
ในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตสาขาต่าง ๆ
 - (ฉ) การกำหนดวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตสาขาต่าง ๆ หลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต ซึ่งต้องมีใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพ
แต่ละสาขา
 - (ช) จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
 - (ซ) การประชุมใหญ่สามัญประจำปี การประชุมคณะกรรมการ คณะกรรมการ
จรรยาบรรณ และคณะอนุกรรมการ
 - (ฌ) หลักเกณฑ์การรับรองปริญญาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่าง ๆ
 - (ฎ) หลักเกณฑ์ว่าด้วยการประเมินความรู้ตามอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพ
สังคมสงเคราะห์

(ฎ) หลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการยื่นคำกล่าวหา การสอบสวน การพิจารณา การอุทธรณ์ และการพิจารณาอุทธรณ์ในกรณีมีการกล่าวหาผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประพฤติผิดจรรยาบรรณ

(ฉ) การจัดตั้ง การดำเนินการ และการเลิกสถาบันที่ทำการฝึกอบรม เป็นผู้ชำนาญการในสาขาต่าง ๆ ของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ค) การดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ และการจัดทำรายงานสถานะการเงินของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการหรือบริการอื่น ๆ ตามมาตรา ๑๑ (๖) ข้อบังคับหรือระเบียบนั้น เมื่อสภานายกพิเศษได้ให้ความเห็นชอบและประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๔ นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคม สงเคราะห์คนที่หนึ่ง อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง เลขาธิการ รองเลขาธิการ ประชาสัมพันธ์ เภรัญญิก ที่ปรึกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่น มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีอำนาจหน้าที่

(ก) บริหารและดำเนินกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัตินี้หรือตามมติของคณะกรรมการ

(ข) เป็นผู้แทนสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในกิจการต่าง ๆ

(ค) เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการ

นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อาจมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการอื่น ปฏิบัติหน้าที่แทนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่เห็นสมควรได้

(๒) อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่ง เป็นผู้ช่วยนายกสภาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามที่นายกสภาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์มอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เมื่อนายก สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(๓) อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง เป็นผู้ช่วยนายกสภาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามที่นายกสภาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์มอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เมื่อทั้งนายก สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่งไม่อยู่หรือ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(๔) เลขาธิการ มีอำนาจหน้าที่

(ก) บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ทุกระดับ

(ข) กำกับดูแลและรับผิดชอบในงานธุรการทั่วไปของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

- (ค) ควบคุมดูแลทรัพย์สินของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- (ง) รับผิดชอบในการดูแลรักษาทะเบียนสมาชิก ทะเบียนผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และทะเบียนอื่น ๆ ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- (จ) เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
- (ฉ) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มอบหมาย
- (๕) รองเลขาธิการ เป็นผู้ช่วยเลขาธิการในกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเลขาธิการตามที่เลขาธิการมอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนเลขาธิการเมื่อเลขาธิการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
- (๖) ประชาสัมพันธ์ มีอำนาจหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ แนะนำ และเผยแพร่กิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์แก่ประชาชนและองค์กรอื่น
- (๗) เฝ้าระวัง มีอำนาจหน้าที่ควบคุม ดูแล รับผิดชอบการบัญชี การเงิน และการงบประมาณ
- (๘) ผู้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาตามมาตรา ๒๓ (๒) มีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด
- (๙) ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง มีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๔

การดำเนินการของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มติของที่ประชุมในกรณีให้สมาชิกสามัญพ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๑๕ (๕) ให้ถือคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่

การประชุมคณะกรรมการให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๖ สภานายกพิเศษจะเข้าฟังการประชุมและชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการ หรือจะส่งความเห็นเป็นหนังสือไปยังสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในเรื่องใด ๆ ก็ได้

มาตรา ๒๗ มติของที่ประชุมคณะกรรมการในเรื่องดังต่อไปนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษก่อน จึงจะดำเนินการตามมตินั้นได้

(๑) การออกระเบียบหรือข้อบังคับ

(๒) การกำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เสนอมติตามวรรคหนึ่งต่อสภานายกพิเศษ โดยไม่ชักช้า สภานายกพิเศษอาจมีคำสั่งยับยั้งมตินั้นได้ ในกรณีที่มีได้ยับยั้งมติตามวรรคหนึ่ง (๑) ภายในสามสิบวัน หรือมิได้ยับยั้งมติตามวรรคหนึ่ง (๒) ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับมติ ที่นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เสนอ ให้ถือว่าสภานายกพิเศษให้ความเห็นชอบมตินั้น

ในกรณีสภานายกพิเศษยับยั้งมติใด ให้คณะกรรมการประชุมพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการยับยั้ง ในการประชุมนั้นถ้ามีเสียงยืนยันมติไม่น้อยกว่าสองในสาม ของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ ก็ให้ดำเนินการตามมตินั้นได้

หมวด ๕

การควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

มาตรา ๒๘ ให้วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ดังต่อไปนี้ เป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รับอนุญาต

(๑) วิชาชีพที่ดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์หรือพนักงานสังคมสงเคราะห์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต กฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

(๒) วิชาชีพที่ดำเนินการโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมสงเคราะห์ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานด้านสังคมสงเคราะห์ ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมายว่าด้วยค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

(๓) วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในหน่วยงานของรัฐ

(๔) วิชาชีพสังคมสงเคราะห์อื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๙ ห้ามผู้ใดประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตหรือกระทำด้วยวิธีใด ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าตนมีสิทธิที่จะประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตโดยมิได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เว้นแต่ในกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) การช่วยเหลือประชาชนตามหน้าที่พลเมืองดีอันเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม
- (๒) นักเรียน นักศึกษา หรือผู้รับการฝึกอบรมซึ่งทำการฝึกหัดหรือฝึกอบรมในความควบคุมของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือสถาบันที่ได้รับอนุญาตจากทางราชการให้จัดตั้งสถาบันทางสังคมสงเคราะห์ของรัฐ หรือสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันทางสังคมสงเคราะห์อื่นภายใต้ความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต
- (๓) บุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรภาคเอกชนมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต
- (๔) การประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตของที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

มาตรา ๓๐ แบบและประเภทใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การออกใบแทนใบอนุญาต และหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตสาขาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๓๑ ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตต้องเป็นสมาชิกสามัญและมีคุณสมบัติอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับ

เมื่อสมาชิกภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตผู้ใดสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๕ ให้ใบอนุญาตของผู้นั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๓๒ ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ต้องประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามข้อบังคับ ทั้งต้องดำรงตนและปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ด้วย

มาตรา ๓๓ ข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้จัดทำขึ้นเป็นภาษาไทยและอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (๑) จรรยาบรรณต่อตนเอง
- (๒) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
- (๓) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
- (๔) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ
- (๕) จรรยาบรรณต่อสังคม

ข้อบังคับตามวรรคหนึ่ง อาจกำหนดแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณ แห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๓๔ โทษการประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีดังต่อไปนี้

- (๑) ตักเตือนเป็นหนังสือ
- (๒) ภาคทัณฑ์
- (๓) พักใช้ใบอนุญาตโดยกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินสองปี
- (๔) เพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ ประกอบด้วย ประธานกรรมการ จรรยาบรรณและกรรมการจรรยาบรรณจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคน ซึ่งคณะกรรมการ แต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความเที่ยงธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นสมาชิกสามัญ
- (๒) ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตมาแล้วไม่น้อยกว่า ระยะเวลาตามที่กำหนดในข้อบังคับ
- (๓) ไม่เคยถูกลงโทษฐานประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- (๔) ไม่ดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์หรือเป็นกรรมการ หรืออนุกรรมการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้

ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณเลือกกรรมการจรรยาบรรณด้วยกันคนหนึ่ง เป็นประธานกรรมการจรรยาบรรณและจะให้มีผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่คณะกรรมการ จรรยาบรรณกำหนดก็ได้

มาตรา ๓๖ ให้กรรมการจรรยาบรรณมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ให้กรรมการจรรยาบรรณซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่ากรรมการจรรยาบรรณใหม่จะได้รับแต่งตั้ง

มาตรา ๓๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้กรรมการจรรยาบรรณ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕
- (๔) คณะกรรมการมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของ จำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่

ในกรณีที่ตำแหน่งว่างลงก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการจรรยาบรรณแทนตำแหน่งที่ว่าง และให้กรรมการจรรยาบรรณซึ่งได้รับแต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๓๘ เมื่อมีผู้กล่าวหาหรือปรากฏต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณว่า ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณดำเนินการสอบสวนพิจารณาโดยเร็ว

สิทธิการกล่าวหาและการหยิบยกขึ้นพิจารณาของคณะกรรมการจรรยาบรรณตามวรรคหนึ่งสิ้นสุดลงเมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้เรื่องการประพฤติผิดจรรยาบรรณและรู้ตัวผู้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ หรือเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่มีการประพฤติผิดจรรยาบรรณนั้น

การยื่นคำกล่าวหา การสอบสวน และการพิจารณาเรื่องจรรยาบรรณ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ

ในการดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการจรรยาบรรณ คณะกรรมการจรรยาบรรณอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ โดยประกอบด้วยกรรมการจรรยาบรรณอย่างน้อยหนึ่งคนและอนุกรรมการจรรยาบรรณอื่นซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕ (๑) (๓) และ (๔) ตามจำนวนที่เห็นสมควร

เมื่อคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณทำการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้เสนอเรื่องพร้อมทั้งความเห็นต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณเพื่อพิจารณา

การถอนเรื่องการกล่าวหาที่ได้ยื่นหรือแจ้งไว้แล้วนั้น ไม่เป็นเหตุให้ระงับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๙ เมื่อคณะกรรมการจรรยาบรรณพิจารณาผลการสอบสวนแล้ว มีมติว่าผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้มีคำสั่งลงโทษผู้นั้นตามมาตรา ๓๔

ในกรณีที่คณะกรรมการจรรยาบรรณมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหามิได้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้สั่งยกคำกล่าวหา

การออกคำสั่งลงโทษตามวรรคหนึ่งหรือการออกคำสั่งยกคำกล่าวหาตามวรรคสอง ให้ประธานกรรมการจรรยาบรรณแจ้งคำสั่งให้ผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือ

มาตรา ๔๐ ผู้ซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณมีคำสั่งลงโทษตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง หรือผู้กล่าวหา อาจอุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ ทั้งนี้ การอุทธรณ์คำสั่งไม่เป็นการทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งลงโทษ เว้นแต่คณะกรรมการจะสั่งเป็นอย่างอื่น

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ให้ทำเป็นคำสั่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และให้เป็นที่สิ้นสุด

มาตรา ๔๑ ให้นำความในมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับกับการประชุมของ คณะกรรมการจรรยาบรรณและคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณโดยอนุโลม

มาตรา ๔๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการจรรยาบรรณและ คณะอนุกรรมการจรรยาบรรณ ให้กรรมการจรรยาบรรณและอนุกรรมการจรรยาบรรณ มีอำนาจ ออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ เพื่อ ประโยชน์แก่การพิจารณา แต่ถ้าเป็นการมีคำสั่งต่อบุคคลซึ่งมิใช่ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษหรือผู้ซึ่งสภานายกพิเศษมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการจรรยาบรรณหรือ อนุกรรมการจรรยาบรรณเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๔๓ ห้ามผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตซึ่งอยู่ในระหว่าง ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต หรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต

มาตรา ๔๔ ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอน ใบอนุญาตอาจขอรับใบอนุญาตอีกได้เมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ถูกลงโทษเพิกถอนใบอนุญาต แต่เมื่อ คณะกรรมการได้พิจารณาคำขอรับใบอนุญาตและปฏิเสธการออกใบอนุญาต ผู้นั้นจะยื่นคำขอรับ ใบอนุญาตในครั้งต่อ ๆ ไปได้อีกต่อเมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการปฏิเสธ การออกใบอนุญาต

หมวด ๖ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๔๖ ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ ตามที่เรียก หรือแจ้งให้ส่งตามมาตรา ๔๒ โดยไม่มีเหตุอันควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๗ ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๘ ในวาระเริ่มแรกที่ยังมิได้เลือกตั้งสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เป็นกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) ให้คณะกรรมการประกอบด้วยปลัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และกรรมการ ตามมาตรา ๑๖ (๑) และ (๒) และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่มีการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ระดับปริญญาเลือกกันเองจำนวนสองคน เป็นกรรมการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน การได้มาซึ่งกรรมการดังกล่าวจะต้อง กระทำให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ มิให้นำมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับ

ให้ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่งตั้งข้าราชการ ในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำหน้าที่เลขาธิการ รองเลขาธิการ และเหรัญญิก ตำแหน่งละหนึ่งคน ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง

มาตรา ๔๙ ให้ดำเนินการเลือกและเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๐ ให้บุคคลซึ่งปฏิบัติงานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตตามมาตรา ๒๘ อยู่ก่อนวันที่มีข้อบังคับเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รับอนุญาตปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ต้องมาขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตภายในสี่ปีนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

.....
.....
ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นางสุภาวดี ตันตระกุล)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๑

สำนักการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อัตราค่าธรรมเนียมวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๑. ค่าขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์รับอนุญาต	ฉบับละ	๓,๐๐๐	บาท
๒. ค่าต่ออายุใบอนุญาต	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
๓. ค่าหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคม สงเคราะห์รับอนุญาต	ฉบับละ	๒๐๐	บาท
๔. ค่าหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รับอนุญาตสาขาต่าง ๆ	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
๕. ค่าใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๒๐๐	บาท

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นางสุภาวดี ต้นตระกูล)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๑

สำนักงานการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุป สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๕๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันการปฏิบัติหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทเพิ่มมากขึ้น และครอบคลุมไปหลายด้าน ประกอบกับมีกฎหมายหลายฉบับได้กำหนดหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน โดยเฉพาะผู้ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตให้สามารถกระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข สมควรให้มีองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในรูปของสภาวิชาชีพ เพื่อควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้และมาตรฐานการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีคุณภาพและมาตรฐาน และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ ความหมายของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ คือ วิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข (ร่างมาตรา ๓)

๒.๒ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๕ ถึงร่างมาตรา ๘)

(๑) สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุม ส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๕) มีอำนาจหน้าที่ในการรับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาต ออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน ออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญ กำหนดมาตรฐานการให้บริการ การจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม การให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษา การรับรองปริญญา การส่งเสริมการศึกษา การอบรม และการวิจัย การเป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของประเทศไทย และการดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๖)

(๒) รายได้ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มาจากเงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน ค่าขึ้นทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง ค่าธรรมเนียมต่างๆ ผลประโยชน์จากการ

ดำเนินกิจกรรมของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้ เงินหรือทรัพย์สินที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ได้รับตามกฎหมายหรือโดยนิตินิยมอื่น และดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินข้างต้น (ร่างมาตรา ๗)

๒.๓ สมาชิก (ร่างมาตรา ๙ ถึงร่างมาตรา ๑๕)

สมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีสี่ประเภท ได้แก่ สมาชิกสามัญ สมาชิกวิสามัญ สมาชิกสมทบ และสมาชิกกิตติมศักดิ์ (ร่างมาตรา ๙) โดยสมาชิกสามัญต้องมีคุณสมบัติ คือ มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ หรือ ปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่นที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับรองและผ่านการฝึกอบรม และมีประสบการณ์ในการทำงานตามมาตรฐานที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับรอง ไม่เป็นผู้ประพฤติเสียหาย ไม่เคยต้องโทษจำคุก ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ และไม่เป็นโรคตามที่กำหนดในข้อบังคับ (ร่างมาตรา ๑๐) โดยสมาชิกสามัญจะมีสิทธิและหน้าที่ที่แตกต่างจากสมาชิกประเภทอื่น คือ สามารถขึ้นทะเบียนและขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม หรือขอหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมสาขาต่าง ๆ และสามารถเลือกตั้งรับเลือกตั้ง หรือรับเลือกเป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นอันเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ได้ (ร่างมาตรา ๑๑ ถึงร่างมาตรา ๑๕)

๒.๔ คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๑๖ ถึงร่างมาตรา ๒๔)

(๑) คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนเก้าคน ผู้แทนสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์จำนวนสองคน ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมที่มีสมาชิกสามัญปฏิบัติงานอยู่ จำนวนสองคน และสมาชิกสามัญซึ่งได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกสามัญด้วยกันเองจำนวนสิบสี่คน (ร่างมาตรา ๑๖) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี (ร่างมาตรา ๑๙) มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและดำเนินกิจการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการ กำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ออกข้อบังคับและระเบียบต่างๆ (ร่างมาตรา ๒๓)

(๒) ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการซึ่งมาจากการเลือกตั้งสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่ง และอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง ตำแหน่งละหนึ่งคน และนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีอำนาจเลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการ รองเลขาธิการ ประธานสัมพันธ์ และเหรียญิก รวมทั้งอาจเลือกสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งอื่นได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๗) โดยนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการ และเป็นผู้แทนสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในกิจการต่างๆ ตลอดจนมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและดำเนินกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๒๔)

๒.๕ การดำเนินการของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๒๕ ถึงร่างมาตรา ๒๗)

การดำเนินการของคณะกรรมการโดยทั่วไปใช้มติเสียงข้างมาก แต่มติของที่ประชุมในกรณีให้สมาชิกสามัญพ้นจากสมาชิกภาพเพราะเห็นว่าเป็นผู้นำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ หรือการยืนยันมติที่สภานายกพิเศษยังต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ (ร่างมาตรา ๒๕ และร่างมาตรา ๒๗)

๒.๖ การควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๒๘ ถึงร่างมาตรา ๔๔)

(๑) วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม คือ วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ต้องขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ได้แก่ วิชาชีพที่ดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์ พนักงานสังคมสงเคราะห์ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมสงเคราะห์ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานด้านสังคมสงเคราะห์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว กฎหมายว่าด้วยค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด หรือวิชาชีพในหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์ในงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ งานสังคมสงเคราะห์ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เรือนจำ ทัณฑสถาน สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาและฟื้นฟู สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกอาชีพ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในหน่วยงานของรัฐในสายงานนักสังคมสงเคราะห์ หรือวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา (ร่างมาตรา ๒๘)

(๒) ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมหรือกระทำด้วยวิธีใด ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าตนมีสิทธิที่จะประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมโดยมิได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เว้นแต่ การช่วยเหลือประชาชนตามหน้าที่พลเมืองดีอันเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม การทำการฝึกหัดหรือฝึกอบรมของนักเรียน นักศึกษา หรือผู้รับการฝึกอบรมในความควบคุมของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือสถาบันที่ได้รับอนุญาตจากทางราชการให้จัดตั้งสถาบันทางสังคมสงเคราะห์ของรัฐ หรือสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันทางสังคมสงเคราะห์อื่น ภายใต้ความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม การดำเนินงานของบุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรภาคเอกชนมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม การประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมของที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๒๙) หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท (ร่างมาตรา ๔๕)

(๓) ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ต้องประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามข้อบังคับ ทั้งต้องดำรงตนและปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ด้วย (ร่างมาตรา ๓๒) เมื่อมีผู้กล่าวหาหรือปรากฏต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณว่าผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณดำเนินการสอบสวนพิจารณาโดยเร็ว (ร่างมาตรา ๓๔) เมื่อคณะกรรมการจรรยาบรรณพิจารณาผลการสอบสวนแล้ว มีมติว่าผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้มีคำสั่งลงโทษ ได้แก่ การตักเตือนเป็นหนังสือ การภาคทัณฑ์ การพักใช้ใบอนุญาต และการเพิกถอนใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๓๕) หรือสั่งยกคำกล่าวหาในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหามิได้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ (ร่างมาตรา ๓๙) ซึ่งคำสั่งดังกล่าวอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง (ร่างมาตรา ๔๐)

(๔) ห้ามมิให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม หรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม (ร่างมาตรา ๔๓) หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (ร่างมาตรา ๔๗)

(๕) ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต อาจขอรับใบอนุญาตอีกได้เมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต แต่เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาคำขอรับใบอนุญาตและปฏิเสธการออกใบอนุญาต ผู้นั้นจะยื่นคำขอรับใบอนุญาตในครั้งต่อ ๆ ไปได้อีกต่อเมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการปฏิเสธการออกใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๔๕)

๒.๗ ผู้รักษาการ

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕) และดำรงตำแหน่งสภานายกพิเศษแห่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๘) มีอำนาจหน้าที่ในการเข้าฟังการประชุมและชี้แจงแสดงความเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๒๖) และมีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือยับยั้งมติของที่ประชุมคณะกรรมการเกี่ยวกับการออกระเบียบหรือข้อบังคับ การกำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๒๗)

๓. ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ได้ศึกษาหลักกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๓.๑ ประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์ไม่มีกฎหมายเฉพาะในการควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ การควบคุมมาตรฐานของนักสังคมสงเคราะห์ในปัจจุบันเกิดจากความร่วมมือระหว่างกระทรวงพัฒนาชุมชน เยาวชน และกีฬา (Ministry of Community Development, Youth, and Sport) คณะกรรมการบริการสังคมแห่งชาติ (National Council of Social Service) และสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยสิงคโปร์ (Singapore Association of Social Workers (SASW)) ในการกำหนด “กรอบการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม”

(Accreditation Framework for Social Workers and Social Service Practitioners) เพื่อควบคุมและรับรองมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม โดยกรอบดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒

หลักเกณฑ์การรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม ตามที่กำหนดในกรอบการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม มีรายละเอียด ดังนี้

๑. การรับรองนักสังคมสงเคราะห์

๑.๑ กรณีเพิ่งสำเร็จการศึกษาหรือปฏิบัติงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์มาแล้วน้อยกว่า ๑ ปี สามารถขอรับรองเป็นนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียนประเภทชั่วคราว (Registered Social Worker-Provisional) โดยมีหลักเกณฑ์การรับรอง ดังนี้

๑.๑.๑ ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์มาแล้วน้อยกว่า ๑ ปี

๑.๑.๒ ได้รับการรับรองจากเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างานปัจจุบัน จำนวน ๒ คน

๑.๒ กรณีเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ สามารถขอรับรองเป็นนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน (Registered Social Worker) มีหลักเกณฑ์การรับรอง ดังนี้

๑.๒.๑ ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์มาแล้ว ๑ ปี

๑.๒.๒ ได้รับการฝึกอบรมด้านสังคมสงเคราะห์ หรืองานสังคมสงเคราะห์ที่ช่วยสร้างเสริมประสิทธิภาพในการให้บริการโดยนักสังคมสงเคราะห์มาแล้ว ๘๐ ชั่วโมง โดยมีหลักฐานการเข้าร่วมอบรม ปฏิบัติการหรือประชุม หรือการอบรมภายในองค์กร ที่รับรองโดยนายจ้าง

๑.๒.๓ ปฏิบัติงานโดยได้รับคำปรึกษาจากผู้ควบคุมที่เป็นคนกลางหรือผู้เชี่ยวชาญมาแล้ว ๑,๐๐๐ ชั่วโมง โดยมีหลักฐานการปฏิบัติงาน เช่น การสนทนา หรือการประชุม

๒. การรับรองผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม

๒.๑ กรณีเพิ่งสำเร็จการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ สามารถขอรับรองเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านบริการสังคมจดทะเบียน (Registered Social Service Practitioner) โดยมีหลักเกณฑ์การรับรอง ดังนี้

๒.๑.๑ มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงมาแล้ว ๓ ปี

๒.๑.๒ ได้รับการฝึกอบรม ๒๔๐ ชั่วโมงภายใน ๓ ปี

๒.๑.๓ ปฏิบัติงานภายใต้การควบคุมของผู้เชี่ยวชาญมาแล้ว ๓๐๐ ชั่วโมง

๒.๑.๔ ได้รับการรับรองจากเพื่อนและหัวหน้างานปัจจุบัน จำนวน ๒ คน

๒.๒ กรณีไม่ได้จบการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ สามารถขอรับรองเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านบริการสังคมจดทะเบียน (Registered Social Service Practitioner) โดยมีหลักเกณฑ์การรับรอง ดังนี้

๒.๒.๑ มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงมาแล้ว ๑๐ ปี

๒.๒.๒ ปฏิบัติงานภายใต้การควบคุมของผู้เชี่ยวชาญมาแล้ว ๓๐๐ ชั่วโมง

๒.๒.๓ ได้รับการรับรองจากเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างาน ปัจจุบัน จำนวน ๒ คน

๓. การต่ออายุการรับรอง

การรับรองมีอายุ ๒ ปี โดยในระหว่างระยะเวลา ๒ ปีดังกล่าว นักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคมแต่ละประเภทจะต้องเก็บคะแนนการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง (Continuing Profession Education (CPE)) ให้ครบ ๑๖๐ ชั่วโมง โดยจะต้องเป็นการฝึกอบรมกับหน่วยงานที่กำหนดไม่น้อยกว่า ๖๐ ชั่วโมง

สมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยได้แต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม (Accreditation Board) และมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการรับสมัครและต่ออายุใบรับรอง
- (๒) ดำเนินการให้ความรู้และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระบบการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม
- (๓) จัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม
- (๔) ตอบคำถามหรือข้อสงสัย
- (๕) ดำเนินการเกี่ยวกับข้อร้องเรียน
- (๖) จัดฝึกอบรมให้แก่สมาชิกเพื่อให้ได้รับความรู้ที่ทันสมัย
- (๗) พิจารณาเกี่ยวกับการฝึกอบรมและการเก็บชั่วโมงการฝึกอบรม

๓.๒ ประเทศนิวซีแลนด์

การควบคุมนักสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๖ (Social Workers Registration Act 2003) พระราชบัญญัติดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หลักในการคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชน โดยกำหนดหรือจัดให้มีกระบวนการเพื่อเป็นหลักประกันว่านักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้ที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานและมีวิธีในการปฏิบัติงานที่มีหลักทางวิชาการ รวมทั้งมีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ประโยชน์ของการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์แก่หน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชน และเพื่อเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นอาชีพของนักสังคมสงเคราะห์

พระราชบัญญัติการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๖ วางระบบการควบคุมนักสังคมสงเคราะห์โดยใช้ระบบการจดทะเบียน โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ (Social Workers Registration Board) เพื่อทำหน้าที่พิจารณาเกี่ยวกับการรับจดทะเบียน และกำหนดให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ (Social Workers Complaints and Disciplinary Tribunal) เพื่อพิจารณาข้อร้องเรียนและควบคุมจรรยาบรรณของนักสังคมสงเคราะห์

บุคคลที่จะสามารถปฏิบัติงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์จะต้องได้รับการจดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์และมีใบรับรองการปฏิบัติงานตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนด ซึ่งมีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

๑. ผู้มีสิทธิขอจดทะเบียน

ผู้มีสิทธิขอจดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์แบ่งออกเป็น ๒ ประเภทคือ

๑.๑ ผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานนักสังคมสงเคราะห์ของประเทศนิวซีแลนด์ คือ มีความสามารถ ความเหมาะสม และประสบการณ์เพียงพอที่จะปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และมีความสามารถที่จะปฏิบัติงานกับชนเผ่าเมารีและกลุ่มที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมในประเทศนิวซีแลนด์ได้

๑.๒ ผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานของต่างประเทศที่เทียบเท่ากับมาตรฐานของประเทศนิวซีแลนด์ซึ่งจะต้องมีความสามารถที่จะปฏิบัติงานกับชนเผ่าเมารีและกลุ่มที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมในประเทศนิวซีแลนด์ ได้จดทะเบียนหรือได้รับใบอนุญาตเป็นนักสังคมสงเคราะห์หรือเป็นผู้ปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกับนักสังคมสงเคราะห์ในต่างประเทศหรือมีเหตุผลเพียงพอในกรณีที่ไม่ได้รับการจดทะเบียนหรือใบอนุญาต ได้รับการฝึกปฏิบัติงานจนเป็นที่พอใจของคณะกรรมการว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะปฏิบัติงานกับชนเผ่าเมารีและกลุ่มที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมในประเทศนิวซีแลนด์ได้ สามารถพูดและเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเข้าใจภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาพูดและเขียนได้เป็นอย่างดี มีประสบการณ์ ความสามารถ และความเหมาะสมที่จะปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และมีความประสงค์ที่จะอาศัยและปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์

^๑Section 6 A person who has a recognised New Zealand qualification is entitled to be registered if the Board is satisfied—

(a) that his or her competence to practise social work has been found satisfactory under Part 3; and

(b) that he or she is a fit and proper person to practise social work; and

(c) that (whether because of the inclusion of an appropriate component in that qualification, or as a result of his or her satisfactory completion of a separate course or courses of training) he or she—

(i) is competent to practise social work with Māori; and

(ii) is competent to practise social work with different ethnic and cultural groups in New Zealand; and

(d) that he or she has enough practical experience in practicing social work.

^๒Section 7 A person who does not have a recognised New Zealand qualification is entitled to be registered if the Board is satisfied that—

(มีต่อหน้าถัดไป)

๒. การจดทะเบียน

ในการจดทะเบียนคณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์มีอำนาจพิจารณาว่าจะรับจดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์ประเภทใด ซึ่งพระราชบัญญัติการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ฯ กำหนดประเภทการรับจดทะเบียนไว้ ๓ ประเภท คือ

(๑) การจดทะเบียนแบบมีเงื่อนไข (Provisional Registration) เป็นการจดทะเบียนในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีความสามารถและมีความเหมาะสมในการเป็นนักสังคมสงเคราะห์ตามที่กฎหมายกำหนด และอยู่ในระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อให้มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด^๑

(๒) การจดทะเบียนชั่วคราว (Temporary Registration) เป็นการจดทะเบียนสำหรับผู้ที่ย้ายหรือมาเยือนประเทศนิวซีแลนด์เป็นการชั่วคราวซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีความเหมาะสมที่จะปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และสามารถพูดและเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเข้าใจภาษาอังกฤษทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนได้ดี มีความประสงค์ที่จะอยู่อาศัยหรือมาเยือนประเทศนิวซีแลนด์เป็นการชั่วคราวและประสงค์ที่จะ

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๒)

(a) he or she has an overseas qualification equivalent to a recognised New Zealand qualification (except to the extent that it may not include a component whose satisfactory completion ensures that its holder—

(i) is competent to practise social work with Māori; and
(ii) is competent to practise social work with different ethnic and cultural groups in New Zealand); and

(b) either—
(i) he or she is registered or licensed as a social worker, or as the practitioner of a profession equivalent to that of a social worker, in a State other than New Zealand (whether the State in which the equivalent qualification was obtained or some other State); or
(ii) there are good reasons for his or her not being so registered or licensed;
and

(c) he or she has satisfactorily completed a course or courses of training ensuring that he or she—

(i) is competent to practise social work with Māori; and
(ii) is competent to practise social work with different ethnic and cultural groups in New Zealand; and

(d) he or she can speak and write English reasonably effectively, and understand spoken and written English reasonably well; and

(e) he or she has enough practical experience in practising social work; and
(f) his or her competence to practise social work has been found satisfactory under Part 3; and

(g) he or she is a fit and proper person to practise social work; and
(h) he or she intends to live and practise social work in New Zealand.

^๑ Section 14 Criteria for provisional registration

(1) The Board must decide that the applicant should be registered provisionally if, and only if, satisfied—

(a) that the applicant's competence to practise social work has been found satisfactory under Part 3; and

(b) that he or she is a fit and proper person to practise social work, meets some of the other criteria in section 6 or section 7, and—

(i) is in the process of working towards meeting the rest of them; or

...

ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในสถาบันหรือสถานที่เฉพาะ และมีความรู้และประสบการณ์ด้านสังคมสงเคราะห์เพียงพอที่จะปฏิบัติงาน ณ สถาบันหรือสถานที่นั้น ๆ ได้^๕

(๓) การจดทะเบียนอย่างสมบูรณ์ (Full Registration) เป็นการจดทะเบียนในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีความสามารถและมีความเหมาะสมในการปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ และมีความสามารถในการปฏิบัติงานกับชนเผ่าเมารีและกลุ่มที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมในประเทศนิวซีแลนด์ และมีประสบการณ์เพียงพอในการปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ ซึ่งต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในมาตรา ๖ และมาตรา ๗^๕

๓. ไบรรับรองการปฏิบัติงาน

การออกไบรรับรองการปฏิบัติงานให้แก่สังคมสงเคราะห์จดทะเบียนนั้นออกโดยนายทะเบียน แต่ในกรณีที่นายทะเบียนมีเหตุอันเชื่อได้ว่าผู้ขอรับไบรรับรองยังไม่ได้รับการประเมินความสามารถ หรือทำการประเมินแล้วแต่ยังไม่ได้รับผลการประเมิน หรือได้รับการประเมินแล้วแต่ยังไม่เป็นที่พอใจของนายทะเบียน หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ขอรับไบรรับรองไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ หรือไม่ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์อย่างมืออาชีพภายใน ๓ ปีก่อนวันสมัคร หรือเป็นบุคคลที่ไม่สมควรปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ให้นายทะเบียนส่งกรณีดังกล่าวไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา และนายทะเบียนมีอำนาจในการไม่รับจดทะเบียนในกรณีที่ข้อมูลในเอกสารการขอรับไบรรับรองเป็นเท็จ หรือผู้ขอรับไบรรับรองยังไม่ผ่านการประเมินความสามารถภายใน ๕ ปีที่ผ่านมา^๖ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเอกสารตามที่นายทะเบียนเสนอ

^๕ Section 15 Criteria for temporary registration

The Board must decide that the applicant should be registered temporarily if, and only if, satisfied that he or she—

- (a) is a fit and proper person to practise social work; and
- (b) can speak and write English reasonably effectively, and understand spoken and written English reasonably well; and
- (c) is or will be visiting New Zealand temporarily, and wishes to practise social work at a particular institution or place in New Zealand; and
- (d) has enough knowledge and practical experience of social work to practise social work at the institution or place.

^๕ Section 12 Criteria for full registration

The board must decide that the applicant should be registered fully if, and only if he or she meets the criteria in section 6 or section 7.

^๖ Section 30 Restrictions on issue of practising certificates

(1) The Registrar must refer an application for a practising certificate to the Board if he or she—

- (a) believes on reasonable grounds that—
 - (i) the applicant has not completed a competence assessment required by this Act; or
 - (ii) the applicant has completed a competence assessment required by this Act, but the results are not yet available; or
 - (iii) the applicant has completed a competence assessment required by this Act, and the results seem unsatisfactory; or
 - (iv) the applicant has previously held a practising certificate, but has not held a practising certificate within the 3 years immediately before the date of the application; or
- (b) suspects on reasonable grounds that the applicant—

(มีต่อหน้าถัดไป)

แล้วให้คณะกรรมการมีคำสั่งให้นายทะเบียนออกใบรับรองโดยไม่มีเงื่อนไขหรือมีเงื่อนไขก็ได้แล้วแต่คณะกรรมการจะเห็นสมควร”

๔. การตรวจสอบความสามารถและความเหมาะสมในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

นักสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์จะต้องได้รับการประเมินความสามารถและความเหมาะสม โดยคณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ที่มีอำนาจตรวจสอบความสามารถและความเหมาะสมในการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ที่ได้ตลอดเวลา ทั้งก่อนและหลังจากที่ได้รับการจดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์แล้ว

นอกจากนี้ นักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียนจะต้องได้รับการประเมินความสามารถทุกห้าปี” หากไม่ผ่านการประเมินหรือไม่เข้ารับการประเมิน นายทะเบียนต้องแจ้งต่อคณะกรรมการเพื่อกำหนดเงื่อนไขในใบจดทะเบียนหรือใบรับรองการปฏิบัติงาน หรือพักใช้ใบจดทะเบียนหรือใบรับรองการปฏิบัติงาน”

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๖)

(i) has at any time failed to maintain a reasonable standard of professional competence; or

(ii) has not been practising social work as a profession at any time within the 3 years immediately before the date of the application; or

(iii) is not a fit and proper person to practise social work.

(2) The Registrar may refer an application for a practising certificate to the Board if the applicant was first registered within the 3 years immediately before the date of the application.

(3) The Registrar may refuse to issue a practising certificate if satisfied that any information included in the application for it is false or misleading.

(4) The Registrar must refuse to issue a practising certificate if the applicant has not completed a competence assessment within the previous 5 years.

” Section 31 Board to consider certain applications

Promptly after the Registrar refers an application for a practicing certificate to the Board, the Board must consider it in the light of the requirements of section 33, and either—

(a) direct the Registrar to issue a practising certificate to the applicant without particular conditions; or

(b) decide to consider whether to direct the Registrar to—

(i) issue a practising certificate to the applicant subject to particular conditions; or

(ii) refuse to issue a practising certificate to the applicant.

“ Section 39 Reviews of competence to practise social work

(1) The Board may at any time review a registered social worker’s competence to practise social work.

“ Section 44 Registered social workers to complete assessments every 5 years

(1) A registered social worker who wishes to retain his or her practising certificate must complete a competence assessment at a time during the period between—

(a) the day 4 years and 9 months after the social worker last completed a competence assessment; and

(b) the day 5 years and 3 months after the social worker last completed a competence assessment.

...

” Section 45 Actions if registered social worker fails assessment

(1) If a registered social worker fails a competence assessment, or fails or refuses to complete a competence assessment,—

(มีต่อหน้าถัดไป)

๕. การอุทธรณ์

การอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการ และการอุทธรณ์คำสั่งภายใต้ ส่วนที่ ๔ (การพิจารณาข้อร้องเรียน) ให้อุทธรณ์ต่อศาล (District Court)^{๑๑}

๖. คณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ (Social Worker Registration Board)

๖.๑ องค์ประกอบของคณะกรรมการ^{๑๒}

คณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย กรรมการที่เป็นนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน ๖ คน และกรรมการอื่นอีก ๔ คน

๖.๒ หน้าที่ของคณะกรรมการ

คณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้^{๑๓}

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑๐)

(a) the Registrar must notify the Board; and

(b) the Board may direct the Registrar to—

(i) make the social worker's registration or practicing certificate, or both, subject to conditions stated by the Board; or

(ii) suspend the social worker's registration (if it is not already suspended) or practising certificate.

^{๑๑} Section 88 Rights of appeal

(1) A person may appeal to a District Court against any decision or direction of the Board under this Act that adversely affects him or her (not being a decision or direction affecting a person only because he or she is a person of a particular kind or description).

(2) A person may appeal to a District Court against the whole or any part of a decision or order made in relation to him or her under Part 4 (other than a determination of a complaints assessment committee).

^{๑๒} Section 106 Membership

(1) The Board comprises—

(a) 6 registered social workers (not being registered social workers whose registration is suspended); and

(b) 4 other people.

...

^{๑๓} Section 99 Functions of Board

(1) The functions of the Board are—

(a) to receive and consider applications for registration:

(b) to authorise the registration of social workers:

(c) to maintain the Register:

(d) if it thinks fit, to adopt conditions subject to which all practising certificates, or the practising certificates of all registered social workers of a particular description, must be issued:

(e) to consider applications for practising certificates referred to it by the Registrar:

(f) to recognise New Zealand educational qualifications for the purposes of this Act:

(g) to review the competence of social workers:

(h) to establish and maintain a code of conduct for registered social workers:

(i) in consultation with providers of social work education and training in New Zealand and bodies that set standards for social work education and training in New Zealand, to promote and set standards for such education and training for the purposes of this Act:

(มีต่อหน้าถัดไป)

- (๑) รับและพิจารณาเกี่ยวกับการจดทะเบียน
- (๒) ดำเนินการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์
- (๓) เก็บรักษาการจดทะเบียน
- (๔) กำหนดเงื่อนไขในใบรับรองการปฏิบัติงาน
- (๕) พิจารณาคำขอใบรับรองการปฏิบัติงานที่นายทะเบียนส่งมา

ให้พิจารณา

- (๖) รับรองคุณสมบัติด้านการศึกษา
- (๗) พิจารณาทบทวนความสามารถของนักสังคมสงเคราะห์
- (๘) จัดทำและเก็บรักษาประมวลความประพฤติ (Code of conduct) ของนักสังคมสงเคราะห์
- (๙) สนับสนุนและกำหนดมาตรฐานด้านการศึกษาและการฝึกอบรมนักสังคมสงเคราะห์ โดยปรึกษากับผู้ที่จัดให้มีการศึกษาหรือการฝึกอบรมงานสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์ หรือหน่วยงานที่กำหนดมาตรฐานด้านการศึกษาหรือการฝึกอบรมงานสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์
- (๑๐) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการจดทะเบียน
- (๑๑) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกระบวนการทำคำสั่ง การพิจารณา และการตัดสินข้อร้องเรียน แก่หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นที่จ้างงานนักสังคมสงเคราะห์
- (๑๒) ให้คำปรึกษาและแนะนำแก่รัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑๓)

- (j) to promote the benefits of registration—
 - (i) to departments of State, other instruments of the Crown, other bodies and organisations that employ social workers, and the public; and
 - (ii) among people practising as social workers:
- (k) to promote the establishment by departments of State, other instruments of the Crown, and other bodies and organisations that employ social workers, of accessible and efficient procedures for making, considering, and determining complaints relating to social workers they employ:
 - (l) to advise, and make recommendations to, the Minister in respect of matters relating to the regulation of the social work profession:
 - (m) to appoint the members of the Tribunal:
 - (n) to promote and encourage high standards of practice and professional conduct among registered social workers and the employers of social workers:
 - (o) to consider the cases of registered social workers who may be unable to perform adequately the functions required to practise social work satisfactorily:
 - (p) subject to this Act, to disclose to the employers or prospective employers of social workers information it has obtained under this Act relating to people who are or have been—
 - (i) applicants for registration; or
 - (ii) registered social workers:
 - (q) to provide administrative and related services for the Tribunal:
 - (r) any other functions conferred or imposed on it by or under this Act or any other enactment.

...

- (๑๓) แต่งตั้งคณะกรรมการจรรยาบรรณ (Tribunal)
- (๑๔) ประชาสัมพันธ์และสนับสนุนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ให้มีมาตรฐานขั้นสูงแก่นักสังคมสงเคราะห์และนายจ้างของนักสังคมสงเคราะห์
- (๑๕) พิจารณาในกรณีที่นักสังคมสงเคราะห์ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามหลักเกณฑ์
- (๑๖) เปิดเผยข้อมูลแก่นายจ้างหรือผู้ที่จะเป็นนายจ้างของนักสังคมสงเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลของบุคคลที่ขอหรือเคยขอรับการจดทะเบียนหรือนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน
- (๑๗) จัดเตรียมการบริหารจัดการและบริการที่เกี่ยวข้องแก่คณะกรรมการจรรยาบรรณ
- (๑๘) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดในกฎหมาย

๗. คณะกรรมการจรรยาบรรณ (Social Workers Complaints and Disciplinary Tribunal)

๗.๑ องค์ประกอบของคณะกรรมการ^{๑๔}

(๑) กรรมการที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ ได้แก่ ประธานกรรมการ ๑ คน รองกรรมการ ๑ คนหรือมากกว่า นักกฎหมายหรือพนักงานอัยการจากศาลสูงอย่างน้อย ๑ คน และกรรมการอื่นอีก ๕ คน

(๒) กรรมการที่แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีอย่างน้อยจำนวน ๑ คน

๗.๒ หน้าที่ของคณะกรรมการ^{๑๕}

(๑) ดำเนินการกระบวนการเกี่ยวกับข้อร้องเรียนนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน

(๒) ใช้อำนาจทางวินัย (Disciplinary Power) ต่อนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน

(๓) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดในกฎหมาย

^{๑๔} Section 116 Membership of Tribunal

(1) The Tribunal comprises—

(a) the following members appointed by the Board:

(i) a chairperson and 1 or more deputy chairpersons; and

(ii) at least 1 barrister or solicitor of the High Court of not less than 7 years' practice (whether or not he or she holds or has held judicial office); and

(iii) 5 other members; and

(b) at least 1 lay person appointed by the Minister.

...

^{๑๕} Section 115 Function of Tribunal

The Tribunal's functions are—

(a) to administer the complaints process concerning registered social workers established by this Act; and

(b) to exercise the disciplinary powers over registered social workers conferred by this Act; and

(c) any other functions conferred or imposed on it by or under this Act or any other enactment.

๓.๓ ประเทศอังกฤษ

การควบคุมนักสังคมสงเคราะห์ในประเทศอังกฤษอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติมาตรฐานการดูแล พ.ศ. ๒๕๕๓ (Care Standard Act 2000) ซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมนักดูแลสังคม (Social Care Worker) ไว้ในส่วนที่ ๕ โดยได้ให้นิยามคำว่า “นักดูแลสังคม” ว่าหมายถึงบุคคลที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- (๑) ทำงานด้านสังคมสงเคราะห์ (Relevant Social Work) ซึ่งหมายถึงงานสังคมสงเคราะห์ที่เกี่ยวกับสุขภาพ การศึกษา และการให้บริการสังคม
- (๒) ได้รับการว่าจ้างให้ทำงานในบ้านดูแลเด็ก บ้านหรือศูนย์ดูแล หรือมีวัตถุประสงค์ในการเป็นตัวแทนเพื่อให้การดูแลในบ้าน การอุปถัมภ์ หรืออาสาสมัครอุปการะ
- (๓) บริหารกิจการตาม (๒) หรือเป็นตัวแทนของกิจการตาม (๒)
- (๔) ได้รับการสนับสนุนจากตัวแทนผู้ดูแลในบ้านเพื่อให้การดูแลส่วนบุคคลแก่ผู้ป่วยหรือคนพิการ

นอกจากบุคคลดังกล่าวข้างต้นแล้วอาจออกกฎกระทรวง (Regulation) กำหนดให้บุคคลที่มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นนักดูแลสังคม

- (๑) บุคคลที่ทำงานในหน่วยงานท้องถิ่น (Local Authority) ที่มีวัตถุประสงค์ในการให้บริการสังคม หรืองานบริการอื่นที่คล้ายคลึงกันซึ่งอาจทำหรือต้องทำโดยหน่วยงานท้องถิ่น
- (๒) บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดูแลบุคคลอื่น
- (๓) บุคคลที่บริหารจัดการหรือทำงานในหน่วยงานอื่นนอกจากบริษัทหรือตัวแทนที่ให้บริการด้านการดูแลส่วนบุคคล
- (๔) บุคคลที่ทำงานในศูนย์ดูแล
- (๕) บุคคลที่เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่คณะกรรมการอนุมัติ ซึ่งมีความประสงค์ที่จะเป็นนักสังคมสงเคราะห์

๑. การจดทะเบียน

ประเทศอังกฤษใช้ระบบการจดทะเบียนในการควบคุมนักดูแลสังคม โดยมีคณะกรรมการ (Council) เป็นผู้พิจารณาคำขอ

การจดทะเบียนนักดูแลสังคม แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ นักสังคมสงเคราะห์และนักดูแลสังคม ผู้ที่ยื่นคำขอยื่นทั้งสองประเภทจะต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพสภาพร่างกายและจิตใจ และมีความสามารถที่เหมาะสมในปฏิบัติงาน และมีคุณสมบัติดังนี้

- (๑) กรณียื่นคำขอยื่นจดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์ต้องได้รับการศึกษาตามหลักสูตรที่คณะกรรมการกำหนด และในกรณีที่เป็นคนต่างชาติหรือจบการศึกษาจากต่างประเทศ ต้องมีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการกำหนด
- (๒) กรณียื่นคำขอยื่นจดทะเบียนเป็นนักดูแลสังคมต้องผ่านการฝึกอบรมตามที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อคณะกรรมการพิจารณาคำขอจดทะเบียนแล้ว อาจมีคำสั่งเป็น ๒ กรณี คือ ๑) อนุมัติจดทะเบียนโดยไม่มีเงื่อนไขหรือมีเงื่อนไข หรือไม่รับจดทะเบียน^{๖๖} หากผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนไม่พอใจคำสั่งของคณะกรรมการ มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ (Tribunal) ในการพิจารณาอุทธรณ์ คณะกรรมการอุทธรณ์อาจมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือยกเลิกคำสั่ง และมีอำนาจแก้ไขเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในการจดทะเบียน^{๖๗}

๒. การควบคุมมาตรฐานนักดูแลสังคม

พระราชบัญญัติมาตรฐานการดูแล พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้คณะกรรมการออกมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Codes of Practice) ในส่วนของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นนั้น มีอำนาจในการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักดูแลสังคมที่ทำงานในหน่วยงานของตนและอาจนำมาตรฐานการปฏิบัติงานของคณะกรรมการมาใช้บังคับในกรณีที่รัฐมนตรี (Minister) มีคำสั่ง^{๖๘} นอกจากนี้ ยังมีมาตรการควบคุมมาตรฐานของนักดูแลสังคมหลังที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วโดยคณะกรรมการมีอำนาจออกหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการฝึกอบรมใน

^{๖๖} Section 58

- (1) If the Council is satisfied that the applicant
 - (a) is of good character;
 - (b) is physically and mentally fit to perform the whole or part of the work of persons registered in any part of the register to which his application relates; and
 - (c) satisfies the following conditions, it shall grant the application, either unconditionally or subject to such conditions as it thinks fit; and in any other case it shall refuse it.
- (2) The first condition is that—
 - (a) in the case of an applicant for registration as a social worker—
 - (i) he has successfully completed a course approved by the Council under section 63 for persons wishing to become social workers;
 - (ii) he satisfies the requirements of section 64; or
 - (iii) he satisfies any requirements as to training which the Council may by rules impose in relation to social workers;
 - (b) in the case of an applicant for registration as a social care worker of any other description, he satisfies any requirements as to training which the Council may by rules impose in relation to social care workers of that description.
- (3) The second condition is that the applicant satisfies any requirements as to conduct and competence which the Council may by rules impose.

^{๖๗} Section 68

- (1) An appeal against a decision of a Council under this Part in respect of registration shall lie to the Tribunal.
- (2) On an appeal against a decision, the Tribunal may confirm the decision or direct that it shall not have effect.
- (3) The Tribunal shall also have power on an appeal against a decision—
 - (a) to vary any condition for the time being in force in respect of the person to whom the appeal relates;
 - (b) to direct that any such condition shall cease to have effect; or
 - (c) to direct that any such condition as it thinks fit shall have effect in respect of that person.

^{๖๘} Section 62

- (1) Each Council shall prepare and from time to time publish codes of practice laying down—
 - (a) standards of conduct and practice expected of social care workers; and
 - (b) standards of conduct and practice in relation to social care workers, being standards expected of persons employing or seeking to employ them.

...

- (5) Local authorities making any decision about the conduct of any social care workers employed by them shall, if directed to do so by the appropriate Minister, take into account any code published by the Council.

ขั้นต่อไป รวมทั้งหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยกเลิกการจดทะเบียนในกรณีที่ได้รับจดทะเบียนไม่ผ่านการฝึกอบรมดังกล่าว^{๑๘}

๓. บทกำหนดโทษ

บุคคลใดที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์และมีเจตนาหลอกลวงบุคคลอื่น โดยการใช้คำนำหน้าชื่อว่า “นักสังคมสงเคราะห์” หรือใช้คำอธิบายใด ๆ ที่ทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าตนเป็นนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน ต้องระวางโทษปรับตามอัตราค่าปรับมาตรฐานไม่เกินระดับ ๕^{๒๐} กล่าวคือ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ ยูโร^{๒๑}

^{๑๘} Section 65

(1) A Council may make rules requiring persons registered under this Part in any part of the register to undertake further training.

(2) The rules may, in particular, make provision with respect to persons who fail to comply with any requirements of rules made by the Council, including provision for their registration to cease to have effect.

...

^{๒๐} Section 61

(1) If a person who is not registered as a social worker in any Use of title “social relevant register with intent to deceive another

(a) takes or uses the title of social worker;

(b) takes or uses any title or description implying that he is so registered, or in any way holds himself out as so registered, he is guilty of an offence.

...

(3) A person guilty of an offence under this section shall be liable on summary conviction to a fine not exceeding level 5 on the standard scale.

^{๒๑} อัตราค่าปรับมาตรฐาน (Standard scale) บัญญัติไว้ใน มาตรา ๓๗ แห่ง Criminal Justice Act 1998 (C.48) ซึ่งกำหนดอัตราค่าปรับไว้ ๕ ระดับคือ

๑. ระดับ ๑ จำนวนค่าปรับ ๒๐๐ ยูโร

๒. ระดับ ๒ จำนวนค่าปรับ ๕๐๐ ยูโร

๓. ระดับ ๓ จำนวนค่าปรับ ๑,๐๐๐ ยูโร

๔. ระดับ ๔ จำนวนค่าปรับ ๒,๕๐๐ ยูโร

๕. ระดับ ๕ จำนวนค่าปรับ ๕,๐๐๐ ยูโร